Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Trap, Cordt.; udgivet ved Københavns Kommunalbestyrelses Foranstaltning.
Titel | Title:	Velgørenheden i København i Aaret 1903
Udgivet år og sted | Publication time and place:	København : J. Cohens Bogtrykkerier, 1906
Fysiske størrelse | Physical extent:	XXXIX, 178 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

VELGØRENHEDEN I KØBENHAVN

I AARET 1903

UDGIVET AF KØBENHAVNS
KOMMUNALBESTYRELSE
MCMVI

VELGØRENHEDEN I KØBENHAVN

I AARET 1903

VED

CORDT TRAP

CHEF FOR STADEN KØBENHAVNS STATISTISKE KONTOR

UDGIVET VED

KØBENHAVNS KOMMUNALBESTYRELSES FORANSTALTNING

KØBENHAVN – FEBR. 1906

J. COHENS BOGTRYKKERIER

— GEORG A. BAGH —

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

INDHOLDSFORTEGNELSE

Redegørelse for Undersøgelsens Fremgangsmaade og Resultater Pag. I—XXXIX

Foreninger eller Institutioner, der har Velgørenhed til Formaal eller til hvilke der er knyttet Velgørenhed.

Pag.

I. Understøttelse af trængende Personer i Almindelighed.

Københavns Understøttelsesforening 3
Sundbyernes Understøttelsesforening 4
Københavnske Menighedsplejer 4
Vartov frie Menigheds Hjælpeforening 5
Frelsens Hær 6
»Velgørenheds Samarbejde« 7
Foreningen »Zimmermanns Jubilæumsminde« 7
Det lille Understøttelsesselskab 8
Foreningen »Hjælp til ubemidlede Enker« 8
Fireskillingsselskabet 8

II. Understøttelse af Personer, der hører til Foreninger eller lignende, som ikke omfatter bestemte Samfundsklasser.

Selskabet »Borgervennen af 1788« 8
Selskabet, som understøtter ugifte Fruentimmer, hvis Kaar ikke svarer til deres Opdragelse 10
Bestandig borgerlig Forening 11
Den borgerlige indbyrdes Hjælpeforening 11
Den broderlige Arbejdsklasses Hjælpeforening 11
Den gensidige Hjælpeforening for kvindelige Haandarbejdere 11
Nørrebros Borgerforening 12
Dansk Arbejderloge 12
Syge- og Alderdomsunderstøttelsesforeningen af 1853 12
Selskabet Enigheden af 1. Februar 1891 13
Odd Fellow Ordenens københavnske Loge 13
St. Andreas Ordenen 13
Cirkelordenen 13
Det borgerlige Skydeselskab Vaabenbrødrene af 1833 14

Pag.
Selskabet »De danske Vaabenbrødre« 14
Selskabet »De danske Forsvarsbrødre i København« 15
Medailleforeningen »Dannebrog« 15
Selskabet De danske Krigsinvalider 15
Garderforeningen 15
Understøttelsessamfundet for værdige trængende, der har været Medlemmer af Kongens Livjægerkorps 15
Foreningen af 1888 til Understøttelse af Dannebrogsridderes Efterladte 15
Dannebrogsmændenes Forening 16
Selskabet bestaaende af Mænd, benaadede med Redningsmedaillen 16
Fynsk Samfund 16
Jydsk Forening 16
Ny jydsk Forening 16
Herlovianersamfundet 17
Mariboeanersamfundet 17
Melchiorianerforeningen 17
Metropolitanersamfundet 17
Randrusianerforeningen 17
Soransk Samfund 17
Foreningen »Elevskolens Minde« 17
Opfostringshusforeningen 18
Vaisenhusianernes Forening »Det gode Minde« 18

III. Understøttelse af Personer, hørende til bestemte Samfundsklasser.

a. Understøttelse af Embedsmænd, Lærere, Sagførere, Læger, Studerende, Kunstnere og andre Personer, hørende til de immaterielle Erhverv.

Selskabet til Understøttelse af Kontorbetjente og deres Enker 18
Sjællandske Statsbaners Embedsmænds og Betjentes Laane- og Spareforening af 1883 19
Foreningen for Post- og Telegrafvæsenets Embeds- og Bestillingsmænd af 22. Februar 1872 19
Telegrafvæsenets Enke- og Understøttelsesforening af 2. Febr. 1886 19
Den danske Toldetats Forening 19
Den af Hærens faste Embedsmænd oprettede Understøttelsesforening 20
Foreningen af 1901 til Understøttelse af grønlandske Overbetjentes Efterladte 20
Hoffunktionærernes Laane- samt Husleje- og Byggeforening af 11. Januar 1886 20
Understøttelsesselskabet for Skolelærerstanden i København 21
Københavns Kommunelæreres og Kommunelærerinders Hjælpekasse af 1892 for Lærere og Lærerinder ved Københavns Kommuneskoler 21
Privatskolens fagordnede Lærerforenings Laanekasse 21
Efterslægtsamfundet 22
Hjælpekassen for nødlidende Lærerenker 22
Foreningen til Lærerinders Understøttelse 22
Forsørgelsesforeningen og Hvilehjem for Lærerinder 22
Prokuratorforeningen 23
Den danske Sagførerforening 23

Pag.
Sagførernes Hjælpe- og Understøttelseskomité 23
Underretssagførernes Understøttelsesfond 24
De danske Lægers Hjælpeforening 24
Understøttelsesforeningen for danske Lægers trængende Enker og forældreløse Børn 24
Polyteknisk Understøttelsesforening 25
Det pharmaceutiske Understøttelsesselskab 25
Akademisk Arkitektforening 25
Selskabet »Philadelphia« 26
Hjælpeforeningen for polytekniske Examinander 26
Pensions- og Understøttelsesforeningen for danske bildende Kunstnere og deres Efterladte 26
Kunstnerforeningen af 18. November 26
Selskabet »Fremtiden« 26
Pensionsfonden for danske Organisters Enker 27
Musikerforeningen i København 27
Musikernes Understøttelsessamfund 27
Foreningen til Understøttelse af Musiklærere og Musiklærerinder i Danmark 28
Journalistforeningens Hjælpefonds 28
Skuespillerforeningen 28
Den danske Ballets private Pensionsfond 28
Sygeplejerskeforeningen 29
Foreningen til Alderdomsunderstøttelse for Sygeplejersker i Danmark 29
Jordemoderforeningen for København og Omegn 29
Fonden til Understøttelse af trængende Jordemødre 30

b. Understøttelse af Søfolk, Jordbrugere m. m.
Gartnernes Hjælpeforening 30
Københavns Skipperforening 30
Den almindelige danske Skibsførerforening af 1874 30
Sømandsforeningen 31

c. Understøttelse af Hovedpersoner i Haandværk og Industri.
Haandværkerforeningen 31
Københavns Bagerlaug 31
Københavns Barber- og Frisørforening af 25. Februar 1861 32
— Billedskærerlaug 32
— Blikkenslagerlaug 32
— Bogbinderlaug 32
— Bogtrykkerforening 32
Foreningen for Brolægningsentreprenører 32
Københavns Brændevinsbrænderlaug 32
— Bødkerlaug 33
Cigar- og Tobaksfabrikanternes Forening af 20. Juni 1875 33
Understøttelsesforeningen for Farvere i København og deres Enker 33
Dansk fotografisk Forening 33
Københavns Garverlaug 33
— Glarmesterlaug 33
— Guldsmedelaug 33
Handskemagerforeningen i København 34

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Pag.

Hattemagermesterforeningen 34
Københavns Kobbersmedelaug 34
Konditorforeningen af 12. Januar 1866 34
Københavns Malerlaug 34
— Murer- og Stenhuggerlaug 34
— Sadelmager- og Tapetsererlaug 35
— Skomagerlaug 35
— Skræderlaug 35
Smedemesterforeningen i København 35
Københavns Snedkerlaug 35
— Stolemagerlaug 35
— Tømrerlaug 36
— Urmagerlaug 36
Bogbinder-Hjælpeforeningen 36

d. Understøttelse af Hovedpersoner ved Handel og Omsætning.

Grosserersocietetets Understøttelsesfond 36
Foderstofudvalgets Understøttelsesfond 37
Kornudvalgets Understøttelsesfond 37
Smørbedømmelsesudvalgets Understøttelsesfond 37
Korporationen af Beværtere i København og Omegn 37
Blomsterhandlerforeningen af 1900 38
De danske Boghandleres Hjælpekasse 38
Cigar- og Tobakshandlerforeningen af 1885 38
Københavns Glas- og Porcellænshandlerforening 38
Høkerforeningen i København 38
Hørkræmmerforeningen af 1881 38
Isenkræmmerforeningen i København 39
Kolonialvarehandlerforeningens Laane- og Hjælpekasse 39
Korn- og Melhandlerforeningen i København 39
Københavns Læderhandlerforening 39
Manufakturhandlerforeningen 39
Dansk Papirhandlerforening 39
Urtekræmmerforeningen i København 40
Vinhandlerforeningen for Danmark 40
Foreningen af danske Handelsrejsende 40
Københavns Manufakturagenters Understøttelsesforening 40
Mæglernes Understøttelsesforening 41
Mæglerkorporationen i København 41
Handels- og Kontoristforeningens Understøttelsesselskab 41

e. Understøttelse af Medhjælpere ved Handel.

Handelsforeningen af 5. Juni 1864 41
Boghandler-Medhjælper-Pensionsforeningen 42
»Verein für Handelskommis von 1858« 42

f. Understøttelse af fast ansatte Personer i underordnede Stillinger.

Enkepensions- og Begravelseskassen for Livgardens Underofficersklasser 42
Understøttelsesanstalten for Artilleriunderofficerer m. fl. 42
Københavns Postbudes Enke- og Begravelseskasse 42

Pag.

Københavns Politis Understøttelsesforening 43
Brandfolkenes Understøttelsesforening..... 43
Sporvejsfunktionærernes Forening af 1890 43

g. Understøttelse af Arbejderformænd, Arbejdere og dermed ligestillede.
Dansk Brygmesterforening..... 44
Pensionskassen for Værkstedsfunktionærer i Jærnindustrien i Danmark 44
Møllersvendeforeningen i København af 1863 44
Skorstensfejersvendeforeningens Understøttelseskasse af 1872 44
Foreningen »De forenede Snedkere af 1862« 45
Dansk Typografforbund 45
Understøttelseskassen for Typografers Enker og Efterladte 45
Opvarter- og Tjenerforeningen af 1866 45
Understøttelseskassen for Lemmestuekoner i Almindelig Hospital.. 46

h. Understøttelse af Tyende.
Understøttelsesforeningen for ældre og trængende Husjomfruer 46
Belønnings- og Forsørgelsesforeningen for Tyende i København og Omegn 46
Samfundet for det kvindelige Tyendes Vel 46
Foreningen af 1843 til Forsorg for konfirmerede Piger 46

IV. Understøttelse af Barselkvinder og Mødre med spæde eller smaa Børn.
Nørrebros Plejeselskab..... 47
Østerbros kvindelige Plejeselskab 47
Foreningen »Mødres og Børns Bespisning«..... 47
Børneplejeforeningen 48

V. Understøttelse af Børn. Asyler. Børne- og Plejehjem. Uddannelse af unge Mennesker.
Selskabet »Spæde Børns Ernæring«..... 48
Foreningen »Smaabørns Vel« 48
Præmieselskabet for Plejemødre 49
Det københavnske Asylselskab..... 49
Dronning Caroline Amalies Asyl og Asylskole..... 49
Dronning Louises Asylselskab 50
Kong Christian IX's og Dronning Louises Jubilæumsasyl..... 50
Kronprinsesse Louises Asyl..... 50
Nørrebros Asylselskab..... 50
Asylselskabet »Opdragelsen«..... 51
Prinsesse Thyras Asyl 51
St. Jacobs Asyl for Smaabørn 51
Sundbyernes Asyl..... 51
Vesterbros Asylselskab 51
Foreningen til Oprettelse af Friskolebørnsasyler 51
Arbejdsstuerne for Børn paa Kristianshavn 52
Fortsættelsesasylet af 1. November 1890 52
St. Stefans Arbejdsstuer for Børn 53
Østerbros Fortsættelsesasyl af 24. Februar 1893 53
»Bangs Virksomhed«..... 53
Kristelig Forening for vildfarne Børns Redning..... 54

Pag.

St. Lucasstiftelsen 55
Børnehjemmet af 1870 55
Børnehjemmet Dohns Minde 55
Børnehjemmet Bethlehem 56
Børnehjemmet Godthaab 56
Børnehjemmet Kana 56
Børnehjemmet Ove Hohlenbergs Minde 56
Børnehjemmet paa Vodroffsvej 57
Landbrugskolonierne for fattige Børn 57
Det kgl. Opfostringshus 57
Det Wærnske Institut 57
Foreningen til Friskolebørns Bespisning 58
Foreningen til trængende Skoleborns Beklædning 58
Foreningen »Fattige Børns Fodbeklædning« 58
Feriekolonierne 58
Børnenes Kontor 59
Dronning Louises Ungdomsforening til Hjælp for fattige Børn 59
Komiteen for Indsamling af Cigarspidser, Cigarkasser etc. 59
Selskabet af 7. September 1898 til Støtte for faderløs Ungdom ... 60
De Puggaardske Legater 60
Lærlinge- og Plejehjemmet i København 60
Stiftelsen »Georg Stages Minde« 61
Københavns forenede Børne- og Tjenestepigehjem 61
Det kvindelige velgørende Selskab 61
Kong Frederik den 7des Stiftelse for hjælpeløse og forladte Pigebørn, især af Almuen 62
Kronprinsesse Louises praktiske Tjenestepigeskole 62
Dansk Kvindesamfunds Husmødreforening 62

VI. Herberger for Hjemløse eller for ubemidlede Personer. Værn for enligt stillede Kvinder. Soldaterhjem.

Selskabet Herberg for Hjemløse 63
Københavns Arbejdshjem 63
Kvindehjemmet i Læssøesgade 64
St. Peders Gæstehjem 64
Sømandshjemmet af 1884 64
Foreningen til Værn for enligt stillede Kvinder 65
Soldaterhjem 66

VII. Understøttelse af abnorme.

Foreningen »Abnormskolens Venner« 67
Foreningen »Danmarks blinde« 67
»Blindevennen for København og Frederiksberg« 67
De blindes Syge- og Begravelseskasse 67
Selskabet Kæden 67
Foreningen til at fremme blindes Selvvirksomhed 68
Hjem for arbejdsføre blinde Kvinder 69
Døvstummeforeningen af 18. November 1866 69
Arbejdshjemmet for døvstumme Piger 69
Samfundet, som antager sig vanføre og lemlæstede 70
Hjemmet for vanføre 70

Pag.

VIII. Understøttelse af Personer, der er straffede eller som staar i Fare for moralsk at gaa til Grunde, og Forsorg for forsømte Børn.

Fængselsselskabet i København 71
Selskabet »Fængselshjælpen« 71
Vridsløselille Fængselsselskab 72
Lindevangshjemmet 72
Selskabet »De hjemløses Venner« 73
Foreningen til forvildede unge Pigers Frelse 73
Magdalenehjemmet 73
Foreningen af 1837 til forsømte Børns Frelse 73

IX. Bespisning af ubemidlede.

Københavns Bespisningsanstalt 74
Kristianshavns Bespisningsforening 75
Nørrebros Bespisningsforening 75
Østerbros Bespisningsforening 75
»De gamles Spisehuse« 75
Kristianshavns Samaritan 75
Nørrebros Samaritan 75
Vesterbros Samaritan 76

X. Juleuddeling.

Foreningen »Julegave« 76
Foreningen »Julen« 76
Foreningen »Fattiges Juleglæde« 76
Blegdamskvarterets Juleforening 76
Foreningen »Glædelig Jul« 76
St. Pauls Sogns Juleforening 76
Østerbros Juleforening 76
Foreningen »Fattige Børns Juleglæde af 17. August 1873« 77
Foreningen af 9. Marts 1881 (Fattige Børns Juleglæde) 77
Foreningen »Julefryd for fattige Børn« 77

XI. Konfirmationshjælp og Brudeudstyr.

Selskabet »C. A. 28. Juni« 77
Foreningen af 9. December 1859 for fattige Konfirmanders Opklædning 77
Selskabet af 30. Juni 1865 77
Foreningen af 10. Oktober 1874 78
Selskabet af 18. Januar 1878 78
Foreningen »A. P. F.« af 10. August 1878 78
Selskabet »Den gode Hensigt« 78
Prinsesse Maries Forening 78
Foreningen »3« 78
Selskabet »Maries Minde« 78
Propforeningen P. af 1. September 1894 79
Foreningen til fattige Konfirmanders Opklædning i St. Johannes m. fl. Sogne 79
»Wessels Minde« 79

XII. Hjælp til syge og svage, Rekonvalescenter m. m.

Dronning Caroline Amalies kvindelige Plejeforening 79
Marthahjemmet 79

Pag.

Foreningen »Det røde Kors« 80
Den danske Diakonissestiftelse 81
Sygeplejeforeningen for Kristianshavn 83
Sygeplejeforeningen i Sundby 83
Foreningen »Hygæa« 83
Polikliniken i København for ubemidlede 83
Foreningen for Lægevagtstationer 83
Foreningen »Boserups Minde« 84
Foreningen »Myrerne« 84
Det kongelige Frederiks Hospital 84
Fødselsstiftelsen 85
St. Josephs Hospital 85
Dronning Louises Børnehospital 85
Kysthospitalet paa Refsnæs 86
Vejlefjords Sanatorium 86
Typografernes Sanatorium 87
Børnesanatorierne for København og Omegn 87
Børnesanatoriet »Humlebæk« 87
Foreningen for trængendes Landophold 87
Rekonvalescenthjemmet »Salem« 88
Rekonvalescenthjemmet Frederik Vilhelm Hegels Minde 88
Foreningen til Oprettelse af Rekonvalescenthjem for Kvinder af den tjenende og arbejdende Klasse 88
Aggershvile 89
Hvile- og Rekreationshjemmet for Kvinder 89
Rekreationshjemmet Magna Knutzens Gave »Riva« 89
Samfundet til Ædruelighedens Fremme 89
Concordiahjemmet 90
Redningshjemmet »Enkrateia« 90

XIII. Retshjælp for ubemidlede.

Studentersamfundets Retshjælp for ubemidlede 90

XIV. Understøttelse af Personer af fremmed Nationalitet.

Foreningen af Svenske og Nordmænd i København 91
Schweizer Understøttelsesforeningen 91

XV. Understøttelse af Personer, der hører til særlige Trossamfund.

Velgørende Selskaber under det mosaiske Trossamfund.

Brøduddelingsstiftelsen 91
Fadderselskabet 91
Selskabet »Kærlighed til Næsten« 91
Køduddelingskollekten 92
Ligfølgeselskabet 92
Lærredsuddelingsselskabet 92
Smøruddelingsselskabet 92
Sygeplejeselskabet for det mosaiske Trossamfund 92
Tørveuddelingsstiftelsen 93

Pag.

Velgørende Foreninger og Virksomheder under den romersk-katolske Menighed i København.

Vincentsforeningen 93
Elisabeth Vincentsforeningen 93
Elisabethsforeningen 93
Mariaforeningen 93
St. Josephsgildet 93
Mariahjemmet 93

Katolsk-Apostolisk Menighed 94
Metodistmenigheden 94

XVI. Skoleundervisning og Hjælp til Skolebørn.

Skoleforeningen af 28. Januar 1866 (Valdemar Schiøtts Minde) ... 94
Selskabet for uformuende Embedsmænds Døtres fri Undervisning . 95
Døtreskolen til Frederik den 6tes Minde 95
Skoleforeningen af 25. Marts 1900 95

Den Classenske Legatskole 95
De forenede Kirkeskoler 96
Det forenede Velgørenhedsselskab 96
Den kongelige Belønningsskole 96
Det søsterlige Velgørenhedsselskab 97
Friskolen i Dronningensgade paa Kristianshavn 97

Friskolen for Drengebørn af den mosaiske Tro 97
Carolineskolen for Pigebørn af den mosaiske Tro 97
Skoler under St. Petri Menighed 98
Tysk-reformert Skole 98
Skoler under den romersk-katolske Menighed 98

Stiftelser.

I. Stiftelser for trængende Personer i Almindelighed.

Vartov Hospital 103
Stiftelsen Københavns Sygehjem 104
J. W. Heyman og Hustrus Sølvbryllupsstiftelse 104
Schioldanns Stiftelse 104
Ole Thorups Stiftelse 105
Christen Vestbergs og Jørgen Tvedes Stiftelse 105
Abel Cathrines Stiftelse 105
Budolphi Kloster 105
Jeppe Hendriksens og Hustrus Legat og Stiftelse 106
Mundts Stiftelse 106
Krigsraad Mørks Minde 106
Treschows Stiftelser 106
Admiral Winterfeldts Stiftelse, Trøstens Bolig 107

II. Stiftelser for Personer, der hører til Foreninger eller lignende, som ikke omfatter bestemte Samfundsklasser.

Eureka Logens (I. O. O. F.) Enke- og Alderdomshjem 107

Pag.
Stiftelsen »Odd Fellow Hvile« 107
Opfostringshusforeningens Stiftelse 107
Progres-Logens (I. O. O. F.) Enke- og Alderdomshjem 108
Stiftelsen »Sabbathshvile« 108
Scandinavia Logens (I. O. O. F.) Enke- og Alderdomshjem »Samaria« 108
Vaisenhusianernes Forening »Det gode Minde«s Stiftelse 108
Wilians Stiftelse 109

III. Stiftelser for Personer, hørende til bestemte Samfundsklasser.

a. Stiftelser for Embedsmænd, Lærere, Læger, Studerende, Kunstnere og andre Personer, hørende til de immaterielle Erhverv, eller for de fornævnte Personers Efterladte.

Det Harboeske Enkefruekloster 109
Præsteenkehjemmet 109
Foreningen for Post- og Telegrafvæsenets Embeds- og Bestillingsmænd af 22. Februar 1872 110
Telegrafist F. W. Jensens Stiftelse 110
Stiftelsen »Overkammerherre Oxholms Minde« 110
Byggeforeningen af Lærere og Lærerinder ved Københavns Kommuneskoler 110
Hvilehjem for Lærerinder 110
Friboliger for Lægeenker 111
Borchs Kollegium 111
Elers' Kollegium 111
Hassagers Kollegium 111
Regensen 111
Valkendorfs Kollegium 112
Kunstnerhjemmet 112
Journalisternes Hus 112
Sygeplejerskernes Hus 112

b. Stiftelser for Personer af Borger- og Middelstanden.

Hjorths og Ulrichsens Stiftelse 113
Familien Andersens Friboliger for Enker og ugifte Piger af Borger- og Embedsstanden 113
Grosserer M. E. Grøn og Hustrus Fribolig Nr. 1 og 2 113
Kronprins Frederik og Kronprinsesse Louises Stiftelse 113
H. P. Lorentzens Stiftelse 114
Salomon Soldin og Hustru Hanne Soldins Stiftelse 114
Niels Aarestrup og Hustru Petrine Aarestrups Stiftelse 114

c. Stiftelser for Søfolk eller deres Efterladte.

Skipperstiftelsen 114
Stiftelsen »Bombebøssen« 115

d. Stiftelser for Haandværksmestre eller deres Efterladte.

Haandværkerforeningens Stiftelse »Alderstrøst« 115
Stiftelsen for gamle Haandværksmestre og deres Enker i trange Kaar 116
Barber- og Frisørforeningens Stiftelse 117
Brændevinsbrænderlaugets Stiftelse 117

Pag.

Stiftelsen for trængende Garvermestre og deres Enker samt ugifte Døtre ... 117
Handskemagerforeningens Stiftelse ... 117
Boldts Stiftelse ... 117
Sadelmager- og Tapetsererlaugets Stiftelse ... 118
Skomagerlaugets Stiftelse ... 118
Skrædermestrenes Stiftelse ... 118
Slagterlaugets Stiftelse ... 118
Smedemesterforeningens Stiftelse ... 119
Snedkerlaugets Friboliger ... 119
Københavns Tømrerlaugs Stiftelse ... 119

e. Stiftelser for Mestre og Svende i Forening eller for deres Efterladte.

Bogbinder-Hjælpeforeningens Stiftelse ... 120
Guldsmedelaugets Byggeforening ... 120
Malernes Understøttelsesfond ... 120
»Typografernes Stiftelse« ... 120

f. Stiftelser for selvstændige Næringsdrivende af Handelsstanden eller for deres Efterladte.

Etatsraad O. B. Suhr og Hustrus Friboliger ... 121
Høkerforeningens Stiftelser ... 121
Manufakturhandlerforeningens Fribolig ... 121
Marskandiserforeningen i København og Forstæder ... 122
Møbelhandlerforeningens Stiftelse ... 122
Foreningen til Stiftelsen for trængende Restauratører og Værtshusholdere samt disses Enker ... 122
Urtekræmmerforeningens Stiftelse ... 122
Vognmandsforeningens Stiftelse ... 123
Ølhandlernes Stiftelse ... 123
Handelsrejsendeforeningen af 1886 ... 123

g. Stiftelser for fast ansatte Personer i underordnede Stillinger eller deres Efterladte.

Københavns Garnisons Underofficersforening ... 123
Marinens Underofficersforenings Stiftelse ... 123
Foreningen af 8. April 1873 for Tilvejebringelse af en Alderdomsbolig for Søværnets Underklasser ... 124
»Søetatens Enkebolig« ... 124
Postbudenes Byggeforening ... 124
Københavns Postbudes Alderdomshjem ... 125
Toldrorsbetjentforeningen for Alderdoms- og Enkeboliger ... 125
Bræstrups Stiftelse ... 125
Brandfolkenes Stiftelse ... 125
Københavns Kontorbudeforenings Stiftelse ... 126

h. Stiftelser for Arbejderklassen og for Tyende.

Arbejderhjemmet »Fredenshus« ... 126
Kong Frederik den 7des Stiftelse for fattige Fruentimmer af Arbejderklassen ... 126
Bagermestrenes Svendestiftelse ... 127
Grosserer og Farver Benny Goldschmidts Stiftelse ... 127

Pag

Garversvendeforeningens Stiftelse 127
Alderdomshjemmet for Grovsmedeforeningen af 1873 128
Murersvendeforeningens Stiftelse 128
Opvarter- og Tjenerforeningens Stiftelse 128
Sadelmager- og Tapetserersvendeforeningens Stiftelse 128
Skomagersvende-Broderskabets Stiftelse 128
Skorstenfejersvendenes Stiftelse 129
Skrædersvendenes Stiftelse 129
Snedkersvendenes Stiftelse 129
Jomfru Christiane Lassens Stiftelse 129
Telefonarbejdernes Alderdomskasse 130
Stiftelsen for gamle Tømrersvende og deres Enker 130
Brødrene Soldenfeldts Stiftelse 130
Poul Fechtels Hospital 131

IV. Stiftelser for abnorme.

Alderdomshjemmet for døvstumme 131

V. Billige Boliger for Arbejdere og ligestillede.

Aktieselskabet Arbejderboligerne paa Jagtvejen 131
Aktieselskabet til Opførelse af Boliger for Arbejderklassen 132
Foreningen af 1865 til Opførelse af billige Arbejderboliger 132
Foreningen for Alderdomsfriboliger 132
»Kristianshavns Understøttelsesforenings Arbejderboliger« 132
Lægeforeningens Boliger 133
Sømandshjemmet, Wildersgade Nr. 68 133

VI. Stiftelser for Personer, der hører til særlige Trossamfund.

Nathan Joseph Frænckels Stiftelse 134
Mosaisk Trossamfunds Stiftelser 134
Lene Frænkels Stiftelse 134
Stiftelsen Meyers Minde 134
St. Petri Kirkes, W. Thymes og A. Pelts Plejestiftelser 135

Legater og Fonds.

I. Legater eller Fonds, der helt eller delvis anvender deres Midler til at støtte velgørende Foreninger, Stiftelser eller Institutioner 139

II. Legater for trængende i Almindelighed 148

III. Legater, hvis Opnaaelse er afhængig af visse personlige Betingelser 151

IV. Legater for Personer, hørende til bestemte Samfundsklasser:

a. Legater for Embedsmænd, Lærere, Læger, Kunstnere og andre Personer, hørende til de immaterielle Erhverv, eller for de fornævnte Personers Efterladte 152

b. Legater for Personer af Embeds- og Borgerstanden 155

c. Legater for Personer af Borgerstanden 155

Pag.

d. Legater for Søfolk eller deres Efterladte 156

e. Legater for Hovedpersoner i Haandværk og Industri eller for deres Efterladte 157

f. Legater for Haandværkere, saavel Mestre som Svende, samt disse Personers Efterladte 158

g. Legater for Personer af Handelsstanden, Principaler saa vel som Medhjælpere, eller disse Personers Efterladte 158

h. Legater for fast ansatte Personer i underordnede Stillinger eller deres Efterladte 159

i. Legater for Arbejderklassen og for Tyende 160

V. Legater for abnorme 162

VI. Legater til Brudeudstyr og Konfirmationshjælp 162

VII. Legater for syge og Rekonvalescenter 163

VIII. Legater for ved Ulykkestilfælde tilskadekomne eller for deres Efterladte 164

IX. Legater, som ikke har kunnet indordnes under nogen af de foregaaende Grupper 164

X. Legater for Personer, der hører til særlige Trossamfund 169

XI. Legater til Skoleundervisning eller anden Hjælp til Skolebørn . 171

XII. Legater for Studerende eller til videre Uddannelse 172

Understøttelse til Selverhverv ved billige Laan eller paa anden Maade 175

Redegørelse for Undersøgelsens Fremgangsmaade og Resultater.

En Gang tidligere, i Tabelværk til Københavns Statistik Nr. II, har der været foretaget en Undersøgelse om Velgørenheden i København. Denne Statistik lagde Vægten paa Velgørenhedsinstitutionens Hovedsæde, saaledes at de Institutioner medtoges, som havde deres Hovedsæde i København; men der gjordes ikke noget Forsøg paa at faa oplyst Omfanget af den mod Beboerne i København øvede Velgørenhed, idet man blandt andet ikke udskilte den Del af Velgørenheden, der tilfaldt udenbys boende Personer. Da Principerne for de to Undersøgelser i det hele er meget forskellige, tør en Sammenstilling af deres Resultater ikke foretages.

Stødet til Fremkomsten af det nu foreliggende Arbejde er udgaaet fra det kommunale Udvalg, der skulde undersøge, paa hvilken Maade der fra Københavns Kommunes Side kunde etableres en Understøttelse af trængende udenfor det almindelige Fattigvæsen. Udvalget ønskede, til Grund for videre Overvejelser om Sagen, at faa oplyst, hvad der *fra privat Side* udrettedes til Understøttelse af trængende, og Københavns statistiske Kontor modtog da en Opfordring til at anstille en Undersøgelse om den private Velgørenheds Størrelse i 1903. Paa forskellige Punkter har Værkets Udarbejdelse været bestemt ved den særlige Anledning til dets Fremkomst. Medens Tabelværk Nr. II

til Københavns Statistik, som allerede berørt, ikke tilstræbte at faa oplyst den mod Beboerne af København øvede Velgørenhed, maatte vor Undersøgelse, efter sit særlige Formaal, naturligt netop sætte sig denne Opgave. At Vanskelighederne ved Tilvejebringelse af en Velgørenhedsstatistik ved de saaledes givne Begrænsninger blev betydeligt forøgede, var paa Forhaand givet og blev yderligere klart, efterhaanden som Bearbejdelsen skred frem. Ethvert historisk Tilbageblik har helt ligget udenfor Værkets Plan; naar der i enkelte Tilfælde er givet Oplysninger om en velgørende Forenings eller Stiftelses Oprindelse, er det udelukkende sket for at belyse vedkommende Institutions nuværende Karakter.

Foruden Institutioner, der har deres Hovedsæde i København, har man ogsaa medtaget saadanne, der er beliggende udenfor Hovedstaden, men som dog særlig er beregnede paa Understøttelse af Københavnere, samt Landsinstitutioner, der for en Del virker til Bedste for København. Naturligvis kan det ikke være andet, end at der udenfor København maa findes velgørende Institutioner, som mellem deres understøttede har Beboere af Hovedstaden, som det ikke er lykkedes at faa med; men i al Fald tør man haabe, at den allerstørste Del af den mod Københavnere øvede Velgørenhed er knyttet til Institutioner, der enten har deres Hovedsæde i København eller helt eller for en overvejende Del har Understøttelse af Beboere af København til Formaal, og at det er lykkedes for vor Undersøgelse i Hovedsagen at faa denne Velgørenhed med. Herfra maa dog undtages Tilfælde, hvor en Institution af principielle Grunde ikke har villet give Oplysninger om den af samme udøvede Velgørenhed (saaledes som til Exempel Frimurerlogen). For hele det Materiale, som er medtaget i Bogen, har Bestræbelserne været rettede paa, for saa vidt Velgørenheden ikke udelukkende kom Beboere af København til Gode, at faa udsondret den Del, der tilfaldt disse. Dette er i Hovedsagen lykkedes med Hensyn til Foreninger og Stiftelser, dog at det ikke overalt har været muligt at holde København og Frederiksberg ud fra hinanden. I saa

Fald er der gjort Rede herfor i den specielle Del, der giver Oplysninger om de enkelte velgørende Institutioner, der er medtagne under vor Undersøgelse. Ogsaa for Legaternes Vedkommende har man overalt, hvor Materialet tillod det, bestræbt sig for at udsondre den København tilfaldende Del af Understøttelserne. Dog er det fra Magistratens og Borgerrepræsentationens Legatkontorer meddelt os, at for saadanne Legaters Vedkommende, for hvilke Uddelingen ikke er bunden til København, har det ikke været muligt at oplyse, om nogle af Legatnyderne bor udenfor Hovedstaden; men ogsaa de sidstnævnte Legater virker i alt væsenlig kun for denne. Det er allerede omtalt, at Undersøgelsen kun omfatter den *private* Velgørenhed. Hvor Understøttelse helt ydes af Staten eller Kommunerne, medtages den ikke; hvor private Institutioner modtager offentlig Støtte, har man søgt denne udsondret; for den nærmere Fremgangsmaade herved skal der i det følgende blive gjort Rede.

Af den private Velgørenhed udelades, som berørt, den, som holder sig indenfor Familiernes eller de private Venners Kreds. Et Forsøg paa at faa Oplysninger herom, hvilket for at være fuldstændigt blandt andet ogsaa burde medtage den Velgørenhed, som sker Mand og Mand imellem, maatte paa Forhaand stemples som haabløst. En Følge af den givne Begrænsning er det t. Ex., at man har ladet ude af Betragtning Stiftelser, der er oprettede udelukkende for Familien, og rene Familielegater. Derimod medtages Institutioner, som kommer videre Kredse til Gode, selv om Familien maatte have en Fortrinsret. Udeladt er ogsaa Understøttelser, som ydes af Arbejdsgivere til deres Arbejdere. En medvirkende Grund hertil er det, at saadanne Understøttelser i al Fald for en Del maa betragtes som opsparet Arbejdsløn; men medtaget er her dog Understøttelser, som kommer videre Kredse, t. Ex. et Fags Arbejdere til Gode, selv om den paagældende Arbejdsgivers egne Arbejdere fortrinsvis kommer i Betragtning.

Med Hensyn til Grænsebestemmelserne for Begrebet Vel-

gørenhed har man været klar over, at Understøttelser, som ydedes til Kunst, Videnskab eller videre Uddannelse udover den egentlige Skoleundervisning, ikke kunde betragtes som privat Velgørenhed, da Formaalet her var et andet og videre end økonomisk at hjælpe de Personer, som Understøttelserne tildeltes; exempelvis skal nævnes, at Carlsbergfonden er betragtet som faldende helt udenfor Undersøgelsen. Men man har dog ment det rigtigst at medtage Hjælp til Skoleundervisning, som for en stor Del kan betragtes som Hjælp til Forældrene; derimod medtages ikke Understøttelse til videregaaende Uddannelse (til Undervisning, Bøger, Instrumenter eller andre Studiemidler, Rejselegater eller lignende). Som Velgørenhed betragtes dog Hjælp, der ydes direkte til Livsopholdet, og de samme Synspunkter har man ladet gælde for saadanne Undervisnings- eller Uddannelsesanstalter, der giver deres Elever fuldstændig frit Livsophold. Det har jo ikke kunnet være andet, end at der paa dette Område har været tvivlsomme Grænsetilfælde, der har maattet afgøres ved et Skøn.

Med Hensyn til Stoffets Fuldstændighed skal oplyses, at man har søgt at faa den Velgørenhed med, der under en eller anden Form træder offentlig frem. Som Hjælpemidler, der er benyttede til Oplysning om, hvilke velgørende Institutioner der fandtes i 1903, skal nævnes Hiort-Lorenzens Repertorium, N. Dalhoffs og Alfred Th. Jørgensens »Hvor findes Hjælpen«, Legattidende, Statskalender og Vejviser; ved Siden heraf har der fundet en Gennemgang Sted af flere Blade, i hvis Avertissementer eller Textstof der kunde antages at være Oplysninger om Velgørenhed, og der er gennem Pressen stillet Opfordring til saadanne velgørende Institutioner, til hvilke en Henvendelse ikke allerede var sket, om at melde sig og give de ønskede Oplysninger. Den private Velgørenhed, som hverken offentlig giver noget Livstegn fra sig eller ved en speciel Opfordring har ladet sig kalde frem, har man derimod som Hovedregel ikke kunnet faa med, medmindre statistisk Kontor ad andre Veje havde eller ved Behandlingen af Stoffet fik Kendskab dertil.

V

Hvad nærværende Undersøgelse sætter sig som Maal at faa oplyst, er navnlig den københavnske Velgørenheds økonomiske Værdi i det enkelte for Undersøgelsen valgte Aar (1903) og de i velgørende Øjemed baandlagte Kapitaler. Hvor Regnskabsaaret for en velgørende Institution ikke falder sammen med Kalenderaaret, har man til Grund for Undersøgelsen lagt det Regnskabsaar, der nærmest falder sammen med Aaret 1903.

Med Henblik paa de forskellige Former, under hvilke Velgørenheden øves, er der i Værket skelnet mellem: 1) velgørende Foreninger, 2) velgørende Stiftelser samt 3) Legater (om det Omfang, i hvilket Legater medtages i 3dje Gruppe, se senere).

For at skaffe de til vor Undersøgelse nødvendige Oplysninger er Spørgeskemaer udsendte til Bestyrelserne for Foreninger, Stiftelser og Legater. I saa stort Omfang som muligt er trykte (tildels ogsaa skrevne) Beretninger og Regnskaber benyttede ved Udarbejdelsen.

Vender vi os først til de velgørende Foreninger, skal først bemærkes, at som saadanne er i denne Sammenhæng regnet Foreninger eller Institutioner, der har Velgørenhed til Formaal eller til hvilke der er knyttet Velgørenhed, herunder dog ikke Stiftelser, for hvilke Hovedformaalet er at give blivende Fribolig eller Bolig til nedsat Betaling. Hvor Ydelsen af Husly derimod tjener et videre Formaal, som t. Ex. ved Opdragelsesanstalter, Børnehjem, Helbredelsesanstalter, Rekonvalescenthjem, indgaar Institutionen under Foreninger. For hver enkelt af disse er der i Værkets specielle Del gjort Rede for Virksomhedens Karakter, Omfanget af dens Velgørenhed, dens Indtægter og Udgifter samt for de i velgørende Øjemed baandlagte Kapitaler. Stoffet er ordnet saaledes, at der begyndes med Understøttelse til trængende i Almindelighed (Gruppe I); derefter følger Hjælp til Medlemmer af Foreninger, der ikke er knyttede til bestemte Samfundsklasser (Gruppe II). Gruppe III omfatter Understøttelse til Personer, der hører til bestemte Samfundsklasser, og deles i en Række Underafdelinger, Gruppe IV Foreninger til Understøttelse af Barselkvinder og Mødre med spæde

eller smaa Børn, Gruppe V Understøttelse af Børn og unge Mennesker, Gruppe VI Herberger for Hjemløse og for ubemidlede Personer eller Hjem for enligt stillede Kvinder, Soldaterhjem m. m. I Grupperne VII og VIII gives Oplysninger om Foreninger til Bedste for abnorme og for Personer, der er straffede eller som staar Fare for moralsk at gaa til Grunde, og om Forsorg for forsømte Børn. De følgende Grupper er bestemte ved den ydede Understøttelses Art eller den Anledning, hvori den gives, nemlig Grupperne IX Bespisning af ubemidlede, X Juleuddeling, XI Konfirmationshjælp og Brudeudstyr, XII Hjælp til syge og svage, Rekonvalescenthjem m. m. Gruppe XIII omfatter Retshjælp for ubemidlede, Grupperne XIV og XV Understøttelse af Personer, hørende til henholdsvis fremmed Nationalitet eller særlige Trossamfund. Som en selvstændig XVIde Gruppe er udsondret Skoleundervisning og Hjælp til Skolebørn.

Om en Række af Foreninger, navnlig under Grupperne II og III, gælder det, at Virksomheden kun delvis er velgørende. Dette kan enten ligge deri, at Foreningen har andre, t. Ex. faglige Formaal ved Siden af Velgørenheden, eller deri, at Virkemidlerne delvis tilvejebringes af de understøttede Personer, t. Ex. ved Betaling for Ophold eller for ydede Tjenester, ved Arbejde eller lignende. Her har man overalt søgt at udsondre den Del af Indtægterne, der ikke skyldes Velgørenhed. Et andet Forhold, som i høj Grad har vanskeliggjort vor Undersøgelse, er endvidere dette, at en Del velgørende Foreninger virker for hele Landet; man maa da søge at faa Rede paa den paa København faldende Del af Velgørenheden.

Om de enkelte Grupper af velgørende Formaal skal gøres nogle Bemærkninger her, idet der iøvrigt henvises til den specielle Del, hvor nærmere Oplysninger findes om de enkelte Foreninger.

Gruppe I, der omfatter trængende i Almindelighed, indeholder nogle af de største og mest betydningsfulde af samtlige velgørende Foreninger, saasom Københavns Understøttelsesforening, Menighedsplejerne og Frelsens Hær.

Som ejendommeligt Træk ved Københavns Understøttelsesforenings Virksomhed kan nævnes, at den ikke alene vil understøtte i Nød, men tillige hjælpe saaledes, at den fattige vedvarende sættes i Stand til at bestaa ved egne Kræfter og frelses fra at falde ind under Fattigvæsenet. I strengeste Forstand yder Foreningen en »Hjælp til Selvhjælp«, og en ejendommelig Form for det nævnte Princip ligger t. Ex. til Grund for en fornylig oprettet Sparekasse. En Følge af Foreningens Formaal er det, at den, om fornødent, ikke viger tilbage for at hjælpe med forholdsvis store Beløb. I Forhold hertil virker Menighedsplejen, der ligesom Understøttelsesforeningen bygger sin Hjælp paa et nøje personligt Kendskab til de fattige, med mindre Beløb og mere hen til Afhjælpning af den øjeblikkelige Nød. Frelsens Hær, der udøver et vidt forgrenet socialt Arbejde, har det tilfælles med Understøttelsesforeningen, at den vil sætte de fattige i Stand til at hjælpe sig selv; men ejendommeligt for Hæren er det, dels at den i første Række vil redde Samfundets Bundfald, dels at det er fastslaaet som en næsten ufravigelig Regel, at Hjælpen ydes under Form af Arbejde.

Den anden Gruppe, Velgørenhed mod Personer, der hører til Foreninger, omfatter Elementer af meget forskellig Natur. Som Exempler paa herhen hørende Foreninger kan nævnes Borgervennen af 1788, indenfor hvilken Selvhjælpsbestræbelser og Velgørenhed er knyttede meget nøje til hinanden, selskabelige Foreninger (t. Ex. flere Skoleforeninger) eller Selskaber med nationale Formaal (t. Ex. de danske Vaabenbrødre), hvilke tillige har velgørende Formaal.

Den tredje Gruppe af velgørende Foreninger omfatter, som allerede nævnt, saadanne, der sætter sig Understøttelse af bestemte Samfundsklasser til Opgave, og deler sig i en Række af Undergrupper. Gruppe a omfatter saaledes Personer, hørende til de immaterielle Erhverv, Gruppe b Søfolk og Jordbrugere, Grupperne c og d Hovedpersoner i Industri og Omsætningsvirksomhed, Gruppe e Medhjælpere ved Handel, Gruppe f fast

ansatte Personer i underordnede Stillinger, Gruppe g Arbejderstanden og dermed ligestillede, Gruppe h Tyende.

Hovedgruppe IV omfatter Understøttelse af Barselkvinder eller Mødre med spæde Børn, Gruppe V Understøttelse af Børn under de meget forskellige Former, som denne Hjælp antager, lige fra den af Selskabet »Spæde Børns Ernæring« ydede Hjælp til Køb af steriliserede Mælkeblandinger til den Understøttelse, som gives af Foreninger, der sørger for Børnenes Uddannelse til et nyttigt Erhverv, som t. Ex. Frederik den VII's Stiftelse paa Jægerspris. Under denne Gruppe hører ogsaa de mange Børnehjem og Asyler og de udmærket nyttige Institutioner, der under forskellige Navne (Friskolebørnsasyler, Arbejdsstuer eller Fortsættelsesasyler) har til Formaal at afgive Hjem for fattige Skolebørn i deres Fritid, navnlig for saadanne Børn, hvis Forældre ved Arbejde ude eller paa anden Maade er forhindrede i at tilse og passe Børnene, der derved bl. a. udsættes for alle Gadelivets Fristelser. Børnene beskæftiges i Asylerne med Leg, Lektielæsning eller forskelligt efter deres Alder afpasset Haandværk. Ogsaa paa anden Maade sørges der for Børnene. Snart er der til Asylerne knyttet Syforeninger, der som Julegaver forærer Børnene nyttige Klædningsstykker, snart drages der Omsorg for Børnenes Anbringelse paa Landet i Sommertiden. Under denne Gruppe hører ogsaa »Kristelig Forening til vildfarne Børns Redning«, der tager sig af Børn, der har vist forbryderske Tilbøjeligheder, og anbringer dem i gode, kristne Plejehjem, Opdragelsesanstalter eller lignende, og endvidere »Bangs Virksomhed«, hvorfra der er grundlagt forskellige Institutioner, der virker i Børnesagens Tjeneste, saaledes flere Børnehjem, Hjemløses Hjem for Kvinder og Børn og Kontoret for ulykkeligt stillede og forvildede Børns Redning. Ejendommelig for sidstnævntes Virksomhed er det, at det søger at hjælpe Børnene ved at forbedre selve Hjemmene, hvor Børnene da forbliver. Kun i saadanne Titfælde, hvor Forsørgerne er ganske uskikkede til at opdrage Børnene, fjernes disse fra deres Omgivelser og anbringes enten i Virksomhedens eget Hjem eller i private Plejehjem. Som ejendommelige Foretagender under denne Gruppe maa end-

videre nævnes Landbrugskolonierne, der forsørger og opdrager fattige, navnlig forældreløse Børn, som anbringes i Kolonier paa Landet med højst 20 Børn i hver Koloni, og Feriekolonierne, der virker for at skaffe Ferieophold til Børn, som ikke egner sig til Optagelse i private Hjem, men som man vel trøster sig til at udsende, naar de stilles under stadigt Lærertilsyn. En virksom Støtte faar Bestræbelserne for at skaffe Feriebørn Landophold af Børnenes Kontor, der forsyner de Børn, der har Tilbud om Landophold, men savner det nødvendige Udstyr, med Klæder og Fodtøj. Som Institutioner, der paa forskellig Maade virker til Bedste for fattige Skolebørns materielle Fornødenheder, fortjener her at nævnes de trende Foreninger: Friskolebørns Bespisning, trængende Skolebørns Beklædning og fattige Børns Fodbeklædning.

Den sjette Gruppe omfatter navnlig Herberger for Hjemløse eller for ubemidlede Personer og Værn for enligt stillede Kvinder. Nogle af disse Institutioner er væsenlig bestemte til at yde ubemidlede Personer et billigt og betryggende Opholdssted, saaledes St. Peders Gæstehjem, Sømandshjemmet af 1884, Kvindehjemmet i Læssøesgade, der dog tillige har Karakter af et Værnehjem. Derimod har Herberg for Hjemløse foruden at være et Logihus ogsaa til Formaal at skaffe de Hjemløse Arbejde, særlig paa Landet, og Københavns Arbejdshjem giver ikke alene de optagne arbejdsføre Mænd Ly og Føde, men ogsaa Arbejde, der indtil et vist Beløb tages som Betaling for Opholdet, medens et eventuelt Overskud udbetales den paagældende ved Bortgangen. Paa dette Sted maa ogsaa nævnes Frelsens Hærs Herberger for Hjemløse med de dertil knyttede Arbejdslokaler, hvor arbejdssøgende kan finde Beskæftigelse. En særlig Karakter har Værnehjemmet Bethania, oprettet af Foreningen til Værn for enligt stillede Kvinder. Hjemmet, der er delt i tvende Afdelinger (A og B), modtager hæderlige Kvinder af enhver Alder til billigt, midlertidigt Ophold under betryggende Forhold. Afdeling A er bestemt for Kvinder, der studerer eller søger anden Uddannelse,

Afdeling B for Kvinder, der er beskæftigede med praktisk Arbejde. Den nævnte Forening har tillige oprettet Hjemmet Vesterled. Under denne Gruppe er ogsaa givet Oplysninger om de private Soldaterhjem; forskellige herfra er de ved militær Foranstaltning oprettede Soldaterhjem, for hvilke Kasernerne stiller Lokaler til Raadighed, medens Krigsministeriet dækker Udgifterne til Bladhold, Bøger, Skrivematerialier m. m.

Gruppe VII omfatter Understøttelse af abnorme. For en meget væsenlig Del finder denne Understøttelse Sted derved, at de abnorme, hvor deres Tilstand tillader det, sættes i Stand til at fortjene deres Livsophold ved eget Arbejde. Exempler herpaa frembyder Foreningen til at fremme blindes Selvvirksomhed, der støtter de blinde, dels ved at yde dem Arbejde paa de af Foreningen oprettede Værksteder for Kurvemageri og Børstenbinderi, dels ved at hjælpe dem til at anskaffe Værktøj og Materiale til Arbejde i Hjemmet, og endvidere Arbejdshjemmet for døvstumme Piger, der giver voxne døvstumme Piger Arbejde og uddanner dem til Selverhverv. Ogsaa Samfundet, som antager sig vanføre og lemlæstede, søger gennem en Haandværkerskole at oplære Patienterne til nyttigt Arbejde.

Den ottende Gruppe omfatter Understøttelse af Personer, der er straffede eller som staar Fare for moralsk at gaa til Grunde, samt Forsorg for forsømte Børn. En Række Institutioner (Fængselsselskabet i København, Selskabet Fængselshjælpen, Vridsløselille Fængselsselskab og Lindevangshjemmet for Kvinder) har til Formaal at hjælpe straffede Personer. Hjælpen kan bestaa i midlertidig Understøttelse, derunder Optagelse i Hjem eller Anstalter; men Bestræbelserne er dog navnlig rettede paa atter at gøre de straffede til arbejdsdygtige Medlemmer af Samfundet. I dette Øjemed gives der dem den nødvendige Understøttelse under Form af Klæder, Rejsepenge m. m., og der sørges yderligere som oftest for at finde en for disse Personer passende Beskæftigelse i Ind- eller Udland; undertiden skaffes ogsaa Driftsmidler til Paabegyndelse af en lille Bedrift eller lignende. Saaledes forsyner t. Ex. Fængsels-

hjælpen de straffede, der sendes til Udlandet, med Klæder, med en Check paa 25 Kr. og et mindre Pengebeløb; som oftest har Foreningen tillige sikret de nævnte Personer Arbejde i det fremmede Land. Selskabet »De Hjemløses Venner« tager sig af hjemløse unge Arbejdere, som ellers vilde staa Fare for at gaa til Grunde, ved at opdrage dem til Landbotjeneste paa Selskabets Ejendom Næsbygaard ved Løgstør. Under denne Gruppe hører ogsaa Magdalenehjemmet og Foreningen til forvildede unge Pigers Frelse, der begge sætter sig til Formaal at hjælpe løsagtige Kvinder ved at uddanne dem til nyttigt Arbejde, og endvidere Foreningen af 1837 til forsømte Børns Frelse, som tager sig af vanskelige og forsømte Børn, sædvanlig i Alderen 7—13 Aar, der anbringes i Plejehjem, navnlig i saadanne, hvor Børnene under Plejeforældrenes Tilsyn kan oplæres i nyttigt Landbrugsarbejde. Vanskelige Børn anbringer Foreningen i dertil egnede Opdragelsesanstalter. Tilsynet varer til det fyldte 18de Aar og de konfirmerede Børn oplæres til Haandværk eller anbringes i gode Tyendepladser eller lignende.

Gruppe IX omfatter Foreninger, der bespiser ubemidlede. Et Fællestræk er det, at Virksomheden kun udøves ved Vintertid, naar Nøden er størst. Bespisningen foregaar enten i Foreningernes egne Lokaler (Samaritanerne t. Ex.) eller ved Uddeling af Mad til Fortæring i Hjemmet. En fra de andre Foreninger noget forskellig Karakter har »De gamles Spisehuse«, idet Formaalet her er at yde værdige gamle billig Bespisning i hertil indrettede Lokaler; foreløbig bespises dog de gamle i St. Peders Gæstehjem mod meget lav Betaling, idet Selskabet dækker Resten af Udgifterne.

Grupperne X og XI omfatter Juleuddeling samt Ydelse af Konfirmationshjælp og Brudeudstyr. Af disse Foreninger, særlig af de første, har man sikkert kun faaet en Del med, da mange af Foreningerne slet ikke træder frem for Offentligheden.

Gruppe XII omfatter Hjælp til syge, svage, Rekonvalescenter m. m. Herunder falder Institutioner som Marthahjemmet og den danske Diakonissestiftelse, hvoraf navnlig den sidstnævnte har en

vidt forgrenet Virksomhed, hvorom henvises til den specielle Del og hvoraf en Del falder udenfor denne Gruppe, endvidere Sygeplejeforeningen, Foreningen Hygæa, som yder fri Medicin til værdige trængende, Polikliniken for ubemidlede, der giver gratis Konsultationer, og Foreningen for Lægevagtstationer, der har til Formaal at yde Hjælp i pludselige Ulykkestilfælde, saaledes at Hjælpen for ubemidlede er gratis. Medtaget her er ogsaa Hospitalerne for den Del af deres Virksomhed, der tør betegnes som Velgørenhed, hvorom Oplysninger gives i den specielle Del. Herhen hører t. Ex. ogsaa nogle private Sanatorier, Foreningen for trængendes Landophold, der hjælper Børn og voxne af de ubemidlede Klasser, der i særlig Grad trænger til et Ophold paa Landet, samt forskellige Redningshjem for Alkoholister. En ejendommelig Stilling indtager Foreningen det røde Kors, hvis Hovedformaal falder udenfor vor Undersøgelses Rammer, men som under Fredsforhold stiller Foreningens Sygeplejersker til Raadighed for Publikum, saaledes at Betalingen for Sygepleje kan nedsættes eller helt bortfalde for ubemidlede syge.

Studentersamfundets Retshjælp, der yder ubemidlede gratis Bistand med Raadgivning i Retsspørgsmaal, Bistand i Retssager m. m., indtager en Særstilling indenfor de velgørende Institutioner og er opført som Gruppe XIII.

Gruppe XIV omfatter Understøttelse af Personer af fremmed Nationalitet.

Under Gruppe XV er samlet Velgørenhed, udøvet af de særlige Trossamfund, af hvilke navnlig det mosaiske og det romersk-katolske udøver en betydelig velgørende Virksomhed. Til det mosaiske Trossamfund er der saaledes knyttet en Række velgørende Selskaber som t. Ex. Sygeplejeselskabet, der hjælper fattige syge Jøder paa forskellig Maade, bl. a. ved at lønne Vaagere og Oppassere, Ligfølgeselskabet, der afholder Omkostningerne ved en afdøds Begravelse, Brøduddelings- og Køduddelingsselskabet og lignende Selskaber, der uddeler Livsfornødenheder af forskellig Art.

Ogsaa den romersk-katolske Menighed har oprettet en Række

velgørende Foreninger, der uddeler Naturalier og Penge, understøtter trængende Haandværksmestre, øver Forsorg for forældreløse Børn m. m. Menigheden har desuden oprettet Mariahjemmet, hvor unge Piger i en Alder fra 15—18 Aar opdrages og oplæres i al Slags Haandgerning.

Under Gruppe XVI findes optaget Foreninger, der yder fri Skoleundervisning eller anden Hjælp til Skolebørn. Oplysninger er her givne, dels om Foreninger, der som t. Ex. Valdemar Schiøtts Minde yder Skolepenge eller Undervisningsgenstande, dels om saadanne Skoler, der bestaar ved private Midler og helt eller delvis yder Skoleundervisning uden Betaling, som t. Ex. den Classenske Legatskole, de forenede Kirkeskoler, det forenede Velgørenhedsselskabs Skole m. fl.*)

Efter denne Redegørelse for de velgørende Foreningers Karakter gaar vi over til at foretage en Beregning med Hensyn til Størrelsen af den af Foreningerne i 1903 øvede Velgørenhed udtrykt i Penge samt af de i ovennævnte Formaal baandlagte Kapitaler, derunder faste Ejendomme m. m. For disses Værdiangivelse er, med enkelte Undtagelser, her, som i et følgende Afsnit, Ejendomsskylden lagt til Grund.

Beregningen af den i 1903 gennem Foreninger og lignende øvede Velgørenhed er bygget paa de i den specielle Del givne Oplysninger om de enkelte Foreningers økonomiske Forhold.

Der skal først gøres opmærksom paa, at der ved Beregningen er gjort en Forskel mellem, om Velgørenheden alene bestaar i Uddeling af Penge eller andre materielle Fornødenheder — her er Værdien af disse Ydelser lagt til Grund for Beregningen — eller om den bestaar i Udøvelse af en Virksomhed, der stilles til Raadighed, helt eller delvis uden Vederlag (t. Ex. Asyler, Arbejdsstuer, Børnehjem, billige Herberger m. m.); i sidstnævnte Tilfælde har man maattet holde sig til Udgifterne

*) Man har søgt at fremskaffe Oplysninger om Fripladser, som Skolerne selv bortgiver, men da det tilvejebragte Materiale er meget ufuldstændigt, vilde det kun give et i høj Grad ufuldkomment Billede af denne Gren af Velgørenheden, hvorfor man ikke har ment at burde benytte det.

ved Virksomhedens Drift, da den direkte ydede materielle Understøttelse enten slet ikke eller kun for en ringe Del er et Udtryk for den øvede Velgørenhed. Mest ligetil er Beregningen af Velgørenhedens Størrelse i det Tilfælde, at Foreningen udelukkende virker for Hovedstaden og helt og holdent faar sine Indtægter ad privat Vej; her bliver hele den øvede Velgørenhed at tage til Indtægt for vor Undersøgelse. I andre Tilfælde kan derimod ikke hele Virksomheden tages som Velgørenhed; naar saaledes Indtægterne delvis kommer ind ved Betaling fra dem, for hvem Foreningen virker, eller ved disse Personers Arbejdsvirksomhed, vil det være rigtigt, ved Beregningen af Velgørenhedens Størrelse, forud at fradrage den ydede Betaling eller Nettooverskudet ved Virksomheden. Endvidere kan det stille sig saaledes, at Virksomheden ikke bæres ved privates Hjælp alene, men af denne i Forbindelse med offentlig Støtte. Her maa man udskille den af det Offentlige ydede Del af Hjælpen. Lad os antage, at en Forening i 1903 til velgørende Formaal har anvendt a Kroner, medens dens Indtægter b for $^1/_4$ dækkes ved Tilskud fra det Offentlige, da regner vi kun $^3/_4$ af Velgørenheden som faldende ind under vor Undersøgelse. Til Indtægter, der hidrører fra privat Velgørenhed, henfører vi saavel Renter af de til velgørende Formaal baandlagte Kapitaler (derunder Legater) som Tilskud fra andre Foreninger, fremmede Legater, Gaver, Indtægter ved Forestillinger, Lotterier og lignende. Hvor en Forening i selve sin Virksomheds Tjeneste benytter en fast Ejendom, vil Renten af den Andel af Ejendommens Værdi, som Foreningen selv ejer (Ejendomsskylden med Fradrag af Prioritetsbehæftelser) ikke finde Udtryk i de udgivne Beløb (men vel Skatter, Vedligeholdelsesudgifter o. lign.), og man har derfor fundet det rigtigt, ved Beregningen af Velgørenhedens Størrelse, at tillægge beregnet 4 pCt. Rente af ovennævnte i Selskabets Eje værende Andel af Ejendommens Værdi. Med Hensyn til Medlemsbidragene maa der, til Vejledning for, om de kan betragtes som Velgørenhed, skelnes mellem, om Selvhjælpsbestræbelser spiller en Rolle for deres Ydelse eller om de gives for at støtte den

paagældende Institution. Af Betydning for den nævnte Afgørelse vil det blandt andet være, om Medlemsbidragene hovedsagelig gives af andre Klasser eller af den samme Klasse af Personer, til Fordel for hvilke Foreningen virker. I første Tilfælde vil Foreningens Virksomhed næsten altid have en velgørende Karakter. Paa den anden Side vil Medlemsbidragene, naar man staar overfor en Virksomhed, som gaar ud paa Forsikring eller paa Ydelser, der er nøje bestemte og afhængige af de indbetalte Bidrag, ikke kunne regnes som Velgørenhed, derimod nok Gaver, Legater og lignende. I mange Tilfælde vil dog Medlemsbidragene, selv om de er anvendte til Bedste for den Samfundsklasse, hvortil vedkommende hører, have en noget anden Karakter, saaledes navnlig, naar Foreningens Ydelser er afhængige af, at den paagældende kommer i Trang. Her vil Medlemmernes Bidrag være dobbeltsidige, snart være ydede under Følelse af moralske Forpligtelser overfor mindre bemidlede Standsfæller, snart for at aabne sig eller sine Adgang til Understøttelse i Tilfælde af Trang. Naturligvis kan i én Forening velgørende Synspunkter, i en anden Selvhjælpsbestræbelser være stærkest bestemmende for Medlemsydelserne, men at finde en nøjagtig Maalestok for disse Momenters indbyrdes Forhold er umuligt, og man har derfor, ved Beregningen af Velgørenheden, halveret Medlemsbidragene og regnet Halvdelen som Velgørenhed, Halvdelen som Selvhjælp. Tænker man sig f. Ex. i et saadant Tilfælde, at Halvdelen af Indtægterne skyldes Medlemsbidrag, Halvdelen derimod Legatrenter eller lignende Indtægter af rent velgørende Karakter, vil $^3/_4$ af de givne Understøttelser blive at betragte som Velgørenhed.

Til de her foretagne Beregninger har man navnlig benyttet Foreningernes Regnskaber og Beretninger, der helt har maattet gennempløjes for at naa et rigtigt Resultat; men i enkelte Tilfælde, hvor de nævnte Hjælpemidler ikke forslog, har Foreningerne selv med stor Velvilje været behjælpelige med Beregningerne (f. Ex. Borgervennen af 1788, Diakonissestiftelsen m. fl.).

Vi har i det foregaaende forudsat, at den velgørende For-

ening virker udelukkende for København. Virker den tillige for det øvrige Land, bliver for det første at udsondre den paa dette faldende Andel af Understøttelserne, og den tilbageblivende københavnske Del bliver da atter eventuelt at formindske under Hensyn til de foran angivne Synspunkter. Under København er ikke medtaget Frederiksberg, dog har Materialet undertiden ikke tilladt en Udskilning af den paa denne Kommune faldende Velgørenhed.

En ejendommelig Form for Velgørenhed er den, som bestaar i Ydelsen af Laan mod billig Rente. Selvfølgelig kan de udbetalte Laan ikke stilles lige med anden Velgørenhed, og overalt er der i den specielle Del for de enkelte Foreninger gjort særlig Rede for denne Del af den velgørende Virksomhed, hvorhos der i et lille Slutningsafsnit er meddelt Oplysninger om Understøttelse til Selverhverv, under hvilken Ydelsen af billige Laan spiller en meget vigtig Rolle.

Beregningen af de til den københavnske Velgørenhed under Foreninger baandlagte Kapitaler bygger paa de i den specielle Del givne Oplysninger om de enkelte Foreningers Formue, derunder Værdien af deres Ejendomme (med Fradrag af Gæld). Hvor Foreningen helt virker til Bedste for København, er hele Kapitalen medtaget; hvor dens Virksomhed derimod er delt mellem Hovedstaden og det øvrige Land, har ogsaa en Deling af Kapitalen maattet finde Sted, og man har da ikke haft anden Vej at gaa end at foretage Delingen efter samme Forhold som Velgørenheden i det under vor Undersøgelse faldende Aar. Man har ikke været blind for, at der ved Fordelingen af Velgørenheden mellem København og det øvrige Land i et bestemt Aar kan raade megen Tilfældighed; men man har dog ment at turde anvende denne Beregningsmaade, i Mangel af anden mulig, til Vejledning ved Bestemmelsen af den omtrentlige Størrelse af de under Foreningerne til københavnsk Velgørenhed baandlagte Kapitaler. Hvor en Forening udøver Forsikring for sine Medlemmer, har man, for ikke at tage for meget med, betragtet de under Forsikringen hørende Kapitaler som baandlagte til Fyldestgørelse for Foreningens Forpligtelser i saa

Henseende, med mindre man har været i Stand til at udsondre de til Velgørenhed bestemte Kapitaler, f. Ex. hvor en Forening til Støtte af sin Virksomhed raader over Legater; i enkelte Tilfælde har Foreningerne selv været os behjælpelige med at foretage en Deling af Kapitalen efter dens Oprindelse. Som en særlig Gruppe er udskilt Foreningernes fremtidig virkende Aktiver, beregnede paa lignende Maade som de nu virkende Aktiver.

Efter saaledes at have gjort Rede for Principerne for Beregningen af Velgørenhedens Størrelse, skal man i omstaaende Oversigt (A, p. XVIII) meddele Resultaterne for de enkelte i Bogen opstillede Grupper af velgørende Foreninger, idet der i Tabellen gives Oplysninger om: 1) det samlede Beløb, der gennem Foreningerne er kommet København til Gode, 2) den Del heraf, der er beregnet som Velgørenhed, 3) Størrelsen af Foreningernes i Velgørenhedens Tjeneste virkende Kapitaler og 4) Størrelsen af de Kapitaler, der er bestemte til engang i Fremtiden at virke for velgørende Formaal.

Af Oversigten ses det for det første, at Velgørenhedens samlede Beløb indenfor velgørende Foreninger og dermed i Klasse staaende Institutioner udgør 2.067.751 Kr. I denne Sum er ikke medregnet ydet Betaling fra den Klasse af Personer, til Bedste for hvilke Foreningerne virker (herunder Foreningernes Udbytte af de nævnte Personers Arbejdsvirksomhed). Værdien heraf er nemlig, som tidligere bemærket, ved Beregningen af Velgørenhedens Størrelse forud fradraget de samlede Ydelser. Det drejer sig her, for nogle af Grupperne, om betydelige Summer, der for samtlige Grupper tilsammentagne udgør 283,974 Kr.*), med hvilket Beløb altsaa Velgørenhedens samlede Sum vilde være bleven forøget, om dette Moment var ladt ude af Betragtning. Tager man desuden Hensyn til de andre Momenter, der efter de foran angivne Synspunkter paavirker den beregnede Velgørenheds Størrelse, kommer denne kun til at ud-

*) Paa Gruppe V falder 63.224 Kr., paa Gruppe VI 126.203 Kr., paa Gruppe VII 16.907 Kr., paa Gruppe VIII 6.622 Kr., paa Gruppe IX 1.397 Kr., paa Gruppe XII 57.021 Kr., paa Gruppe XV 12.600 Kr.

Oversigt A.

	Velgørenhedens samlede Beløb Kr.	Velgørenhedens beregnede Beløb Kr.	AKTIVER nu virkende Kr.	AKTIVER fremtidig virkende Kr.
I. Understøttelse af trængende Personer i Almindelighed.....	299.223	293.161	405.117	30.800
II. Understøttelse af Personer, der hører til Foreninger og lignende, som ikke omfatter bestemte Samfundsklasser.....	121.114	116.514	972.692	29.971
III. Understøttelse af Personer, hørende til bestemte Samfundsklasser:				
a. Immaterielle Erhverv	103.687	89.276	1.655.658	129.965
b. Søfolk, Jordbrugere etc.....	30.479	28.207	687.223	10.000
c. Hovedpersoner i Haandværk og Industri	20.970	20.926	437.646	37.039
deraf til Medhjælpere	3.272	3.272	69.032	17.861
d. Hovedpersoner i Handel og Omsætning.....	100.945	94.195	1.387.375	59.740
deraf til Medhjælpere	13.445	12.940	165.700	14.195
e. Medhjælpere ved Handel...	4.192	4.192	18.000	—
f. Fast ansatte Personer i underordnede Stillinger.....	11.326	10.853	32.420	—
g. Arbejderformænd, Arbejdere og dermed ligestillede.....	13.896	13.730	157.383	—
h. Tyende	16.766	16.666	292.089	2.900
Tilsammen III...	302.261	278.045	4.667.794	239.644
IV. Understøttelse af Barselkvinder og lign.....	24.509	24.509	55.360	18.000
V. Understøttelse af Børn og unge Mennesker	533.513	478.510	7.496.293	232.672
VI. Herberger for hjemløse m. m., Værn for enligt stillede Kvinder, Soldaterhjem	40.460	36.975	442.243	10.000
VII. Understøttelse af abnorme....	130.552	76.800	1.205.087	9.000
VIII. Understøttelse af straffede Personer o. lign., Forsorg for forsømte Børn.....	81.671	60.311	683.304	82.097
IX. Bespisning af ubemidlede.....	41.401	41.401	120.278	—
X. Juleuddeling.....	21.146	21.146	13.022	—
XI. Konfirmationshjælp og Brudeudstyr.....	22.291	22.174	49.068	—
XII. Hjælp til syge og svage, Rekonvalescenter m. m.....	205.932	193.612	2.097.645	119.000
XIII. Retshjælp for ubemidlede	6.737	3.973	1.104	—
XIV. Understøttelse af Personer af fremmed Nationalitet	3.178	3.074	9.673	—
XV. Understøttelse af Personer, der hører til særlige Trossamfund	62.203	62.203	796.826	47.545
XVI. Skoleundervisning og Hjælp til Skolebørn.....	171.560	155.614	2.439.707	6.200
	2.067.751	**1 868.022**	**21.455.213**	**824.929**

gøre *1.868.022 Kr.* Forskellen skyldes Tilskud fra det Offentlige (for alle Grupperne tilsammen 171.853 Kr.)*) og Medlemsbidrag. Om det Forhold, i hvilket man i de opstillede Beregninger har ladet disse Momenter formindske Velgørenhedens Størrelse, henvises til det foregaaende. I ovennævnte Beregninger er ikke taget Hensyn til, at flere Foreninger (som t. Ex. Menighedsplejerne) har modtaget Naturalier (Klæder, Levnedsmidler m. m.) til Uddeling i ikke ringe Omfang.

Foranstaaende Oversigt giver tillige Oplysninger om, hvorledes Velgørenheden fordeler sig paa de enkelte Grupper af velgørende Foreninger. De største Beløb falder paa: Gruppe V (Understøttelse af Børn m. m. 478.510 Kr.), Gruppe I (Understøttelse af trængende Personer i Almindelighed 293.161 Kr.), Gruppe XII (Hjælp til syge og Rekonvalescenter 193.612 Kr.), Gruppe XIV (Skoleundervisning og Hjælp til Skolebørn 155.614 Kr.).

Oversigten viser endvidere, at Summen af Foreningernes nu i velgørende Øjemed virkende Aktiver udgør 21.455.213 Kr. Herunder er ogsaa medregnet Kapitalsummerne for de Legater, der helt er tillagte enkelte Foreninger, derimod ikke Legater, der virker til Bedste for flere Foreninger eller som deler deres Ydelser mellem Foreninger og enkelte Personer (se herom Legatafsnittet). Af fremtidig virkende Aktiver ejer Foreningerne en Kapital paa 824.929 Kr. Over en Tredjedel af de nuvirkende Aktiver, nemlig 7.496.293 Kr. falder paa Børnegruppen, derefter følger Grupperne: Hjælp til Skoleundervisning med 2.439.707 Kr. og Hjælp til syge og Rekonvalescenter med 2.097.645 Kr. Forholdsvis langt nede i Rækken kommer Gruppen Understøttelse af trængende Personer i Almindelighed; denne fødes kun i ringe Grad af Kapitalrenter, men hovedsagelig ved velgørende Bidrag.

Den specielle Dels andet Afsnit indeholder Oplysninger om Stiftelser. Ifølge Principerne for vor Undersøgelse er rene Familiestiftelser ikke medtagne og i enkelte Tilfælde er en

*) Paa Gruppe I falder 6.550 Kr., paa Gruppe III a 6.403 Kr., paa Gruppe III b 231 Kr., paa Gruppe III f 200 Kr., paa Gruppe V 52.958 Kr., paa Gruppe VI 4.500 Kr., paa Gruppe VII 58.290 Kr., paa Gruppe VIII 24.589 Kr., paa Gruppe XII 15.512 Kr., paa Gruppe XIII 2.620 Kr.

Stiftelse ikke kommen med, fordi Oplysninger ikke har kunnet erholdes (saaledes Trøstens Bolig, Poul Fechtels Hospital og St. Petri, W. Thymes og Pelts Stiftelse). Der oplyses for hver enkelt Stiftelse Antallet af Friboliger og Boliger til nedsat Leje med Angivelse af de nævnte Lejligheders Værelseantal, og til Belysning af, i hvilket Omfang Stiftelserne benyttes til Fribeboelse, tillige Antallet af udlejede Boliger. Hvor der er Fællesbeboelse meddeles Antallet af Fripladser. Desuden er oplyst Værdien af de til Stiftelserne knyttede Ydelser, herunder kontant Pengehjælp, Brændsel, Belysning, Lægehjælp, Medicin og anden Hjælp til Stiftelsesbeboerne, men desuden Huslejehjælp til udenfor Stiftelsen boende Personer. En Del Stiftelser yder nemlig foruden Fribolig eller Bolig til nedsat Leje i deres egne Ejendomme tillige Huslejehjælp, og enkelte Stiftelser virker udelukkende paa denne Maade (se f. Ex. Postbudenes Byggeforening p. 124). Tillige faar man i den specielle Del Oplysning om Ejendommens Værdi, andre Aktiver, Gæld m. m. Arbejderboliger er ogsaa medtagne i dette Afsnit, forsaavidt de er oprettede med filantropiske Formaal for Øje og deres økonomiske Stilling er saaledes, at Boligerne maa antages at kunne gives til billigere Leje end den almindelige. Stiftelserne er, saavidt muligt, grupperede efter de samme Synspunkter som Foreningerne, uden at dog de for disse opstillede Delingslinier helt har kunnet gennemføres for Stiftelsernes Vedkommende. Medtaget er ogsaa Stiftelser, der er beliggende paa Frederiksberg, forsaavidt de er oprettede af københavnske Foreninger og virker til Bedste for disses Medlemmer.

Gruppe I omfatter Stiftelser for trængende Personer i Almindelighed og indeholder blandt andet nogle meget store Fællesstiftelser, nemlig Vartov med 60 Mandssenge og 390 Kvindesenge og Københavns Sygehjem, der har Plads til 99 Beboere, som modtager fuld Forplejning. Af Sygehjemmets Pladser er 18 Fripladser, 45 Pladser til modereret Betaling og Resten til fuld Betaling. I Gruppe II findes Stiftelser for Personer, der hører til Foreninger eller lignende, som ikke omfatter bestemte Samfunds-

klasser. Som Exempler paa Stiftelser under denne Gruppe kan nævnes Opfostringshusforeningens Stiftelse og Wilians Stiftelse for Medlemmer af Selskabet »den bestandig borgerlige Forening«. Gruppe III omfatter Stiftelser for bestemte Samfundsklasser og er delt i Undergrupper (a—h). Under a findes Stiftelser for Embedsmænd, Lærere, Læger, Kunstnere samt endvidere Kollegierne, af hvilke her er medtaget de ad privat Vej oprettede Kollegier, nemlig Borchs, Elers', Hassagers og Valkendorfs, derimod ikke Regensen, for hvilken kun er oplyst de til samme knyttede private Legater. Henført under Gruppe a er ogsaa det Harboeske Enkefruekloster, der er oprettet for Enker efter Mænd i de 5 første Rangklasser. Under b er samlet Stiftelser for Borger- og Middelstanden (f. Ex. Soldins Stiftelse for gamle Enker eller ugifte Kvinder af Middel- eller Borgerstanden); under c Stiftelser for Søfolk, derunder den velbekendte Bombebøsse, hvis Beboere, der er gamle Sømænd, der har været ansatte i Koffardifart, foruden Husly og Varme, saavidt Midlerne tilstrækker, tillige faar Lys, Beklædning og Forplejning. Under Stiftelser for Haandværkerstanden (d) er de betydeligste Alderstrøst og Haandværkerstiftelsen, der tilsammen har 281 Friboliger og 238 Boliger til nedsat Leje. Herhen hører ogsaa de mange Stiftelser, der er oprettede af Laugene eller andre Arbejdsgiverforbund for deres gamle Medlemmer eller disses Efterladte. Under e har man opført nogle Stiftelser, der virker for Mestre og Svende i Forening. Af Stiftelserne for Handelsstanden (f) er O. B. Suhr og Hustrus Friboliger oprettede for Grosserere og deres Efterladte, medens de fleste andre virker for Detailhandlerstanden, af hvilke de betydeligste er Høkerforeningens og Urtekræmmerforeningens Stiftelser med henholdsvis 55 og 40 Friboliger. Under g findes en Række Stiftelser for fast ansatte Personer i underordnede Stillinger, saaledes for Hærens og Søværnets militære Underklasser, Postbude, Toldrorsbetjente, Politibetjente, Brandfolk og Kontorbude. Under Gruppe h er samlet Stiftelser for Arbejderklassen og for Tyende. Herunder hører dels Stiftelser for Arbejderklassen i det hele, f. Ex. Arbejderhjemmet Fredenshus og

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Kong Frederik den 7des Stiftelse for fattige Fruentimmer af Arbejderklassen, dels Stiftelser for Arbejdere af bestemte Fag, saaledes Snedkersvendenes Stiftelse samt en Række andre Svendestiftelser. En særlig Karakter har Soldenfeldts Stiftelse med de to Afdelinger A og B (med henholdsvis 71 og 54 Boliger), af hvilke B virker udelukkende for Tyende, A derimod for Lærerinder, Husjomfruer, Syjomfruer og Kvinder i lignende Stillinger.

Gruppe VI, Stiftelser for Personer, der hører til særlige Trossamfund, omfatter navnlig en Række jødiske Stiftelser, som f. Ex. Mosaisk Trossamfunds Stiftelser i Ny Kongensgade og Frænckels Stiftelse i Dyrkøb, hvilken er et Alderdomshjem for værdige trængende Jøder, Mænd og Kvinder, der faar fuld Forplejning efter jødisk Ritus. Under Petri Menighed hører Brødrene Petersens Jomfrukloster, der imidlertid af Styrelsen er betegnet som en Familiestiftelse, der efter vor Undersøgelses Karakter ikke medtages. Gruppe IV omfatter Stiftelser for abnorme, af hvilke der paa dette Sted kun er opført Alderdomshjemmet for døvstumme, og Gruppe VI Arbejderboliger.

I efterfølgende Oversigt (B, p. XXIII) er der for hver af de nævnte Grupper (undtagen V, Arbejderboliger) givet Oplysninger om Antallet af Boliger, der er fri eller til modereret Leje, hvorhos Boligerne er delte efter Lejlighedernes Værelseantal. I Stiftelser med Fællesbeboelse er angivet Antallet af Pladser. Der oplyses tillige Værdien af de til Stiftelserne knyttede Ydelser.

Efter nævnte Oversigt udgør Antallet af Friboliger 1942, hvoraf 871 med 1, 979 med 2, 88 med 3 samt 4 med over 3 Værelser. Af Etværelseslejlighederne er atter 81 uden Køkken, 82 med Fælleskøkken, 708 med selvstændigt Køkken. Under Friboligerne er medtaget 113, nemlig 55 med 1 og 58 med 2 Værelser, hvor Opnaaelsen af Friboligen er betinget af visse forudgaaende Ydelser.

Antallet af Boliger til nedsat Leje udgør 451; heraf har 145

Oversigt B.

	Antal Friboliger						Antal Boliger til modereret Leje				Antal Friboliger ialt	Antal Boliger til modereret Leje ialt	Antal Pladser for Fællesbeboere	Ydelser kontant og i Naturalier Kr.
	1 Værelse			2 Værelser	3 Værelser	4 og 5 Værelser	1 Værelse	2 Værelser	3 Værelser	4 Værelser				
	uden Køkken	Fælleskøkken	med Køkken											
I. Stiftelser for trængende Personer i Almindelighed	9	52	73	118	11	»	6	9	4	»	263	19	533*)	11.255
II. — - Personer, der hører til Foreninger eller lignende, som ikke omfatter bestemte Samfundsklasser	»	»	33	44	3	»	1	5	6	»	80	12	»	1.620
III. Stiftelser for Personer, hørende til bestemte Samfundsklasser, eller for deres Efterladte:														
a. Immaterielle Erhverv	47	»	1	47	17	4	1	35	14	4	116	54	»	6.901
b. Personer af Borger- og Middelstanden	»	»	17	105	28	»	7	70	»	»	150	77	»	2.692
c. Søfolk	»	»	»	38	»	»	»	1	1	»	38	2	57	4.999
d. Haandværksmestre	»	»	193	172	7	»	130	133	1	»	372	264	»	39.184
e. Mestre og Svende i Forening	»	»	»	60	»	»	»	»	»	»	60	»	»	4.048
f. Selvstændige Næringsdrivende af Handelsstanden	»	»	56	118	13	»	»	3	»	»	187	3	»	14.869
g. Fast ansatte Personer i underordnede Stillinger	»	»	16	91	»	»	»	6	»	»	107**)	6	»	14.284
h. Arbejderklassen og Tyende	25	30	288	138	»	»	»	14	»	»	481***)	14	»	24.346
IV. Stiftelser for abnorme	»	»	»	3	»	»	»	»	»	»	3	»	»	100
V. Billige Boliger for Arbejdere og ligestillede	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	605
VI. Stiftelser for Personer, der hører til særlige Trossamfund	»	»	31	45	9	»	»	»	»	»	85	»	8	1.300
Tilsammen	81	82	708	979	88	4	145	276	26	4	1942	451	598*)	126.203

*) Heraf 45 Pladser til modereret Betaling, Resten Fripladser.
**) Deraf 16 Etværelseslejligheder og 58 Toværelseslejligheder, for hvilke Opnaaelsen af Fribolig er betinget af visse forudgaaende Ydelser.
***) Deraf 39 Etværelseslejligheder, for hvilke Opnaaelsen af Fribolig er betinget af visse forudgaaende Ydelser.

1, 276 2, 26 3 Værelser, medens der af Boliger med 4 Værelser findes 4.

Til de forannævnte Boliger, kommer endnu Antallet af Fripladser for Fællesbeboere, der udgør 553 samt 45 Pladser til modereret Betaling.

Samles alle de forannævnte forskellige Klasser af Boliger under ét, bliver det samlede Antal *Friboliger eller Boliger til nedsat Leje 2991*. Heri er ikke taget Hensyn til rene Familiestiftelser, som falder udenfor vor Undersøgelse, og til nogle enkelte Stiftelser, for hvilke Oplysninger ikke har kunnet erholdes (saaledes bl. a. Trøstens Bolig, der har et større Antal Lejligheder til billig Leje for Haandværker- og Arbejderklassen).

Man faar af foranstaaende Oversigt tillige Oplysning om, hvorledes Antallet af Friboliger, Boliger til nedsat Leje og Fripladser fordeler sig mellem de forskellige Grupper. Arbejderklassen med Tyendet kommer i første Række med 461 Friboliger (her er udsondret 20 Boliger for Lærerinder i Soldenfeldts Stiftelse); derefter følger Haandværksmestrene med 372, Klassen trængende Personer i Almindelighed med 263 og Handelsstanden med 187 Friboliger. Tager man foruden Friboliger ogsaa Hensyn til Fripladser, kommer derimod trængende Personer i Almindelighed i første Række med 751 Boliger. Af Boliger til nedsat Leje falder over Halvdelen, nemlig 264 af 451, paa Haandværksmestre. Til det betydelige Antal af Friboliger og Boliger til nedsat Leje, der falder paa Haandværkerstiftelser, bidrager for en væsenlig Del de store Institutioner Alderstrøst og Haandværkerstiftelsen.

I foranstaaende Oversigt indeholdes tillige Oplysning om Værdien af de til Stiftelserne knyttede Ydelser, derunder Huslejehjælp til udenfor Stiftelserne boende m. m. For alle Grupper tilsammentagne udgør Værdien af disse Ydelser 126.203 Kr.

Vi gaar nu over til at foretage en Beregning af Værdien af de til Stiftelserne i 1903 knyttede Ydelser under Form af Boligrum, Penge, Naturalier m. m. og af Stiftelsernes Kapitaler i faste Ejendomme og andre Aktiver. Til Grund for Beregningen af Fri-

boligernes Værdi har man lagt Prisen efter den sidste Lejestatistik (Folketællingen 1901) under Hensyn til Lejlighedernes Værelseantal. For Boliger til nedsat Leje har man beregnet Halvdelen af denne Værdi og det samme for Friboliger, hvis Opnaaelse er betinget af forudgaaende Ydelser fra Beboernes Side. Hvor det drejer sig om Stiftelser, der har Fællesbeboelse eller som har overtaget Beboernes fulde Forplejning (disse Ting falder tildels sammen), har man ved Beregningen af Ydelsernes Værdi maattet gaa andre Veje, idet man har lagt Stiftelsernes Udgifter i 1903 til Grund og hertil lagt beregnet 4 pCt. Rente af det i Stiftelsernes Eje værende Overskud af Ejendommenes Værdi. For Arbejderboligerne har man beregnet 4 pCt. Rente af Ejendommenes Værdi med Fradrag af Prioriteter. I omstaaende Oversigt (C, p. XXVI) vil man for hver enkelt Gruppe af Stiftelser finde Oplysninger om den efter de forangivne Principer beregnede Værdi af Friboliger, Boliger til nedsat Leje, Ydelser til Fællesbeboere og af de til Stiftelserne knyttede øvrige Ydelser. Oversigten indeholder tillige en Angivelse af Stiftelsernes Formue, adskilt efter Ejendommenes Værdi (med Fradrag af Prioriteter) og andre Aktiver, derunder Legater.

Af Oversigten ses det, at man ved de foretagne Beregninger er kommen til det Resultat, at Friboligerne har en Værdi af 311.604 Kr., Boliger til nedsat Leje af 51.238 Kr., medens den billige Leje i Arbejderboligerne repræsenterer en Sum af 49.936 Kr. og Ydelserne til Beboere i Fællesstiftelser af 197,862 Kr., hvortil saa kommer Ydelser i Penge og Naturalier, der, som allerede omtalt, beløber sig til 126.203 Kr. Disse forskellige Værdier tilsammentagne udgør 736.843 Kr., hvilken Sum altsaa skulde svare til den samlede Værdi af, hvad Stiftelserne under forskellige Former yder. Fraset nogle enkelte Tilfælde, hvor Vedligeholdelsen af en Stiftelses Ejendom skyldes Legater, Bidrag fra Foreninger og lignende (f. Ex. Mundts, O. B. Suhr og Hustrus og Manufakturhandlerforeningens Stiftelser), bæres hele Stiftelsernes velgørende Virksomheder ved Kapitalindtægter, nemlig dels Benyttelsen af de Stiftelserne tilhørende

Oversigt C.

	Samlet Værdi af		Værdien af Ydelserne til Fællesbeboere samt Beboere af Arbejderboliger	Ydelser kontant og i Naturalier	Tilsammen	AKTIVER		Fremtidigt virkende Aktiver
	Friboliger	Boliger til nedsat Leje				Ejendommenes (og Inventariets) Værdi ÷ Prioriteter	Andre Aktiver	
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
I. Stiftelser for trængende Personer i Almindelighed	42.040	1.911	169.500	11.255	224.706	1.925.464	3.006.701	200.924
II. — - Personer, der hører til Foreninger eller lignende, som ikke omfatter bestemte Samfundsklasser	13.960	1.511	»	1.620	17.091	282.194	103.224	»
III. Stiftelser for Personer, hørende til bestemte Samfundsklasser, eller for deres Efterladte:								
a. Immaterielle Erhverv	20.768	6.629	»	6.901	34.298	1.364.955	565.376	10.000
b. Personer af Borger- og Middelstanden	32.406	7.630	»	2.692	42.728	651.433	316.095	66.500
c. Søfolk	7.828	259	20.081	4.999	33.167	301.000	465.769	»
d. Haandværksmestre	60.776	21.655	»	39.184	121.615	1.809.276	800.677	418.538
e. Mestre og Svende i Forening	12.360	»	»	4.048	16.408	268.180	114.834	5.800
f. Selvstændige Næringsdrivende af Handelsstanden	35.084	309	»	14.869	50.262	847.248	252.282	9.700
g. Fast ansatte Personer i underordnede Stillinger	6.798	7.552	»	14.284	28.634	541.938	192.598	»
h. Arbejderklassen og Tyende	63.168	3.782	»	24.346	91.296	1.720.310	1 365.896	95.138
IV. Stiftelser for abnorme	618	»	»	100	718	36.383	3.902	»
V. Billige Boliger for Arbejdere og ligestillede	»	»	49.936	605	50.541	1.248.388	50.168	»
VI. Stiftelser for Personer, der hører til særlige Trossamfund	15.798	»	8.281	1.300	25.379	476.032	109.840	»
Tilsammen	311.604	51.238	247.798	126.203	736.843	11.472.801	7.347.362	806.600

Ejendomme, dels Renteindtægten af de Stiftelserne tilhørende Kapitaler. Betragter vi Værdien af Stiftelsernes Aktiver, viser det sig, at Ejendommene, for hvis Værdiansættelse Ejendomsskylden er lagt til Grund (+ Inventariet, hvor saadant findes, men med Fradrag af Prioriteter), har en Værdi af 11.472.801 Kr. og andre Aktiver, der for en væsenlig Del bestaar i Legater, af 7.347.362 Kr. Tilsammentagne udgør de to nævnte Summer 18.820.163 Kr. Sammenligner man hermed Værdien af Stiftelsernes Ydelser, som den foran er beregnet, bliver Resultatet, at sidstnævnte Værdi udgør 3,92*) pCt. af Stiftelsernes samlede Aktiver, hvilket synes at vise, at man ved Vurderingen af Ydelserne ikke har grebet for højt. I nogen Grad kan dog den lave pCt. skyldes den Omstændighed, at forskellige Stiftelser ved en forsigtig Finanspolitik søger at styrke deres Stilling for at muliggøre senere Udvidelser af Virksomheden. (Se f. Ex. i den specielle Del det om Smedemesterforeningens, Tømrerlaugets og Marskandiserforeningens m. fl. Stiftelser bemærkede.) Af Aktiver, som først senere træder i Virksomhed, ejer Stiftelserne 806.600 Kr.

Det tredje Afsnit af Bogens specielle Del indeholder Oplysninger om Legater og Fonds. Her er imidlertid ikke medtaget de meget betydelige Legater, der helt ejes af velgørende Foreninger eller Stiftelser, da man i vor Undersøgelse helt har ladet disse Legater gaa op i de nævnte Institutioners Velgørenhed og Formue, indenfor hvilken man ikke har holdt Legaterne udsondrede. Det har i det hele, efter nærværende Undersøgelses Plan, ikke været Hensigten at gøre nærmere Rede for de enkelte Legater, blandt andet fordi der om dette Emne foreligger et saa udmærket Værk som Hiort-Lorenzens Repertorium. Men man har i tredje Afsnit, for de Legater, der ikke er medtagne under velgørende Foreninger og Stiftelser, villet foretage en Opgørelse i Overensstemmelse med de til Grund for Værkets Udarbejdelse liggende Principer over de af Legaterne i 1903

*) Rentefoden vilde blive endnu noget lavere, hvis man tog Hensyn til de fremmede Legatkapitaler, der har bidraget til Stiftelsernes Ydelser (se herom senere).

til Velgørenhed udredede Beløb og over de dertil svarende Kapitaler. I denne Hensigt har man i den specielle Del samlet Legaterne gruppevis og for hver Gruppe meddelt: 1) det samlede af Legaterne i 1903 udbetalte Beløb samt hvor stor en Del af samme der er tilfaldet 2) bestemte af Legatstifteren indsatte eller 3) udenfor Byen boende Personer (2 og 3 regnes jo ikke med til Velgørenheden i vor Undersøgelse) og endvidere 4) de til Velgørenhed baandlagte Kapitalers Størrelse.

En ejendommelig Stilling indtager saadanne Legater, der yder Støtte til flere velgørende Foreninger eller Stiftelser. Her vil Ydelserne, men ikke Kapitalerne, være medtagne under Forethings- eller Stiftelsesafsnittet. Ogsaa kan det tænkes, at et Legat deler sine Ydelser mellem én eller flere velgørende Foreninger eller Stiftelser paa den ene Side og Enkeltpersoner paa den anden. Den førstnævnte Del af Ydelsen er der taget Hensyn til under et af de foregaaende Afsnit, men ikke til den sidstnævnte Del, der derimod maa regnes som Velgørenhed i Legatafsnittet. Til de her nævnte Legaters Kapitaler er der ikke taget Hensyn i noget af de tidligere Afsnit, og der maa derfor regnes med dem her. Alle de her omhandlede Legater er i den specielle Del samlede i en Fællesgruppe (Gruppe I), der omfatter Legater eller Fonds, der helt eller delvis anvender deres Midler til at understøtte velgørende Foreninger, Stiftelser eller Institutioner, og i denne Gruppe er der for de enkelte Legater givet de til de omtalte Delinger og Beregninger nødvendige Oplysninger. De andre Legater er ordnede gruppevis, saa vidt muligt efter de samme Delingslinier som i Foreningsafsnittet. Under hver enkelt Gruppe er nævnt de enkelte derhen hørende Legaters Navn, deres Kapitalbeløb med Udsondring af saadanne Legater, for hvilke Oplysninger om Kapitalens Størrelse savnes eller som først i Fremtiden vil træde i Virksomhed. Gruppe II omfatter Legater for trængende Personer i Almindelighed; Gruppe III Legater, hvis Opnaaelse er afhængig af visse personlige Betingelser; Gruppe IV Legater, der udelukkende virker

til Bedste for Personer, der hører til bestemte Samfundsklasser, med væsenlig samme Undergrupper som i Foreningsafsnittet; flere af Undergrupperne, f. Ex. de immaterielle Erhverv, er atter saa vidt muligt delte yderligere; Gruppe V omfatter Legater for abnorme, Gruppe VI Legater til Brudeudstyr og Konfirmationshjælp, Gruppe VII Legater for syge og Rekonvalescenter, Gruppe VIII Legater for ved Ulykkestilfælde tilskadekomne eller for deres Efterladte, Gruppe X Legater for Personer, hørende til særlige Trossamfund. Under Gruppe IX har man indordnet saadanne Legater, som ikke har kunnet henføres til nogen af de foregaaende Grupper, fordi de enten virker til Bedste for forskellige Samfundsklasser eller for forskellige Formaal; der er i den specielle Del for denne Gruppe givet saadanne Oplysninger, der, saa vidt muligt, tillader en Deling af Velgørenheden efter den til Grund for vort Værks Systematik liggende Synspunkter. Under Gruppe XI er opført Legater til Skoleundervisning eller anden Hjælp til Skolebørn, under Gruppe XII Legater for Studerende eller til videre Uddannelse.

Af omstaaende Oversigt (D, p. XXX) ser man den af de enkelte Grupper af Legater i 1903 øvede Velgørenhed.

Første Kolonne angiver det i 1903 af Legater under vor Undersøgelse udbetalte Beløb, for Gruppe I dog begrænset til Hjælp til Enkeltpersoner (altsaa med Fradrag af Understøttelse til Foreninger og Stiftelser). I anden og tredje Kolonne gøres der Rede for de til bestemte af Legatstifteren indsatte samt til udenbys boende Personer gjorte Udbetalinger, der efter vor Undersøgelses Principer bliver at fradrage, saaledes at Summerne i Kolonne 4 skulde svare til den københavnske Velgørenhed med den af os til Grund for vore Beregninger lagte Begrænsning. Forholdet er i det hele dette, at af de under dette Afsnit medtagne Legater er der ialt udbetalt 1.275.787 Kr. Heraf er imidlertid, som udbetalt til Foreninger og Stiftelser, allerede medregnet under de foregaaende Afsnit 177.484 Kr. (nemlig 176.384 Kr. af Legater under Gruppe I og 1.100 Kr. til

Oversigt D.

	Udbetalt ialt Kr.	Deraf: til bestemte af Legatstifterne indsatte Personer Kr.	Deraf: til udenbys boende eller til Formaal, der falder udenfor Undersøgelsen Kr.	Velgørenheden i København Kr.
I. Legater eller Fonds, der helt eller delvis anvender deres Midler til at støtte velgørende Foreninger, Stiftelser eller Institutioner	195.840	59.452	12.988	123.400
II. Legater for trængende i Almindelighed	147.914	24.000	3 703	120.211
III. Legater, hvis Opnaaelse er afhængig af visse personlige Betingelser	49.933	»	28.905	21.028
IV. Legater for Personer, hørende til bestemte Samfundsklasser:				
a. Immaterielle Erhverv	80.401	6.314	9.924	64.163
b. Embeds- og Borgerstanden	38.669	9.120	1.600	27.949
c. Borgerstanden	56.137	5.460	1.040	49.637
d. Søfolk	13.181	600	990	11.591
e. Hovedpersoner i Haandværk og Industri	20.152	2.699	»	17.453
f. Haandværkere, saavel Mestre som Svende	7.796	»	»	7.796
g. Handelsstanden	52.766	5.759	1.515	45.492
h. Fast ansatte Personer i underordnede Stillinger	8.454	»	»	8.454
i. Arbejderklassen og Tyende	21.634	2.280	»	19.354
V. Legater for abnorme	7.274	»	3.665	3.609
VI. Legater til Brudeudstyr og Konfirmationshjælp	13.607	»	»	13.607
VII. Legater for syge og Rekonvalescenter	9.968	380	144	9.444
VIII. Legater for ved Ulykkestilfælde tilskadekomne	1.419	»	»	1.419
IX. Legater, som ikke har kunnet indordnes under de foregaaende Grupper	204.346	25.567	25.167	153.612
X. Legater for Personer, der hører til særlige Trossamfund	97.994	412	»	97.582
XI. Legater til Skoleundervisning eller anden Hjælp til Skolebørn	27.716	100	1.980	25.636
XII. Legater for Studerende eller til videre Uddannelse	43 102	»	35	43.067
Tilsammen	1.098.303	142.143	91.656	864.504

Skoleundervisning), saaledes at der til Enkeltpersoner er udbetalt ialt 1.098.303 Kr., hvoraf atter 233.799 Kr. er medgaaet til Formaal, der ikke vedrører os her, medens 864.504 Kr. bliver det af Legaterne under dette Afsnit udbetalte Beløb, der falder ind under vor Undersøgelse.

Betragter man i foranstaaende Oversigts Kolonne 4 Velgørenhedens Fordeling mellem de enkelte Grupper, falder de største Beløb 153.612 Kr. og 123.400 Kr. paa henholdsvis Gruppe IX (Legater, der ikke kan deles efter Samfundsklasser) og Gruppe I (Legater, der støtter velgørende Foreninger eller Stiftelser), idet man i den sidste Gruppe kun har at gøre med den Del af Legatudbetalingerne, der tilfalder Enkeltpersoner. Nærmest i Rækkefølge efter de to Fællesgrupper kommer Legater for trængende i Almindelighed med 120.211 Kr. og Legater for Personer, der hører til særlige Trossamfund, med 97.582 Kr. Alene af de herhen hørende jødiske Legater er i 1903 udbetalt 88.604 Kr. Af Legater, der udelukkende virker for bestemte Samfundsklasser, er 64.163 Kr. udbetalt til Personer under de immaterielle Erhverv, 49.637 Kr. til Personer af Borgerstanden, 27.949 Kr. til Embeds- og Borgerstanden (Legater, der ikke har kunnet deles mellem de to Klasser), 45.492 Kr. til Handelsstanden (navnlig Grosserere), medens 19.354 Kr. er tilfaldet Arbejderstanden og Tyende, 17.453 Kr. Hovedpersoner i Haandværk og Industri, 7.796 Kr. Arbejdsgivere og Arbejdere i Forening (Legater, der ikke har kunnet deles), 11.591 Kr. Søfolk og 8.454 Kr. fast ansatte Personer i underordnede Stillinger. Af Skolelegater er udbetalt 25,636 Kr., af Legater til Studerende eller til videre Uddannelse 43.067 Kr.

I efterfølgende Oversigt (E, p. XXXII) gives Oplysninger om Størrelsen af de under dette Afsnit henhørende Legatkapitaler. Af den første Kolonne ser man Legaternes samlede Kapital, der for alle Legater tilsammen udgør 36.594.683 Kr.*), Sum-

*) Heraf er et Beløb af 1.215.850 Kr. fremkommet ved en Kapitalisering (à 4 pCt.) af det i 1903 udbetalte Beløb, idet man ikke kendte de til Udbetalingerne svarende Kapitaler.

Oversigt E.

	Nu virkende Legater samlet Kapital Kr.	deraf svarer til Udbetalingen i København Kr.	fremtidig virkende Legater Kr.
I. Legater eller Fonds, der helt eller delvis anvender deres Midler til at støtte velgørende Foreninger, Stiftelser eller Institutioner	11.200.434	9.020.673	92.591
II. Legater for trængende i Almindelighed	4.301.886	3.490.001	662.076
III. Legater, hvis Opnaaelse er afhængig af visse personlige Betingelser	731.101	329.107	»
IV. Legater for Personer, hørende til bestemte Samfundsklasser:			
a. Immaterielle Erhverv	2.329.032	1.858.654	750.402
b. Embeds- og Borgerstanden.....	1.156.456	835.858	362.441
c. Borgerstanden.....	1.653.459	1.462.008	123.200
d. Søfolk.....	358.000	314.815	5.400
e. Hovedpersoner i Haandværk og Industri	557.307	482 666	63.068
f. Haandværkere, saavel Mestre som Svende.....	204.765	204.765	»
g. Handelsstanden	1.428.952	1.231.965	72.798
h. Fast ansatte Personer i underordnede Stillinger.....	224.106	176.006	88.609
i. Arbejderklassen og Tyende.....	616.369	551.411	252.072
V. Legater for abnorme	171.587	85.133	»
VI. Legater til Brudeudstyr og Konfirmationshjælp	416.560	416.560	»
VII. Legater for syge og Rekonvalescenter	262.726	248.915	211.658
VIII. Legater for ved Ulykkestilfælde tilskadekomne	35.475	35.475	»
IX. Legater, som ikke har kunnet indordnes under de foregaaende Grupper	6.043.874	4.535.569	930.458
X. Legater for Personer, der hører til særlige Trossamfund	2.544.365	2.531.648	»
XI. Legater til Skoleundervisning eller anden Hjælp til Skolebørn.....	1.177.559	1.092.560	1.000
XII. Legater for Studerende eller til videre Uddannelse.....	1.180.670	1.179.711	120.449
Tilsammen...	36.594.683	30.083.500	3.736.222

merne i den anden Kolonne er fremkomne ved Beregninger, der deler Legatkapitalerne efter samme Forhold som selve Udbetalingerne er delte mellem, hvad der falder indenfor og udenfor vor Undersøgelse. Ogsaa her skal det bemærkes, at man vel har været opmærksom paa, at der ved Fordelingen af Legatudbetalingerne i det enkelte Aar, f. Ex. mellem, hvad der falder i eller udenfor København, kan raade ikke ringe Tilfældigheder; men at man dog har ment, at ved saa store Udbetalinger, som det her drejer sig om, vil disse Tilfældigheder i det væsenlige blive udlignede, saaledes at det for de enkelte Grupper af Legater (endnu mere naturligvis for alle Grupperne tilsammentagne) vil være berettiget at overføre Delingen af den udøvede Velgørenhed paa Legatkapitalerne. Oversigten viser, at efter den foretagne Reduktion udgør de Legatkapitaler, der er henførte under dette Afsnit, 30.083.500 Kr. Under den nævnte Sum er imidlertid medregnet Legater (Grupperne I og XI), der giver Understøttelser til Foreninger og Stiftelser under vor Undersøgelse. Det stiller sig saaledes, at af Legater under Gruppe I er der til de nævnte Formaal udbetalt 176.384 Kr., til Enkeltpersoner under vor Undersøgelse 123.400 Kr., af Legater til Skoleundervisning henholdsvis 1.100 Kr. og 25.636 Kr. Deler man selve Legatkapitalerne efter samme Forhold som de nævnte Udbetalinger, kommer man til det Resultat, at af Gruppe I 5.307.496 Kr., af Gruppe XI 44.951 Kr. eller tilsammen 5.352.447 Kr. vilde blive at henføre til Foreninger og Stiftelser. Hvis man paa samme Maade vilde dele sidstnævnte Kapital mellem Foreninger og Stiftelser under Hensyn til de samme tilfaldne Andele af Legatrenterne, vilde man komme til det Resultat, at 4.830.961 Kr. tilfaldt Foreningerne og 521.486 Kr. Stiftelserne. I ovennævnte Tal er ikke taget Hensyn til de fremtidig virkende Legater, hvis samlede Sum udgør 3.736.222 Kr.

I et lille selvstændigt Afsnit er samlet Oplysninger om Understøttelser til Selverhverv ved billige Laan eller paa anden Maade. Under dette Afsnit findes baade Foreninger

og navnlig Legater, der for Størstedelen virker ved Udlaan. Formaalet med disse er overalt »Hjælp til Selvhjælp«; for flere af dem særlig under Form af Understøttelse til Grundlæggelse eller Udvidelse af en Bedrift. Blandt de Institutioner, der virker paa sidstnævnte Maade, er den betydeligste Præmieselskabet for den mosaiske Ungdoms Anbringelse til Kunster og Haandværker, der, uden Hensyn til Trosbekendelse, yder rentefri Laan som Hjælp til Næringsvej (navnlig Haandværk). En særlig Karakter har St. Stefans Haandgerningsforening, der skaffer fattige Husmødre i St. Stefans og Helligkors Sogne Fortjeneste ved Hjemmearbejde; Foreningen hjælper saaledes de nævnte Kvinder til Uddannelse, skaffer dem Raastoffer til billige Priser og sørger endelig for de færdige Varers Afsætning. Husmødrene modtager en Arbejdsløn, der svarer til den, som større Handlende udbetaler. Formaalet med denne Forening er det altsaa at hjælpe Husmødrene til, ved Arbejde i Hjemmet, at faa samme Fortjeneste, som de vilde kunne opnaa ved Arbejde ude. Flere Institutioner under dette Afsnit udbetaler ogsaa Understøttelser; disse har i det hele en Værdi af 13.550 Kr., medens de udbetalte Laan i København beløber sig til 153.037 Kr. Til de nævnte Understøttelser svarer en Kapital paa 289.400 Kr., til Laanene paa 673.101 Kr. Desuden er der af Foreningerne under Afsnit I i Laan ydet 206.149 Kr., dels af Foreningernes almindelige Formue, dels af særlige Laanefonds, der tilsammen udgør 79.813 Kr. Af en til senere Opførelse af en Stiftelse bestemt Kapital er der endvidere udlaant 10.188 Kr. I det hele udgør de ydede billige Laan 369.374 Kr. og de særlige til Udlaan bestemte Kapitaler 752.914 Kr.

Efter nu for de enkelte Afsnit i Bogen at have tilendebragt Undersøgelserne om den københavnske Velgørenheds Størrelse i 1903 og de til det nævnte Formaal baandlagte Kapitaler, skal vi nedenfor samle Resultaterne heraf, idet vi først vender os til den i 1903 udøvede Velgørenhed, hvis Størrelse ses af omstaaende Tal.

	Velgørenhedens Størrelse i 1903 Kr.
Velgørende Foreninger og lignende Institutioner.....	1.868.022
Stiftelser	736.843
Legater (der ikke er medtagne under noget af de andre Afsnit)	864.504
Understøttelser til Selverhverv	13.550
	3.482.919

Altsaa udgør den samlede Velgørenhed i København i 1903 med de af vor Undersøgelses Karakter følgende Begrænsninger 3.482.919 Kr., hvoraf 1.868.022 Kr. falder paa velgørende Foreninger, 736.843 Kr. paa Stiftelser, 864.504 Kr. paa Legatrenter, udbetalte til Enkeltpersoner, og 13.550 Kr. paa Understøttelser til Selverhverv.

Gaar vi dernæst over til at beregne den samlede Sum af de til københavnsk Velgørenhed i 1903 baandlagte Kapitaler, ses denne Sum af nedenstaaende Oversigt, hvis Kolonne I angiver Kapitalfordelingen, naar Legatkapitaler, hvis Renter helt eller delvis anvendes til Understøttelse af forskellige Foreninger eller Stiftelser, helt opføres under Legatafsnittet, medens der i Kolonne II er foretaget en Fordeling af Legatkapitalerne under Hensyn til den Foreninger og Stiftelser tilfaldne Andel i Legatrenterne (se herom pag. XXXIII).

	Kapital 1903 I Kr.	Kapital 1903 II Kr.
Velgørende Foreninger og lignende Institutioner.....	21.455.213	26.286.174
Stiftelser	18.820.163	19.341.649
Legater (der ikke er medtagne under noget af de andre Afsnit)	30.083.500	24.731.053
Understøttelser til Selverhverv	289.400	289.400
	70.648.276	70.648.276

De til den nuvirkende Velgørenhed baandlagte Kapitaler udgør efter Oversigten 70.648.276 Kr. Heraf falder i Kolonne I 21.455.213 Kr. paa Foreninger, 18.820.163 Kr. paa Stiftelser, 30.083.500 Kr. paa Legater og 289.400 Kr. paa Understøttelser til

Selverhverv, medens derimod Fordelingen i Kolonne II er noget forskellig derfra, idet der paa Foreninger falder 26.286.174 Kr., paa Stiftelser 19.341.649 Kr., paa Legater 24.731.053 Kr. og paa Understøttelser til Selverhverv 289.400 Kr. Herved maa erindres, at Legater, der helt er tillagte Foreninger eller Stiftelser, er optagne under disses samlede Formue.

Ved foranstaaende Angivelse af Velgørenhedens Kapitalbeløb er der ikke taget Hensyn til de fremtidig virkende Aktiver. Disse udgør for Foreninger 824.929 Kr., for Stiftelser 806.600 Kr., for Legater 3.736.222 Kr. eller tilsammen 5.367.751 Kr.

Ejheller er der medtaget de Kapitaler, der særlig er bestemte til Udlaansvirksomhed og som efter det tidligere anførte udgør 752.914 Kr. Med de to fornævnte Summer vilde den samlede til Velgørenhed bestemte Kapital komme til at udgøre 76.768.941 Kr.

Vi er paa det rene med, at, rent bortset fra de Begrænsninger, som følger af vor Undersøgelses Karakter og hvorfor der nærmere er gjort Rede i det foregaaende, betegner ovenstaaende Tal, baade med Hensyn til den udøvede Velgørenhed og de baandlagte Kapitaler, Minimumstal, dels fordi der er Institutioner, som vi har ønsket at faa med, der ikke har *villet* give Oplysninger, dels fordi der er Velgørenhed, der har unddraget sig vor Opmærksomhed.

Vor Undersøgelse indeholder i sin specielle Del Oplysninger, der med Hensyn til den overvejende Del af den udøvede Velgørenhed muliggør en Deling af denne efter de Synspunkter, der har bestemt Grupperingen af Stoffet indenfor Bogens enkelte Afsnit og som blandt andet vil kaste et godt Lys over, i hvilket Omfang Velgørenheden er kommet de forskellige Samfundslag til Gode. Oplysningerne er samlede i omstaaende Oversigt F, der skelner mellem den under Foreninger, Stiftelser, Legater og Understøttelser til Selverhverv øvede Velgørenhed.

Som det vil ses, er Velgørenheden i omstaaende Oversigt delt mellem: 1) trængende i Almindelighed; 2) Personer, der hører til bestemte Samfundsklasser med Udsondring af for-

Oversigt F.

	Foreninger Kr.	Stiftelser Kr.	Legater Kr.	Understøttelse til Selverhverv Kr.	Tilsammen Kr.	pCt.
Trængende i Almindelighed	1.059.729	267.371	208.739	1.930	1.537.769	44.1
Embedsmænd o. l.	23.268	12.237	96.949	»	132.454	3.8
Lærerstanden	18.700	10.202	9.351	»	38.253	1.1
Sagførere	7.184	»	»	»	7.184	0.2
Læger	4.250	2.022	3.694	»	9.966	0.3
andre liberale Erhverv	35.598	»	13.133	»	48.731	1.4
Sygeplejersker, Jordemødre o. l.	4.875	4.452	3.820	»	13.147	0.4
Studerende	7.375	11.505	70.234	»	89.114	2.5
Immateriel Virksomhed tilsammen	101.250	40.418	197.181	»	338 849	9.7
Borger- og Middelstanden	61.425	50.604	86.302	»	198.331	5.7
Søfolk og Jordbrugere	35.337	33.167	13.138	»	81.642	2.3
Hovedpersoner i Haandværk og Industri	17.654	126.852	40 076	3.800	188.382	5.4
— i Handel og Omsætning	81.690	50.262	70.560	1.500	204.012	5.9
Medhjælpere i —	17.567	»	6.005	»	23.572	0.7
Fast ansatte Personer i underordnede Stillinger	29.576	28.634	13.423	»	71.633	2.1
Arbejderklassen	46.204	78.583	27.561	120	152.468	4.4
Tyende	23.503	17.764	31 810	»	73.077	2.1
Abnorme	76.800	718	3.609	»	81 127	2.3
Straffede Personer m. m.	60.311	»	»	»	60.311	1.7
Personer af fremmed Nationalitet	3.074	»	»	»	3.074	0.1
— der hører til særlige Trossamfund	126.291	25.379	97.582	»	249.252	7.2
Invalider og faldnes Efterladte	596	»	18 848	»	19.444	0.6
Understøttelser, der ikke har kunnet deles efter de Samfundsklasser, hvortil de understøttede Personer hører	127.015	17.091	49.670	6.200	199.976	5.7
Tilsammen	1.868.022	736.843	864.504	13.550	3.482.919	100.0

skellige Undergrupper; 3) abnorme; 4) straffede Personer; 5) Personer af fremmed Nationalitet; 6) Personer, der hører til særlige Trossamfund; 7) Invalider og faldnes Efterladte og 8) en Fællesgruppe for Understøttelser, der ikke har kunnet deles efter de forangivne Synspunkter,; denne sidste Gruppe udgør dog kun 199.976 Kr. eller 5.7 pCt. af den hele Velgørenhed.

Vender vi os herefter til de foran angivne Grupper, viser det sig, at ikke mindre end 44.1 pCt. af den samlede Velgørenhed falder paa Klassen trængende i Almindelighed, et Begreb, der vel ikke dækker nogen bestemt Samfundsklasse, for saa vidt som det omfatter alle nødlidende, uden Hensyn til deres Plads paa den sociale Rangstige, men som sikkert for den aller væsenligste Del falder sammen med de i økonomisk Henseende lidet modstandsdygtige sociale Lag, hvoriblandt Arbejderklassen og dermed ligestillede Samfundslag naturligvis indtager en meget fremskudt Plads. Navnlig indenfor Foreningerne, blandt hvilke mange har til Formaal at afhjælpe den umiddelbare Nød, spiller den her omhandlede Fællesgruppe en meget stor Rolle, idet der tilfalder den ikke mindre end 56.7 pCt. af Understøttelsernes hele Beløb. Væsenlig forskelligt herfra er Forholdet med Hensyn til Stiftelser og Legater, der, tagne som Helhed, i højere Grad sætter sig til Formaal at hjælpe bestemte Samfundsklasser; af Stiftelsernes Velgørenhed tilfalder saaledes kun 36.3 pCt., af Legaternes kun 24.1 pCt. Klassen trængende i Almindelighed.

Betragter vi dernæst den bestemte Samfundsklasser tilfaldende Del af Velgørenhedens samlede Beløb, indtager de immaterielle Erhverv den første Plads, idet denne Gruppe lægger Beslag paa ikke mindre end 9.7 pCt. af hele Velgørenheden. Indenfor denne Gruppe tilfalder atter de største Beløb Embedsmænd og Studerende. Herefter følger Hovedpersoner i Handel og Omsætning (5.9 pCt.), Borger og Middelstanden (5.7 pCt.), Hovedpersoner i Haandværk og Industri (5.4 pCt.), Arbejderklassen (4.4 pCt.), Søfolk og Jordbrugere (2.3 pCt.), Tyendet (2.1 pCt.), fast ansatte i underordnede Stillinger (2.1 pCt.) og endelig Medhjælpere i Handel (0.7 pCt.); men naturligvis maa

disse Tal bedømmes, ikke isolerede, men i Forbindelse med den meget betydelige Del af den samlede Velgørenhed, der tilfalder trængende i Almindelighed. Ikke mindre end 249.252 Kr. eller 7.2 pCt. af Velgørenhedens hele Sum skyldes de særlige Trossamfund, blandt hvilke alene det jødiske har anvendt 161.204 Kr. paa Understøttelse af sine Trosfæller, et Udtryk for den storstilede Velgørenhed, som dette Trossamfund udøver. Endelig skal bemærkes, at Velgørenheden mod abnorme og mod straffede Personer er beregnet til henholdsvis 81.000 og 60.000 Kr. (2.3 og 1.7 pCt.), medens der er tilfaldet Invalider og faldnes Efterladte samt Personer af fremmed Nationalitet henholdsvis 19.444 og 3.074 Kr.

FORENINGER ELLER INSTITUTIONER
DER HAR VELGØRENHED TIL FORMAAL ELLER TIL HVILKE DER ER KNYTTET VELGØRENHED

(HERUNDER IKKE STIFTELSER, DER GIVER FRIBOLIG ELLER BOLIG FOR NEDSAT BETALING)

I. Understøttelse af trængende Personer i Almindelighed.

Københavns Understøttelsesforening, der er oprettet i 1874 ved en Sammenslutning af alle i København og Frederiksberg bestaaende Sogne- og Fattigdistriktsforeninger, yder kun Understøttelse til Personer, der er hjemmehørende i København eller paa Frederiksberg. Understøttelse uddeles efter forudgaaende Undersøgelse og i Overensstemmelse med Princippet „Hjælp til Selvhjælp“, og har til Formaal at sætte den trængende i Stand til, naar Understøttelsen ophører, at bestaa ved egne Kræfter; naar der er Haab herom, yder Foreningen, naar Forholdene kræver det, større Understøttelsesbeløb. I Overensstemmelse med Foreningens Princip er det, at Understøttelse sjældent ydes som vedblivende Hjælp og ikke til Personer, der samtidig modtager Fattighjælp. Naar der ikke ydes Hjælp til alderdomsunderstøttede, ligger det derimod i, at Foreningen gaar ud fra, at Kommunen har en ved Lovgivningen hjemlet Pligt til at yde virkelig Hjælp. Understøttelse under Arbejdsløshed ydes kun sjældent i Sommermaanederne, hvorimod Foreningen i Vintermaanederne kan træde til, naar Ansøgerne er arbejdsløse uden egen Skyld.

Foreningens Understøttelse ydes i Regelen i Penge. Undtagelse herfra er Foreningens Anskaffelse af Symaskiner og andre Haandværksredskaber. Disse laanes ud, idet de under Benyttelsen forbliver Foreningens Ejendom. Ellers ydes Hjælpen i Hovedsagen som Gave, sjældnere som Laan. En særlig Form for Understøttelse er Tilskud, som Foreningen yder til trængende Personer, som i Maanederne Maj til November med 8 eller 14 Dages Mellemrum gør Indskud mellem 50 Øre og 2 Kr. ad Gangen i en af Foreningen oprettet Sparekasse for derved at dække de større Udgifter i Vintermaanederne til Brændsel og lignende. Tilskudet udgør 50 pCt. af de indbetalte Summer.

I 1902-03 er der til Udlaan af Symaskiner etc., som anskaffes af Foreningen og forbliver dennes Ejendom, i 120 Tilfælde anvendt ca. 8500 Kr.; til Medicin er medgaaet 1881 Kr. og i Tilskud til Interessenter i Foreningens Sparekasse 2245 Kr., medens der i Pengeunderstøttelser er udbetalt 95.030 Kr. til 3374 Personer, saaledes at Understøttelserne ialt repræsenterer 107.656 Kr., foruden at der mod Foreningens Kaution er givet 177 Laan til Beløb 18.205 Kr. I 8 Tilfælde var Understøttelserne i *Penge* over 200 Kr., i 3366 Tilfælde under 200 Kr. Af de med Pengehjælp understøttede var 46 pCt. Kvinder, hvoraf 11 pCt. ugifte og 35 pCt. Enker og ligestillede, medens 54 pCt. var Mænd, deraf 22 pCt. Arbejdsmænd, 23 pCt. Haandværkere og 9 pCt. i andre Stillinger.

Legatkapital 286.054 Kr., dog at Renten af 30.800 Kr. i Øjeblikket anvendes udenfor Foreningens Formaal; Gæld 3345 Kr. Udgifter ialt 118.117 Kr.; Indtægter 115.755 Kr., hvoraf fra det Offentlige 6400 Kr.

Sundbyernes Understøttelsesforening hjælper trængende i Sundbyerne navnlig ved Uddeling af Kul og Brød, i særlige Tilfælde ogsaa med Huslejehjælp. I 1903-04 er uddelt 518½ Tønde Kul i Portioner paa ½ Tønde, Brød for 99 Kr. og andre Fødevarer for 69 Kr., i Huslejehjælp 343 Kr. og i anden Pengehjælp 169 Kr.

Aktiver 1800 Kr. Udgifter 2111 Kr.; Indtægter 2754 Kr., deraf 150 Kr. fra det Offentlige.

Københavnske Menighedsplejer er oprettede for fattige indenfor alle Københavns Sogne. Formaalet med Menighedsplejen er at komme alle virkelig nødlidende til Hjælp uden Hensyn til religiøs eller politisk Anskuelse og da navnlig syge, gamle og svagelige Personer samt Børn. En Hovedopgave for Menighedsplejen er det at pleje syge og at holde disses Hjem sammen under Sygdommen. Som andre Former for Velgørenheden nævnes: at skaffe Tøj og Mælk til nyfødte (enkelte Menighedsplejer har ogsaa Vuggestuer), at skaffe Børn Ferieophold, at uddele Tøj til Konfirmander, at vejlede Koner og Piger i huslig Syssel og hjælpe fattige Kvinder til Syarbejde i Hjemmet, at uddele Fødevarer og Kul, at give Mad til gamle og syge, at bidrage til Selvhjælp blandt andet ved Oprettelse af „Kulsparekasser“ m m. Laan eller større Understøttelser i Penge til Forretningsdrift eller lignende gives kun undtagelsesvis. Alderdomsunderstøttede og Personer under Fattigvæsenet faar kun Hjælp under særlige Omstændigheder. Et Hovedprincip for Menighedsplejen er, at der skabes et personligt Forhold mellem Hjælperen og den fattige.

De enkelte Menighedsplejer forestaas af en Bestyrelse, for hvilken Sognepræsten er Formand, og som bistaas af frivillige Hjælpere. Desuden har hver Menighedspleje én eller flere faguddannede Hjælpere, Diakonisser, Sygeplejersker eller Diakoner. Af de Menighedsplejer, som ønsker at træde i indbyrdes Samarbejde, er der valgt et Centraludvalg, „de samvirkende Menighedsplejer“, bestaaende af 7 Medlemmer, hvoriblandt som Regel findes 2 Præster. Udvalget har til Opgave indadtil paa forskellig Maade at bistaa Sogneforeningerne, f. Eks. ved at besvare Forespørgsler vedrørende de fattige, udadtil at vække Interesse for Sagen og at samle og modtage Bidrag, saavel til de enkelte Menighedsplejer som til Fordeling blandt „de samarbejdende Menighedsplejer“ bl. a. ved Salg til Velgørere af Kort til Værdi fra 50 Øre til 5 Kr. Disse Kort kan skænkes bort og giver da Ihændehaveren Ret til hos sin Menighedspleje at modtage Varer eller Penge mindst for Kortets paalydende Værdi, forudsat at hans Forhold ikke gør ham uværdig dertil. Centraludvalget godtgør de enkelte Menighedsplejer Værdien af de indløste Kort, hvorimod Værdien af de uindløste Kort gaar ind i Centraludvalgets Indtægter. Fordelingen af Centraludvalgets disponible Midler mellem de enkelte Menighedsplejer foretages under Hensyn til disses Virkemidler og de til samme stillede Krav, der blandt andet bestemmes af Distriktets Beliggenhed i velhavende eller fattige Kvarterer.

Af Menighedsplejer findes der i København 34 (foruden 6 paa Frederiksberg og 1 i Hellerup); disse havde i 1903 en samlet Indtægt af 119.000 Kr., hvilket tilnærmelsesvis svarer til deres Udgifter i Penge; men desuden modtager Menighedsplejerne meget betydelige Gaver i Naturalier som Mælk, Brød, Brændsel og Tøj m. m., hvis Værdi efter et Skøn mindst kan sættes til 1/4 af de indbetalte Penge.

Af Indtægterne hidrører 5078 Kr. fra forskellige de enkelte Menighedsplejer tilhørende Legater, om hvis samlede Størrelse Oplysninger savnes.

Se endvidere Diakonissestiftelsens Menighedspleje, pag. 82.

Vartov frie Menigheds Hjælpeforening har til Formaal at understøtte trængende Medlemmer af Menigheden, dels ved Gaver, dels ved Laan. Der er i 1903 ydet Hjælp til 2 Familier, 7 Enker og 17 enlige Personer med ialt 783 Kr. samt til 2 Piger i Børnehjem med 199 Kr.

Legatkapital 5500 Kr. samt en Laanefond, stor 2617 Kr. Udgifter 1066 Kr.; Indtægter 1060 Kr.

Frelsens Hær udøver et vidtforgrenet socialt Arbejde, hvis Formaal er at hjælpe dem, der er sunkne saa dybt i Fattigdom eller Laster, at de er ude af Stand til at hjælpe sig selv, og saa vidt muligt paa en saadan Maade, at der hos de paagældende vækkes Lysten til for Fremtiden at hjælpe sig selv. Et vigtigt Princip for Hærens Arbejde er det, at dens forskellige Institutioner saavidt muligt dækker deres egne Udgifter ved Arbejde fra de understøttede selv. Hærens sociale Institutioner er følgende:

1) Herberger til Optagelse af hjemløse. Der haves 3 Slags Logi, i Forhold til hvers Evne til at betale; det billigste koster 15 Øre pr. Nat. I Forbindelse med Herbergerne er der Maddepoter, hvor der sælges Næringsmidler i de mindste Partier. Priserne varierer fra 4 Øre opefter. Af Herberger haves 2 (lille Søndervoldstræde Nr. 3 og Saxogade Nr. 8). I 1903 er ydet Logi i 60.873 Tilfælde og der er solgt 200.430 Portioner Mad.
2) I Forbindelse med Herbergerne findes Arbejdslokaler, bestemte til at give arbejdssøgende Beskæftigelse. Af Lokaler fandtes ved Slutningen af 1903 2, hvor der i Aarets Løb havde været beskæftiget tilsammen 1963 Mænd.
3) Fængselshjemmet (Gl. Kongevej Nr. 144) for løsladte Fanger. Af saadanne har i 1903 været optaget 98, af hvilke 72 er anbragte i Pladser. Med Fængselshjemmet er forbundet en Brændeforretning.
4) Redningshjemmet for faldne Kvinder (Mariendalsvej Nr. 4). Hjemmet uddanner Kvinderne til Tjenestepigegerning eller andet nyttigt Arbejde og skaffer dem, naar de forlader samme, for dem egnede Pladser samt vedbliver at have Opsyn med dem senere. I 1903 har været optaget 39 Kvinder, hvoraf 33 er anbragte i Pladser.
5) Slumarbejdet. Herunder hører blandt andet Husbesøg hos de fattigste for at vejlede dem i Rengøring og Sygepleje m. m. I 1903 er aflagt Husbesøg i 12.372 Timer.
6) Vuggestuer, hvor Børnene passes, naar Mødrene maa forlade Hjemmet for at gaa paa Arbejde. Af saadanne findes 4.
7) Frelsens Hær yder gennem sit Understøttelseskontor i særlige Tilfælde, hvor der trænges til hurtig Hjælp, Understøttelse til Personer i København. I 1903 er til 1305 Familier uddelt 3745 Kr.
8) Ved Juletid foretages gennem Julegryder en Indsamling paa offentlige Gader og Pladser. Der indkom i 1903 5425 Kr.; heraf

brugtes til Julen 881 Kr. til Mad, Klæder, Træsko m. m. til 500 fattige Børn, og 4131 Kr. til Understøttelse af Familier med Levnedsmidler, Brændsel, Huslejehjælp m. m.; i Vinterens Løb uddeltes 413 Kr.

Angaaende den økonomiske Betydning af Frelsens Hærs Arbejde, der efter foranførte ikke kan maales ved Driftsunderskudet paa de enkelte Virksomheder, hidsættes for den københavnske Virksomhed følgende, hvorved bemærkes, at der under de enkelte Institutioner er opført saavel Gaver m. v. til disse som Udgifter til Underhold af Personalet o. l.

	Udgifter i 1902-03	Indtægter i 1902 03
Herberget Lille Søndervoldstræde 3	8.763 Kr.	6.611 Kr.
» Saxogade 8	19.228 -	19.345 -
Arbejdsvirksomheden: Skopudserkompagniet	2.462 -	2.465 -
» Papirsorteringen	2.795 -	2.927 -
» Sækkeafdelingen	863 -	944 -
» Expresafdelingen	8.505 -	8.785 -
» Arbejdsbureauet, Saxogade 8	280 -	72 -
» Brændeforretningen, Gl. Kongevej 144	23.427 -	24.830 -
Fængselshjemmet	7.990 -	6.756 -
Redningshjemmet for faldne Kvinder	18.797 -	18.007 -
Slumvirksomheden	4.027 -	3.982 -
Vuggestuerne	6.705 -	5.441 -
Understøttelse af fattige	13.640 -	10.843 -
Indsamling i Bøsser	3.324 -	7.614 -
Hærens Eftersøgelsesdepot	2.641 -	2.086 -
Hovedadministrationen	6.901 -	» -
Gaver til det sociale Arbejde	» -	9.592 -
Tilskud fra Forsagelsesafdelingen (Hærens alm. Indtægter)	» -	3.000 -
Balance	2.952 -	» -
	133.300 Kr.	133.300 Kr.

„Velgørenheds Samarbejde“, der er stiftet og opretholdt ved en enkelt Mands Arbejde, har til Formaal at retlede den private Velgørenhed ved at virke som Mellemled mellem private Velgørere og trængende, dels ved at give de første Oplysninger om de fattiges Trang og Værdighed, dels ved at paatage sig Uddeling af Pengesummer. Hjælpen ydes gennemgaaende i større Beløb og væsenlig til Enker og gamle skrøbelige Mennesker. Understøttelsen har i det hele en supplerende Karakter, saaledes at der gives til dem, hvem der kan skaffes Hjælp fra anden Side; navnlig ogsaa til Personer, der modtager Hjælp fra Fattigvæsenet. I 1903 var Antallet af Personer, der modtog Understøttelse, c. 300, og der uddeltes ialt c. 23.000 Kr., hvilken Sum er tilvejebragt ved frivillige Gaver.

Foreningen „Zimmermanns Jubilæumsminde“ yder Hjælp ved indtrædende Ulykkestilfælde, navnlig naar dette har Døden til Følge og

der er uforsørgede Børn. I særlige Tilfælde ydes ogsaa Konfirmationshjælp. Selskabets Medlemmer har Fortrinsret til at foreslaa Understøttelse. I 1903 er i Ulykkestilfælde udbetalt 6 Portioner med 105 Kr. og i Konfirmationshjælp 39 Kr.

Kassebeholdning 125 Kr.

Det lille Understøttelsesselskab har til Formaal at understøtte gamle Piger og Enker uden Børn, sædvanlig med 4 Kr. maanedlig. I 1903 er ialt udbetalt 1526 Kr.

Aktiver, derunder Legater, 9970 Kr. Udgifter 1631 Kr.; Indtægter 1847 Kr.

Foreningen „Hjælp til ubemidlede Enker“, der er stiftet i 1903 og virker for hele Landet, yder Understøttelse til ubemidlede Enker, fortrinsvis saadanne, der før deres Enkestand har været Medlemmer af Foreningen; særlig bringes Hjælp til Hjem, hvor Manden nylig er død. Foreningen har i 1903 uddelt 6195 Kr., deraf i København 29 Portioner fra 25 til 200 Kr. med 2640 Kr.

Aktiver 1519 Kr. Udgifter 6677 Kr.; Indtægter 8196 Kr.

Fireskillingsselskabet har til Formaal at hjælpe trængende, ældre Enker samt ældre ugifte Kvinder med Huslejehjælp, Brændselshjælp eller en lille maanedlig Understøttelse. Der uddeltes i 1903 2247 Kr. i 110 Portioner paa mellem 12 og 25 Kr.

Selskabets Aktiver udgjorde c. 8166 Kr.

Se endvidere: Det forenede Velgørenhedsselskab, pag. 96.

II. Understøttelse af Personer, der hører til Foreninger eller lignende, som ikke omfatter bestemte Samfundsklasser.

Selskabet **„Borgervennen af 1788“**, der mod et Medlemskontingent af 7 Kr. aarlig eller 200 Kr. én Gang for alle optager Beboere af København eller Københavns Amt, har til Formaal:

1) som *Forsørgelsesanstalt* at modtage Indskud fra Medlemmer paa 10-100 Kr. aarlig, der forrentes for Tiden med 4 pCt. p. a., hvorhos der ydes en Sparepræmie af 100 Kr., hver Gang et Medlem har

indskudt 1200 Kr., samt tilskrives Medlemmerne en Andel i det aarlige Driftsoverskud i Forhold til vedkommendes Indskud i det paagældende Aar. Ønsker et Medlem sig pensioneret, anvendes den paa denne Maade opsamlede Sum samt det i Aarenes Løb erlagte Medlemskontingent og eventuelt et Beløb af Understøttelsesfonden til Erhvervelse af en Livrente. Afgaar et Medlem ved Døden uden at have forlangt sig pensioneret, udbetales Indskud og Sparepræmier med fulde Renter til hans Bo eller Arvinger, men derimod ikke Tilskudene, der indgaar i Driftsoverskudet og med dette fordeles i Henhold til Lovene. De indskudte Beløb kan opsiges til Udbetaling, dog med nogen Afkortning i Renten, der anvendes efter ovenstaaende Regler.

2) som *Understøttelsesselskab* at give Medlemmer, der har været mindst 5 Aar i Selskabet, midlertidige Understøttelser indtil 50 Kr. til Afhjælpning af øjeblikkelig Trang; for det enkelte Medlem kan disse Understøttelser sammenlagte ikke overstige 200 Kr.

3) som *Laaneinstitut* at yde Medlemmer, der har været mindst 3 Aar i Selskabet, rentefri Laan fra 200-1000 Kr., der afdrages med 2 pCt. maanedlig.

For Medlemmer af gammel Række, der ikke er gaaede ind under foranførte, ved Selskabets Omordning pr. 1ste Januar 1900 fastslaaede Formaal, virker Selskabet i Overensstemmelse med de gamle Love som Understøttelsesselskab med aarlige Understøttelser paa højst 100 Kr. og ved Ydelse af rentefri Laan.

Aktiver pr. $^{31}/_{12}$ 1903 udgør .. .. 490.332 Kr.,

hvoraf Medlemmernes Indskud med Renter udgør..... 45.911 Kr.,

medens Tilskudsfonden ejer . ..... 15.961 —,

der anvendes til Fordel for Medlemmerne efter ovenanførte Regler;

Pensionsfonden .... 109.147 —,

hvilket Beløb udgør Resten af den beregnede fornødne Formue, som ved Selskabets Omordning pr. 1. Januar 1900 udkrævedes for at sikre Medlemmer af gammel Række deres Understøttelser;

Det Eibeschützske Laanefond..... 70.576 —,

der er tilvejebragt af S. A. Eibeschütz's Legat, som aarlig yder Selskabet 2000 Kr., og af hvilket samtlige Laan udredes;

Understøttelsesfonden..... 75.176 —,

der anvendes dels til Supplering af Pensionerne til Medlemmer af gammel Række, dels til extraordinære Understøttelser til Medlemmer af ny Række og endelig som Tilskud til Pensionering af disse;

Kursudjævningskonto ..... 12.642 —

til Imødegaaelse af eventuelle Kurstab;

Grundfonden ..... 160.919 —,

hvilken Kapital er urørlig, medens dens Renter indgaar i Driftsregnskabet.

I 1903 har Indtægterne været: Medlemsbidrag ..... 9.451 Kr.,
Renter af Aktiver ..... 16.512 —,
Bidrag fra fremmede Legater ..... 1.434 —,
Tilbagefaldne Tilskud og Indskudsrenter 119 —,
27.516 Kr.,

medens der er medgaaet til Administration ..... 6.133 Kr.,
henlagt til Understøttelsesfonden i Henhold til Lovene..... 4.000 —,
tilsvaret Renter til Understøttelsesfonden af dennes Kapital m.m. 4.244 —,
— — - Pensionsfonden - — — 3.783 —,
samt tilskrevet Sparernes Konti Renter og Sparepræmier med 860 — 19.020 Kr.,
saaledes at Overskudet er ..... 8.496 Kr.,

hvoraf Tilskudsfonden har erholdt 5067 Kr. og Grundfonden 3429 Kr. efter det Forhold, hvori Medlemmernes Indskud i Aaret staar til Medlemsbidraget for samme.

Understøttelsesfonden har desuden i Gaver modtaget 302 Kr. og Laanefonden 2000 Kr. fra Eibeschütz's Legat.

Af Understøttelsesfondens Indtægter er i 1903 anvendt..... 3.744 Kr.,
- Pensionsfondens do. (Renter)..... 3.783 —,
og af den for samme »beregnede fornødne Formue« ..... 9.600 —
Ialt 17.127 Kr.

som Pension til Medlemmer af »gammel Række«.

Der er udlaant 31.600 Kr. til 41 Medlemmer af saavel gammel som ny Række. Medlemsantallet er pr. 31. December 1903: ny Række 345, gammel Række 1098.

Selskabet, som understøtter ugifte Fruentimmer, hvis Kaar ikke svarer til deres Opdragelse, har til Formaal at understøtte ugifte Kvinder af Middelstanden (Borger- og Embedsstanden), som ifølge deres Opdragelse ikke er skikkede til at ernære sig ved strengt Arbejde. Medlemmer af Foreningen, der er under 50 Aar, kan indskrive deres Døtre eller andre Pigebørn under 7 Aar mod et Indskud og et aarligt Kontingent. Naar et Medlem indskriver sine Døtre, retter Indskud og Kontingent sig efter Faderens Alder, idet Beløbene for Alderen under 40 Aar udgør henholdsvis 50 Kr. og 6 Kr., fra 40—45 Aar 75 Kr. og 8 Kr., fra 45—50 Aar 100 Kr. og 10 Kr. Naar et Medlem indskriver andre Pigebørn er Indskud og Kontingent altid henholdsvis 100 Kr. og 10 Kr. For at en Kvinde kan opnaa Understøttelse, maa det Medlem, der har indskrevet hende, være død, og hun selv være ugift, føre et ulasteligt Levned og ikke have 700 Kr. i aarlig Indkomst. Understøttelsens Størrelse fastsættes paa hvert Aars Generalforsamling for det løbende Aar. I 1903 er udbetalt 26 Portioner paa fra 100 Kr. til 120 Kr. med 2890 Kr., hvoraf 19 Portioner med 2070 Kr. falder paa København, samt ligeledes til Personer i København 2 Portioner à 45 Kr. af et Legat.

Aktiver 101.162 Kr. foruden Legater til Beløb 11.211 Kr., hvoraf Renterne af 9195 Kr. i Øjeblikket anvendes til Selskabet uvedkommende Formaal.

Bestandig borgerlig Forening har ved Siden af sit selskabelige Formaal en Understøttelsesfond, hvis Midler skyldes en Gave, og som med Portioner à 50 Kr. understøtter tidligere Medlemmer af Foreningen samt Enker og Døtre efter afdøde Medlemmer. I 1903 er uddelt 27 Portioner med ialt 1350 Kr.

Understøttelsesfonden ejer 80.774 Kr., dog at Renten af 43.000 Kr. efter Fondens Statuter tilfalder Foreningen.

Den borgerlige indbyrdes Hjælpeforening optager som Medlemmer Borgere i København og Omegn, som er i en selvstændig Stilling; den er dels en selskabelig Forening, dels yder den en øjeblikkelig Hjælp paa 25—100 Kr. til trængende Medlemmer, der i 10 Aar har været Medlem af Foreningen, og deres Enker. Uddelingen foretages under Hensyn til den tilstedeværende Trang. I 1903 er uddelt 78 Understøttelser med ialt 2975 Kr.

Aktiver 29.017 Kr. Udgifter 4593 Kr.; Indtægter 4303 Kr., deraf Medlemskontingent 3293 Kr.

Den broderlige Arbejdsklasses Hjælpeforening er dels en anerkendt Syge- og Begravelseskasse, dels en Sparekasse med Indskud fra og Udlaan til Medlemmer. Der afholdes en Julefest for Medlemmerne og til disse uddeles der forskellige Understøttelser ved Hjælp af overordentlige Medlemsbidrag og Gaver samt de Spannjerske Legater. I 1903 er der uddelt 1060 Kr., væsenlig i Portioner paa 10 Kr. Af Jens Albretsens og Hustrus Ejendomsfond til Fordel for den broderlige Arbejdsklasses Hjælpeforening er i 1903 til Medlemmer af Foreningen udbetalt 600 Kr. i 40 Portioner à 15 Kr.

Fonden ejer c. 28.000 Kr.

Den gensidige Hjælpeforening for kvindelige Haandarbejdere, hvis væsenlige Formaal er at understøtte Medlemmerne under Sygdom og Svagelighed, har oprettet en statsanerkendt Sygekasse, en Begravelseskasse og en Alderdomskasse, men har tillige en Plejefond, der giver de syge styrkende Næringsmidler, og en Hjælpekasse, der dels understøtter Foreningens Medlemmer efter langvarige Sygdomme, dels giver Spisebilletter til svage Medlemmer og Understøttelser til Landophold; af Foreningens almindelige Kasse (Separatkassen) ydes Pensioner til ældre svagelige Medlemmer samt rentefri Laan under 50 Kr. og Laan à 4 pCt. over nævnte Beløb.

Af Plejefonden er i 1903 uddelt Vin, Æg, Mælk, Maltøl o. l. for et Beløb af 350 Kr., der er dækket ved Renter af Fondens Aktiver.

Af Hjælpekassen er uddelt Understøttelser til Beløb 940 Kr., Spisebilletter til Værdi 339 Kr., Brændselshjælp for 29 Kr. og anvendt 1994 Kr. til Landophold for svagelige Medlemmer og 279 Kr. til Rejsepenge, ialt 3581 Kr. Af Separatkassen er ydet Pensioner til Beløb 377 Kr., udbetalt Legatrenter til ældre, svagelige Medlemmer med 123 Kr. samt anvendt til Kontingentfrihed for Medlemmer 322 Kr., hvorhos der er udlaant 3898 Kr.

Plejefonden ejer 8.400 Kr.; dens Udgifter 350 Kr. er dækkede ved Renten af Kapitalen. Hjælpekassen ejer 41.300 Kr., deraf 33.800 Kr. Legatkapital. Udgifter 3609 Kr.; Indtægter 3431 Kr. Separatkassen ejer en Legatkapital paa 45.600 Kr., dog at Renten af c. 17.500 Kr. i Øjeblikket udbetales Legatarer. Kassens Indtægter skyldes iøvrigt Medlemskontingent og Overskud af Foreningens Ejendom Gyldenløvesgade Nr. 12.

Nørrebros Borgerforening har blandt sine Formaal at understøtte Borgere paa Nørrebro eller disses Efterladte, som er komne i uforskyldt Trang. Fortrinsberettigede er Medlemmer af Foreningen og deres Efterladte. I 1903 er uddelt 10 Understøttelser fra 15—60 Kr. med tilsammen 353 Kr.

Foreningen ejer 870 Kr., deraf Understøttelsesfonden 290 Kr., Grundfonden 460 Kr.

Dansk Arbejderloge har filantropiske Formaal, saaledes at støtte Medlemmerne paa forskellig Maade, saasom i Sygdomstilfælde, under Arbejdsløshed, ved Pladssøgning, ved Etablering af Forretning o. desl. samt at hjælpe Medlemmers Efterladte (Enker og Børn). I 1903 er udbetalt i Understøttelser 295 Kr. og i Begravelseshjælp 100 Kr. samt udlaant 970 Kr. i Summer fra 30—200 Kr. til en Rente af 2 pCt. (for Beløb paa 50 Kr. og derunder) eller 4 pCt. (for større Beløb), hvorhos der af en Enkefond er udredet 105 Kr. i Enkeunderstøttelser. Logen har en Ejendom Blegdamsvej Nr. 26 med 4 Lejligheder à 3 Værelser og 6 à 2 Værelser, der for Tiden alle er udlejede til fuld Leje, men som efterhaanden, naar Status tillader det, helt eller delvis skal benyttes som Friboliger.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 110.000 Kr. og i samme indestaar Prioriteter til Beløb 97.350 Kr. Andre Aktiver 5015 Kr. samt 2083 Kr. tilhørende Enkefonden.

Syge- og Alderdomsunderstøttelsesforeningen af 1853, der virker for København og Frederiksberg, er en anerkendt Sygekasse, der som Medlem optager enhver ubemidlet Mand og Kvinde over 15 og under 45 Aar, og har desuden en Laanekasse og en Understøttelseskasse. Laanekassen laaner indtil 50 Kr. til Medlemmer af Sygekassen mod 4 pCt. p. a. og under Arbejdsløshed indtil 10 Kr. rentefrit. I 1903

er der ydet 70 Laan til Beløb 3330 Kr. Understøttelseskassen, der optager Medlemmer af Sygekassen, har til Formaal at yde Understøttelse til arbejdsudygtige Medlemmer og Medlemmers Enker. I 1903 er uddelt 126 Understøttelser til Beløb 4414 Kr.

Laanekassen ejer 1737 Kr. Understøttelseskassens Formue udgjorde 18.768 Kr. Udgifter 4514 Kr.; Indtægter 3482 Kr., deraf Medlemsbidrag 2220 Kr.

Selskabet Enigheden af 1. Februar 1891 har til Formaal at købe en Ejendom til Stiftelse for Medlemmerne, saaledes at disse i Alderdommen kan faa Fribolig. Af den opsamlede Kapital kan der ydes Medlemmerne Hjælp ved Arbejdsløshed, Sygdom o. lign. indtil et Beløb af 30 Kr., dog at $^3/_4$ af den ydede Hjælp paalignes Medlemmerne og kun $^1/_4$ udredes af Selskabet, samt Laan indtil 50 Kr. à 6 pCt. p. a. til Tilbagebetaling i Løbet af 6 Maaneder.

Selskabet ejer en Kapital paa 4430 Kr.

Odd Fellow Ordenens københavnske Loge har blandt sine Formaal at øve Velgørenhed overfor sine Medlemmer. I 1903 har Logen ydet:

1) Sygehjælp til 66 Mænd med 12.680 Kr. og til 6 Kvinder med 434 Kr.
2) Pengeunderstøttelse til 44 Mænd med 7.924 Kr. og til 159 Kvinder med 26.035 Kr.
3) Begravelseshjælp til 37 Mænd med 5.706 Kr. og til 3 Kvinder med 250 Kr.
4) Understøttelse til et forældreløst Barn med 150 Kr.
5) Skolepenge til 33 Børn med 1860 Kr.

Tilsammen er der til Velgørenhed udgivet 55.039 Kr. Efter Udtalelser fra Logen er denne Hjælp tilfalden Personer, der uden samme sandsynligvis for den væsenligste Del vilde være henviste til at søge Støtte ad offentlig eller anden Vej.

Den københavnske Loge har endvidere oprettet 4 Enke- og Alderdomshjem (se pag. 107—108).

St. Andreas Ordenen har blandt sine Formaal at understøtte Medlemmers Efterladte og lindre skjult Nød. I 1903 er der til 2 Medlemmers Enker udbetalt 1000 Kr. og til udenforstaaende 125 Kr.

Cirkelordenen har til Formaal ved indbyrdes Samarbejde mellem Medlemmerne at støtte hverandre paa alle Omraader, at træde hjælpende til ved indtrædende Uheld, Sygdom og Dødsfald, at vaage over

Brødres Efterladte, Enker og Børn, samt udadtil at virke i Humanitetens Tjeneste. I Understøttelser (herunder ikke medregnet nogle Ydelser, hvortil Ordenen er retlig forpligtet), er i 1903 uddelt 692 Kr., der helt falder paa København, hvorhos der er givet Udlaan à 3½ pCt. til samlet Beløb 1799 Kr.

I Legatkapitalen ejer Ordenen 1564 Kr. samt et Skolelegat, stort 823 Kr., hvis Renter for Tiden tilfalder en Skoleelev udenfor København.

Det borgerlige Skydeselskab Vaabenbrødrene af 1833 er en selskabelig Forening, hvortil der er knyttet en saakaldet Fattigkasse, der faar sin Indtægt ved frivillige Bidrag fra Medlemmer, og hvoraf der uddeles Understøttelser, fortrinsvis til forhenværende Medlemmer og disses Enker eller Børn. I 1903 er til to Enker udbetalt 40 Kr. og til Hjemmet for vanføre 92 Kr.

Kassebeholdning 1218 Kr.

Selskabet „De danske Vaabenbrødre", der virker for hele Landet, optager som Medlemmer Mænd, som i Krigstid har hørt til Arméen eller Flaaden. Selskabet understøtter sine Medlemmer eller deres Efterladte paa forskellig Maade, saaledes ved aarlige Understøttelser fra 10—50 Kr. til trængende Vaabenbrødre og Enker efter saadanne, ved Sygeunderstøttelser indtil 50 Øre daglig, ved Begravelseshjælp indtil 100 Kr; Selskabet yder endvidere Laan indtil 200 Kr. mod Selvskyldnerkaution og 2½ pCt. Rente. Medlemmerne betaler et Kontingent af 75 Øre maanedlig. Fordelingen af Understøttelserne mellem de enkelte Afdelinger foretages af Overbestyrelsen efter Afdelingernes Medlemsantal. For alle Afdelingerne tilsammen udgjorde dette den 31 December 1903 8778, for den københavnske Afdeling 1412. I sidstnævnte er der i 1903 i fast Hjælp udbetalt 540 Kr. i Portioner à 60 Kr. til 6 Medlemmer og 3 Enker, i ordinær Understøttelse 5800 Kr. i Portioner fra 5—50 Kr. til 104 Medlemmer og 169 Enker, i extraordinær Understøttelse 5475 Kr. i Portioner fra 5—25 Kr. til 208 Medlemmer og 342 Enker, i Sygeunderstøttelse 4467 Kr. til 187 Medlemmer, i Begravelseshjælp 8995 Kr., og der er anvendt 4022 Kr. til Kontingenthjælp for 543 trængende Medlemmer, samt ydet 70 Laan paa 1—2 Aar til samlet Beløb 11.510 Kr. Den samlede Understøttelse i den københavnske Afdeling udgør saaledes 29.299 Kr., (heri indbefattet Kontingenthjælp).

Kontingentet fra de københavnske Medlemmer udgjorde uden Fradrag 10.000 Kr.; Merudgiften i de enkelte Afdelinger dækkes ved Renterne af Selskabets Aktiver og ved Tilskud fra Varelotteriet. Selskabets samlede Aktiver udgjorde 1.238.724 Kr.

Selskabet „De danske Forsvarsbrødre i København“ har en Syge- og Begravelseskasse, men udøver ved Siden heraf velgørende Virksomhed; det har i 1903 af sin almindelige Kasse (Administrationskassen) uddelt Understøttelser til Beløb 350 Kr. samt i Skolepenge 200 Kr. Af Laan er der i 1903 til en Rente af 4 pCt. ydet 114 til et samlet Beløb af 20.665 Kr.

Medailleforeningen „Dannebrog“ er stiftet af Mænd, der har deltaget i Kampene for Fædrelandet i Aarene 1848—50 og 1864, og som har erholdt den af Kong Christian IX indstiftede Erindringsmedaille. Foreningen har til Formaal at hjælpe sine Medlemmer og disses Enker, som ved Alderdom, Svagelighed eller Uheld uforskyldt er komne i Trang. I 1903 er i Understøttelser uddelt 37 Portioner med 362 Kr., deraf 337 Kr. til Personer i København.

Aktiver 3.800 Kr., Udgifter 527 Kr.; Indtægter 599 Kr.

Selskabet De danske Krigsinvalider har til Formaal at hjælpe Enker efter Krigsinvalider og deres Børn under 14 (undtagelsesvis 16) Aar, naar Invaliden har betalt Kontingent til sin Død. I 1903 er udbetalt i Understøttelser til 60 Enker 2844 Kr., deraf til 13 Enker i København 624 Kr., og til 3 Børn 64 Kr., deraf intet i København.

Aktiver 37.342 Kr. Udgifter 3107 Kr.; Indtægter 3302 Kr., deraf Invalidernes Kontingent 294 Kr.

Garderforeningen, der som Medlemmer optager Mænd, der har tjent i Hest- eller Fodgarden, har blandt sine Formaal at understøtte trængende Medlemmer, deres Enker og Børn. I Understøttelser er i 1903 uddelt 80 Kr., deraf falder 55 Kr. i 3 Portioner paa København.

Legater 2000 Kr., hvoraf Renten af 1000 Kr. i Øjeblikket udbetales til Legatstifteren.

Understøttelsessamfundet for værdige trængende, der har været Medlemmer af Kongens Livjægerkorps, uddeler Understøttelse til Medlemmer af det nævnte Selskab samt disses Enker. I 1903 er udbetalt 33 Portioner med 1030 Kr., hvoraf 31 Portioner med 970 Kr. falder paa København.

Selskabets Aktiver udgjorde 15.679 Kr., deraf 8300 Kr. Legater. Udgifter 1124 Kr.; Indtægter 1128 Kr.

Foreningen af 1888 til Understøttelse af Dannebrogsridderes Efterladte har til Formaal at understøtte Dannebrogsridderes Enker, efterladte umyndige Børn eller ugifte Døtre. Ved Uddelingen tages der Hensyn til, om den afdøde har været Medlem af Foreningen. I

1903 er der til Ridderes Efterladte uddelt ialt 41 Portioner paa tilsammen 4590 Kr., deraf til Personer i København 16 Portioner med 1700 Kr.

Aktiver, derunder Legater, 68.555 Kr. Udgifter 4942 Kr.; Indtægter 8.523 Kr., deraf Medlemsbidrag 6033 Kr.

Dannebrogsmændenes Forening har til Formaal at yde Understøttelse til trængende Medlemmer, disses Enker og forældreløse, ukonfirmerede Børn. Foreningen har i 1903 uddelt 301 Understøttelser til Beløb 7448 Kr., hvoraf 4292 Kr. falder paa København, samt 200 Kr. i 2 Portioner til Sønner af Dannebrogsmænd til Hjælp ved deres videre Uddannelse; dette Beløb falder helt paa København.

Aktiver 82.500 Kr., derunder 29.900 Kr. i Legater, af hvilke Renten af 6492 Kr. uddeles til Sønner af Dannebrogsmænd til Hjælp ved deres videre Uddannelse. Udgifter 9107 Kr.; Indtægter 9615 Kr., deraf Medlemsbidrag 6037 Kr.

Selskabet bestaaende af Mænd, benaadede med Redningsmedaillen, har til Formaal at understøtte sine gamle, trængende, bidragydende Medlemmer og disses Enker, samt, saafremt Midlerne tillader det, at understøtte Efterladte efter Personer, der ved Redningsforsøg har tilsat Livet. I 1903 er uddelt 6 Understøttelser paa tilsammen 100 Kr., deraf falder 50 Kr. paa København.

Aktiver 7918 Kr. samt et Legat stort 300 Kr. Udgifter 498 Kr.; Indtægter 1041 Kr., deraf Medlemsbidrag 614 Kr.

Fynsk Samfund har blandt sine Formaal at understøtte trængende Fynboer, som er bosiddende i København. I 1903 uddeltes 220 Kr. og der afholdtes Julefest for fattige Fynboeres Børn, ialt 50—60, der hver fik et Klædningsstykke til Værdi 3 à 4 Kr.

Jydsk Forening, der har Sæde i København, er en selskabelig Forening, der dog tillige har en Understøttelsesfond, af hvilken der ydes ældre trængende Jyder mindre Understøttelser, i 1903 til Beløb 57 Kr. Efter en i 1903 tagen Bestemmelse vil Fonden fremtidig virke til Bedste for unge Jyder, der midlertidigt opholder sig i København for deres Uddannelses Skyld.

Fondens Aktiver udgør 4107 Kr. Udgifter 58 Kr.; Indtægter 243 Kr.

Ny jydsk Forening, der har Sæde i København, er en selskabelig Forening forbunden med en Syge- og Begravelseskasse. Foreningen kan yde ubemidlede Medlemmer og Enker efter disse en Understøttelse indtil 25 Kr. I 1902—03 er i Understøttelse uddelt 60 Kr.

Herlovianersamfundet er dels en selskabelig Forening, dels understøtter den ved rentefri Laan eller Gaver trængende Herlovianere (nuværende eller forhenværende Elever, Lærere eller Embedsmænd ved Herlufsholm Skole). I 1903 er udbetalt i Laan 800 Kr., i Gaver 1494 Kr. og som Understøttelse af særlige Legater 204 Kr. Samtlige Beløb er med Undtagelse af en Legatportion paa 80 Kr. tilfaldne Personer, bosiddende i København.

Aktiver 21.228 Kr. foruden 2 Legater 5944 Kr. samt et Legat, hvis Renter i Øjeblikket anvendes udenfor Foreningens Formaal, 2589 Kr.

Mariboeanersamfundet har til Formaal at understøtte tidligere Elever eller Lærere (Lærerinder) samt Enker efter sidstnævnte ved den nu nedlagte „Mariboes Skole". I 1903 er uddelt 4 Understøttelsesportioner paa tilsammen 550 Kr.

Understøttelsesfonden udgør 834 Kr.

Melchiorianerforeningen er dels en selskabelig Forening, dels har den til Formaal gennem sin Understøttelsesfond at hjælpe ubemidlede forhenværende Elever af Melchiors Skole, som viser Lyst og Anlæg til videre Uddannelse. I 1903 er der ikke ydet nogen Understøttelse.

Understøttelsesfonden udgør 641 Kr.

Metropolitanersamfundet er dels en selskabelig Forening, dels tilstræber det at danne en Fond til Understøttelse af ældre og yngre Elever fra Metropolitanskolen med Laan eller Gaver. Fonden træder først i Virksomhed, naar den har naaet en Størrelse af 5000 Kr.

Fonden udgjorde den 31. December 1903: 1334 Kr.

Randrusianerforeningen, der har Sæde i København, har blandt sine Formaal bl. a. at understøtte trængende Studenter fra Randers lærde Skole; i 1903 er i Understøttelser uddelt 50 Kr.

Soransk Samfund er dels en selskabelig Forening, dels hjælper det gennem en Understøttelsesfond ved rentefri Laan eller Gaver ældre og yngre Soranere (Elever, Lærere eller Embedsmænd). I 1903 er ydet 5 rentefri Laan paa tilsammen 725 Kr. og nogle Smaagaver til Beløb 25 Kr., alt til Personer, bosiddende i København.

Understøttelsesfonden udgør 14.327 Kr.

Foreningen „Elevskolens Minde" har blandt sine Formaal at understøtte yngre og ældre Elever og deres Efterladte. Dette sker navnlig ved Dannelsen af en Fond, bestemt til at yde Medlemmer og

deres Enker Fribolig eller Bolig til nedsat Leje. Foreningens filantropiske Virksomhed kan først begynde i noget større Omfang, naar den tilstrækkelige Kapital er samlet, antagelig ved Udgangen af 1907. I Understøttelser er uddelt 6 Portioner med tilsammen 130 Kr., hvoraf 4 med 90 Kr. falder paa København, Resten paa Frederiksberg.

Fonden har erhvervet en Ejendom Nørrefarimagsgade Nr. 42, der i Ejendomsskyld er vurderet til 176.000 Kr. og hvori indestaar i Prioriteter 128.500 Kr.

Opfostringshusforeningen, der optager som Medlemmer forhenværende Elever af det kongelige Opfostringshus, der har fyldt 18 Aar, var oprindelig en selskabelig Forening, men har nu væsenlig filantropiske Formaal. Foruden en Stiftelse (se pag. 107) besidder Foreningen en nylig stiftet Understøttelsesfond, som i 1903 har udbetalt 2 Understøttelser med 49 Kr. og givet rentefri Laan for et samlet Beløb af 395 Kr. Beløbene er ydede Personer i København.

Aktiver 534 Kr.

Vaisenhusianernes Forening „Det gode Minde“ har dels selskabelige Formaal, dels virker den hen til at skaffe ældre trængende Medlemmer af Foreningen samt andre trængende Vaisenhusianere Fribolig i den af Foreningen opførte Stiftelse (se pag. 108), og endelig hjælper den Medlemmer af Foreningen ved Laan. Der er i 1903 givet 2 Laan til Medlemmer paa tilsammen 480 Kr.

Laanefonden udgør 1000 Kr.

III. Understøttelse af Personer, hørende til bestemte Samfundsklasser.

---

a. Understøttelse af Embedsmænd, Lærere, Sagførere, Læger, Studerende, Kunstnere og andre Personer, hørende til de immaterielle Erhverv.

Selskabet til Understøttelse af Kontorbetjente og deres Enker virker for hele Landet og har til Formaal at understøtte værdige, trængende Personer, der opfylder nedenstaaende Betingelser, eller Enker efter disse:

1) enten er eller har været Bestillingsmænd i et kongeligt Kontor

eller Betjente paa en Embedsmands Kontor, private Godsforvaltere eller Kontorbetjente hos disse eller beklæder eller har beklædt lignende Stillinger;

2) i en i Lovene nærmere fastsat Tid har været Medlemmer af Foreningen.

Der er i 1903—04 udbetalt 162 Understøttelser til Beløb 10.910 Kr., deraf falder 53 med 3550 Kr. paa København.

Aktiver 166.876 Kr. samt Legater 31.500 Kr.; desuden ejes et Legat paa 10.000 Kr., der dog kun virker for Provinserne. Udgifter 12.637 Kr.; Indtægter 13.668 Kr., deraf Medlemsbidrag 5374 Kr.

Sjællandske Statsbaners Embedsmænds og Betjentes Laane- og Spareforening af 1883 har blandt sine Formaal at opspare en Kapital, der, naar den har naaet en Størrelse af 25.000 Kr., kan anvendes til Opførelse af Friboliger for Medlemmer eller deres Efterladte eller til at understøtte disse paa anden Maade.

Fonden udgjorde den 31 Marts 1904 2928 Kr.

Foreningen for Post- og Telegrafvæsenets Embeds- og Bestillingsmænd af 22. Februar 1872 har en Stiftelse (se pag. 110), giver trængende Medlemmer og deres Efterladte Pengeunderstøttelse samt yder Medlemmer Laan indtil 200 Kr. à 4 pCt. p. a. I 1903 er der ydet 42 Understøttelser med tilsammen 4576 Kr., deraf falder paa København 26 med 2706 Kr. Af Laan er der ydet 288 til Beløb 55.029 Kr., deraf falder paa København 150 med c. 28.500 Kr.

Aktiver: Laanefond 45.285 Kr., Understøttelsesfond 11.029 Kr. samt Legater 6200 Kr. Udgifter 5627 Kr.; Indtægter 8014 Kr., hvoraf Medlemskontingent 4255 Kr., Overskud af Foreningens Bygning 1192 Kr.

Telegrafvæsenets Enke- og Understøttelsesforening af 2. Februar 1886, der som ordinært Medlem optager enhver, der er ansat i Telegrafvæsenet som Embeds-, Bestillingsmand eller Medhjælper, har til Formaal at understøtte sine ordinære Medlemmers Enker og at lindre øjeblikkelig Nød, fremkaldt ved et Medlems Dødsfald. I 1903 er uddelt Understøttelse til 27 Enker med 2588 Kr., heraf falder paa Personer bosatte i København $15^1/_2$ Portion med ialt 1514 Kr.

Aktiver 30.775 Kr. Udgifter 2672 Kr.; Indtægter 4016 Kr., deraf Medlemsbidrag 2533 Kr.

Den danske Toldetats Forening, der optager Embeds- og Bestillingsmænd under Toldvæsenet og Toldrevisionen samt Toldmedhjælpere og Kontorarbejdere, der har fyldt 20 Aar, har blandt sine Formaal gennem sin Understøttelseskasse og Skole- og Konfirmations-

fond at yde Understøttelse til trængende Medlemmer eller deres Efterladte under følgende Form: Huslejehjælp til Medlemmers Enker, Pensionshjælp til Medlemmer, der uden egen Skyld afskediges med en efter Forholdene og Familiens Størrelse utilstrækkelig Pension, Opdragelseshjælp og Skolehjælp til forældreløse eller faderløse Børn under 15 Aar samt Skole- og Konfirmationshjælp til Medlemmers Børn. I 1903 er af Understøttelseskassen uddelt 27 Understøttelser til Beløb 1570 Kr., deraf falder 420 Kr. paa København. Af Skole- og Konfirmationsfonden er der ikke udbetalt noget Beløb.

Understøttelseskassen i Forening med Reserve- og Forstærkningsfonden, hvis Renter indgaar i Understøttelseskassen, ejer en Kapital paa 11.142 Kr., Skole- og Konfirmationsfonden 1099 Kr. Understøttelseskassens Udgifter 1570 Kr.; Indtægter 1396 Kr., deraf 1000 Kr. som Tilskud fra den almindelige Kasse.

Den af Hærens faste Embedsmænd oprettede Understøttelsesforening har til Formaal at understøtte afskedigede faste Officerer og ligestillede Embedsmænd af Hæren, der er Medlemmer af Foreningen, og Medlemmers Enker og forældreløse Børn, dels ved extraordinære Understøttelser, hvortil kan anvendes indtil Halvdelen af Aarets Kontingentindtægt, dels ved faste Understøttelser (Pensioner), der udredes af Renterne af en Understøttelsesfond, hvilken Fond oppebærer al Indtægt, der ikke medgaar til de extraordinære Understøttelser. Understøttelserne uddeles udelukkende under Hensyn til Trang og Værdighed, og mindst $^2/_3$ af de faste Understøttelser skal bortgives til Medlemmers Efterladte.

Der er i 1902—03 uddelt 2700 Kr. i extraordinære Understøttelser og 4600 Kr. i faste Understøttelser, hvoraf henholdsvis 21 Portioner med 2100 Kr. og 11 Portioner med 2200 Kr. er kommet Personer i København til Gode.

Aktiver, derunder Legater, 113.100 Kr. Udgifter 7577 Kr.; Indtægter 10.503 Kr., hvoraf Medlemskontingent 5680 Kr.

Foreningen af 1901 til Understøttelse af grønlandske Overbetjentes Efterladte (ved grønlandske Overbetjente forstaas Kolonibestyrere, Assistenter og Volontærer) har i 1903 ikke udbetalt nogen Understøttelse.

Aktiver den 31. Marts 1904: 3807 Kr. Af Indtægterne i 1903—04 1878 Kr. er 762 Kr. Kontingent af ordinære Medlemmer.

Hoffunktionærernes Laane- samt Husleje- og Byggeforening af 11. Januar 1886 har til Formaal: 1) at give Medlemmerne billige Laan, samt til Medlemmerne og deres Enker at yde 2) Huslejehjælp og 3) passende Familieboliger mod en billig Lejeafgift eller gratis i

Foreningens Stiftelse „Overkammerherre Oxholms Minde“ (se pag. 110). Medlemmerne betaler et Kontingent (i 1903 for ordinære Medlemmer 750 Kr., der indgaar i Laanefonden). I 1903 er ydet 8 Laan til Beløb 1200 Kr. og i Huslejehjælp og anden Understøttelse 27 Portioner med 1910 Kr.

Aktiver, derunder Legater, 136.060 Kr., dog at et Legat paa 3105 Kr. først træder i Kraft i 1904 og Renten af 5000 Kr. i Øjeblikket anvendes udenfor Foreningens Formaal.

Understøttelsesselskabet for Skolelærerstanden i København har til Formaal at yde ordinære bidragydende Medlemmer, deres Enker og forældreløse Børn Understøttelse af forskellig Art, nemlig: a) livsvarige Pensioner, der bortgives efter Anciennetet i Foreningen, b) midlertidige Understøttelser til trængende Lærere, der ikke oppebærer Pension, og c) særlige Understøttelser under Sygdom, Ulykkestilfælde, Dødsfald eller lignende. Medlemmerne kan mod betryggende Sikkerhed erholde Laan, der forrentes med 4 pCt. p. a. Som Medlemmer af Foreningen kan optages Bestyrere af offentlige eller autoriserede private Skoler i København samt Personer, hvis Hovedvirksomhed det er at undervise ved saadanne Skoler. Der er i 1903 uddelt 25 Pensioner paa tilsammen 2460 Kr., 27 midlertidige Understøttelser med 1873 Kr. og 3 særlige Understøttelser paa tilsammen 150 Kr. og af et Legat en Portion paa 91 Kr. I 1903 er der ydet 10 Laan paa tilsammen 4702 Kr.

Aktiver 74.658 Kr. samt et Legat stort 2600 Kr. Udgifter 5029 Kr.; Indtægter 5668 Kr., heraf ordinære Kontingenter 1364 Kr.

Københavns Kommunelæreres og Kommunelærerinders Hjælpekasse af 1892 for Lærere og Lærerinder ved Københavns Kommuneskoler understøtter Medlemmernes trængende Efterladte samt i særlige Tilfælde Medlemmerne selv. Medlemsbidraget er mindst 10 Øre maanedlig. I 1903 er uddelt 11 Understøttelser paa tilsammen 1650 Kr. samt ydet 4 rentefri Laan til Beløb 981 Kr. og 19 Laan med 3900 Kr. til 4 pCt. aarlig Rente.

Aktiver 6005 Kr. Udgifter 1785 Kr.; Indtægter 2613 Kr., derunder Medlemskontingent 1576 Kr.

Privatskolens fagordnede Lærerforenings Laanekasse har til Formaal til Medlemmer af nævnte Forening at yde billige (4½ pCt.s) Laan paa 100—500 Kr. med lempelige Afbetalingsvilkaar samt af det aarlige Renteudbytte at yde Understøttelse til Lærere (Lærerinder), der i mindst 10 Aar har været Medlemmer af Foreningen. I 1903 er der

ydet nye Laan til Beløb 5250 Kr. og uddelt 2 Understøttelser med tilsammen 220 Kr.

Aktiver 10.200 Kr.

Efterslægtsamfundet understøtter forhenværende eller fungerende Lærere ved Efterslægtselskabets Skole samt disses Enker eller mindreaarige Børn og yder desuden rentefri Laan til Lærere ved den nævnte Skole. I 1903 er udbetalt to Understøttelser paa 400 og 200 Kr. samt til Pensionskassen (nu hævet efter den nye Lov om Latinskolelæreres Pensionering) 460 Kr.

Aktiver 10.627 Kr. Udgifter 1230 Kr.; Indtægter 1511 Kr.

Hjælpekassen for nødlidende Lærerenker har til Formaal, væsenlig ved Hjælp af frivillige Bidrag, at yde Understøttelse til trængende Lærerenker i hele Landet. I 1903 er der ydet 273 Understøttelser paa tilsammen 11.337 Kr., hvoraf 29 Understøttelser med ialt 1120 Kr. er tilfaldet Personer bosatte i København, samt givet Tilskud til lokale Enkekasser udenfor København med ialt 306 Kr.

Aktiver c. 11.000 Kr. Udgifter 11.819 Kr.; Indtægter 12.374 Kr.

Foreningen til Lærerinders Understøttelse understøtter trængende Lærerinder fra hele Landet, der ved Alder eller Svagelighed er forhindrede i at fortsætte deres Virksomhed, fortrinsvis saadanne, der har været Medlemmer af Foreningen. Understøttelsen er i Reglen vedvarende, saa længe Trang er tilstede. Understøttelse er i 1903 udbetalt til 198 Lærerinder med ialt 21.536 Kr., deraf falder paa København 79 Understøttelser med 9044 Kr., og i kortvarigere Hjælp til 30 Personer er udbetalt 2070 Kr., hvoraf 12 Understøttelser med 910 Kr. til Personer i København.

Foreningen ejer Aktiver til Beløb 321.249 Kr., desuden Legater paa 177.049 Kr., hvis Renter foreløbig nydes af andre. Udgifter 24.635 Kr.; Indtægter 22.027 Kr.

Forsørgelsesforeningen og Hvilehjem for Lærerinder har til Formaal at give Lærerinder Adgang til at sikre sig: 1) en Livrente i deres ældre Aar og at faa Pengeunderstøttelse og Sygehjælp, 2) Fribolig eller Bolig til modereret Leje. Som Medlem af Foreningen optages enhver Lærerinde, der forpligter sig til fra 25—45 Aars Alderen at indbetale mindst 200 Kr. i lige store aarlige Indskud, og hun erholder herved Ret til at oppebære en Livrente, svarende til 20 Kr. aarlig fra det 50de Aar (24 Kr. fra det 65de Aar). Livrenten kan forholdsvis forøges ved indbetalte Beløb à 100 Kr. paa de i Lovene fastsatte Be-

tingelser. Sygehjælp tilstaas Medlemmer af enhver Alder, Pengeunderstøttelse først fra det fyldte 50de Aar. Adgang til Hvilehjemmet har enhver Lærerinde, der har fyldt 50 Aar og gør et Indskud af 300 Kr.; Foreningens Medlemmer, for hvilke Indskudet kun er 100 Kr., har Fortrinsret. Indskudene forrentes, saalænge vedkommende ikke har Fribolig (se iøvrigt Hvilehjemmet p. 110). I Understøttelse er i 1903 uddelt 38 Portioner fra 50—100 Kr. med 2970 Kr. og i Sygehjælp 110 Kr.

Foreningen ejer, foruden Ejendommen Virginiavej Nr. 12, hvori ikke indestaar fremmede Prioriteter og som er vurderet i Ejendomsskyld til 70.000 Kr., andre Aktiver til Beløb 100.152 Kr., derunder Legater 26.000 Kr. Udgifter: Pengeunderstøttelser og Sygehjælp 3080 Kr., udbetalt i Livrenter 1452 Kr. og i Renter af Indskud i Hvilehjemmet 189 Kr., andre Udgifter 2207 Kr. (derunder 1754 Kr. til Skatter og Vedligeholdelse af Hvilehjemmet); Indtægter 7219 Kr., derunder 1768 Kr. Indskud af forskellig Art.

Prokuratorforeningen, der optager som Medlemmer Sagførere ved Højesteret og Landsover- samt Hof- og Stadsretten, har til Formaal at understøtte sine trængende Medlemmer, deres Enker, forladte Hustruer og uforsørgede Børn. Renterne af Legaterne kan dog ogsaa anvendes til Bedste for de nævnte Klasser af Sagførere og deres Efterladte, uden Hensyn til om vedkommende Sagførere er eller har været Medlemmer af Foreningen. I 1903 er uddelt 6 Understøttelser paa tilsammen 2150 Kr., alle til Personer i København.

Aktiver 83.157 Kr. samt 17.340 Kr. i Legater, dog at Renten af 1120 Kr. i Øjeblikket anvendes udenfor Foreningens Formaal, hvorhos en Person nyder en aarlig Rente af 81 Kr. paa Livstid. Udgifter 2301 Kr.; Indtægter 5139 Kr., deraf Medlemskontingent 1710 Kr.

Den danske Sagførerforening, der optager enhver Sagfører, har en Understøttelsesfond til Fordel for Sagførere, der er Medlemmer af Foreningen, deres Enker og uforsørgede Børn. I 1903 er der, indbefattet Renterne af et Legat, uddelt 49 Portioner med 8000 Kr., hvoraf 2250 Kr. falder paa København.

Aktiver 92.696 Kr. samt Legater 52.000 Kr., dog at Renterne af 14.000 Kr. i Øjeblikket anvendes udenfor Fondens Formaal. Desuden ejer Understøttelsesfonden Halvdelen af Prokurator Kjerrumgaards Legat, stort 7500 Kr., dog at Renten i Øjeblikket nydes af en af Legatstifteren indsat Person. Udgifter 8000 Kr.; Indtægter 12.951 Kr.

Sagførernes Hjælpe- og Understøttelseskomité har til Formaal at yde kollegial Assistance i Tilfælde, hvor der foreligger fyldestgørende Grund hertil. Hjælp ydes paa forskellig Maade, f. Ex. til Opretholdelse af den vedkommendes Forretning, til Opnaaelse af Ansættelse, som

Underholdsbidrag, som Hjælp til Enker for at sætte dem i Vej m. m. De fornødne Midler tilvejebringes ved Henvendelse til Sagførerne. I 1903 understøttedes 23 Personer med ialt 3817 Kr., hvoraf 2620 Kr. falder paa København.

Underretssagførernes Understøttelsesfond har til Formaal at yde Understøttelse til Sagføreres efterladte Enker og Børn, for saa vidt deres Forsørger ved sin Død var Medlem af Fonden. Som Medlemmer kan optages enhver Underretsprokurator eller Underretssagfører her i Landet. I 1903—04 er ydet Understøttelse til 11 Enker paa tilsammen 1300 Kr., deraf 6 Portioner til Enker i København paa tilsammen 750 Kr.

Aktiver 29.716 Kr. Desuden ejer Fonden Halvdelen af Prokurator Kjerrumgaards Legat, stort 7500 Kr., dog at Renten i Øjeblikket nydes af en af Legatstifteren indsat Person. Udgifter 1437 Kr.; Indtægter 3966 Kr., deraf Medlemsbidrag 2408 Kr.

De danske Lægers Hjælpeforening har til Formaal at understøtte Læger, der er trængende og mindst 5 Aar har været bidragydende Medlemmer af Foreningen. Understøttelsen kan ydes som livsvarig Pension, naar den paagældende er over 60 Aar gammel. I Aaret 1903—04 har Foreningen uddelt 4 Pensioner til Beløb 1850 Kr., hvoraf 1 stor 600 Kr. falder paa København, og 12 Understøttelser til Beløb 4453 Kr., hvoraf 4 med 1900 Kr. falder paa København. Af Legatrenter er desuden uddelt 10 Understøttelser til Beløb 748 Kr., deraf 4 til Beløb 348 Kr. til Personer i København.

Aktiver pr. 30. April 1904 139.222 Kr. samt Legater 50.568 Kr., dog at Renten af 22.000 Kr. udbetales til bestemte af Legatstifterne indsatte Personer. Foreningens Udgifter i 1903—04 var 7081 Kr., dens Indtægter 10.290 Kr., deraf Medlemsbidrag 5100 Kr.

Understøttelsesforeningen for danske Lægers trængende Enker og forældreløse Børn har til Formaal at understøtte de nævnte Efterladte, for Børnenes Vedkommende dog kun, naar de er under 18 Aar. Fortrinsvis Hensyn tages efter Lovene til Efterladte efter Medlemmer eller efter Forsørgere, der har været Interessenter i „De danske Lægers Enke- og Børneforsørgelseskasse“ eller i en Livsforsikrings- eller Livrenteanstalt.

Af Foreningen er i 1903 uddelt 49 Understøttelser paa tilsammen 6000 Kr., hvoraf 25 med 3100 Kr. falder paa København, og af Legater under Foreningen er uddelt 6 Portioner med 350 Kr., hvoraf 5 med 315 Kr. falder paa København; desuden er bortgivet til 4 Enker (hvoraf 2 i København) i Portioner à 100 Kr. ialt 400 Kr., hvilket Beløb Foreningen ifølge Overenskomst mellem Lægernes For-

sikringsforening og Forsikringsselskabet Wintherthur har modtaget fra dette Selskab som Andel i den erlagte Forsikringspræmie.

Aktiver 2038 Kr., derunder 1800 Kr. Legater, hvis Renter indgaar i Foreningens Kasse til dens almindelige Formaal; andre Legater 16.721 Kr., dog at Renten af 2099 Kr. i Øjeblikket anvendes udenfor Foreningens Formaal. Udgifter 6096 Kr.; Indtægter 6153 Kr., deraf Medlemsbidrag 5935 Kr.

Polyteknisk Understøttelsesforening har til Formaal at understøtte trængende Polyteknikere, deres Enker og uforsørgede Børn, saaledes at fortrinsvis Hensyn tages til Medlemmer og deres Efterladte. I 1903 er ydet 19 Understøttelser med tilsammen 3350 Kr., deraf falder 2075 Kr. paa København.

Aktiver 34.659 Kr. Udgifter 3512 Kr.; Indtægter 3494 Kr., hvoraf Medlemsbidrag 2066 Kr.

Det pharmaceutiske Understøttelsesselskab, der som Medlem optager enhver Pharmaceut, har til Formaal at yde 1) Alderspension til trængende Personer, der i 20 Aar har været Medlem af Selskabet og har fyldt 50 Aar; Pensionen udgør 200 Kr. aarlig og kan fra det fyldte 60de Aar forhøjes til 300 Kr., 2) extraordinære Understøttelser paa indtil 400 Kr. til trængende Medlemmer i Tilfælde af Ulykke eller Sygdom og eventuelt 3) Pensioner til Medlemmers trængende Enker. I Alderdomspensioner er i 1903 uddelt 15 paa tilsammen 4000 Kr., deraf falder 7 med 1900 Kr. paa København; i extraordinære Understøttelser 16 med 3520 Kr., deraf 3 med 720 Kr. i København; i Enkepensioner 35 med 3550 Kr., deraf 24 med 2500 Kr. i København. I Legatrenter, der ogsaa tilstaas Ikke-Medlemmer af Foreningen og deres Efterladte, er uddelt 27 Portioner med 2639 Kr., hvoraf 20 Portioner med 2017 Kr. falder paa København.

Aktiver 192.999 Kr., samt Legater 77.935 Kr., dog at Renterne af 12.400 Kr. i Øjeblikket tilfalder bestemte af Legatstifterne indsatte Personer. Udgifter 11.742 Kr.; Indtægter 16.040 Kr., deraf Kontingent 7277 Kr. I fornævnte Tal er ikke taget Hensyn til Renter af Legaterne.

Akademisk Arkitektforening har en Understøttelsesfond, der er bestemt til at understøtte Enker og Børn efter Foreningens indenlandske Medlemmer samt til at yde midlertidig Hjælp til Medlemmer, der ved Sygdom eller anden uforskyldt Aarsag er komne i Nød. Foreningen har i 1903 uddelt 2 Portioner paa henholdsvis 100 og 300 Kr., begge til Personer i København.

Aktiver 15,339 Kr.

Selskabet „Philadelphia“ har til Formaal at understøtte trængende Studenter ved Københavns Universitet. I 1903—04 er uddelt 8.100 Kr. i 484 Portioner à 10, 15 eller 20 Kr. samt givet et rentefrit Laan paa 30 Kr.

Selskabets Aktiver udgør den 1ste April 1904 22.290 Kr., hvoraf 1500 Kr. Legatkapital. Udgifter i 1903—04: 8554 Kr.; Indtægter 8334 Kr., hvoraf 2000 Kr. fra det Offentlige.

Hjælpeforeningen for polytekniske Examinander har til Formaal at sætte værdige og trængende polytekniske Examinander i Stand til at studere ved den polytekniske Læreanstalt. I 1903 er der i Understøttelser uddelt 3280 Kr. og i Laan givet 180 Kr.

Aktiver, derunder et Legat, 3575 Kr. Udgifter 3349 Kr.; Indtægter 3260 Kr., deraf 2100 Kr. fra det Offentlige.

Pensions- og Understøttelsesforeningen for danske bildende Kunstnere og deres Efterladte har tvende Afdelinger, en Pensionsforening og en Understøttelsesfond. Pensionsforeningens opsparede Formue er overdraget til Understøttelsesfonden mod at Kapitalens Renter og om fornødent selve Kapitalen forlods anvendes til Fyldestgørelse af Pensionsforeningens Forpligtelser. Af Understøttelsesfonden (og dens Legater) er der i 1903 udbetalt 41 Understøttelser med 3191 Kr., hvoraf 3091 Kr. er tilfaldet Personer i København eller Frederiksberg.

Pensionsforeningens Aktiver udgør 48.038 Kr. og Understøttelsesfonden 77.117 Kr., deraf Legater 58.033 Kr. Understøttelsesfondens Udgifter 3216 Kr.; Indtægter 4267 Kr., deraf Medlemsbidrag 1039 Kr.

Kunstnerforeningen af 18. November har en Understøttelsesfond, hvis Formaal er at understøtte Enker og Børn efter Foreningens indenlandske Medlemmer samt Medlemmer, der ved Alderdom, Sygdom eller anden uforskyldt Aarsag er komne i Nød. Fonden kan først begynde sin Understøttelsesvirksomhed, naar dens Kapital har naaet en Størrelse af 25.000 Kr. Det antages, at Understøttelserne hovedsagenlig vil tilfalde Personer, bosiddende i København.

Fonden udgjorde den 31. December 1903 13.813 Kr.

Selskabet „Fremtiden“, der som Medlemmer optager Mænd og Kvinder, hvis Hovedbeskæftigelse er Kunst, Literatur og Polyteknik samt dermed beslægtede Fag, har til Formaal at sikre sine Medlemmer Alderdomsforsørgelse og deres Enker Pension, at yde dem Laan og Begravelseshjælp samt ved Hjælp af Selskabets særlige Legat-

kapitaler at tilstaa dem Legater, Understøttelser og Huslejehjælp. Hvert Medlem har sin særlige Konto, paa hvilken Indskud og Kontingent indføres. Det aarlige Overskud (Renten af Medlemmernes Kapital og af en Reservefond samt Indtægten ved Foreningens aarlige Bortlodning med Fradrag af Administrationsudgifter) tilgodeskrives Medlemmerne, dog at 10 pCt. henlægges til Reservefonden. Medlemmernes Udbytte var i 1903 5¼ pCt. Reservefonden, der pr. 31. December 1903 udgjorde 46.662 Kr., udreder Begravelseshjælp med 100 Kr., der tilkommer enhver, der har været Medlem i 15 Aar, og eventuelle Tilskud til Medlemmernes Pensionering, hvorhos Fonden extraordinært giver Understøttelse til Medlemmerne. I 1903 er udbetalt en extraordinær Understøttelse til Beløb 431 Kr., og der er givet 4 Laan à 5 pCt. aarlig med ialt 1500 Kr.

Foreningen ejer 2 Legater med tilsammen 1555 Kr., der endnu ikke er traadt i Virksomhed, samt en Legatkapital, hvorpaa hviler Forpligtelser til at yde bestemte Livrenter til visse Personer; sidstnævnte Legat, der modtoges i 1891 og hvis Kapital dengang var 100.000 Kr., er i Aarenes Løb forringet til c. 67.400 Kr., idet Legatets Renter ikke er tilstrækkelige til at udrede den pligtige Livrente (i 1903 6200 Kr. aarlig). Legatet kan først anvendes til Fordel for Foreningens Medlemmer, naar Livrenterne er ophørte og Legatkapitalen derefter er voxet til sit oprindelige Beløb 100.000 Kr.

Pensionsfonden for danske Organisters Enker har til Formaal at sikre de ordinære Medlemmers Enker en aarlig Pension paa saavidt muligt 50 eller 100 Kr., eftersom det aarlige Bidrag har været 5 eller 10 Kr. Er der tillige flere uforsørgede Børn, søges Pensionen forøget. Til Uddeling maa kun benyttes Medlemskontingenter og Gaver, medens Renterne af Kapitalen oplægges, indtil den har naaet 25.000 Kr. I 1903 er uddelt 1410 Kr., hvoraf 540 Kr. falder paa København.

Aktiver 11.589 Kr., heraf regnes c. 6000 Kr. at være Gaver. Udgifter 1440 Kr.; Indtægter 1842 Kr., deraf Gaver m. m. 652 Kr.

Musikerforeningen i København har, efter at dens til Stiftelse bestemte Ejendom er afhændet i 1901, til Formaal at yde sine Medlemmer og deres Enker Pension eller til tidligere Beboere af Stiftelsen Huslejegodtgørelse. I 1903 er udbetalt i Pensioner 7015 Kr., i Huslejehjælp 3250 Kr.

Aktiver 124.160 Kr. samt et Legat, stort 2194 Kr. Udgifter 10.906 Kr.; Indtægter 8144 Kr., deraf ordinært Medlemskontingent 857 Kr.

Musikernes Understøttelsessamfund, der virker i København og paa Frederiksberg, har til Formaal at yde Understøttelse til gamle

trængende Medlemmer og deres Enker. I 1903 er uddelt 14 Understøttelser paa tilsammen 940 Kr.

Aktiver 16.862 Kr., deraf Legater 3195 Kr. Udgifter 1259 Kr.; Indtægter 1531 Kr., deraf Kontingent fra ordinære Medlemmer 761 Kr.

Foreningen til Understøttelse af Musiklærere og Musiklærerinder i Danmark har blandt sine Formaal at yde Understøttelse til trængende Musiklærere og Musiklærerinder, der som Regel skal være Medlemmer af Foreningen, samt at erhverve Ejendom til Friboliger eller Boliger mod billig Leje. Der er i 1903 uddelt Understøttelser til Beløb 580 Kr., deraf 400 Kr. til Personer i København.

Understøttelsesfondens Kapital er 7064 Kr. Udgifter 580 Kr.; Indtægter 567 Kr. Byggefonden ejer 4056 Kr.

Journalistforeningens Hjælpefonds har til Formaal dels at yde Laan til Medlemmer af Journalistforeningen i København, dels at understøtte de nævnte Medlemmer. I nye Laan er der i 1903—04 ydet 800 Kr., i Understøttelser 548 Kr.

Aktiver den 31. Marts 1904 9487 Kr.

Skuespillerforeningen, der som Medlemmer optager Teaterdirektører, Scenens Kunstnere og enkelte andre (Sufflører), virker ved Siden af at yde sine Medlemmer Syge- og Begravelseshjælp, tillige hen til Dannelsen af en Fond til Alderdomsunderstøttelse, Opførelse af en Stiftelse eller lignende. Af denne Fond, som ved Hjælp af Tilskud fra Sygekassen, extraordinære Bidrag m. m. søges bragt op til en Størrelse af 200.000 Kr., er der i 1903—04 uddelt 6370 Kr., deraf falder paa København 6150 Kr. Under Foreningen findes endvidere to særlige Hjælpekasser for København og Provinserne, der imidlertid først træder i Virksomhed, naar deres Kapitaler har naaet en Størrelse af henholdsvis 25.000 og 12.500 Kr.

Fonden ejede $^{18}/_{5}$ 1904 141.396 Kr., deraf 2000 Kr. Legater. Udgifter i 1903—04 6906 Kr.; Indtægter 7642 Kr., deraf Tilskud fra Sygekassen 1500 Kr. De to særlige Hjælpekasser for København og Provinserne ejede ved Udgangen af Aaret 1903—04 henholdsvis 14.843 Kr. og 4611 Kr.

Den danske Ballets private Pensionsfond har til Formaal at supplere den aarlige Indtægt, som Personalet ved Afgangen fra Teatret oppebærer som Pension eller ved Lønafdrag erhvervet Livrente, indtil hele Beløbet naaer en Størrelse af 800 Kr. Der kræves, at den paagældende fra sit 18de Aar indtil Afskedigelsen har svaret Bidrag til Fonden, og Pension tilkommer ordentligvis ikke Mænd under 50 Aar

og Kvinder under 40 Aar. Forsaavidt Pensionsfondens Virksomhed ikke derved indskrænkes, kan der gives Understøttelse til Personer, der har hørt til Balletten, men ikke har Adgang til Pension af Fonden. I 1903 er udbetalt 12 Pensioner til Beløb 7515 Kr. og 5 Understøttelser til Beløb 1203 Kr.

Aktiver 254.116 Kr., deraf 1000 Kr. Legater. Udgifter 8790 Kr.; Indtægter 13.526 Kr., deraf Balletpersonalets Kontingent 354 Kr., frivillige Bidrag 1383 Kr., Indtægt af en Forestilling 1753 Kr. og Rente af Aktiver 10.036 Kr.

Sygeplejerskeforeningens Formaal er dels at forøge Interessen for Sygeplejerskernes Gerning, dels at yde Understøttelse til Sygeplejersker, der paa Grund af Alder eller Svagelighed maa fratræde deres Tjeneste. Selskabet har i dette Øjemed oprettet en Stiftelse (se pag. 112). I 1903 har Foreningen desuden i ordinære og extraordinære Understøttelser, alle i København, udbetalt 2702 Kr.

Aktiver 34.932 Kr. Udgifter 2898 Kr.; Indtægter 4210 Kr., heraf 1035 Kr. ordinære Medlemsbidrag og 550 Kr. fra det Offentlige.

Foreningen til Alderdomsunderstøttelse for Sygeplejersker i Danmark har til Formaal at lette de nævnte Sygeplejersker Opsamling af en Kapital, bestemt til Erhvervelse af en Alderdomsrente ved det fyldte 50de Aar. De ordinære Medlemmer (Sygeplejerskerne) betaler Indskud 10 Kr. og Kontingent fra 1—5 Kr. maanedlig, saaledes at hvert Medlem faar sin særlige Konto. Ved Regnskabsaarets Slutning fordeles Renter, Gaver, passive Medlemmers Bidrag og lignende med Fradrag af 10 pCt. til Reservefonden mellem samtlige Konti efter disses Størrelse.

Medlemmernes Kapital udgør 58.264 Kr., hvoraf 34.937 Kr. falder paa Personer i København. Foreningen har en Reservefond stor 2397 Kr. og en Delkrederefond stor 3000 Kr. Udgifter 5414 Kr., deraf 5110 Kr. tilgodeskrevet Medlemmernes Konti for 1903 og 304 Kr. Administrationsudgifter; Indtægter 5868 Kr., deraf 130 Kr. Indskud fra nye Medlemmer, 1416 Kr. inddragne Beløb tilhørende afdøde Medlemmer, 1948 Kr. Gaver og 2374 Kr. Renter. Af de tilgodeskrevne 5110 Kr. vedrører 3086 Kr. Personer i København.

Jordemoderforeningen for København og Omegn har til Formaal at yde Understøttelse til trængende Jordemødre, der paa Grund af Alderdom eller Svagelighed enten slet ikke eller kun i ringe Omfang kan praktisere; tillige er det Meningen, naar de nødvendige Midler er samlede, at rejse et Alderdomshjem. I 1903 er der til 8 forhenværende Jordemødre ydet Understøttelser til Beløb 1074 Kr.

Aktiver 21.929 Kr. Udgifter 1164 Kr.; Indtægter 2076 Kr., deraf ordinært Medlemskontingent 448 Kr.

Fonden til Understøttelse af trængende Jordemødre ejer en Kapital paa 20.082 Kr., hvis Renter uddeles til trængende Jordemødre i Portioner paa 50 Kr. I 1903 er udbetalt 8 Portioner til københavnske Jordemødre.

b. Understøttelse af Søfolk, Jordbrugere m. m.

Gartnernes Hjælpeforening har til Formaal at understøtte trængende Gartnere, som er eller har været Medlemmer af Foreningen, Enker eller Børn efter saadanne samt ulykkelig stillede Hustruer. Ved Uddelingen af Understøttelser kommer, efter Lovene, i Betragtning, hvor stort et Bidrag den paagældende i Tidens Løb har ydet til Foreningen. I 1903 uddeltes 50 Portioner med ialt 4065 Kr., hvoraf 21 Portioner med 1709 Kr. falder paa København.

Foreningen ejede den 30. September 1903 87.815 Kr., hvoraf 55.553 Kr. Legatkapital. Af Indtægterne i 1902-03, 6237 Kr., udgjorde det ordinære Medlemskontingent 1320 Kr., Bidrag og Gaver 1726 Kr., Renten af Aktiver 3191 Kr.

Københavns Skipperforening har dels faglige Formaal, dels øver den Velgørenhed overfor sine Medlemmer. Saaledes har Foreningen en Understøttelseskasse, hvorhos den, i Tilfælde af Forlis, yder Medlemmer eller deres Enker 80 Kr. i Søbrudnepenge, endvidere, naar et Medlem, en Hustru eller et Barn afgaar ved Døden, Ligbærerpenge. I 1903 er af Understøttelseskassen udbetalt til gamle trængende Medlemmer, til Enker efter Medlemmer samt saadannes Børn ialt 3164 Kr. I Ligbærerpenge er udredet 175 Kr. Af de til Skipperforeningen knyttede Legater er der udbetalt i Understøttelser til Medlemmer, Enker og Børn (undtagelsesvis ogsaa til Søfolk udenfor Foreningen) 9000 Kr. samt til Sømænd til Hjælp til at tage Styrmandsexamen 540 Kr.

Understøttelseskassen ejer 95.755 Kr. Legatkapitalen udgør 263.700 Kr.

Den almindelige danske Skibsførerforening af 1874 har bl. a. til Formaal gennem en Enke- og Hjælpekasse at understøtte dennes Medlemmer, deres Enker eller forældreløse Børn samt gennem sine Legater at hjælpe Enker og Døtre efter Medlemmer af Foreningen. Der er i 1903 af Enke- og Hjælpekassen udbetalt Understøttelser til Beløb 10.049 Kr. og af Legatrenter 870 Kr.

Legatkapitalen udgør 34.112 Kr., dog at Renten af 10.000 Kr. i Øjeblikket udbetales bestemte Legatarer, og Enke- og Hjælpekassens Aktiver 150.866 Kr. Kassens Udgifter 11.765 Kr.; Indtægter 11.928 Kr., deraf Kontingent 2966 Kr.

Sømandsforeningen, der virker for hele Landet, har foruden faglige tillige velgørende Formaal, nemlig:

1) gennem sin Understøttelseskasse og ved Hjælp af Legater at understøtte danske Søfolk (Skibsførere, Styrmænd og Matroser), der er Medlemmer af Foreningen, dels naar de paa Grund af Forlis, Sygdom eller anden uforskyldt Aarsag er komne midlertidig i Nød, dels naar de som gamle Søfolk paa Grund af Svagelighed ikke kan erhverve Udkommet. I 1903 er der uddelt Understøttelser til Beløb 7666 Kr., hvoraf falder paa København 3352 Kr.
2) gennem sin Enkekasse at understøtte Enker og Børn efter Medlemmer. I 1903 er i Pension udbetalt 3860 Kr., hvoraf falder paa København 1620 Kr.
3) at skaffe Sømænd og deres Enker billige og sunde Boliger (se Sømandshjemmet pag. 133).

Understøttelseskassens Aktiver: 91.578 Kr. samt Legater 64.261 Kr. Udgifter 10.398 Kr., deraf 500 Kr. Tilskud til Enkekassen; Indtægter 11.294 Kr., deraf Medlemsbidrag 2639 Kr. og Tilskud fra det Offentlige 549 Kr.

Enkekassens Aktiver 101.381 Kr. samt Legater 11.388 Kr. Udgifter 4652 Kr.; Indtægter 5987 Kr., hvoraf Medlemsbidrag 1223 Kr. og Tilskud fra Understøttelseskassen 500 Kr.

c. Understøttelse af Hovedpersoner i Haandværk og Industri.

Haandværkerforeningen udøver Velgørenhed gennem sin Stiftelse „Alderstrøst“ (se pag. 115) og sin Understøttelsesfond, hvortil Medlemmerne af Foreningen yder et aarligt Bidrag af 4 Kr. 33 Øre, og som har til Formaal at understøtte gamle trængende Medlemmer og deres Enker med en kontant livsvarig Pension. I 1903 er ydet 26 Pensioner til et samlet Beløb af 1530 Kr. og en midlertidig Understøttelse paa 30 Kr.

Understøttelseskassens Aktiver udgjorde 47.258 Kr., dens Udgifter 1756 Kr., dens Indtægter 3127 Kr.

Københavns Bagerlaug udøver velgørende Virksomhed til Fordel for Medlemmer af Lauget, disses Enker og Døtre. Lauget har af sine Legater i 1903 udbetalt i Understøttelser 1081 Kr. Til Fordel for Bagersvende har Lauget oprettet en Stiftelse (se pag. 127). Endvidere samler Lauget en Kapital til et paatænkt „Københavns Bagerlaugs Alderdomshjem“.

Legatkapitalen udgør 28.250 Kr. Til Københavns Bagerlaugs Alderdomshjem var indsamlet 19.779 Kr.

Københavns Barber- og Frisørforening af 25. Februar 1861 udøver Velgørenhed overfor sine Medlemmer, dels gennem sin Stiftelse (se pag. 117), dels gennem sin almindelige Kasse samt Hjælpekassen. Der er i 1903 udbetalt af Hjælpekassen 220 Kr. og af Legatrenter 45 Kr.

Legater 4000 Kr., dog at Renten af 2000 Kr. i Øjeblikket udbetales Legatstifteren.

Københavns Billedskærerlaug har en Understøttelsesfond (Legat), hvis Renter ved Juletid bortgives til en trængende Billedskærer.

Fonden udgjorde 800 Kr.

Københavns Blikkenslagerlaug har blandt andet Formaal af velgørende Karakter. Saaledes uddeles Renterne af den saakaldte Huslejehjælpefonds Midler som Huslejehjælp til ældre, svagelige Medlemmer af Lauget eller Enker efter saadanne. I 1903 er der af samme udbetalt 970 Kr. og ved Hjælp af frivillige Bidrag fra Medlemmer 10 Understøttelsesportioner à 10 Kr.

Huslejehjælpefonden ejer 29.076 Kr. Lauget har en Legatkapital, stor 3122 Kr., hvis Renter dog i Øjeblikket ikke kommer Laugets Medlemmer til Gode.

Københavns Bogbinderlaug har en Understøttelseskasse, der i 1903 endnu ikke var traadt i Virksomhed. Af Laugets almindelige Midler er uddelt 125 Kr. i 5 Portioner til trængende Medlemmer og Enker efter saadanne, og af Legater er paa samme Maade uddelt 126 Kr. i 4 Portiner.

Understøttelseskassen ejer c. 1000 Kr. Legatkapitalen udgør 3500 Kr.

Københavns Bogtrykkerforening har en Understøttelsesfond for ældre trængende Medlemmer eller disses Enker. I 1903—04 er der af denne Fond udbetalt 50 Kr. i Understøttelse til en Enke.

Fondens Kapital var den $^{31}/_{3}$ 1904: 9716 Kr.

Foreningen for Brolægningsentreprenører har blandt andet velgørende Formaal og har i 1903 uddelt 1597 Kr. i Understøttelser, navnlig til Medlemmernes Efterladte.

Københavns Brændevinsbrænderlaug udøver Velgørenhed overfor sine Medlemmer, dels gennem sin Stiftelse (se pag. 117), dels gennem sine særlige Legater. I 1903 er af Legatrenter uddelt 200 Kr.

Legatkapitalen er 7500 Kr., dog at Renten af 2000 Kr. i Øjeblikket udbetales en af Legatstifteren indsat Person.

Københavns Bødkerlaug har blandt sine Formaal saa vidt muligt at understøtte sine gamle, værdige og trængende Medlemmer eller disses Enker. I 1903 er dog ikke uddelt nogen Understøttelse.

Lauget har en til Velgørenhed bestemt Kapital, stor 2200 Kr.

Cigar- og Tobaksfabrikanternes Forening af 20. Juni 1875 har en Understøttelseskasse, til hvilken Medlemmer af Foreningen yder frivillige Bidrag à 10 Kr., og som understøtter Foreningens trængende Medlemmer, deres Enker og Børn. I 1903 er udbetalt 1 Portion paa 100 Kr.

Understøttelseskassens Aktiver 1040 Kr. Indtægter 178 Kr.

Understøttelsesforeningen for Farvere i København og deres Enker har i 1903 uddelt 4 Understøttelser à 100 Kr.

Aktiver, derunder Legater, 14.011 Kr. Udgifter 416 Kr.; Indtægter 624 Kr., hvoraf Kontingent 136 Kr.

Dansk fotografisk Forening, der virker for hele Landet, har blandt sine Formaal at understøtte trængende Fotografer og deres Enker. Foreningen har en Understøttelsesfond, som i 1903 har uddelt 20 Understøttelser paa fra 20—100 Kr. med tilsammen 985 Kr., hvoraf 520 Kr. falder paa København, samt en Byggefond, bestemt til at rejse en Bygning for ældre Fotografer og disses Enker.

Understøttelsesfonden ejer 17.114 Kr., Byggefonden 5000 Kr.

Københavns Garverlaug har blandt sine Formaal at understøtte trængende Interessenter, disses Enker og ugifte Døtre ved Hjælp af Legater, der tilhører Lauget. I 1903 er der uddelt 5 Understøttelser paa tilsammen 350 Kr. Lauget ejer desuden en Stiftelse (se pag. 117).

Legatkapitalen udgør 10.000 Kr.

Københavns Glarmesterlaug har blandt sine Formaal at udøve Velgørenhed. Saaledes udbetaler Lauget ved en Laugsmesters Død 100 Kr. og ved en Hustrus Død 80 Kr. til nærmeste Arvinger, hvorhos der ved Laugsformandsbeslutning kan uddeles extraordinær Understøttelse, af hvilken Bestemmelse der dog ikke er gjort Brug i 1903. Der er af Legatrenter til Glarmestres Enker og forældreløse Børn uddelt 17 Understøttelser med tilsammen 325 Kr.

Til Sikring af Udbetalingerne ved Dødsfald har Lauget en Garantifond, 5183 Kr. En til Uddeling af Understøttelser bestemt Kapital udgør 1286 Kr. Legatkapital 8982 Kr.

Københavns Guldsmedelaug har blandt sine Formaal Velgørenhed. Saaledes har Lauget en Stiftelse (se pag. 120) og har i 1903 udbetalt i

Understøttelser til Medlemmer af Lauget, deres Enker og ugifte Døtre 21 Portioner med tilsammen 776 Kr.

Legatkapital 11.115 Kr.

Handskemagerforeningen i København har dels faglige, dels velgørende Formaal. Til sidstnævnte hører Tilstaaelse af Fribolig i Foreningens Stiftelse (se pag. 117) og Ydelse af Understøttelse af Foreningens Legatkapital, hvoraf i 1903 er ydet 120 Kr. i Understøttelse til en Beboer af Stiftelsen.

Legatkapitalen udgjorde 5300 Kr.

Hattemagermesterforeningen i København har blandt sine Formaal at understøtte gamle og trængende Medlemmer (Hattemagere og deres Enker), dels ved aarlige Understøttelser à 100 Kr., dels i Sygdomstilfælde. I 1903 er i Understøttelser udbetalt 334 Kr.

Københavns Kobbersmedelaug giver enkelte mindre Understøttelser. I 1903 er der udbetalt til 2 gamle Svende 8 Kr. til hver samt til en Enke 12 Kr.; der er endvidere efter Sædvane udbetalt til fremmede tilrejsende Svende, som ikke faar Arbejde, 2 Kr. pr. Dag med ialt 14 Kr.

Konditorforeningen af 12. Januar 1866 har blandt sine Formaal gennem Foreningens Laane- og Understøttelsesfond at yde trængende Medlemmer og Enker efter saadanne Laan (à 4 pCt. p. a.) og Understøttelser. I 1903 er i Understøttelser udbetalt 900 Kr.

Laanefonden ejer 4410 Kr., Understøttelsesfonden (Grundfonden) 20.400 Kr. og der haves en Legatkapital paa 13.022 Kr., hvoraf dog 3022 Kr. endnu ikke er traadt i Virksomhed, medens Renten af 1500 Kr. i Øjeblikket tilfalder Foreningen uvedkommende Personer.

Københavns Malerlaug udøver Velgørenhed dels gennem sin Understøttelsesfond, dels ved Hjælp af Legater. Der er i 1903 til Mestre eller deres Enker udbetalt af Understøttelsesfonden 614 Kr. og af Legater 185 Kr. Af „Malerlaugets Svendelegat“ er der til gamle Malersvende udbetalt 1194 Kr.

Understøttelsesfonden udgør 18.865 Kr., Legaterne 9000 Kr., dog at Renten af 4000 Kr. i Øjeblikket udbetales bestemte Legatarer. Malerlaugets Svendelegat udgør 35.073 Kr., medens Renterne af et andet Svendelegat paa 17.861 Kr. i Øjeblikket udbetales bestemte Legatarer.

Københavns Murer- og Stenhuggerlaug udøver Velgørenhed af forskellig Karakter. Saaledes uddeler det ved Hjælp af Legat-

renter Understøttelser til gamle, værdige og trængende Murermestre og Murersvende samt Enker efter saadanne. Lauget har (i 1903) stiftet en Byggefond til Erhvervelse af en Stiftelse for trængende Laugsmestre og deres Efterladte. Af Legatrenterne er der i 1903 uddelt til Mestre og deres Efterladte 5 Understøttelser med 800 Kr., til Svende og deres Enker 69 Understøttelser med 1438 Kr.

Legatkapital 67.287 Kr., deraf udelukkende for Mestre og deres Efterladte 5133 Kr., for Svende og deres Efterladte 17.758 Kr. og for begge Klasser tilsammen 44.396 Kr. Byggefonden udgør 14.460 Kr.

Københavns Sadelmager- og Tapetsererlaug har dels faglige, dels velgørende Formaal. Lauget har saaledes oprettet en Stiftelse (se pag. 118) og har i 1903 uddelt Understøttelser til Beløb 342 Kr.

Lauget har en til Velgørenhed bestemt Kapital paa 1200 Kr.

Københavns Skomagerlaug forfølger Formaal saavel af faglig som af velgørende Karakter. Saaledes har Lauget en Stiftelse (se pag. 118) og har i 1903 til sine Medlemmer uddelt Understøttelser til Beløb 469 Kr., Spisebilletter for 331 Kr., og endvidere af det Spannjerske Legat Huslejehjælp for 1200 Kr. i 24 Portioner à 50 Kr.

Aktiver, derunder Legater, 6800 Kr.

Københavns Skræderlaug udøver velgørende Virksomhed. Saaledes har Lauget en Stiftelse (se pag. 118) og en Understøttelsesfond, af hvilken der i 1903 er uddelt 63 Portioner à 10 Kr. til Mestre, disses Enker samt Svende. Af Laugskassen er uddelt Medicin til Beløb 190 Kr.

Fonden ejer i Aktiver 13.000 Kr.

Smedemesterforeningen i København (Smedelauget) har dels faglige Formaal, dels understøtter den trængende Laugsmedlemmer og deres Efterladte. Den har saaledes sin egen Stiftelse (se pag. 119) og i Julen er der for indsamlede 687 Kr. uddelt Gaver til gamle Mestre og Enker, som bor i eller udenfor Stiftelsen.

Københavns Snedkerlaug har dels faglige, dels velgørende Formaal. Saaledes har Lauget en Stiftelse, Snedkerlaugets Friboliger (se pag. 119) og har desuden i Understøttelser udbetalt 1138 Kr.

Aktiver (Understøttelseskasse og Legater) 42.662 Kr.

Københavns Stolemagerlaug har blandt andet til Formaal at understøtte trængende Medlemmer og deres Enker og har i 1903 uddelt 5 Understøttelser til Beløb 60 Kr.

Københavns Tømrerlaug har af velgørende Institutioner en Stiftelse (se pag. 119) og en Understøttelsesfond, bestemt til at hjælpe trængende Medlemmer og disses Efterladte; Fonden er imidlertid endnu ikke traadt i Virksomhed. Af Laugets almindelige Midler er i 1903 til de nævnte Personer uddelt 8 Understøttelser med 824 Kr., desuden i Legatrenter 21 Kr.

Understøttelsesfonden ejer 7868 Kr. og Lauget ejer i Legater 4134 Kr., hvoraf 3534 Kr. endnu ikke er traadt i Virksomhed.

Københavns Urmagerlaug har blandt sine Formaal at understøtte værdige, trængende, nuværende eller forhenværende Laugsmedlemmer, disses Enker eller Døtre, saaledes at indtil 1/4 af Medlemmernes Kontingent (486 Kr. i 1903) kan anvendes til Understøttelser. I 1903 er uddelt 3 Understøttelser paa tilsammen 100 Kr. samt 40 Kr. af et Legat.

Lauget ejer et Legat stort 1000 Kr.

Bogbinder-Hjælpeforeningen, hvoraf enhver Arbejdsgiver og Arbejder i Bogbinderfaget kan optages som Medlem, har til Formaal at yde gamle, trængende Bogbindere og deres Enker Understøttelse. Foreningen har en Stiftelse (se pag. 120) og har i Understøttelser i 1903 uddelt 332 Kr. samt af Renter af Legater 402 Kr.

Aktiver 3901 Kr. samt Legater 10.955 Kr.

d. Understøttelse af Hovedpersoner ved Handel og Omsætning.

Grosserersocietetets Understøttelsesfond giver Understøttelse til trængende Grosserere, disses Enker og Børn samt til Kontorister, der har været mindst 10 Aar hos en Grosserer, og disses Enker og Børn. I 1903 udbetaltes i Understøttelser: til Grosserere 15 1/2 Portioner fra 160—300 Kr. med ialt 2800 Kr., til Enker efter Grosserere 115 1/2 Portioner fra 160—300 Kr. med ialt 20.220 Kr., til Grossereres Hustruer 9 Portioner fra 160—240 Kr. med ialt 1520 Kr., til ugifte Døtre af Grosserere 17 1/2 Portioner fra 120—160 Kr. med ialt 2410 Kr., til Kontorister 4 Portioner fra 120—200 Kr. med ialt 560 Kr., til Enker efter Kontorister 37 Portioner fra 120—200 Kr. med ialt 5020 Kr., til Kontoristers Hustruer 9 Portioner fra 100—200 Kr. med ialt 1140 Kr. og til ugifte Døtre af Kontorister 11 Portioner fra 100—140 Kr. med ialt 1320 Kr. samt extraordinært til 2 Grosserere 130 Kr., tilsammen 35.120 Kr.

Understøttelsesfonden har en Kapital paa 307.800 Kr. og oppebærer Lejeindtægt af den Rønnenkampske Ejendom St. Annaplads Nr. 19 samt Renten af dennes Grund-

kapital 65.600 Kr.; desuden ejer Fonden et Legat, stort 11.000 Kr., som endnu ikke er traadt i Virksomhed. Udgifter 35.681 Kr., derunder bortlegerede Kapitalrenter 508 Kr.; Indtægter 38.414 Kr., derunder Spærrepenge (7734 Kr.) og Tilskud fra Kornudvalgets Understøttelsesfond og fra Foderstofudvalgets Understøttelsesfond.

Foderstofudvalgets Understøttelsesfond, henhørende under Grosserersocietetet, giver Understøttelse til Mænd, der har virket som Medlemmer af Udvalget, eller disses Efterladte (Enker og umyndige Børn) samt i anden Række til Grosserere eller Mæglere, der har virket ved Foderstofhandelen paa Københavns Børs. I 1903 er udbetalt til ugifte Kvinder 2 Portioner à 300 Kr., i Begravelseshjælp 150 Kr. og extraordinært til en Grosserer 610 Kr. samt givet Tilskud til Grosserersocietetets Understøttelsesfond 2166 Kr. og til Smørudvalgets Understøttelsesfond 475 Kr., tilsammen 4001 Kr.

Fondens Kapital er 42.654 Kr. Udgifter 4001 Kr.; Indtægter 5954 Kr., hvoraf 4468 Kr. i Kendelsesgebyrer til Foderstofbedømmelsesudvalget.

Kornudvalgets Understøttelsesfond, henhørende under Grosserersocietetet, giver Understøttelse til Mænd, der har virket som Medlemmer af Udvalget, eller disses Efterladte (Enker og umyndige Børn) samt i anden Række til Grosserere eller Mæglere, der har virket ved Kornhandelen paa Københavns Børs. I 1903 er udbetalt til Enker 9 Portioner fra 150—600 Kr. med ialt 3000 Kr., til ugifte Kvinder 1 Portion à 300 Kr. og til Mænd 1 Portion à 200 Kr., hvorhos der er givet et Tilskud til Grosserersocietetets Understøttelsesfond paa 2166 Kr., tilsammen 5666 Kr.

Fondens Kapital er 44.620 Kr. Udgifter 5666 Kr.; Indtægter 13.297 Kr., hvoraf 11.485 Kr. i Kendelsesgebyrer til Kornbedømmelsesudvalget.

Smørbedømmelsesudvalgets Understøttelsesfond, henhørende under Grosserersocietetet, giver Understøttelse til Mænd, der har virket som Medlemmer af Udvalget, eller disses Efterladte (Enker og umyndige Børn) samt i anden Række til Grosserere eller Mæglere, der har virket ved Smørhandelen paa Københavns Børs. I 1903 er udbetalt til Enker 1 Portion à 200 Kr., til ugifte Kvinder 1 Portion à 200 Kr. og til Mænd 2 Portioner paa henholdsvis 100 og 150 Kr., tilsammen 650 Kr.

Fonden har ingen Aktiver. Udgifterne, 650 Kr., er dækkede ved et Tilskud fra Foderstofudvalgets Understøttelsesfond 475 Kr., ved Kassebeholdning fra foregaaende Aar 151 Kr. og Renter 26 Kr.

Korporationen af Beværtere i København og Omegn har blandt sine Formaal at understøtte trængende Medlemmer. Der er i 1903 uddelt Understøttelser til Beløb 982 Kr.

Blomsterhandlerforeningen af 1900 har en Understøttelsesfond (Legat). I 1903 er ingen Understøttelse uddelt.

Understøttelsesfonden udgør 500 Kr.

De danske Boghandleres Hjælpekasse har til Formaal at understøtte trængende Boghandlere, Medhjælpere hos saadanne og deres Familier, ogsaa Personer, der ikke har været Medlemmer af Foreningen. I 1903 er uddelt 47 Understøttelser med tilsammen 5970 Kr., deraf falder paa København 4170 Kr.

Aktiver 81.304 Kr. samt Legater 14.502 Kr., dog at Renten af 2200 Kr. anvendes udenfor Hjælpekassens Formaal. Udgifter 6054 Kr.; Indtægter 6923 Kr., deraf Kontingent 3262 Kr.

Cigar- og Tobakshandlerforeningen af 1885 har blandt sine Formaal at yde sine Medlemmer Hjælp ved Understøttelser eller billige Laan (à 2 pCt. p. a.). I 1903 er ydet 2 Laan paa tilsammen 500 Kr.

Københavns Glas- og Porcellænshandlerforening hjælper gennem en Understøttelsesfond trængende Porcellænshandlere og deres Enker. I 1903 er uddelt 4 Understøttelser paa tilsammen 340 Kr.

Understøttelsesfonden ejer 16.536 Kr.

Høkerforeningen i København har blandt andet Formaal af velgørende Karakter. Saaledes har den en Stiftelse (se pag. 121), og til Foreningen er knyttet en Hjælpekasse, hvis Bestyrelse er den samme som Høkerforeningens, og som understøtter trængende Medlemmer, der har ydet Bidrag til Hjælpekassen i 5 Aar, og deres Enker. I 1903 er udbetalt 12 Understøttelser til Beløb 1250 Kr.

Kassen ejer 7764 Kr. Udgifter 1360 Kr.; Indtægter 1366 Kr., deraf Kontingent 1104 Kr.

Hørkræmmerforeningen af 1881 har Formaal saavel af faglig som af velgørende Karakter. Saaledes yder den sine Medlemmer Understøttelse og mindre Laan, endvidere Begravelseshjælp. I Understøttelser er i 1903 ydet 8 Portioner à 50 Kr., 3 à 100 Kr., tilsammen 700 Kr. I Begravelseshjælp er uddelt 300 Kr., hvorimod der ikke er ydet Laan. Foreningen ejer Ejendommen Kapelvej Nr. 9, som i Øjeblikket helt udlejes, men er bestemt til i sin Tid at afgive Friboliger til Medlemmerne.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 75.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 37.000 Kr. Desuden ejer Foreningen en til Velgørenhed bestemt Kapital paa 4000 Kr.

Isenkræmmerforeningen i København er en faglig Forening, der tillige yder Understøttelse til ældre Isenkræmmere, fortrinsvis saadanne, der har været Medlemmer af Foreningen, og til disses Enker. Understøttelsen ydes af en Understøttelsesfond samt af forskellige Legater. I 1903 er uddelt 1700 Kr. i 10 Portioner.

Understøttelsesfonden udgør 26.590 Kr. Legaterne 33.038 Kr., dog at Renterne af 10.000 Kr. i Øjeblikket anvendes udenfor Foreningens Formaal.

Kolonialvarehandlerforeningens Laane- og Hjælpekasse har til Formaal at give Laan og yde Understøttelser til saadanne Medlemmer af den ophævede Kolonialvarehandlerforening eller af Urtekræmmerforeningen, som tillige er bidragydende Medlemmer af Laane- og Hjælpekassen. I Understøttelser er udredet 1959 Kr., deraf i Skoleundervisning for 16 Børn 1568 Kr. og til videre Uddannelse 2 Portioner med tilsammen 252 Kr. Af Laan, hvoraf Renten er 4 pCt. p. a., er ydet 4 med ialt 3300 Kr.

Aktiver 32.993 Kr., deraf Legater 11.500 Kr. Udgifter 2130 Kr.; Indtægter 2410 Kr., deraf Medlemsbidrag 739 Kr.

Korn- og Melhandlerforeningen i København har blandt sine Formaal at yde Understøttelse til sine Medlemmer og deres Enker og ukonfirmerede Børn. Der kræves, at Medlemmerne har erlagt Kontingent i 3 paa hinanden følgende Aar, og Understøttelsen kan ikke overskride 100 Kr. I 1903 er der ikke udbetalt nogen Understøttelse.

Københavns Læderhandlerforening har oprettet en Understøttelsesfond, der i 1903 har uddelt 3 Understøttelser paa tilsammen 145 Kr.

Aktiver 3400 Kr., derunder et Legat, stort 1000 Kr.

Manufakturhandlerforeningen har Formaal af faglig, selskabelig og velgørende Karakter. Velgørenheden udøves gennem Foreningens Stiftelse (se pag. 121) og dens Understøttelsesfond. Sidstnævnte har i 1903 udbetalt i Understøttelser 7398 Kr., deraf 3810 Kr. i Husleje-hjælp til 136 Personer. Om Udbetalinger til Stiftelsens Beboere se pag. 121.

Foreningen ejer en Legatkapital paa 181.000 Kr. og et Gavebrev, stort 6000 Kr., der endnu ikke er traadt i Kraft.

Dansk Papirhandlerforening har en Understøttelsesfond, der har til Formaal at understøtte a) nuværende eller forhenværende Medlemmer af Foreningen, fortrinsvis saadanne, som i længere Tid har bidraget til Fonden, samt disses Enker og ukonfirmerede Børn; b) andre Personer, der er eller har været Papirhandlere eller Forretningsførere

eller Prokurister hos saadanne, samt disses Enker eller ukonfirmerede Børn. I 1903 er uddelt 14 Portioner paa tilsammen 1330 Kr., deraf 13 med 1280 Kr. til Personer i København.

Aktiver 21.480 Kr. Udgifter 1371 Kr.; Indtægter 3572 Kr.

Urtekræmmerforeningen i København har dels faglige, dels velgørende Formaal. Saaledes har Foreningen en Stiftelse (se pag. 122) og understøtter desuden trængende Medlemmer og deres Enker eller ugifte Døtre. I 1903 er til 146 Personer uddelt 5488 Kr.

Aktiver 88.442 Kr., deraf Legater 57.000 Kr.

Vinhandlerforeningen for Danmark har tvende Afdelinger, den 1ste Afdeling for Vinhandlere, den 2den for Kypere og Kommiser. Foreningen har blandt sine Formaal at understøtte Mænd, der har været Medlemmer af de to Afdelinger, deres Enker og Døtre. 1ste Afdeling har i 1903 uddelt Understøttelser til Beløb 1680 Kr., deraf falder paa København 1480 Kr.; 2den Afdeling har uddelt Understøttelser til Beløb 195 Kr., der helt falder paa København.

1ste Afdelings Aktiver 34.158 Kr. samt 7000 Kr. Legater. Udgifter 1938 Kr.; Indtægter 3432 Kr., deraf Medlemskontingent 2009 Kr.

2den Afdelings Aktiver 8284 Kr. Udgifter 198 Kr.; Indtægter 338 Kr., deraf Medlemskontingent 48 Kr.

Foreningen af danske Handelsrejsende, der virker for hele Landet, har til Formaal at sikre sine ordinære Medlemmer vedvarende eller midlertidig Understøttelse, naar de dertil findes værdige og de paa Grund af Alder, Sygdom eller Ulykkestilfælde ikke kan ernære sig selv, samt at understøtte værdige Enker og Børn efter understøttelsesberettigede Medlemmer. Foreningen har grundlagt en Fond til et Alderdomshjem. I Understøttelser er der i 1903 udbetalt 25.040 Kr. i 76 Portioner, deraf i København 19.940 Kr. i 61 Portioner.

Aktiver 161.744 Kr., deraf Alderdomshjemmets Fond 19.360 Kr. og Legater 11.000 Kr. Udgifter 25.799 Kr.; Indtægter 26.834 Kr., deraf ordinære Medlemmers Kontingent 10.639 Kr.

Københavns Manufakturagenters Understøttelsesforening har til Formaal at sikre Medlemmerne af Foreningen en vedvarende eller midlertidig Understøttelse, naar de ved Alder, Sygdom eller Ulykkestilfælde er ude af Stand til at forsørge sig selv, samt at understøtte Medlemmers Enker og Børn. Foreningen har i 1903 uddelt 4 Understøttelser paa tilsammen 700 Kr.

Aktiver 21.009 Kr. Udgifter 781 Kr.; Indtægter 1640 Kr., deraf Bidrag fra ordinære Medlemmer 648 Kr.

Mæglernes Understøttelsesforening har til Formaal at understøtte værdige trængende Mæglere, som enten er eller har været Medlemmer af Foreningen, samt deres Efterladte. I 1903 er uddelt 35 Understøttelsesportioner med 2485 Kr.

Aktiver 47.623 Kr. foruden et Legat paa 2500 Kr., hvis Renter i Øjeblikket anvendes udenfor Foreningens Formaal. Udgifter 2674 Kr.; Indtægter 2695 Kr., deraf Kontingent 930 Kr.

Mæglerkorporationen i København uddeler, navnlig ved Hjælp af Legater, Understøttelse til trængende Mæglere samt disses Enker og Efterladte. Der er i 1903 udbetalt i Understøttelser ialt 3573 Kr.

Legatkapital 100.600 Kr.

Handels- og Kontoristforeningens Understøttelsesselskab, hvis Virksomhed i alt væsenligt er knyttet til København, har til Formaal at understøtte værdige trængende, der er eller har været eller opfylder Betingelserne for at optages som Medlemmer af Handels- og Kontoristforeningen (Principaler og Medhjælpere hørende til Handelsstanden og dermed beslægtede Erhverv), samt Enker og Børn af forannævnte Personer. I 1902—03 er uddelt 80 Understøttelser med tilsammen 6250 Kr.

Aktiver 79.718 Kr. samt Legater 20.454 Kr., dog at Renten af ca. 16.000 Kr. i Øjeblikket tilfalder bestemte af Legatstifteren indsatte Personer. Udgifter 6916 Kr.; Indtægter 8749 Kr. Under Indtægterne er ikke indbefattet Gaver engang for alle til Beløb 3100 Kr., der henlægges til Kapitalen.

e. Understøttelse af Medhjælpere ved Handel.

Handelsforeningen af 5. Juni 1864, der som Medlem optager enhver i Handels- eller Kontorfag oplært, der har fyldt sit 18de Aar, har blandt andet Formaal af velgørende Karakter, idet den ved sin Understøttelsesfond støtter pladsledige og ubemidlede Medlemmer, som søger Undervisning, samt yder gratis Laan til Medlemmer; desuden har Foreningen et gratis Engageringsbureau og yder ubemidlede Medlemmer vederlagfri Retshjælp. Der er af nævnte Fond ydet 52 Understøttelser med tilsammen 1781 Kr., hvoraf 49 med 1666 Kr. falder paa København, og givet 17 Laan til Beløb 1785 Kr., hvoraf 14 med 1475 Kr. falder paa København; Udgifterne ved Engageringsbureauet beløb sig til 2328 Kr., ved Retshjælpen til 150 Kr.

Understøttelsesfonden ejede 17.592 Kr. Fondens Udgifter udgjorde 6300 Kr., deriblandt 600 Kr. Tilskud til Foreningens Bibliothek; dens Indtægter 5511 Kr.

Boghandler-Medhjælper-Pensionsforeningen, der virker for hele Landet, har til Formaal at opspare og frugtbargøre Beløb, som Medlemmerne ønsker at anvende til Selvpensionering, samt at forøge Beløbet ved Hjælp af Tilskud fra Foreningen. Foreningen er stiftet i 1901 og Udbetaling kan ordinært først finde Sted 10 Aar efter Indmeldelsen. Af 83 ($^{31}/_{12}$ 1903) Medlemmer er 30 fra København.

Den 30. Juni 1904 indestod paa Medlemmernes Konti 9449 Kr., medens Gave- og Legatfonden ejede 2036 Kr. og Bonusfonden, der bl. a. oppebærer Renterne af Gaver og Legatfond og er bestemt til at forøge Medlemmernes personlige Indskud, ejede 752 Kr., hvoraf 134 Kr. er Forøgelse i 1903—04.

„Verein für Handelskommis von 1858“, hvormed er forbundet en Understøttelseskasse, har en Filial i København. Om der i 1903 er uddelt Understøttelser i København har ikke kunnet oplyses.

Se endvidere: Handels- og Kontoristforeningens Understøttelsesselskab, pag. 41.

f. Understøttelse af fast ansatte Personer i underordnede Stillinger.

Enkepensions- og Begravelseskassen for Livgardens Underofficersklasser har til Formaal at udrede Enkepensioner og Begravelseshjælp til Efterladte efter Personale, der har tjent eller tjener i Livgardens Underofficersklasser. Selskabet yder Laan til Medlemmer indtil 120 Kr. à 4 pCt. p. a. Til Personer i København er i 1903 ydet Laan til et Beløb af 7328 Kr. I Enkepension er udbetalt 1495 Kr., deraf 1473 Kr. til Enker i København, og i Begravelseshjælp 600 Kr., deraf 450 Kr. til Personer i København.

Aktiver 46.505 Kr. Udgifter 2320 Kr.; Indtægter 4332 Kr., deraf Gaver 1716 Kr.

Understøttelsesanstalten for Artilleriunderofficerer m. fl. har en Enkekasse, en Ligkasse og en Hjælpekasse, der alle bestaar ved Interessenternes Kontingenter. Af Hjælpekassen gives der blandt andet Interessenterne Laan indtil et Beløb af 96 Kr. mod en vis lav Rente samt under særlige Omstændigheder Understøttelse. I 1903 er ydet 451 Laan med ialt 42.120 Kr. og der er i Understøttelser udbetalt 325 Kr. Af Anstaltens Legater er endvidere udbetalt til Enker efter Artilleriets Underofficerer o. l. ialt 9 Portioner med 173 Kr., hvorhos der af de Spannjerske Legater er udbetalt til 15 Enker ialt 200 Kr.

Legatkapitalen udgør 8240 Kr., herunder et Legat paa 4400 Kr., hvis Renter tilfalder Enkekassen.

Københavns Postbudes Enke- og Begravelseskasse har til Formaal at sikre sine Medlemmer og disses Enker en Begravelseshjælp og

Enkerne en Huslejehjælp, der, under Hensyn til om Medlemmerne har ydet Bidrag udelukkende til 1ste eller tillige til 2den Afdeling, udgør henholdsvis 60 og 100 Kr. aarlig. I 1903 er udredet i Huslejehjælp 15 Portioner à 100 Kr., 39 Portioner à 60 Kr. med tilsammen 3840 Kr. og i Begravelseshjælp 8 Portioner à 60 Kr.

Aktiver 94.725 Kr. Udgifter 4323 Kr.; Indtægter 6169 Kr., hvoraf Bidrag og Gaver 1177 Kr.

Københavns Politis Understøttelsesforening, der optager Overpolitibetjente, Inspektionsbetjente og Politibetjente, har til Formaal at understøtte Medlemmers Enker og efterladte Børn samt Medlemmer, der uden egen Skyld afskediges af Politiets Tjeneste uden at have 600 Kr. i aarlig Pension af Kommunen. Understøttelser er givet i 90 Portioner med 11,875 Kr., af et Legat er udbetalt 14 Portioner med tilsammen 204 Kr.

Aktiver 97.686 Kr., foruden et Legat, stort 5000 Kr. Udgifter 12.996 Kr.; Indtægter 11.946 Kr., deraf Gaver 3244 Kr.

Brandfolkenes Understøttelsesforening er stiftet i 1901 ved Sammenslutning af 3 tidligere bestaaende Foreninger: „Brandvæsenets Byggeforening“, „Brandkorpsets Konfirmationsforening“ og „Menige Brandmænds Understøttelsesforening“ og samler nu indenfor sig hele den velgørende Virksomhed under Brandvæsenet. Foreningens Formaal er at yde dels Friboliger i sin Stiftelse (se pag. 125), dels Konfirmationshjælp til Medlemmernes Børn under 15 Aar, Begravelseshjælp og midlertidig Understøttelse. I Konfirmationshjælp er i 1903 ydet 26 Portioner med 1080 Kr., i Begravelseshjælp 7 Portioner med 478 Kr. og i midlertidig Understøttelse 3 Portioner med 105 Kr.

Aktiver 18.180 Kr. (Ejendommen Estlandsgade Nr. 5, vurderet i Ejendomsskyld til 110.000 Kr. ÷ Gæld, samt andre Aktiver). Udgifter 2547 Kr.; Indtægter 3330 Kr., deraf Medlemsbidrag 1887 Kr.

Sporvejsfunktionærernes Forening af 1890, der omfatter Sporvejsfunktionærer i København og paa Frederiksberg, har til Formaal at understøtte Medlemmernes Enker, eventuelt, naar Foreningens Formue har naaet en Størrelse af 100.000 Kr., gamle Medlemmer, der ikke kommer ind under de i Aaret 1900 givne Regler for Sporvejsfunktionærers Pensionering. I 1903 er uddelt 30 Understøttelser med ialt 5183 Kr.; heraf er 180 Kr. anvendt til en Fribolig paa 2 Værelser.

Foreningen ejer Ejendommen Østre Fasanvej Nr. 21, vurderet i Ejendomsskyld til 52.000 Kr., og hvori i Prioriteter indestaar 33.068 Kr. Andre Aktiver 33.302 Kr. samt et Legat, stort 1000 Kr. Udgifter 5872 Kr.; Indtægter 9663 Kr., deraf Gaver 2624 Kr.

Se endvidere: Frederiks Hospitals Betjentes Fattigkasse, pag. 85.

g. Understøttelse af Arbejderformænd, Arbejdere og dermed ligestillede.

Dansk Brygmesterforening har bl. a. til Formaal at yde Understøttelse eller rentefri Laan til Medlemmer eller Understøttelse til Medlemmers Efterladte, hvilken sidste tilvejebringes ved Udskrivning af Extrakontingent mellem Medlemmerne. I 1903 er ydet et rentefrit Laan paa 150 Kr. samt udbetalt til en Enke 570 Kr.

Foreningen ejer en Understøttelsesfond, stor 5093 Kr.

Til **Pensionskassen for Værkstedsfunktionærer i Jærnindustrien i Danmark**, der som Medlemmer optager Værkførere, Formænd og ligestillede, og som ved Bidrag fra Fabrikanterne og Funktionærerne tilvejebringer en Pension for de sidstnævnte, er tillige knyttet en Grundfond B, der modtager sin Indtægt gennem en Del af Fabrikantforeningens Tilskud, og som ved Siden af at bære Administrationsudgifterne ved Pensionskassen yder Understøttelse i særlige Tilfælde af Trang. Fonden, hvis Virksomhed antages omtrent ligelig at dele sig mellem København og det øvrige Land, har i 1903—04 uddelt 2 Understøttelser til Beløb 128 Kr.

Grundfonden B udgjorde 21.842 Kr. Udgifter 1956 Kr., deraf Administrationsudgifter 1828 Kr.; Indtægter 9498 Kr.

Møllersvendeforeningen i København af 1863, der fra Begyndelsen af 1898 er et sluttet Selskab, der ikke optager nye Medlemmer, har en Syge- og Begravelseskasse og en Laanekasse, der yder Medlemmerne Laan indtil 30 Kr. til 4 pCt. p. a., samt en Understøttelseskasse, som udreder Pensioner til Medlemmer og Enker, der har fyldt 55 Aar, samt anden Understøttelse. I 1903 er i Pensioner udredet 35 Portioner med 3095 Kr., i fast Understøttelse 2 Portioner med 100 Kr., i midlertidig Hjælp 28 Portioner med 607 Kr., i Konfirmationshjælp 15 Portioner med 200 Kr., ialt 4002 Kr. Af Laan er der i 1903 ydet 8 med tilsammen 210 Kr. I Julen afholdtes en Fest, hvis Udgifter, 370 Kr., dækkedes ved en Del Gaver, bl. a. fra Sygekassen.

Understøttelseskassen ejer en Ejendom, vurderet til 130.000 Kr., i hvilken indestaar i Prioriteter 55.550 Kr., samt i andre Aktiver c. 10.000 Kr. Laanekassen ejer 1210 Kr. Understøttelseskassens Udgifter 4637 Kr.; Indtægter 5120 Kr., deraf 106 Kr. Medlemskontingent.

Skorstensfejersvendeforeningens Understøttelseskasse af 1872 virker som Sygekasse (ikke statsanerkendt), yder Begravelseshjælp og i visse Tilfælde Understøttelse, hvorhos der gives Medlemmer Laan fra 20—50 Kr., undtagelsesvis større, à 2 pCt., hvilke Laan tilbage-

betales i ugentlige Afdrag paa 2 Kr. Foreningen har oprettet Skorstensfejersvendenes Stiftelse (se pag. 129). I 1903 er udlaant 905 Kr., men ikke udbetalt nogen Begravelseshjælp eller Understøttelse.

Foreningen „De forenede Snedkere af 1862“, der er en Fortsættelse af det gamle Snedkersvendelaug, har foruden en Stiftelse (se pag. 129) en Syge- og Begravelseskasse, hvortil er knyttet en Understøttelsesfond. Af denne er i 1903 betalt Kontingenter til Beløb 264 Kr. samt i Understøttelse 26 Kr.

Fondens Aktiver udgør 10.371 Kr.

Dansk Typografforbund udøver forskellig velgørende Virksomhed. Saaledes har Forbundet ved Hjælp af sine Legatkapitaler i 1903 uddelt Understøttelser til Beløb 610 Kr., som helt er tilfaldet Personer i København. Desuden er der i København under Arbejdsløshed som frivillig Hjælp i 3851 Tilfælde ydet Middagsmad eller Logi for 2057 Kr. samt i andre Understøttelser (til Husleje m. m.) 1852 Kr.; disse sidste tilbagebetales efter Evne. Endvidere er der ved frivillige Bidrag fra saavel Arbejdere som Arbejdsgivere i Julen 1903 uddelt til Personer i København 2818 Kr. i 161 Portioner fra 5 til 30 Kr. Endelig maa nævnes det af Forbundet oprettede Sanatorium (se pag. 87).

Legatkapitalen 21.000 Kr., dog at Renten af 4000 Kr. tilfalder Sygekassen.

Understøttelseskassen for Typografers Enker og Efterladte, der som Medlemmer optager københavnske Typografer, der hører til en af de typografiske Organisationer, udbetaler i Henhold til Selskabets Love en nærmere bestemt Sum til sine Medlemmers Efterladte, hvortil henregnes Enker, Børn, Forældre og Søskende, for hvilke den afdøde har været Forsørger, samt Arvinger, der overtager Begravelsen. I visse Tilfælde afholder Foreningerne Udgifterne ved Medlemmernes Begravelse. Der er i 1903 udbetalt 3 Understøttelser til Beløb 800 Kr. og afholdt Udgifter ved en Begravelse med 183 Kr.

Aktiver 19.193 Kr. Udgifter 1304 Kr.; Indtægter 4613 Kr., deraf Gaver 352 Kr.

Opvarter- og Tjenerforeningen af 1866 udøver Velgørenhed af forskellig Art. Foreningen har dels en Stiftelse (se pag. 128), dels en Enke- og Understøttelseskasse og endelig en Sygekasse. Af Enke- og Understøttelseskassen er der i 1903 udbetalt Understøttelser til Beløb 625 Kr.

Enke- og Understøttelseskassens Aktiver 13.589 Kr. Udgifter 625 Kr.; Indtægter 2540 Kr., desuden en Gave paa 2000 Kr.

Understøttelseskassen for Lemmestuekoner i Almindelig Hospital har i 1903 uddelt Understøttelse til 16 afgaaede gamle Stuekoner med tilsammen 656 Kr.

Aktiver 11.960 Kr. Udgifter 753 Kr.; Indtægter 1340 Kr., hvoraf Stuekonernes ugentlige Bidrag 130 Kr., Tilskud fra Kommunen 200 Kr.

h. Understøttelse af Tyende.

Understøttelsesforeningen for ældre og trængende Husjomfruer virker for hele Landet og har til Formaal at understøtte værdige og trængende Husjomfruer, som ved Alderdom og Sygdom eller ulykkelige Tilfælde er satte ud af Stand til at erhverve deres Underhold, og som enten er Medlemmer af Foreningen eller har erhvervet Ret til Understøttelse ved Indbetalinger fra extraordinære Medlemmer. I Understøttelser er i 1903 udbetalt 174 Portioner, udgørende 5660 Kr., hvoraf 66 med 2175 Kr. falder paa København.

Aktiver 81.998 Kr. samt 7650 Kr. i Legater, hvis Renter i Øjeblikket tilfalder bestemte af Legatstifteren indsatte Personer. Udgifter 5851 Kr.; Indtægter 6437 Kr., deraf ordinært Medlemsbidrag 596 Kr.

Belønnings- og Forsørgelsesforeningen for Tyende i København og Omegn uddeler Anerkendelsesbeviser og Pengebelønninger til mandligt og kvindeligt Tyende, der er forblevet i deres Tjeneste mindst i 5 Aar, samt støtter kvindeligt Tyende, der har erholdt Foreningens Anerkendelsesbevis, ved at yde Tilskud til de Beløb, Tyendet indsætter i en Sparekasse for at skaffe Midler til Bryllupsudstyr, Etablering af selvstændig Næringsvej eller eventuelt Alderdomsforsørgelse. Foreningen har Samarbejde med Samfundet for det kvindelige Tyendes Vel. I 1903 er uddelt 589 Portioner fra 12—20 Kr. med 9004 Kr., deraf 5178 Kr. til Belønninger og 3826 Kr. som Sparekassetilskud.

Aktiver 156.133 Kr., deraf Legater 22.000 Kr. Udgifter 10.566 Kr.; Indtægter 12.253 Kr., hvoraf 228 Kr. Tilskud fra Samfundet for det kvindelige Tyendes Vel.

Samfundet for det kvindelige Tyendes Vel, der arbejder sammen med Belønnings- og Forsørgelsesforeningen for Tyende, understøtter ældre Tyende, der er ude af Stand til længere at tjene og som har Forsørgelsesret i København eller paa Frederiksberg. Uddelt er c. 135 Portioner med 3275 Kr., desuden af Legater 1200 Kr.

Aktiver 100.496 Kr., deraf 33.759 Kr. Legater. Udgifter 3575 Kr., hvoraf 228 Kr. Bidrag til Belønnings- og Forsørgelsesforeningen for Tyende; Indtægter 3883 Kr.

Foreningen af 1843 til Forsorg for konfirmerede Piger, virker udelukkende for København og understøtter fattige, uberygtede

Tjenestepiger ved Anskaffelse af Klædningsstykker. I 1903 er der til 7 Tjenestepiger uddelt Tøj til Værdi 112 Kr. Desuden er en Foreningen tillagt Rente af et Legat uddelt med 20 Portioner à 50 Kr.

Foreningens Aktiver 3960 Kr., deraf 600 Kr. Legater. Udgifter 134 Kr.; Indtægter 338 Kr.

IV. Understøttelse af Barselkvinder og Mødre med spæde eller smaa Børn.

Nørrebros Plejeselskab yder Hjælp til fattige Barselkoner paa Nørrebro, som har mindst 2 ægtefødte Børn i Live og som har meldt sig i Tide. Hjælpen bestaar i Levnedsmidler, Pengeunderstøttelse (4 Kr.) og ofte det nødvendige Barnetøj. I 1903 har Foreningen uddelt til 97 Familier 811 Kr.

Aktiver 13.267 Kr. Udgifter 929 Kr.; Indtægter 1261 Kr.

Østerbros kvindelige Plejeselskab yder Hjælp til trængende gifte Barselkvinder paa Østerbro, sædvanlig i de første 2 à 3 Uger efter deres Nedkomst, og extraordinært ogsaa i længere Tid. Understøttelsen bestaar i Fødemidler, Pengeunderstøttelse, Uddeling af Børnetøj og, i særlige Tilfælde, Plejehjælp. Der hjælpes sjældent udover det første og andet Barns Fødsel. I 1903 er i det hele uddelt Understøttelser af forskellig Art til 92 Barselkvinder med 631 Kr.

Aktiver 6816 Kr., deraf 3200 Kr. Legater. Udgifter 704 Kr.; Indtægter 945 Kr.

Foreningen „Mødres og Børns Bespisning“ bespiser fattige vordende eller diegivende Mødre og andre Mødre samt Børn indtil 7 Aars Alderen i København og paa Frederiksberg. Bespisningen, der regelmæssigt finder Sted i Vintermaanederne, men dog ogsaa efter Bestyrelsens Beslutning kan iværksættes til andre Tider, foregaar i Foreningens Lokaler, saaledes at de understøttede Personer bespises 4 Gange ugentlig. Syge og Barselkoner kan dog lade Mad afhente daglig, sidstnævnte i 14 Dage. Om Sommeren afholdes en Maltkur. I Vinteren 1903—04 har Foreningen haft 6 Bespisningslokaler, deraf 1 paa Frederiksberg, og uddelt 130.825 Portioner varm Mad. Ved Juletid uddeltes forskellige Levnedsmidler.

Aktiver (derunder Legater) 13.021 Kr., desuden i Legater, hvis Renter i Øjeblikket anvendes udenfor Foreningens Formaal, 8000 Kr. Udgifter 18.930 Kr., deraf for Frederiksberg 1578 Kr.; Indtægter 15.791 Kr.

Børneplejeforeningen understøtter Enker med Børn under 4 Aar i København og Omegn med Næringsmidler, Beklædningsgenstande, Brændsel og Pengeunderstøttelse. Hjælpen ydes kun til Enker med ægtefødte Børn under 4 Aar, og dens Størrelse retter sig efter Antallet af hjemmeværende Børn under 15 Aar og ophører, naar det yngste Barn fylder 4 Aar. Tilsyn føres dog indtil Børnenes fyldte 7de Aar og Hjælp ydes her i extraordinære Tilfælde. I 1903 er Understøttelse ydet til 87 Enker med 340 Børn med Forplejningsgenstande til Værdi 3442 Kr., med Brændsel til Værdi 658 Kr. og i Pengehjælp 1615 Kr.

Foreningens Formue udgjorde 32.256 Kr., heri indbefattet Legater 14.730 Kr., dog at Renterne af 10,000 Kr. i Øjeblikket anvendes udenfor Foreningens Formaal. Udgifter 5777 Kr.; Indtægter 6397 Kr.

V. Understøttelse af Børn. Asyler. Børne- og Plejehjem. Uddannelse af unge Mennesker.

Selskabet „Spæde Børns Ernæring“ yder Hjælp til Køb af steriliserede Mælkeblandinger til spæde Børn, som anbefales dertil af en Læge. Dette sker derved, at Foreningen uddeler Bons, der repræsenterer en Del af Mælkens Pris. I 1903 er der til 102 Børn ydet Hjælp for et Beløb af 2896 Kr.

Udgifter 3003 Kr.; Indtægter 2118 Kr.

Foreningen „Smaabørns Vel“ har til Formaal at hjælpe nødlidende Børn under 2 Aar i København og Omegn med passende Næringsmidler, navnlig Mælk, med Beklædningsgenstande og ved Sundhedspleje. Hjælpen ydes efter forudgaaende Undersøgelse af Forstanderinderne og Kredsdamerne i de 6 Kredse, i hvilke Virksomheden er delt. Damerne fører senere Tilsyn med Børnene. I Tidsrummet 1. Januar 1903—30. April 1904*) er der til 1297 Børn uddelt 774.750 Potter Mælk, deraf 100.980 Potter gratis og Resten til modereret Pris; til Medicin anvendtes 109 Kr., til Æg 95 Kr. Af Børnetøj uddeltes c. 9000 Stkr.

Aktiver pr. 30. April 1904*) 10.573 Kr. samt 42.228 Kr. Legater, dog at Renten af 2600 Kr. i Øjeblikket anvendes udenfor Foreningens Formaal. Udgifter i 1903—04*) 16.320 Kr.; Indtægter 14.422 Kr.

---

*) Foreningens Regnskabsaar er skiftet i 1903 fra at afsluttes pr. 31. December til at afsluttes pr. 30. April. Regnskabet 1903—04 omfatter saaledes mere end 1 Aar, men $^2/_3$ af Virksomheden kan regnes at vedrøre Aaret 1903.

Præmieselskabet for Plejemødre har til Formaal at gennemføre gode Plejeforhold for Plejebørn under 5 Aar i Staden København: 1) ved at uddele Præmier til saadanne Plejemødre, der stiller sig under Selskabets Tilsyn og viser særlig omhyggelig og kærlig Pleje af Børnene; for Aaret 1903 er udbetalt 74 Præmier med ialt 1720 Kr.; 2) ved at yde gratis Lægehjælp og Medicin til Plejebørnene. I 1903 er ydet Medicin for 806 Kr.; ved Indkøbet af denne er givet $14^2/_7$ pCt. Rabat og Lægetilsynet med Børn er uden Vederlag ydet af 33 Læger; 3) ved — gennem en Syforening — at yde de dertil trængende Børn gratis Klædningsstykker. I 1903 er til 221 Børn uddelt 1289 Stykker Tøj. Til Syforeningen er udgivet 300 Kr.

Aktiver 7100 Kr. foruden Legater 60.100 Kr., dog at Renten af 8333 Kr. i Øjeblikket tilfalder en Legatar. Udgifter 3970 Kr.; Indtægter 3628 Kr.

Det københavnske Asylselskab har oprettet 4 Asyler: I Asylgade Nr. 11, II Amagergade Nr. 2, III Gothersgade Nr. 107 og IV Larslejstræde Nr. 11 (Frederik den VI's Asyl). Børnene optages i 2—5 Aars Alderen og kan forblive i Asylet til det fyldte 7de Aar. Børneantallet i de 4 Asyler udgør fra 650—700. Børnene bespises i Vintermaanederne 2 à 3 Gange ugentlig. Der afholdes Julefest med Gaver i Klæder og Legetøj.

Selskabet ejer gældfrit Ejendommene til Asylerne II og IV. Disse Asyler er i Ejendomsskyld vurderede til 126.400 Kr. Selskabets øvrige Aktiver, derunder de Selskabet skænkede Legater, udgør 312.000 Kr., hvoraf 110.000 Kr. udgør Salgssummen for den af Selskabet i Marts 1904 afhændede Ejendom Asylgade Nr. 11. Desuden er der under Overformynderiet, Nationalbanken og det Mosaiske Trossamfund til Fordel for Selskabet baandlagt Kapitaler paa tilsammen ca. 72.000 Kr. Renterne af 11.200 Kr. Legatkapital anvendes i Øjeblikket til Selskabet uvedkommende Formaal. Selskabets Udgifter udgjorde 15.934 Kr.; Indtægter 18.330 Kr.

Dronning Caroline Amalies Asyl og Asylskole omfatter dels et Asyl for Smaabørn (Drenge og Piger fra 2—7 Aar), dels en dertil sig sluttende Asylskole, der begge har deres Virksomhed i den Selskabet tilhørende Ejendom Rigensgade Nr. 36. Antallet af Børn i Asylet er fra 115—130. Pigerne optages, saavidt Pladsen tillader det, i Asylskolen, der underviser 75 Elever, fordelte i 3 Klasser, i alle Folkeskolens Fag. Hele Undervisningen er gratis og alle Udgifterne dertil afholdes af Stiftelsen saavel til Bøger som Linned og Garn til Syning, Gymnastiksko o. s. v. I Vintermaanederne faar Børnene daglig varm Mælk og Brød. Stiftelsen har sin egen Læge og bekoster Medicin. Udgifterne til Virksomheden dækkes i det væsenlige ved det af Dronning Caroline Amalie stiftede Legat.

Ejendommen, der er gældfri, er vurderet i Ejendomsskyld til 80.000 Kr. Legatkapitalen udgør 346.000 Kr. Udgifter 12.456 Kr., deraf til Asylet 2840 Kr., Asylskolen 6000 Kr. og Fællesudgifter 3616 Kr. Udgifterne er, fraset et Tilskud paa 300 Kr. fra de Spannjerske Legater, dækkede ved Renter af Legatkapitalen.

Dronning Louises Asylselskab har oprettet to Asyler i Stefansgade (Bjelkes Allé Nr. 45) og i Guldbergsgade paa Nørrebro. Asylerne modtager Børn fra 2—7 Aar. Antallet af Børn i de to Asyler udgjorde ca. 280. I Aarets 3 Vintermaaneder er ved privat Bistand givet Børnene varm Middagsmad. Ved Julefesten er uddelt Klædningsstykker til Børnene.

Selskabet ejer gældfrit Ejendommene Bjelkes Allé Nr. 45 og Guldbergsgade Nr. 10, vurderede i Ejendomsskyld til 53.000 Kr., og i andre Aktiver ca. 66.000 Kr. Udgifter 6882 Kr.; Indtægter 15.610 Kr. (deraf en extraordinær Gave 10.000 Kr.).

Kong Christian IX's og Dronning Louises Jubilæumsasyl, Valdemarsgade Nr. 21, optager Børn i Alderen fra 2—7 Aar. Børnene faar 2 Gange daglig varm Mælk, hvorfor de betaler et lille Vederlag, og der afholdes en Julefest, ved hvilken der uddeles Gaver. Det gennemsnitlige Børnetal var c. 120.

Asylet ejer gældfrit Ejendommen Valdemarsgade Nr. 21, der er vurderet i Ejendomsskyld til 50.000 Kr. Andre Aktiver, derunder Legater, 87.600 Kr. Udgifter 4202 Kr.; Indtægter 6881 Kr., deraf 400 Kr. fra Asylbørnene.

Kronprinsesse Louises Asyl i Lægeforeningens Boliger er stiftet af Bestyrelsen for samme. Der optages Børn fra 2—7 Aar og Børnene fra de nævnte Boliger har fortrinsvis Adgang. Ved privat Godgørenhed bespistes Børnene i 3 Maaneder med god og nærende Mad. Der afholdtes Julefest med Uddeling af Gaver. Børnenes Antal udgjorde gennemsnitlig c. 215.

Asylet bor frit i Lægeforeningens Boliger. Aktiver 15.648 Kr. Udgifter 3643 Kr.; Indtægter 3545 Kr., deraf 1500 Kr. som Tilskud fra Lægeforeningens Boliger og 227 Kr. i Asylpenge.

Nørrebros Asylselskab, tidligere Asylselskabet for Nørre- og Østerbros Asyler, optager Børn i 2—7 Aars Alderen. I tre Vintermaaneder bespises Børnene ved privat Godgørenhed og der ydes dem ugentlig Lægetilsyn og ved Juletid Klæder. Selskabet ejer Blegdamsasylet, Blegdamsvej Nr. 30, og Jagtvejsasylet, Prinsesse Charlottegade Nr. 59, med Plads til henholdsvis 150 og 120 Børn; om Sommeren har Antallet været noget mindre.

De to Asylbygninger er vurderede i Ejendomsskyld til 35.700 Kr. og i Prioriteter indestaar 2221 Kr. Andre Aktiver 6591 Kr. Udgifter 5707 Kr.; Indtægter 3836 Kr.

Asylselskabet „Opdragelsen“ har et Asyl, Østre Fasanvej Nr. 245, for Børn i Alderen fra 2—7 Aar. Børnenes Antal udgjorde ved Aarets Slutning 80. Asylet har iværksat en Bespisning af Børnene, hvorfor de yder 12 Øre pr. Dag.

Asylet ejer Ejendommen Østre Fasanvej Nr. 245, vurderet i Ejendomsskyld til 12.000 Kr. Andre Aktiver 1005 Kr. Passiver 6318 Kr. Udgifter 2993 Kr.; Indtægter 2946 Kr., deraf Børnenes Bidrag 1398 Kr.

Prinsesse Thyras Asyl, Nordvestvej Nr. 48, har Plads til 175 Børn; Børneantallet var gennemsnitlig om Sommeren 121, om Vinteren 147. Der uddeles Mælk til Børnene og afholdes Julefest og ved privat Foranstaltning er der endvidere i Tiden 10. Januar til 31. Marts givet Børnene varm Mad.

Asylet ejer gældfrit Ejendommen Nordvestvej Nr. 48, der er vurderet i Ejendomsskyld til 19.000 Kr. Andre Aktiver 12.000 Kr., foruden 9988 Kr. Legatkapital. Udgifter 3246 Kr.; Indtægter 2899 Kr.

St. Jacobs Asyl for Smaabørn, Nygaardsvej Nr. 31, havde ved Udgangen af 1903 55 Børn. I de tre Vintermaaneder bespistes Børnene daglig med en Ret varm Mad. Ved Asylets Julefest uddeltes Gaver i Beklædningsstykker m. m.

Asylet ejer Ejendommen Nygaardsvej Nr. 31, vurderet i Ejendomsskyld til 18.000 Kr.; i Prioriteter indestaar 8000 Kr. Selskabets øvrige Aktiver, derunder Legater, udgjorde 3676 Kr. Udgifter 2578 Kr.; Indtægter 1726 Kr.

Sundbyernes Asyl, Frankrigsgade Nr. 3, der tillige er en Pogeskole, har Plads for 100 Børn. I Aaret 1903 var det gennemsnitlige Antal Børn ca. 85.

Asylet ejer Ejendommen Frankrigsgade Nr. 3, der er uprioriteret og vurderet i Ejendomsskyld til 16.000 Kr. Andre Aktiver 2216 Kr. samt i Legater 7200 Kr. Udgifter 1869 Kr.; Indtægter 1593 Kr., deraf fra det Offentlige 100 Kr.

Vesterbros Asylselskab har oprettet et Asyl, Istedgade Nr. 3, der i 1903 havde et Gennemsnitsantal af 120 Børn. Børnene bespises i de tre Vintermaaneder 3 Gange ugentlig med varm Mad og faar desuden ved privat Bistand varm Mælk hver Dag. Der afholdes Julefest med Uddeling af Klædningsstykker.

Asylet ejer Ejendommen Istedgade Nr. 3 (lille Istedgade Nr. 2), der er vurderet i Ejendomsskyld til 65.800 Kr. Andre Aktiver 7300 Kr. Gæld 3500 Kr. Udgifter 2921 Kr.; Indtægter 2847 Kr., deraf Betaling for Børnene 233 Kr.

Foreningen til Oprettelse af Friskolebørnsasyler i Københavns Arbejderkvarterer har til Formaal at yde skolepligtige Børn i deres Fritid Ly og Beskæftigelse med Lektielæsning og nyttigt, efter Barnets

Alder afpasset Haandarbejde i Forbindelse med Leg, Sang m. m. Fortrinsvis optages Børn fra Hjem, hvor Forældrene ved Arbejde udenfor Huset eller af andre lignende Grunde er forhindrede i at passe Børnene paa forsvarlig Maade. De af Børnene forfærdigede Genstande sælges og Udbyttet anvendes til Præmier m. m. Forskellige Syforeninger staar i Forbindelse med Foreningen og yder nyttige Klædningsstykker til Børnene som Gaver ved den af Foreningen afholdte Julefest. Foreningen har oprettet følgende Asyler: I Guldbergsgade Nr. 10, II Valdemarsgade Nr. 21, III Istedgade Nr. 3, IV Østervoldgade Nr. 16a, V Kalkbrænderivej Nr. 56 og VI Prinsesse Maries Asyl, Brobergsgade Nr. 10. Af Asylerne er Nr. III for Piger, Resten for Drenge. Ved Udgangen af Aaret var det samlede Børnetal 652 Drenge og 150 Piger.

Foreningen ejer selv Ejendommene Kalkbrænderivej Nr. 56 og Brobergsgade Nr. 10, der er vurderede i Ejendomsskyld til 68.000 Kr., og hvori indestaar i Prioriteter 16.800 Kr. Andre Aktiver 72.500 Kr. samt 11.000 Kr. i Legater. Udgifter 15.134 Kr., desuden i Præmier til 152 Børn 1225 Kr.; Indtægter 13.742 Kr., hvoraf fra det Offentlige 1000 Kr.

Arbejdsstuerne for Børn paa Kristianshavn, der har Lokale paa Søkvæsthuset, har til Formaal at give saadanne Drenge og Piger i en Alder fra 7 til 14 Aar, hvis Forældre er paa Arbejde, et Hjem i den Tid, de ikke er i Skole. Børnene, hvis Antal i 1903—04 var 192 daglig, inddeles i et Formiddags- og et Eftermiddagshold og beskæftiges under behørigt Tilsyn med nyttigt Arbejde afpasset efter deres Alder og Køn; Drengene faar desuden Undervisning i Træsnitning. Adgangen til Arbejdsstuerne og Undervisningen er fri. Foreningen sørger for Børnenes Anbringelse paa Landet i Sommertiden.

Der er af Marineministeriet overladt Arbejdsstuerne frit Lokale i Søkvæsthuset. Aktiver 8287 Kr. og et Byggefond paa 4083 Kr. Udgifter 2326 Kr.; Indtægter 2013 Kr., deraf 400 Kr. fra det Offentlige og 200 Kr. ved Salg af de af Børnene forfærdigede Genstande.

Fortsættelsesasylet af 1. November 1890, der har Lokale Ryesgade Nr. 14, har til Formaal at yde skolesøgende Børn, hvis Forældre begge er paa Arbejde, et Tilflugtssted paa de Tider af Dagen, hvor Børnene ikke er i Skole. Der sørges for Adspredelse og Undervisning for Børnene, der bl. a. under Forstanderindens Ledelse forfærdiger Genstande af Træ, Fletværk og Tøj. I 3 Vintermaaneder gives der Børnene varm Middagsmad hver Dag. Børneantallet ved Udgangen af 1903 var 82.

Asylet ejer Legater til Beløb 10.000 Kr. og en for Tiden ikke rentebærende Kapital paa 2500 Kr. Udgifter 2253 Kr.; Indtægter 2107 Kr., deraf 400 Kr. fra det Offentlige.

St. Stefans Arbejdsstuer for Børn beskæftiger fattige, skolesøgende Børn af begge Køn i deres Fritid til Modvirkning af Gadelivets Fristelser. Foreningen har et Lokale for Drenge, Kronborggade Nr. 8, og et for Piger, Gentoftegade Nr. 12. Børnene, hvis Antal er c. 100 daglig, møder i et Formiddags- og et Eftermiddagshold, og Drengene oplæres i Træsløjd, Pigerne i kvindeligt Haandarbejde. Børnene betaler et lille Vederlag.

Selskabet ejer ingen Formue udover en Kassebeholdning (den 31. December 1903 271 Kr.). Udgifter 1889 Kr.; Indtægter 2052 Kr., deraf fra det Offentlige 400 Kr. og Børnenes Bidrag samt Udbyttet af solgt Arbejde 368 Kr.

Østerbros Fortsættelsesasyl af 24. Februar 1893, der har Lokaler Øresundsgade Nr. 25, har til Formaal at skaffe Friskolebørn, hvis Forældre begge er paa Arbejde, et hjemligt Tilholdssted den Del af Dagen, da der ikke er Skolegang. I tre Vintermaaneder bespistes Børnene med varm Mad. Børneantallet i 1903 var 95.

Lokalet overlades Asylet frit af en privat Velgører. Asylet ejer et Legat, stort 10.000 Kr. Udgifter 2605 Kr.; Indtægter ligeledes 2605 Kr., hvoraf Børnenes Asylpenge 269 Kr.

Asyler, se endvidere: Selskabet Kæden, pag. 67, og Diakonissestiftelsen, pag. 81.

Arbejdsstuer under St. Lucasstiftelsen se pag. 55, under Marthahjemmet se pag. 79.

„Bangs Virksomhed“ omfatter forskellige nedenfor beskrevne velgørende Foretagender, der i Hovedsagen kommer København til Gode. En Del af Indtægterne til disse Foretagender tilvejebringes ved det af N. Bang udgivne og redigerede Blad „Nat og Morgen“. De enkelte Foretagender er følgende:

1) *Børnehjemmene for hjemløse, forladte og forsømte Børn.*
   1ste Hjem Børnehjemmet i Valby, Valhøjsvej Nr. 18.
   2det „ „ i Hartmanns Allé Nr. 16, Valby.
   3die „ „ i Lønborg pr. Tarm, Jylland.
   4de „ „ i Værløse, Sjælland.
   Hjemmene optager uden Vederlag Børn, der er fuldkomment hjemløse eller Genstand for Mishandling, Forsømmelse eller moralsk Ødelæggelse, fortrinsvis Børn af drikfældige, forbryderske, vagabonderende eller løsagtige Forældre. Hjemmene havde ved Aarets Udgang 53 Børn (36 Drenge og 17 Piger).
2) *Kontoret for ulykkeligstillede og forvildede Børns Redning.* Kontoret virker for Redning, Ophjælpning og Beskyttelse af Børn og søger ulykkelige Hjem og Forhold forbedrede paa en saadan

Maade, at Børnene, saavidt mulig, kan forblive i deres Hjem og hos deres naturlige Forsørgere. Kun i Tilfælde, hvor Forholdene er haabløse og Forsørgerne ganske uskikkede til at opdrage og forsørge Børnene, fjernes disse fra deres Omgivelser og anbringes da fortrinsvis i Virksomhedens Hjem eller i private Plejehjem. I 1903 er Kontorets Bistand paakaldt med Hensyn til 355 Børn, og der er foretaget 1105 Undersøgelser og Husbesøg i ulykkelige Hjem. Om fornødent er der tillige her ydet økonomisk Bistand til Familiens Underhold, Husleje, Medicin, Betaling af Plejepenge m. m. samt uddelt Beklædningsgenstande, Senge, Vugger og Barnevogne. I en Række af Tilfælde er Forbedringer opnaaede ved Paavirkning af selve Hjemmene, hvoraf en Del sender deres Børn i Asyler; 20 Børn har det vist sig nødvendigt at fjerne fra deres Hjem, medens Børnene i andre Tilfælde er anbragte i Børnehjemmene efter Forældrenes Anmodning. Kontoret yder ogsaa Lægehjælp; en saadan er i 1903 ydet til 42 Børn, hvoraf 5 indlagdes paa Hospitaler. Under Kontoret hører Optagelsesafdelingen Borgergade Nr. 59, der midlertidigt optager de Børn, som af Kontoret fjernes fra deres Hjem eller af andre Aarsager, t. Ex. Forældrenes Sygdom, ikke kan opholde sig hjemme.

3) *Hjemløses Hjem for Kvinder og Børn*, Brolæggerstræde Nr. 3. Hjemmet yder uden Vederlag Ly for enkelte Nætter ad Gangen samt Forplejning og anden fornøden Hjælp til Kvinder og Børn, der staar uden Hjem, og som ved Aftenstid mangler Penge til Logi. I særlige Tilfælde, navnlig under Sygdom, Arbejdsløshed eller ved Mangel paa Tilhold hos Familie eller andre, gives der tillige de Hjemløse Ophold og Forplejning om Dagen; de beskæftiges da i Reglen med Husgerning, Vadsk, Børnepleje eller lignende. I 1903 er Nattely ydet 3393 Gange til 2223 Kvinder og 1170 Børn, til hvilke der er ydet 11.764 Portioner Mad foruden anden Hjælp.

4) *Depotet* af Beklædningsgenstande, Sengetøj m. m. til Virksomhedens Brug samt til Uddeling til Fattige. I 1903 er ialt bortskænket 1868 Beklædningsgenstande.

Virksomheden ejer Børnehjemmene paa Valhøjsvej Nr. 18 og i Værløse, der er vurderede til 38.000 Kr., og i hvilke indestaar i Prioriteter 16.312 Kr. Andre Aktiver 10.584 Kr. Udgifterne udgjorde for Børnehjemmene 12.230 Kr., for Kontoret for ulykkelige og forvildede Børns Redning 3469 Kr. og for Hjemløses Hjem 3289 Kr.; Indtægter ialt 18.614 Kr. De ovennævnte Summer omfatter ikke de meget betydelige Gaver, der er modtagne i Naturalier, saasom Fødevarer, Klæder, Sengetøj m. m.

Kristelig Forening for vildfarne Børns Redning har til Formaal at redde Børn (Drenge og Piger under 18 Aar), der har vist for-

bryderske Tilbøjeligheder, ved Anbringelse i gode, kristne Plejehjem, Børnehjem, Opdragelsesanstalter eller lignende. Hvor det er ønskeligt, optages Børnene midlertidigt i Foreningens egne Optagelses- og Iagttagelseshjem. Saadanne Hjem er oprettede paa Ourø for ukonfirmerede, paa Veilby-Munkgaard for konfirmerede Drenge (det først oprettede Hjem af den Slags), endvidere er oprettet et Børnehjem ved Ærøskøbing. Af disse ejer Foreningen det første og tredie, medens Veilby-Munkgaard er i privat Besiddelse. I Aaret 1903 har Foreningen anbragt 101 Børn (67 Drenge og 34 Piger), hvoraf 53 (34 Drenge og 19 Piger) fra København og Frederiksberg.

Foreningens to Hjem er i Status opførte til 34.600 Kr. Andre Aktiver, derunder Legater 48.542 Kr., dog at Renten af 3000 Kr. Legatkapital i Øjeblikket er baandlagt til Foreningen uvedkommende Formaal. Gæld 27.900 Kr. Udgifter 53.135 Kr.; Indtægter 57.747 Kr., hvoraf fra det Offentlige 16.364 Kr. og Bidrag fra Forældre og Værger 7278 Kr.

Til **St. Lucasstiftelsen**, Nørre Allé Nr. 11, der er et Hospital for syge fra hele Landet i Forbindelse med et Uddannelseshjem for Sygeplejersker, er der knyttet et Plejehjem for spæde Børn samt Arbejdsstuer for Pigebørn, hvor c. 100 Børn beskæftiges med Istandgørelse af deres eget Tøj og lignende Arbejde.

Udgifterne ved Driften af Plejeafdelingen udgjorde 3728 Kr. og i Betaling for Plejebørn indkom 2101 Kr.; Udgifterne ved Arbejdsstuerne var 2912 Kr.

Børnehjemmet af 1870 ejer Ejendommene Ryesgade Nr. 80 og Helgesensgade Nr. 2. Hjemmet har to Afdelinger, én for spæde Børn og én for noget ældre Børn (fra 2—6 Aar). Den første har gennemgaaende huset 37, den anden 35 Børn, til Tider dog flere.

Ejendommene er vurderede i Ejendomsskyld til 190.000 Kr. Øvrige Aktiver 5277 Kr. Legatkapitaler 169.264 Kr., dog at Renten af c. 72.000 Kr. i Øjeblikket tilfalder Hjemmet uvedkommende Formaal. Gæld 98.957 Kr. Udgifter 22.073 Kr.; Indtægter 15.780 Kr., hvoraf 1500 Kr. fra det Offentlige og 4062 Kr. Betaling for Børnene.

Børnehjemmet Dohns Minde ved Hellerup, der er stiftet af Foreningen af 23. April 1882, antager sig og opdrager forældreløse Børn, Pigerne paa selve Hjemmet, Drengene ved Anbringelse i Plejehjem. Som Hovedregel sørges der for Børnene til Konfirmationsalderen. Ved Udgangen af 1903 understøttedes 40 Piger (deraf 37 i Hjemmet og 3 ved Ophold paa Kronprinsesse Louises Tjenestepigeskole) samt 7 Drenge (deraf 3 Lærlinge). Ca. $^5/_6$ af Børnene var hjemmehørende i København.

Hjemmet ejer gældfrit en Ejendom ved Jomsborg Allé, hvis Værdi ifølge et Skøn er opgivet til 50.000 Kr , og desuden i forskellige Fonds 148.000 Kr. Udgifter 10.902 Kr.; Indtægter 10.201 Kr., hvoraf Plejebidrag 2107 Kr.

Børnehjemmet Bethlehem, Bjelkes Allé Nr. 34—36, optager fortrinsvis saadanne Børn, der er udsatte for Farer i moralsk Henseende, navnlig uægte Børn, naar der er Haab om, at baade Barn og Moder kan reddes. For de uægte Børn kræves oftest et lille maanedligt Vederlag; ellers kommer det an paa de konkrete Forhold, om der helt eller delvis ydes Plejepenge, ligesom det ej heller forlanges, at Børnene skal møde med bestemte Beklædningsgenstande. I Hjemmet har der i 1903 været optaget 53 Drengebørn; desuden har en Del fattige Børn faaet deres Føde i Børnehjemmet.

Hjemmet ejer gældfrit Ejendommen Bjelkes Allé Nr. 34—36, vurderet i Ejendomsskyld til 46.000 Kr. Andre Aktiver 23.316 Kr. samt Legater 41.398 Kr., dog at Renten af 35.398 Kr. i Øjeblikket ikke kommer Hjemmet til Gode. Udgifter 15.938 Kr.; Indtægter 18.842 Kr., hvoraf fra det Offentlige 1000 Kr. og Plejepenge 3156 Kr.

Børnehjemmet Godthaab optager fattige Drengebørn, der beholdes til Konfirmationen. Hjemmet, der har Plads til 80 Drenge, ejer Ejendommene Dronningensvej Nr. 1, 3, 27 og 29, der tjener til Ophold for Børnene, og Ejendommen Kongensvej Nr. 4, der benyttes til Skole. Af et Legat er i Konfirmationshjælp uddelt 1500 Kr.

Ejendommene er tilsammen vurderede i Ejendomsskyld til 100.000 Kr. Inventarium og Materiel er vurderet til 26.000 Kr. Legatkapitaler 52.083 Kr. Gæld 39.801 Kr. Udgifter 21.772 Kr.; Indtægter 19.372 Kr., deraf 1700 Kr. fra det Offentlige og 5562 Kr. i Plejepenge, Skolepenge m. m.

Børnehjemmet Kana er oprettet for fattige, forældreløse Drengebørn. Hjemmet ejer Ejendommene Strandvejen Nr. 39, Baldersgade Nr. 16 og Ceresvej Nr. 26, som alle benyttes til Hjemmets Formaal og tilsammen har Plads til 45 Børn. Opholdet, der varer til Børnenes 14. Aar, gives som Regel uden Vederlag.

Ejendommene er tilsammen vurderede i Ejendomsskyld til 96.000 Kr., Bohave og Inventarium er vurderet til 8000 Kr. Andre Aktiver 32.672 Kr. samt Legater 19.850 Kr., dog at Renterne af 14.750 Kr. i Øjeblikket tilfalder Hjemmet uvedkommende Formaal. Hjemmets Gæld udgør 61.026 Kr. + en aarlig Livrente paa 1000 Kr. Udgifter 14.789 Kr.; Indtægter 9808 Kr., hvoraf 1000 Kr. Bidrag fra det Offentlige.

Børnehjemmet Ove Hohlenbergs Minde i Hellerup antager sig ulykkeligt stillede Smaapiger, som det oplærer i Husholdning og lignende og beholder til den voxne Alder (17 à 18 Aar). Antallet af Børn har i 1903 været 21, hvoraf 16 hjemmehørende i København.

Ejendommen har kostet 40.143 Kr., desuden ejer Reservefonden 2279 Kr. Gæld 16.000 Kr. Udgifter 8106 Kr.; Indtægter 7047 Kr., hvoraf 1200 Kr. fra det Offentlige, 1242 Kr. som Betaling for Børnene og 600 Kr. ved Børnenes Arbejde.

Børnehjemmet paa Vodroffsvej Nr. 26 optager kun Pigebørn, der beholdes til Konfirmationen. I Hjemmet er Plads til 100 Børn.

Hjemmet ejer Ejendommen Vodroffsvej Nr. 26, vurderet i Ejendomsskyld til 160.000 Kr., og hvori indestaar Prioriteter til Beløb 55.000 Kr. Legatkapitaler 352.707 Kr., dog at Renten af 5191 Kr. i Øjeblikket anvendes til Børnehjemmet uvedkommende Formaal. Udgifter 26.293 Kr.; Indtægter 26.111 Kr., hvoraf fra det Offentlige 3100 Kr. og Plejepenge 4219 Kr.

Børnehjem se endvidere under Diakonissestiftelsen, pag. 81.

Landbrugskolonierne for fattige Børn antager til Opdragelse og Forsørgelse fattige, især forældreløse Børn, som anbringes i Kolonier paa Landet med højst 20 Børn i hver Koloni og beskæftiges med Landbrug, Havebrug m. m. Børnene bliver i Kolonien indtil deres fyldte 18de Aar. I 1903 har 24 Børn med Hjemsted i København været under Forsørgelse af Landbrugskolonierne.

Landbrugskoloniernes samlede Aktiver pr. 30. September 1903 udgjorde 141.107 Kr. Udgiften ved samtlige Børns Opdragelse og Underhold udgjorde i Regnskabsaaret 1902—03 24.065 Kr., hvoraf 6421 Kr. vedrører de københavnske Børn; af sidstnævnte Beløb er 1374 Kr. betalt i Plejepenge af Kommunen og private Personer.

Det kgl. Opfostringshus er stiftet af Kong Frederik den 5te og bestemt til at være Opdragelsesanstalt for fattige Drenge, hvis Antal oprindelig var fastsat til 200. Kongen skænkede Opfostringshuset en Grund og tillagde det midlertidig Indtægterne af Klasselotteriet, hvorhos der til Hjælp ved Opførelsen af en Bygning sattes en Indsamling i Gang, der indbragte 40.000 Rdl. Senere skænkedes der Opfostringshuset en Række Gaver og Legater. Opfostringshuset, der nu er beliggende Kalkbrænderivej Nr. 48, havde i 1903 88 Elever, der uden Vederlag modtog fuld Forplejning, Beklædning og Undervisning samt Konfirmationsudstyr. Af særlige Legater er der udbetalt til Elever 271 Kr. Af Eleverne var 59 hjemmehørende i København.

Opfostringshuset ejer gældfrit Ejendommen Kalkbrænderivej Nr. 48, der er vurderet i Ejendomsskyld til 190.000 Kr., og en Kapital paa 346.500 Kr. Desuden ejes i særlige Legater under Stiftelsens egen Bestyrelse 8140 Kr. og i Legater under Magistratens 1ste Afdelings Bestyrelse 67.300 Kr.; Renten af 4000 Kr. (i 1903 140 Kr.) er bestemt for en af de dygtigste og flittigste Elever, der føler Lyst og Anlæg til at komme frem i Verden. Udgifterne til Stiftelsens Drift i 1903 udgjorde 38.239 Kr., hvorhos 271 Kr. er udbetalte af særskilte Legater; Indtægter 38.981 Kr., deraf Bidrag fra det Offentlige 14.900 Kr. (hvoraf 12.000 Kr. Klasselotteriafgift), 5036 Kr. fra fremmede Legater, 2250 Kr. Betaling for Elever, 16.640 Kr. Kapitalindtægt, 155 Kr. Konsumptionsgodtgørelse.

Det Wærnske Institut er oprettet som en Opdragelses- og Undervisningsanstalt for fattige Pigebørn af Borgerstanden i København og

Kristiania og for trængende faderløse Døtre af gejstlige og civile Embedsmænd i Danmark og Norge. Hjemmet, der er beliggende Kastanievej Nr. 2, har 16 Fripladser; Eleverne faar foruden frit Ophold og Undervisning tillige Beklædning og ved Afgang fra Instituttet Konfirmationsudstyr. Desuden modtages 7 betalende Elever, der for Ophold og Undervisning yder indtil 500 Kr. aarlig. Samtlige Frielever og 5 af de betalende Elever var hjemmehørende i København. Af et Legat er udbetalt 100 Kr. til en forhenværende Elev, der indgik Ægteskab.

Instituttet ejer Ejendommen Kastanievej Nr. 2, vurderet i Ejendomsskyld til 60.000 Kr. Andre Aktiver 347.164 Kr. samt Legater 14.300 Kr. Udgifter 16.769 Kr.; Indtægter 18.225 Kr., deraf for betalende Elever 2733 Kr.

Foreningen til Friskolebørns Bespisning har til Formaal at yde fattige Friskolebørn gratis Bespisning. I Vinteren 1903 er der fra Begyndelsen af Januar til Slutningen af Marts bespist 8974 Børn 3 Gange ugentlig, saaledes at der ialt er uddelt 299.414 Portioner varm Mad til en samlet Værdi af 44.608 Kr., svarende til en Gennemsnitspris af c. 15 Øre pr. Portion.

Aktiver 42.674 Kr., deraf 36.700 Kr. Legater. Udgifter 45.791 Kr.; Indtægter 42.814 Kr., derunder 25.000 Kr. fra Kommunen.

Foreningen til trængende Skolebørns Beklædning har til Formaal at skaffe trængende københavnske Skolebørn, særlig i Friskolerne, en god og hensigtsmæssig Beklædning. Foreningen har i 1903 uddelt 3127 Stk. Tøj til Værdi 3367 Kr. til Elever i 19 Friskoler, der er beliggende indenfor Københavns gamle Grænser.

Aktiver 4946 Kr. Udgifter 3428 Kr.; Indtægter 3059 Kr., deraf fra det Offentlige 500 Kr.

Foreningen „Fattige Børns Fodbeklædning“ uddeler Kapsko til fattige Friskolebørn i København og paa Frederiksberg. Foreningen har i 1903 uddelt 6101 Par Kapsko à 1 Kr. 15 Ø., deraf 5180 Par til Børn i københavnske Skoler og 121 Par til Asyler.

Aktiver 831 Kr. Udgifter 7700 Kr.; Indtægter 7477 Kr.

Feriekolonierne, hvis Oprindelse skyldes en enkelt Kommunelærers Initiativ, er i 1903 ledet af Kommunelærernes Organisation og har i det nævnte Aar væsenlig bestaaet ved de Midler, der indsamledes af Dagbladet „Politiken“ og stilledes til „Københavns Kommunelærerforening“s Raadighed; Børnenes Kontor har af sit Overskud bidraget 200 Kr. Der udlagdes 100 Drenge, fordelte i 3 Kolonier, paa Vallø Høj-

skole, hvor der er Skov og Strand i umiddelbar Nærhed. Opholdet for hver Koloni var 14 Dage, Kolonierne omfattede en Del af de Børn (10—14 Aar), som ikke havde kunnet opnaa Landophold ad anden Vej, eller Børn, som Skolen ikke ret vel turde paatage sig Ansvaret for at sende ud i private Hjem, men som godt kunde anbringes, naar de stilledes under stadigt Lærertilsyn. Omkostningerne udgjorde ialt 1102 Kr., idet Forplejningen beløb sig til 60 Øre daglig pr. Barn. Statsbanerne gav fri Befordring, og Tilsynet og Ledelsen i Kolonierne besørgedes vederlagsfrit af Kommunelærere, som velvillig ofrede 14 Dage af deres Sommerferie.

Børnenes Kontor virker 1) ved Ferieuddeling, 2) ved Juleuddeling. Ferieuddelingen har til Formaal at virke til Bedste for Kommuneskolebørns Anbringelse paa Landet i Sommerferien ved Uddeling af Klædningsstykker og Fodtøj til Børn, der har Tilbud om Landophold, men savner det nødvendigste Udstyr; udenfor Ferietiden er endvidere uddelt Klædningsstykker til Børn, der skal optages paa Sanatorier, samt i enkelte (i 1903 10) Tilfælde Konfirmationsudstyr. I 1903 uddeltes Klædningsstykker til c. 3000 Børn; for Overskudet af Uddelingen anbragtes 40 Børn i en Feriekoloni paa Jonstrup Seminarium i 10 Dage, og der gaves et Tilskud paa 200 Kr. til Institutionen „Feriekolonierne".

Udgifter 12.282 Kr., hvoraf 10.822 Kr. anvendtes til Indkøb af Klæder og Fodtøj og til Reparation af brugte Beklædningsgenstande, 201 Kr. til kontante Understøttelser (Indløsninger af Panter og Rejsepenge), 429 Kr. til Feriekolonien paa Jonstrup, 200 Kr. Tilskud til Feriekolonierne og 630 Kr. til Administration; Indtægten var 12.197 Kr. i frivillige Gaver.

Juleuddelingen af Flæsk, Urtekramvarer, Brød, Fodtøj samt kontante Penge omfattede i 1903 c. 2800 Familier.

Udgifter 16.002 Kr., hvoraf 10.329 Kr. medgik til Indkøb af Varer, 5051 Kr. til kontante Understøttelser og 622 Kr. til Administration; Indtægten var 15.998 Kr. i frivillige Gaver.

Dronning Louises Ungdomsforening til Hjælp for fattige Børn støtter navnlig Børneasylet Teba under Diakonissestiftelsen med et større aarligt Bidrag samt skaffer ved Siden heraf enkelte fattige Børn Undervisning og Opdragelse, undertiden ogsaa Konfirmationshjælp. I 1903 er udgivet 400 Kr. til Børneasylet Teba og desuden ca. 300 Kr. til fattige Børns Undervisning.

Komiteen for Indsamling af Cigarspidser, Cigarkasser etc. indsamler Cigarspidser, Cigarkasser og Cigarbaand og fordeler det derved indvundne Udbytte mellem velgørende Foreninger, der særlig paatager sig Omsorg for forældreløse Børn. I 1903 er uddelt 6 Portioner à 50 Kr.

Selskabet af 7. September 1898 til Støtte for faderløs Ungdom har til Formaal gennem Hjælpeværger, ved pekuniær Understøttelse og personlig Bistand, at støtte faderløse Børn, der er udgaaede fra Kommuneskolerne i København og paa Frederiksberg. Tilsynet begynder ved Konfirmationsalderen og varer i Regelen 5 Aar. Børnene søges uddannede ved Oplæring i Haandværk eller ved Handel, Anbringelse til passende Tjeneste eller paa anden Maade. Selskabets Bistand er hovedsagenlig kommen Drenge til Gode. I Aaret 1902—03 har det antaget sig 21 Børn, nemlig 20 Drenge og 1 Pige.

Selskabets Aktiver udgjorde 5450 Kr., deraf et Legat paa 5000 Kr. Udgifter 5693 Kr.; Indtægter 5358 Kr., deraf 1358 Kr. Tilskud og Refusion fra det Offentlige.

De Puggaardske Legater er bestemte til Opdragelse af Drenge- og Pigebørn, som lever under fattige og ulykkelige Forhold.

Drengene, der skal være fra københavnske Hjem, opdrages særlig til at være Haandværkere og sættes i Pleje hos Familier, helst af Haandværkerstanden. I 1903 er der til Understøttelse af 43 Drenge medgaaet 9958 Kr.

Pigerne opdrages til Tyendestanden i det Puggaardske Pigehjem, Helenevej Nr. 3, Frederiksberg. I 1903 har der i Hjemmet været optaget 21 Piger, alle fra København, og Udgiften ved Hjemmets Drift udgjorde 6999 Kr.

Drengelegatet udgjorde 223.747 Kr. Pigelegatet ejede, foruden Hjemmet, der er vurderet i Ejendomsskyld til 23.000 Kr. og uprioriteret, Værdier til Beløb 213.514 Kr.

Lærlinge- og Plejehjemmet i København, Nørresøgade Nr. 11, er stiftet af Foreningen til Lærlinges Uddannelse i Haandværk og Industri. Hjemmet har til Formaal at yde trængende og værdige Haandværkslærlinge fra hele Landet et Hjem i deres Læretid; det oppebærer Lærlingenes Ugeløn (gennemsnitlig ca. 5 Kr. pr. Uge) og yder dem Ophold og fuld Forplejning i Hjemmet samt Vadsk og Eftersyn af Klæderne; desuden gives Undervisning i Tegning, Gymnastik og Sang. Plejehjemmet har Plads til 112 Lærlinge. Et nyt Lærlingehjem paa Nordvestvej er under Opførelse.

Hjemmet ejer Ejendommen Nørresøgade Nr. 11, der er vurderet i Ejendomsskyld til 175.000 Kr., Inventarium til Værdi c. 38.000 Kr., en Legatkapital paa 36.019 Kr. og en Grundfond paa 24.926 Kr. Paa Ejendommen hviler en Pantegæld af 69.012 Kr. Til Opførelse af det nye Lærlingehjem paa Nordvestvej var den 31. December 1903 medgaaet c. 125.000 Kr. Udgifter 40.777 Kr.; Indtægter 34.541 Kr., hvoraf 28.720 Kr. Ugepenge (Drengenes Ugeløn og Tilskud fra Paarørende) og 2837 Kr. indbetalte Bidrag til Beklædning. Underskudet ved Driften 6236 Kr. er dækket af Lærlingeforeningen og dens Grundfond.

Stiftelsen „Georg Stages Minde“ har til Formaal at give unge Mennesker mellem 14 og 18 Aar, der vil tilsøs, særligt saadanne, hvis Paarørendes Kaar ikke tillade dem paa anden Maade at sørge for deres Sømandsuddannelse, den første Uddannelse i den praktiske Sømandsgerning ved Ophold og Uddannelse ombord i Skoleskibet Georg Stage, som Stiftelsen selv ejer. Eleverne har fuldstændigt frit Ophold og Uddannelse ombord, hvorimod de selv som Regel skal medbringe de foreskrevne Klæder. I 1903 var paa Skoleskibet, hvis Togt varer fra 15. April til 15. September, optaget 80 Drenge, hvoraf 23 var fra København. Der er givet 4 Elever fri Paaklædning og til 25 Elever er der ydet en Hjælp til denne af 35 Kr. for hver. Ved Hjælp af modtagne Legater har man i ret stor Udstrækning kunnet forsyne uformuende og flinke Elever med Sømandskabsbøger og Ekviperingsgenstande, som Skibskister og Køjetæpper, samt Rejsehjælp til det Sted, hvor de har faaet Hyre.

Stiftelsen ejede foruden Skoleskibet, hvis Værdi er 165.000 Kr., en Kapital paa c. 35.000 Kr. Udgifter 28.911 Kr.; Indtægter 32.637 Kr., hvoraf Statsbidrag 15.000 Kr.

Københavns forenede Børne- og Tjenestepigehjem, Ryesgade Nr. 28, omfatter: 1) et Hjem med 40 Pladser for ulykkeligt stillede Pigebørn, der kan forblive i Hjemmet til deres Konfirmation. Børnene faar Ophold, fuld Forplejning og Vadsk og betaler i Regelen som Vederlag 100 Kr. om Aaret. De større Børn faar gerne Landophold om Sommeren. 2) et gratis Hjem med 6 Pladser for ledige Tjenestepiger, der oplæres i allehaande kvindeligt Arbejde, og som ved Hjemmets Bistand erholder Plads. En Del af Børnehjemmets Børn gaar efter Konfirmationen over i Tjenestepigehjemmet. En særlig Tabithaforening yder Beklædningshjælp.

Hjemmet ejer Ejendommen Ryesgade Nr. 28, der er vurderet i Ejendomsskyld til 110.000 Kr. Andre Aktiver 27.433 Kr., deraf Legater 25.000 Kr. Gæld 16.807 Kr. Udgifter 9389 Kr.; Indtægter 8595 Kr., deraf Plejepenge for Børn 2044 Kr. og fra det Offentlige 2100 Kr.

Det kvindelige velgørende Selskab har stillet sig en tredobbelt Opgave, idet det har et Asyl for Smaabørn, en Skole, hvor Børn uddannes til vordende Tjenestepiger, og foranstalter en Præmieuddeling til Tjenestepiger for lang og tro Tjeneste.

Børneantallet i Asylet, beliggende Sølvgade Nr. 32, var den 31. December 1903 105. I tre Vintermaaneder er der Bespisning 3 Gange ugentlig med varm Mad. Ved Juletid afholdes en Fest og uddeles Klædningsstykker og Gaver til Børnene.

I Tjenestepigeskolen, Krystalgade Nr. 3, hvor Børnene optages 9—11 Aar gamle og oplæres til Konfirmationen, var Elevantallet i Aaret 1903 34. De ved Konfirmationen udgaaede Elever modtager et Udstyr, der er syet af dem selv under Forstanderindens Tilsyn.

Af Præmier for lang og tro Tjeneste (til hvis Opnaaelse kræves mindst 15 Aars Forbliven i samme Kondition eller samme Familie) uddeltes i 1903 66 fra 20—60 Kr., ialt 2512 Kr., hvoraf c. $^3/_4$ falder paa København.

Selskabet ejer Asylbygningen Sølvgade Nr. 32, der er vurderet i Ejendomsskyld til 30.000 Kr., og i anden Formue, derunder Legater, 282.428 Kr., dog at Renten af 54.200 Kr. i Øjeblikket nydes af bestemte af Legatstifteren indsatte Personer. Udgifter 11.492 Kr., deraf 4134 Kr. til Tjenestepigeskolen, 3098 Kr. til Asylet, til Præmier 2512 Kr. og andre Udgifter 1748 Kr.; Indtægter 12.167 Kr.

Kong Frederik den 7des Stiftelse for hjælpeløse og forladte Pigebørn, især af Almuen, oprettet af Louise Christine Lensgrevinde af Danner, har til Formaal uden Vederlag at give fattige og ulykkeligt stillede Pigebørn fra hele Landet og Nordslesvig, og som er i Alderen fra 2—16 Aar, Ophold, Undervisning og Uddannelse til dygtige Tjenestepiger. Stiftelsen ejer Jægerspris Slot, paa hvilket Opdragelsesanstalten findes. I 1903 har der været optaget 363 Børn, deraf 139 hjemmehørende i København. Samtlige Udgifter ved Stiftelsen i 1903 var 165.453 Kr., hvilket svarer til 455 Kr. 79 Øre pr. Barn, eller for samtlige københavnske Børn til 63.355 Kr.

Samtlige Stiftelsens Ejendomme i Jægerspris er vurderede i Ejendomsskyld til 2.423.500 Kr. og der haves en Kapitalformue af 4.722.047 Kr. (desuden Inventarium, Malerier, Kunstsager m. m., brandforsikret for ialt 263.000 Kr.).

Kronprinsesse Louises praktiske Tjenestepigeskole, Emiliegade Nr. 3, optager nylig konfirmerede Piger, som den oplærer i toaarigt Kursus i Madlavning, Vadsk, Strygning, Stuepigearbejde mod et maanedligt Vederlag. Pigerne bor paa Skolen. I Forbindelse med denne staar et Pensionat, et Vadskeri og et Middagsabonnement. I Driftsaaret 1903—04 har Skolen været besøgt af 35 Piger, hvoraf 26 hjemmehørende i København.

Skolen ejer Ejendommen Emiliegade Nr. 3, der er vurderet i Ejendomsskyld til 75.000 Kr., og hvori indestaar i Prioriteter 37.100 Kr. Legatkapital 10.000 Kr. Udgifter i 1903—04 19.124 Kr.; Indtægter 21.774 Kr., deraf 2640 Kr. Skolekontingent og 14.987 Kr. Indtægter ved Pensionatet, Vadskeriet og Middagsabonnementet.

Dansk Kvindesamfunds Husmødreforening hjælper Pigebørn fra Københavns Kommuneskoler til en Uddannelse som Tjenestepiger ved at skaffe dem Ophold paa et Aar hos Husmødre paa Landet, der

herfor giver dem en Godtgørelse af 45 Kr. Foreningen afholder Rejseudgifterne og hjælper undertiden ogsaa Pigerne paa anden Maade (t. Ex. med Udstyr). I 1903 har Foreningen hjulpet 25 Piger.

Kassebeholdning 525 Kr. Udgifter 317 Kr.; Indtægter 272 Kr.

VI. Herberger for Hjemløse eller for ubemidlede Personer. Værn for enligt stillede Kvinder. Soldaterhjem.

Selskabet Herberg for Hjemløse har til Formaal at skaffe de fattigste og mest forkomne Mænd, som der dog endnu er Mulighed for at hjælpe frem, et billigt og ordentligt Logi- og Spisehus samt et kristeligt Hjem og samtidig at bistaa dem i deres Bestræbelser for at skaffe sig Arbejde, særlig paa Landet. Som Regel skal der ydes et billigt Vederlag for Kost og Logi, og kun undtagelsesvis kan denne Regel fraviges overfor Personer, der er aldeles ude af Stand til at yde Vederlag. Spiritus er forbudt i Herberget. Logi koster 16 Øre, Middag (2 Retter Mad) 20 Øre, og andre Fortæringsgenstande sælges til meget billig Pris. Herberget har i sin Ejendom, Dronningens Tværgade Nr. 54, Sengeplads til 200 Personer, og Sengene er altid optagne. Den daglige Omsætning er omtrent følgende: 225 Portioner Middagsmad, 90 Portioner Frokost- og Aftenretter, 245 Kopper Kaffe og The, 350 Stykker Smørrebrød og 120 Maal Mælk og Hvidtøl.

Ejendommen Dronningens Tværgade Nr. 54 er vurderet i Ejendomsskyld til 110.000 Kr., Inventariets Værdi anslaas til c. 10.000 Kr. Kassebeholdning 800 Kr. Prioriteter og løs Gæld 82.250 Kr. Udgifter 35.656 Kr.; Indtægter 40.182 Kr., deraf Betaling fra Gæsterne 35.367 Kr. og fra det Offentlige 300 Kr.

Københavns Arbejdshjem, Amerikavej Nr. 24, har til Formaal at afgive et midlertidigt Opholdssted for arbejdsføre, men arbejdsløse enlige Mænd ved for en begrænset Tid at give dem Arbejde, Ly og Føde, indtil de atter kan faa Beskæftigelse. For Arbejde, som en Person har udført udover en vis fastsat Mængde, godskrives der ham en lille Fortjeneste, der, for saa vidt den ikke er anvendt til Anskaffelser for den paagældende, udbetales ham ved Bortgangen fra Hjemmet. I Aaret 1902—03 har der været optaget 506 Mænd, hvoraf 220 hjemmehørende i København.

Hjemmet ejer Ejendommen Amerikavej Nr. 24, vurderet i Ejendomsskyld til

63.500 Kr. Andre Aktiver, derunder Legater, 56.274 Kr. Gæld 81.000 Kr. (hvoraf Prioriteter i Ejendommen 57.022 Kr.). Udgifter 32.814 Kr., deraf udbetalt Arbejdsfortjeneste 1558 Kr.; Indtægter 59.134 Kr., deraf 45.296 Kr. Indtægt af Arbejdsvirksomheden.

Kvindehjemmet i Læssøesgade (tidligere Herberg for hjemløse Kvinder) har til Formaal at yde daarligt stillede Kvinder, der trænger til en kortvarig Støtte for atter at kunne klare sig selv, et Værnehjem. Hjemmet, der har haft sin Virksomhed i en Ejendom paa Graabrødretorv, er i Oktober 1903 flyttet til Ejendommen Læssøesgade Nr. 8 A, som Hjemmet selv ejer.

Hjemmet bestaar af følgende Afdelinger:

1) et Natherberg for arbejdsøgende Kvinder, hvori tillige optages diegivende Mødre. Herberget har 30 Senge; der betales 16 Øre pr. Nat;
2) et Værnehjem med 20 Senge for enligt stillede Arbejdersker; der betales for Ophold med fuld Kost 5—6 Kr. pr. Uge;
3) en Vuggestue, der kan optage 20 Børn fra 3 Uger til 4 Aar;
4) Til Hjemmet er knyttet et Folkekøkken, hvorfra Gæsterne kan erholde Mad til billige Priser (Middagsmad à 2 Retter 20 Øre). Mad leveres ud af Huset til private Personer og velgørende Foreninger.

Hjemmet ejer Ejendommen Læssøesgade Nr. 8 A, der er vurderet i Ejendomsskyld til 33.000 Kr., og hvori indestaar i Prioriteter 29.674 Kr. Inventariet har en Værdi af 3000 Kr. Kassebeholdning 2239 Kr. Udgifter 11.585 Kr.; Indtægter 12.030 Kr., hvoraf Betaling for Logi og Mad 4572 Kr.

St. Peders Gæstehjem, der tildels er opført ved Hjælp af indkomne Gaver, der fra Anlægsaaret 1884 til 1903 tilsammen har udgjort 33.720 Kr., har til Formaal at yde uformuende, ordentlige Rejsende fra By og Land, især Arbejdere og Haandværkere, Ophold og Kost mod billigt Vederlag. Hjemmet ejer Ejendommene St. Pederstræde Nr. 19 og Studiestræde Nr. 12; af den sidstnævnte anvendes dog kun Bagbygningen til Driften. Herberget har 7 Senge à 75 Øre, 22 à 65 Øre, 51 à 50 Øre og 44 à 25 Øre pr. Nat. I Regnskabsaaret 1903—04 har været optaget 22.841 Sengelejer. Af 7319 Personer, der har haft Herberg, var 1048 fra København.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 285.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 166.000 Kr. Inventariet er forsikret for 16.000 Kr. Driftsudgifter 54.385 Kr.; Driftsindtægter 56.514 Kr., deraf 56.422 Kr. i Betaling for Kost og Logi.

Sømandshjemmet af 1884 har i sin Ejendom St. Annæplads Nr. 20 indrettet et Sømandshjem med 12 Soveværelser og Plads til 36 Gæster. Formaalet med denne Institution er, ved at yde Sømændene et hyggeligt Hjem, at drage dem bort fra Bylivets mange Fristelser. Der

betales for Logi og fuld Kost et fast Beløb (11 à 12 Kr. ugentlig), men Sømandshjemmet antager sig desuden, navnlig ved Vintertid, en Del Søfolk for ringere eller slet ingen Betaling. Den derved forvoldte Udgift dækkes dels ved Hjemmets Overskud, dels ved Bidrag og Gaver.

Sømandshjemmet ejer ingen Kapital, idet der haves en Gæld, svarende til Værdien af Ejendommen St. Annæplads Nr. 20. Udgifter 13.030 Kr., derunder Husleje (Ejendommens Udgifter ÷ Indtægter) 2937 Kr.; Indtægter 13.068 Kr., deraf indkommet ved Driften 12.300 Kr.

Foreningen til Værn for enligt stillede Kvinder samler bedrestillede Kvinder over hele Landet i den fælles Opgave at støtte enligt stillede Kvinder. Foreningen virker baade i København, hvor dens Hovedsæde er, og i Provinserne, hvor der findes et stort Antal Filialer; Halvdelen af disses Indtægter gaar til Hovedafdelingen i København, hvis væsenlige Virksomhed er Driften af Værnehjemmet „Bethania“ og Hjemmet „Vesterled“. Foreningen afholder en Julefest for gamle, ensomme Kvinder (i 1903 c. 80) og skaffer kvindelige Rekonvalescenter (i 1903 82) Landophold eller Frirejse.

Værnehjemmet Bethania, Helgolandsgade Nr. 8 B, modtager hæderlige Kvinder af enhver Alder til billigt midlertidigt Ophold under betryggende Forhold. Hjemmet har 2 Afdelinger. Den 1ste Afdeling har Enkeltværelser til 1 à 2 Personer (Betaling 32—38 Kr. maanedlig), bestemte for Kvinder, der studerer eller søger anden Uddannelse; Opholdet strækker sig gerne over længere Tid. Den 2den Afdeling har Fællesstuer (Betaling 60 Øre pr. Døgn) og søges væsenlig af Kvinder, som er beskæftigede med praktisk Arbejde (Tjenestepiger, Syersker, Kontorister). Med Opholdet følger paa begge Afdelinger fuld Forplejning. Paa 1ste Afdeling har der i 1903 været 66 Kvinder, paa 2den Afdeling 401 Kvinder.

Hjemmet Vesterled har til Formaal at yde Bolig til meget lav Leje til ældre, enligt stillede Kvinder, fortrinsvis Døtre af Jurister, Købmænd, Læger, Officerer, Præster og ligestillede. Beboerne skal i aarlig Indtægt have mindst 300 Kr. Hjemmet ejer Ejendommen Lindevangen Nr. 5, der indeholder 32 Toværelserslejligheder og fælles Dagligstue; for 3 af Lejlighederne er Prisen 8—10 Kr., for de øvrige 12—14 Kr. pr. Maaned. Ejendommen er centralopvarmet.

»Bethania« er vurderet i Ejendomsskyld til 160.000 Kr. og »Vesterled« til 100.000 Kr., og i Prioriteter indestaar henholdsvis 50.000 Kr. og 40.000 Kr.; Inventariet i »Bethania« er assureret for 30.000 Kr., »Vesterled«s Inventarium er assureret for 10.000 Kr.; Kassebeholdning 2632 Kr.; Legater 31.000 Kr. En Fond til Friplads i »Bethania« ejer 7863 Kr., en Fond for Sygepleje i »Vesterled« 152 Kr., en Fond til Landophold for Rekonvalescenter 1196 Kr. »Vesterled« svarer Renter af en til Bygningens Opførelse forbrugt Legatkapital 10.000 Kr.

Foreningens Udgifter i 1903 var 37.849 Kr., deraf til Driften af »Bethania« 25.461 Kr., til Driften af »Vesterled« 4670 Kr., Prioritetsrenter og Bygningsudgifter 5743 Kr., til Julefest og Rekonvalescenter 1361 Kr., Trykning af Aarsberetning m. m. 614 Kr.; Indtægter 43.015 Kr., hvoraf fra det Offentlige 1700 Kr., Betaling for Ophold i »Bethania« 24.595 Kr. og i »Vesterled« 4728 Kr.

Se endvidere Frelsens Hærs Herberger, pag. 6, og Hjemløses Hjem for Kvinder og Børn, pag. 54.

Soldaterhjem har til Formaal at afgive et Hjemsted for Soldaterne i deres Fritid, hvor de kan skrive Breve, læse Blade og Bøger, og hvor der paa forskellig Maade sørges for Soldaternes Opbyggelse, Belæring og Underholdning. Hjemmene modtager tillige til Opbevaring Soldaternes Tøj eller andre dem tilhørende Genstande (Penge, Madvarer m. m.). Af Soldaterhjem findes der i København følgende:

„Soldaterhjem i København", der har oprettet to Soldaterhjem, nemlig Nr. I Overgaden oven Vandet Nr. 10 og Nr. II i Sølvgadens Kaserne. Soldaterne betaler 1 Kr. for Adgang og 1 Kr. for Opbevaring af Tøj; 1237 Mand har haft Tøj opbevaret.

Kassebeholdning for de to Hjem 1085 Kr. Udgifter 4525 Kr.; Indtægter 4838 Kr., deraf fra det Offentlige 800 Kr. og Soldaternes eget Bidrag 2065 Kr.

Kristelig Forening for unge Mænd har oprettet et Soldaterhjem i Gotersgade Nr. 115, der udgør et Led i Foreningens Virksomhed. Adgangen er fri, men der betales 1 Kr. for Opbevaring af Tøj; 1400 Mand har haft Tøj opbevaret.

Udgifter 6921 Kr., derunder ikke Lokale, der er overladt Hjemmet frit og hvis Lejeværdi udgør mindst 3000 Kr.; Indtægter 6257 Kr., deraf 1000 Kr. fra det Offentlige og Soldaternes eget Bidrag 1200 Kr.

Kvindernes Soldaterhjem, Kronprinsessegade Nr. 46. Soldaterne giver 1 Kr. for Adgang og 1 Kr. for Opbevaring af Tøj.

Udgifter 1394 Kr.; Indtægter 1721 Kr., deraf fra det Offentlige 1000 Kr. og Soldaternes eget Bidrag 621 Kr.

I ovenstaaende Oplysninger er ikke medtaget følgende Soldaterhjem: i Livgardens Kaserne, i Kastellet og i 1ste Artilleriregiments Kaserne paa Kristianshavn. Disse Soldaterhjem er imidlertid ikke grundede ved privat Velgørenhed, da Kasernerne stiller Lokalerne til Raadighed og Krigsministeriet dækker Udgifterne til Bøger, Bladhold, Skrivematerialier m. m. Af det ved Sessionerne mellem de værnepligtige indsamlede Beløb (frivillig Værneskat) er der ydet hver af disse tre Soldaterhjem 50 Kr.

VII. Understøttelse af abnorme.

Foreningen „Abnormskolens Venner“ søger paa enhver Maade at fremme Abnormskolens Tarv og giver Understøttelser til forhenværende Elever af og Funktionærer ved Abnormanstalterne her i Landet. I 1903 er uddelt til forhenværende Elever 4 Understøttelser til samlet Beløb 60 Kr., alle i København, og til forhenværende Funktionærer 8 Portioner paa tilsammen 500 Kr., hvoraf 6 med 340 Kr. falder paa København.

Aktiver 14.880 Kr. Udgifter 675 Kr.; Indtægter 1186 Kr.

Foreningen „Danmarks blinde“ (De blindes Understøttelses- og Læseforening af 1883), der virker for hele Landet, har til Formaal at understøtte værdige blinde Medlemmer — som saadanne optages kontingentfrit enhver blind — samt at tilvejebringe opbyggende, belærende og underholdende Literatur for blinde. Der er i 1903 udbetalt Understøttelser til Beløb 6540 Kr., hvoraf 3571 Kr. falder paa København.

Aktiver, indbefattet Legater, 42.107 Kr., deraf Literaturkonto 3124 Kr. Udgifter 10.868 Kr., hvoraf til Understøttelser, som nævnt, 6540 Kr., og til Literatur 2548 Kr.; Indtægter 13.174 Kr., deraf 2667 Kr. fra Varelotteriet.

„Blindevennen for København og Frederiksberg“ understøtter blinde i de nævnte Kommuner ved at skaffe dem Arbejde samt yde dem mindre Driftslaan og personlig Støtte i forskellig Retning. I 1903 er som direkte Understøttelse udbetalt 22 Kr. og til Anskaffelse af Materialier o. l. til de blinde anvendt 39 Kr., hvorhos der er ydet rentefri Driftslaan til Beløb 141 Kr.

Kassebeholdning 246 Kr.

De blindes Syge- og Begravelseskasse har til Formaal at yde Hjælp i Sygdomstilfælde og Begravelseshjælp samt at oprette en Bygning med billige eller gratis Boliger for gamle blinde.

Byggefonden havde den 31. December 1903 samlet 945 Kr.

Selskabet Kædens Formaal er at understøtte blinde. I dette Øjemed har Selskabet i sin Ejendom, Klærkegade Nr. 10, oprettet:

1) En Arbejds- og Forsørgelsesanstalt for blinde Kvinder, der beskæftiges i Anstalten ved Strikning og Spind. Der ydes dem fuld Forplejning og Beklædning, fri Rejse o. s. v. For nogle Kvinder ydes der af Kommuner og andre et aarligt, efter vedkommendes

Kaar bestemt Vederlag. Hver af Kvinderne har Andel i Udbyttet af det udførte Arbejde. Anstalten har Plads til 36 Kvinder. Antallet, som stadig varierer, var d. 31. Decbr. 1903 24.

2) Et Asyl for blinde Børn. Børnene optages efter 6 Aars Alderen og oplæres navnlig til Optagelse i det kongelige Blindeinstitut. De faar fuld Forplejning og Beklædning; dersom vedkommende har Evne, betales der et moderat Vederlag. Asylet har Plads til 20 Børn. Antallet, der ligesom i Forsørgelsesanstalten er varierende, var d. 31. Decbr. 1903 11.

Selskabet understøtter endvidere ubemidlede blinde og øjensvage, der trænger til at underkastes en Øjenoperation. I 1903 er paa denne Maade hjulpet 23 Personer med 611 Kr.

Endelig yder Selskabet Pengeunderstøttelser til blinde udenfor Arbejds- og Forsørgelsesanstalten. I 1903 er ialt uddelt 11.790 Kr., heraf er 1015 Kr. i Henhold til testamentarisk Bestemmelse tillagt bestemte blinde Personer.

Det antages efter et Skøn, at c. $^3/_4$ af hele den ydede Hjælp er tilfaldet Personer i København og Frederiksberg.

Selskabets Ejendom, der er uprioriteret, er vurderet i Ejendomsskyld til 146.000 Kr. Andre Aktiver 371.731 Kr., væsenlig tilvejebragte ved Gaver og Legater, samt 3 Legater, der forvaltes udenfor Masseformuen, tilsammen 57.398 Kr.

Udgifter 34.862 Kr., deraf til Driftsudgifter ved Forsørgelsesanstalten og Asylet 21.490 Kr., i Understøttelser til Personer udenfor Anstalten 11.790 Kr., Betaling af Operationer og Klinikophold 611 Kr., Administrationsudgifter 821 Kr. og endelig Tilskud til blindes Syge- og Begravelseskasse og Blindeinstituttet i Vejle 150 Kr.; Indtægter 37.849 Kr., deraf Betaling for blinde og for solgte Varer 5875 Kr., Statstilskud 8000 Kr., fra Varelotteriet 2667 Kr.

Foreningen til at fremme blindes Selvvirksomhed, der virker for hele Landet, har til Hovedformaal at støtte blinde, saavel afgaaede Elever fra det kongelige Blindeinstitut som andre blinde, i deres Stræben efter at ernære sig ved Selverhverv. Hjælpen ydes enten ved Beskæftigelse paa de af Foreningen oprettede Værksteder for Kurvemageri og Børstenbinderi, med hvilke der er forbundet et Udsalgssted, der ogsaa modtager Arbejde fra blinde ude i Landet, dels ved Understøttelse til Anskaffelse af Værktøj og Materiale til Arbejde i Hjemmet, til Betaling af Husleje m. m. Desuden yder Foreningen Hjælp i Sygdomstilfælde til ældre og svagelige blinde, der har arbejdet, medens de var i Stand dertil. Arbejdsvirksomhedens Bruttoudgift i 1903 (derunder Anskaffelse af Raamateriale og Varer) har været 49.876 Kr., hvoraf 19.278 Kr. udbetalt Arbejdsløn og 1813 Kr. for købte Varer af udenbys blinde; dens Indtægter var 40.764 Kr.

Understøttelseskassen har til 232 Personer udbetalt 10.312 Kr., deraf 5596 Kr. til 119 Personer i København, og desuden af særlige Legater 1050 Kr., hvoraf 660 Kr. falder paa København.

Aktiver 210.271 Kr., derunder 193 000 Kr. Legater, dog at Renten af c. 12.000 Kr. i Øjeblikket anvendes udenfor Foreningens Formaal. Udgifter 21.196 Kr., deraf Underskud ved Arbejdsvirksomheden 9112 Kr. og Understøttelser 11.362 Kr.; Indtægter 23.776 Kr., deraf 10.655 Kr. fra det Offentlige og 2667 Kr. fra Varelotteriet.

Hjem for arbejdsføre blinde Kvinder, Mariendalsvej Nr. 30, giver blinde Kvinder Ophold, hver i sit eget Værelse, fuld Forplejning og Vadsk, yder dem Lokaler til Udøvelse af forskellige Haandværk og hjælper dem med Afsætning af de forfærdigede Varer. Som Vederlag betales aarlig 200 Kr. Hjemmet har 30 Pladser; den 31. Marts 1904 var optaget 18 Kvinder.

Hjemmet ejer Ejendommen Mariendalsvej Nr. 30, der er vurderet i Ejendomsskyld til 90.000 Kr., og hvori indestaar i Prioriteter 23.000 Kr. Andre Aktiver 7510 Kr. Udgifter (derunder Driftsudgifter) i 1903—04 7013 Kr.; Indtægter 11.396 Kr., hvoraf fra Varelotteriet 10.100 Kr.

Døvstummeforeningen af 18. November 1866 har til Hovedformaal at understøtte døvstumme Medlemmer af Foreningen, der er komne i en trængende og ulykkelig Stilling; dens Biformaal er at skaffe Arbejde til de af Foreningens døvstumme Medlemmer, der er uden Beskæftigelse, og at virke oplysende og oplivende ved nyttig Underholdning. Foreningens velgørende Virksomhed udøves gennem en Understøttelseskasse (Hjælpekassen), en Sygekasse, en Begravelseskasse og en Byggefond, hvorfor er opført et Alderdomshjem (se pag. 131).

Hjælpekassen, der kun understøtter Medlemmer og disses Enker, har i 1903 udbetalt i Understøttelse af forskellig Art 861 Kr., hvoraf falder paa København 640 Kr.

Hjælpekassens Aktiver 19.000 Kr. Gæld 582 Kr. Udgifter 1902—03 2236 Kr.; Indtægter 1958 Kr., deraf 134 Kr. i Bidrag fra ordinære Medlemmer.

Arbejdshjemmet for døvstumme Piger, Løngangsstræde Nr. 21, giver voxne døvstumme Piger Arbejde og uddanner dem samtidig til Selverhverv ved den i Hjemmet udøvede Arbejdsvirksomhed, navnlig Vadsk og Strygning, og ved Siden heraf Syning og Husgerning. Hjemmet yder Ophold, Beklædning, Medicin og Sygepleje. Læretiden omfatter i Regelen 2 Aar, og der betales i denne Tid 240 Kr. aarlig pr. Elev; efter endt Læretid kan Eleverne vælge at forblive i Hjemmet til Arbejde og træder da i Tyendeforhold til dette. Der optages tillige, imod en aarlig Betaling af 240 Kr., saadanne døvstumme Piger, som paa Grund af deres aandelige eller legemlige Tilstand kun er

delvis arbejdsdygtige. I 1903 har Antallet af døvstumme Piger været 33, deraf 7 med Hjemsted i København; for disse sidste betales der af Københavns Magistrat og de Spannjerske Legater.

Hjemmet ejer Ejendommen Løngangsstræde Nr. 21 og har, for at kunne indrette et Asyl for ældre døvstumme Kvinder, i 1903 købt Ejendommene Løngangsstræde Nr. 15, 17 og 19, i hvilke er anbragt 57.632 Kr. Ejendommen Løngangsstræde Nr. 21 er vurderet i Ejendomsskyld til 91.500 Kr. Andre Aktiver 49.359 Kr. Gæld 93.958 Kr. Udgifter 41.674 Kr.; Indtægter 65.933 Kr., deraf 48.995 Kr. Indtægt af Arbejdsvirksomheden, Betaling fra Kommuner 4070 Kr., Tilskud fra Staten 3000 Kr. og fra Varelotteriet 6000 Kr.

Samfundet, som antager sig vanføre og lemlæstede, der har sin Virksomhed Toldbodvej Nr. 34-36, har til Formaal paa forskellig Maade at hjælpe vanføre, navnlig ved at tilstaa dem fri Lægebehandling paa Samfundets Klinik og ved at forsyne dem med passende Bandager, Skinner, Krykker, for vanføre afpasset Skotøj m. m. Samfundet har dernæst en Haandgerningsskole til Uddannelse af dertil egnede Patienter, hvorhos det er dem behjælpelig med senere Anbringelse i passende Livsstillinger. I Forbindelse med Skolen staar en Arbejdsstue for indenbys udlærte. Foruden den ovenfor angivne Hjælp, der er ganske gratis, yder Samfundet gennem sin Klinik Hjælp til adskillige Sygekassemedlemmer og andre for halv Betaling.

Samfundet ejer Ejendommen Toldbodvej Nr. 34 & 36, vurderet i Ejendomsskyld til 200.000 Kr. og hvori indestaar i Prioriteter 140.000 Kr., og desuden i Legater 232.317 Kr., hvis Renter anvendes til Samfundets almindelige Formaal, og 80.100 Kr., hvis Renter anvendes til Formaal, der falder udenfor Samfundets almindelige Øjemed, men staar i Forbindelse med disse. Desuden ejer Samfundet en særlig Kapital, kaldet »de bestandige Medlemmers Konto«, stor 32.494 Kr. + usikre Obligationer 14.350 Kr. Udgifter 51.700 Kr.; Indtægter 52.645 Kr., deraf fra det Offentlige 35.000 Kr. og Refusioner 1220 Kr.

Hjemmet for vanføre supplerer den af „Samfundet, som antager sig vanføre og lemlæstede“ udøvede Virksomhed derved, at det optager saadanne Patienter og Elever, der søger Samfundets forskellige Institutioner, og ikke selv har noget Hjem. Hjemmet falder i 3 Afdelinger: for Mænd, for Kvinder og et Sommerhjem, væsenlig for Børn; de to første er installerede i den „Samfundet, som antager sig vanføre og lemlæstede“ tilhørende Ejendom i København, den sidste i en Hjemmet tilhørende Ejendom, „Børnely“, ved Rungsted. Hjemmet yder dels Ophold og fuld Forplejning, dels udelukkende Forplejning; der ydes sædvanlig et Vederlag. I 1903 var af 110 faste Beboere 11 hjemmehørende i København, af 91 Kostgængere 73 hjemmehørende i København. I „Børnely“ var optaget 98 Personer.

Ejendommen Børnely er assureret for 9000 Kr, Inventariet i Hjemmet for 66.000 Kr. Hjemmets Legatkapital udgør 73.934 Kr., dets samlede Gæld 22.681 Kr. Udgifter ved Driften af Hjemmet og Sanatoriet »Børnely« 61.261 Kr.; Indtægter 72.867 Kr., hvoraf fra det Offentlige 18.597 Kr., fra Varelotteriet 18.000 Kr. og indbetalte Kostpenge samt Refusioner 22.355 Kr. Ved den til Hjemmet knyttede Undervisningsskole var Udgifterne 5131 Kr., hvoraf 3522 Kr. er dækket ved Tilskud fra Københavns Skoledirektion.

VIII. Understøttelse af Personer, der er straffede eller som staar i Fare for moralsk at gaa til Grunde, og Forsorg for forsømte Børn.

Fængselsselskabet i København har til Formaal at hjælpe løsladte Fanger fra den kvindelige Straffeanstalt paa Kristianshavn, fra Københavns Arresthus og fra Arresthuset paa Blegdamsvejen samt forbryderske Børn, der løslades fra Arresthusene uden Straf. Hjælpen, der søger at gøre Fangerne til nyttige og virksomme Medlemmer af Samfundet, bestaar i midlertidig Anbringelse i Selskabets Optagelseshjem (Sundevedsgade Nr. 22), i Ydelse af Klæder, Rejsepenge, Huslejeunderstøttelse, i Indløsning af pantsat Tøj, i Laan af Værktøj m. m. Et af Selskabet oprettet Kontor søger at finde passende Beskæftigelse for Fangerne og vejleder dem ogsaa paa anden Maade. Paa Optagelseshjemmet har været anbragt ialt 12 Kvinder, deraf 6 fra København, og af Understøttelser er udbetalt 250 med 4866 Kr., hvoraf 192 med 3970 Kr. falder paa København.

Aktiver, derunder Legater, 39.833 Kr. Udgifter 9782 Kr., deraf til Drift af Optagelseshjemmet 720 Kr., til Understøttelser som nævnt 4866 Kr., til Arbejdsanvisningskontoret 500 Kr. og et extraordinært Bidrag til Oprettelse af et Hjem ved Skovbjerg for løsladte Mandsfanger 3000 Kr.; Indtægter 6682 Kr., deraf fra det Offentlige 3259 Kr.

Selskabet „Fængselshjælpen“ har til Formaal at virke for Forsørgelse af Personer, der er komne i Konflikt med Straffeloven. Blandt Selskabets Opgaver kan nævnes at hjælpe løsladte Fanger, at skaffe dem Arbejde i dertil egnede Pladser i Indland eller Udland, at anbringe dem i Anstalter eller Hjem og eventuelt selv at oprette saadanne. Saa godt som alle, der hjælpes til Virksomhed her i Landet, modtager under én eller anden Form Understøttelse, t. Ex. Beklæd-

ningsgenstande, Jærnbane- eller Dampskibsbilletter, Rejsepenge m. m. Personer, der sendes til Udlandet, forsynes i Forvejen med Klæder og modtager en Check (gennemsnitlig Værdi 25 Kr.) og et mindre Pengebeløb, og oftest er der sikret dem Arbejde i det fremmede Land, hvortil de begiver sig. Selskabet har aabnet et Optagelseshjem, bestemt til midlertidig at optage 4 Kvinder, indtil der kan skaffes dem passende Beskæftigelse. Fængselshjælpen har i 1902—03 ydet Hjælp til 399 Mænd og 55 Kvinder, hvoraf 217 Mænd og 34 Kvinder var hjemmehørende i København. For Mændenes Vedkommende skaffedes Plads til 140, Hyre til 8, medens 47 blev hjulpne til Udlandet og 22 modtog Hjælp paa anden Maade; af Kvinder anbragtes 13 i Fængselshjælpens Optagelselseshjem og 2 i andre Hjem, 12 skaffedes der Plads, 2 blev hjulpne til Udlandet og 5 modtog Hjælp paa anden Maade.

Udgifter 35.988 Kr., deraf til løsladte Fanger 22.638 Kr., hvoraf atter 10.047 Kr. er tilfaldet de 251 i København hjemmehørende Personer; Indtægter 35.016 Kr., deraf 1791 Kr. fra det Offentlige.

Vridsløselille Fængselsselskabs Formaal er at lette og fremme løsladte Forbryderes Genoptagelse som arbejdende Medlemmer af Samfundet, navnlig ved at skaffe dem passende Pladser og give dem den nødvendige Hjælp i Beklædningsgenstande, Penge m. m. Ialt har Selskabet i 1903—04 understøttet 242 Personer med 3733 Kr.; heraf falder paa København 132 med 1790 Kr. Understøttelse ydes i Portioner fra 2—100 Kr.

Selskabet ejer Aktiver til Beløb 38.059 Kr., deraf 20.000 Kr. Legater, dog at Renten af 10.000 Kr. i Øjeblikket er baandlagt til Selskabet uvedkommende Formaal. Udgifter 7275 Kr., deraf 2500 Kr. til de danske Fængselsselskabers Fællesbestyrelser, hvoraf atter 2000 Kr. extraordinært til Oprettelse af et Hjem for løsladte Mandsfanger; Indtægter 6294 Kr., deraf fra det Offentlige 3866 Kr.

Lindevangshjemmet, Lindevangen Nr. 9, optager saadanne unge Piger, som udgaar fra Arresthuse og Fængsler her i Landet, eller undtagelsesvis saadanne, som, uden at have været straffede, har gjort sig skyldige i lovstridigt Forhold. Optagelsen er betinget af Samtykke fra de paagældende selv. Pigerne faar Undervisning i flere elementære Fag og uddannes navnlig til Tjenestepigegerning. Uddannelsestiden er i Regelen 3 Aar, dog uden Forpligtelse for Pigerne til at blive der over 1 Aar; Hjemmets Udgifter dækkes delvis ved det af Beboerne ydede Arbejde (Vadsk). Pigerne yder desuden en lav Betaling (sædvanlig 120 Kr. aarlig). Hjemmet har Plads til 20 Piger; i 1903 var ingen af de optagne fra København, ellers er Forholdet omtrent dette, at $^1/_5$ af Pigerne er hjemmehørende i København.

Hjemmet ejer Ejendommen Lindevangen Nr. 9, der er vurderet i Ejendomsskyld til 50.000 Kr., og hvori indestaar i Prioriteter 6000 Kr. Legatkapital 2000 Kr. Andre Aktiver 368 Kr. Udgifter 11.019 Kr.; Indtægter 10.614 Kr., deraf fra det Offenlige 1980 Kr., Optagelsespenge for Pigerne 1624 Kr., Bruttoindtægt af Arbejdsvirksomheden 5089 Kr.

Selskabet „De hjemløses Venner“, hvis Hjemsted er København, har til Formaal paa sin Ejendom Næsbygaard ved Løgstør at optage hjemløse, kraftige unge Arbejdere, som ellers maatte befrygtes at ville gaa til Grunde, for ved Opdragelse i Arbejde og Orden at sætte dem i Stand til at gaa ud i god, ædruelig Landbotjeneste. Der er Plads for 15 Arbejdere; i 1903 optoges 22 Mænd, hvoraf 16 var hjemmehørende i København.

Ejendommen Næsbygaard med Besætning og Maskiner staar Selskabet i ca. 71.500 Kr.; der indestaar i Prioriteter 47.000 Kr. Anden Gæld 12.000 Kr. Udgifter 10.648 Kr.; Indtægter 6110 Kr., hvoraf 1672 Kr. fra det Offentlige.

Foreningen til forvildede unge Pigers Frelse har til Formaal at frelse unge Piger i København og nærmeste Omegn, der er faldne som Ofre for Forførelse eller som lever under Forhold, der let fører til Løsagtighed. Hjælp ydes undtagelsesvis med Penge, t. Ex. til Indløsning af Tøj, til Anbringelse af et nyfødt Barn i et Børnehjem, men hovedsagelig ved Pigernes Anbringelse for Foreningens Regning i private Hjem, hvor de uddannes til senere at kunne paatage sig Tjeneste. Foreningen vælger fortrinsvis at anbringe Pigerne paa Landet, hvor de kan leve sammen med Familien. I 1903 har 30 Piger været i Optagelseshjemmet, hvoraf 2 har haft midlertidigt Ophold der.

Aktiver 7756 Kr. Udgifter 3521 Kr.; Indtægter 3069 Kr., hvoraf 1000 Kr. fra det Offentlige.

Magdalenehjemmet optager uden Vederlag faldne Kvinder og unge Piger, som paa Grund af de Forhold, hvorunder de befinder sig, staar Fare for at falde, for gennem Opdragelse og praktisk Uddannelse at gøre dem til nyttige Samfundsmedlemmer. Kvinderne oplæres i Haandarbejde, Husgerning m. m. og anbringes senere som Tyende eller i andre passende Stillinger. Hjemmet ejer Ejendommen Skovtofte ved Lyngby, der har Plads til 68 Kvinder. Af 107 i Løbet af Aaret 1903 optagne Kvinder var 53 fra København og Frederiksberg.

Ejendommen er vurderet til 210.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 103.144 Kr. Inventariet er opført til 10.000 Kr. Andre Aktiver 9372 Kr. Udgifter 35.859 Kr.; Indtægter 49.419 Kr., deraf fra det Offentlige 14.000 Kr. (fra Staten 13.000 Kr., hvoraf extraordinært 10.000 Kr.) og Udbytte af Arbejdsvirksomheden 8.787 Kr.

Foreningen af 1837 til forsømte Børns Frelse antager sig forsømte eller vanskelige Børn, sædvanlig i Alderen 7—13 Aar, som er

hjemmehørende i København eller undtagelsesvis i de omgivende Kommuner, og hvis Forældre ikke modtager Fattigunderstøttelse. Børnene anbringes i gode Plejehjem, helst i Jylland og helst saadanne Hjem, til hvilke der er knyttet en Landbedrift, hvori Plejeforældrene selv tager Del; naar det er særlig vanskelige Børn, anbringes de i dertil egnede Børnehjem eller Opdragelsesanstalter. De konfirmerede Børn — som Foreningen giver Konfirmationsudstyr — søges, om fornødent med pekuniær Støtte fra Foreningen, oplærte i Haandværk, anbragte i gode Tyendepladser eller lignende. Tilsynet varer til det fyldte 18de Aar. Til Foreningen er knyttet et Optagelses- og Iagttagelseshjem for Drenge „Roskilde Hvile“ ved Roskilde; dette Hjem er væsenlig bestemt for Foreningens egne Drenge, men er dog ogsaa bleven benyttet af flere Plejehjemsforeninger og af kristelig Forening til vildfarne Børns Redning.

Antallet af Børn, som Foreningen tog sig af, var den 31. Decbr. 1903 448, deraf 193 konfirmerede; de øvrige Børn fordelte sig saaledes: paa Roskilde Hvile 21 Drenge, i Anstalter eller Børnehjem 64 Drenge og 29 Piger, i private Plejehjem 121 Drenge og 20 Piger.

Foreningen ejer gældfrit Ejendommen »Roskilde Hvile«, vurderet til 53.000 Kr., og desuden Aktiver til Beløb 534.196 Kr., dog at Renterne af 37.297 Kr. i Øjeblikket anvendes udenfor Foreningens Formaal. Desuden ejer Foreningen af Legater, der i Øjeblikket ikke giver nogen Indtægt, ca. 40.000 Kr.

Udgifter 40.361 Kr., deraf Plejepenge 22.359 Kr., Beklædningsomkostninger 4816 Kr., »Roskilde Hvile«s Drift 6700 Kr. og Hjælp til Børn efter Konfirmationen 1544 Kr.; Indtægter 40.859 Kr., deraf Betaling for Børnene 2322 Kr. og fra det Offentlige 10.194 Kr.

Se iøvrigt Frelsens Hærs Fængselshjem og Redningshjem for faldne Kvinder, pag. 6, samt Diakonissestiftelsen (Sichar), pag. 82.

IX. Bespisning af ubemidlede.

Københavns Bespisningsanstalt uddeler Spisebilletter til fattige i den kolde Vintertid. Bespisningen omfatter Byen indenfor de gamle Volde, dog ikke Kristianshavn; den foregaar fra Sølvgadens Kaserne og kommer væsenlig de omgivende Kvarterer (Adelgade og Borgergade) til Gode. Til hver Familie uddeles 1 til 4 Spisebilletter under Hensyn til Familiens Størrelse og Trang. I 1902—03 er der uddelt 31.468 Billetter à 25 Øre.

Aktiver 29.909 Kr., deraf Legater 13.667 Kr. Udgifter 8153 Kr.; Indtægter 8177 Kr.

Kristianshavns Bespisningsforening bespiser fattige trængende paa Kristianshavn med varm Middagsmad. Foreningen har i 1903 virket i 42 Dage og uddelt 25,567 Portioner (à 25 Øre), hvoraf 23.817 Portioner til Fortæring i Hjemmene og 1.750 Portioner til Børn i Amagergades Asyl.

Aktiver 30.132 Kr., hvoraf 15.200 Kr. Legater, desuden en aarlig Rente af 629 Kr., over hvis Kapital Foreningen ikke kan disponere. Udgifter 6874 Kr.; Indtægter 5757 Kr.

Nørrebros Bespisningsforening har til Formaal i Vinterens strengeste Tid at uddele varm og kraftig Middagsmad til trængende paa Nørrebro, fortrinsvis til gamle og svagelige Personer og til Familier med et større Antal Børn. I Vinteren 1903 er uddelt 25.638 Portioner Mad til 431 Familier (eller enlige Personer) samt 300 Spisebilletter.

Aktiver 13.818 Kr., deraf 11.600 Kr. Legater. Udgifter 7588 Kr.; Indtægter 10.104 Kr.

Østerbros Bespisningsforening har til Formaal at bespise værdige trængende paa Østerbro i Vintermaanederne Februar og Marts. I 1903 er uddelt 18.730 Portioner, bestaaende af 2 Retter varm Mad til Værdi 4.708 Kr. (ca. 25 Øre pr. Portion).

Aktiver 8585 Kr. Udgifter 5012 Kr.; Indtægter 4404 Kr.

»**De gamles Spisehuse**« har til Formaal at oprette Spisehuse, hvor hæderlige gamle — uden at modtage Almisse — kan faa meget billig varm Mad. Dette Formaal er endnu ikke naaet, men Foreningen har hidtil bespist gamle i St. Peders Gæstehjem med varm Mad mod en Betaling af 5 Øre for Formad og 10 Øre for Eftermad, idet Selskabet betaler Resten. I December 1902 til April 1903 er til ovennævnte Priser solgt 18.662 Portioner Mad.

Kassebeholdning 4821 Kr. Udgifter 3283 Kr.; Indtægter 2837 Kr., deraf de gamles Betaling for Mad 1.397 Kr.

Kristianshavns Samaritan bespiser fattige i Vintermaanederne. I 1903 er der i Tiden fra sidst i Januar til Midten af Marts i Søkvæsthuset uddelt ialt 33.278 Portioner Mad.

Aktiver 2827 Kr. Udgifter 3882 Kr.; Indtægter 2802 Kr.

Nørrebros Samaritan bespiser fattige i Vintermaanederne (Januar—Marts). I Vinteren 1903 er der i 29 Dage uddelt 26,024 Portioner Mad til 11.788 Mænd og 14.236 Kvinder og Børn i et af Foreningen lejet Lokale i Ravnsborg Tværgade.

Aktiver 11.800 Kr. (derunder Legater 6.300 Kr.). Udgifter 5.156 Kr.; Indtægter 4715 Kr.

Vesterbros Samaritan bespiser fattige i Vintermaanederne. I Vinteren 1903 er der i et Lokale Vesterbrogade Nr. 29 i 23 Dage uddelt 17.234 Portioner Mad, deraf 8046 til Mænd, 1457 til Kvinder og 7731 til Børn foruden 7300 Portioner Mad til Afhentning.

Aktiver 2661 Kr. Udgifter 3922 Kr.; Indtægter 2472 Kr.

X. Juleuddeling.

Foreningen „Julegave“ yder ved Juletid fattige af den dannede Klasse Understøttelse i Fødevarer til en Værdi af 6 Kr. I 1903 er uddelt 250 Portioner til Værdi c. 1600 Kr., desuden en Del Foreningen skænket Børnetøj.

Foreningen „Julen“ uddeler i Julen Fødevarer til trængende Familier. I 1903 er der uddelt 361 Portioner til Værdi 1010 Kr.

Udgifter 1026 Kr.; Indtægter 1039 Kr.

Foreningen „Fattiges Juleglæde“ uddeler ved Juletid Gaver à 10 Kr. til værdige trængende. I 1903 er uddelt 541 Portioner.

Aktiver 6718 Kr. Udgifter 6320 Kr.; Indtægter 6321 Kr.

Blegdamskvarterets Juleforening har i 1903 til 528 fattige Familier uddelt Fødevarer og Brændsel til Værdi 1747 Kr.

Kassebeholdning 658 Kr. Udgifter 1893 Kr.; Indtægter 2411 Kr.

Foreningen „Glædelig Jul“ uddeler Varer og Penge til fattige paa Nørrebro og i Frederiksborggadekvarteret. I 1903 er uddelt Understøttelse i Form af Madportioner i Forbindelse med lidt Penge eller i Penge alene til c. 700 Familier for tilsammen 1800 Kr.

Kassebeholdning 615 Kr. Udgifter 2182 Kr.; Indtægter 2347 Kr.

St. Pauls Sogns Juleforening har i Julen 1903 til 555 Familier uddelt Levnedsmidler, indkøbte for 1475 Kr., der ere indkomne ved frivillige Bidrag.

Østerbros Juleforening har i Julen 1903 til fattige i St. Jacobs og Zions Sogne uddelt 720 Understøttelsesportioner, væsenlig i Naturalier, for en samlet Værdi af 1959 Kr.

Kassebeholdning 750 Kr.

Foreningen „Fattige Børns Juleglæde af 17. August 1873“ foranstalter i Julen Bespisning af fattige, hovedsagenlig forældre- eller faderløse Børn, i Forbindelse med Julefest og Uddeling af Gaver. Julefesten 1903 omfattede 500 Børn.

Kassebeholdning 438 Kr. Udgifter 1483 Kr.; Indtægter 1394 Kr.

Foreningen af 9. Marts 1881 (Fattige Børns Juleglæde) bespiser og beklæder fattige Børn ved Juletid. I 1903 er Julefest afholdt for 840 fattige Børn, hvortil er anvendt 3871 Kr.

Aktiver 2629 Kr. Udgifter 4567 Kr.; Indtægter 5138 Kr.

Foreningen „Julefryd for fattige Børn“ foranstalter i Julen en Bespisning af fattige Børn i Forbindelse med Juletræ og Uddeling af Legetøj og Beklædningsgenstande. Udgifterne ved Julefesten var 791 Kr.

Kassebeholdning 1214 Kr. Udgifter 841 Kr.; Indtægter 801 Kr.

Se endvidere: Børnenes Kontor, pag. 59, Prinsesse Maries Forening, pag. 78.

XI. Konfirmationshjælp og Brudeudstyr.

Selskabet „C. A. 28. Juni“, der er stiftet til Minde om Dronning Caroline Amalie, tilvejebringer og uddeler Konfirmations- og Brudeudstyr til Børn af Arbejder- og Middelstanden samt yder mindre Etableringslaan à 2 pCt. p. a. Ved Uddeling af Udstyr tages fortrinsvis Hensyn til Elever fra Dronning Caroline Amalies Asyl og Skole. I 1903 er ydet 35 Konfirmationsudstyr med 1340 Kr., 8 Brudeudstyr med 1350 Kr. samt udlaant 550 Kr.

Aktiver 1214 Kr. Udgifter 2921 Kr.; Indtægter 2879 Kr.

Foreningen af 9. December 1859 for fattige Konfirmanders Opklædning har i 1903-04 givet fuldstændig Opklædning til 53 Konfirmander med 2116 Kr. og Udstyrsbidrag til 10 Konfirmander med 268 Kr.

Aktiver, derunder Legater, 22.000 Kr. Udgifter 2604 Kr.; Indtægter 2675 Kr.

Selskabet af 30. Juni 1865 uddeler Konfirmationshjælp, fortrinsvis til Børn, hvis Forældre hører til Borger-, Embeds- eller Handelsstanden og som er eller har været Medlemmer af Selskabet. I 1903-04 er der til 78 Børn givet fuldstændigt Konfirmationsudstyr til en Værdi af 4115 Kr.

Aktiver 6364 Kr. Udgifter 4655 Kr.; Indtægter 4193 Kr.

Foreningen af 10. Oktober 1874 yder Konfirmationshjælp. I 1902-03 er der givet Udstyr til 52 Konfirmander med 1640 Kr.

Legatkapital 500 Kr. Udgifter 1891 Kr.; Indtægter 2061 Kr.

Selskabet af 18. Januar 1878 yder Konfirmationshjælp til Børn af Medlemmer af Foreningen eller Børn, som Medlemmerne indstiller, og har i 1903 uddelt 24 Understøttelser à 10 Kr.

Kassebeholdning 162 Kr. Udgifter 366 Kr.; Indtægter 331 Kr.

Foreningen „A. P. F." af 10. August 1878 yder Konfirmationshjælp under Form af Arbejdsdragt til Børn af værdige fattige, især Enker i København og paa Frederiksberg. I 1903 er uddelt Arbejdsdragt til 25 Konfirmander foruden delvis Udstyr til 13 Konfirmander for ialt 769 Kr.

Grundfond c. 500 Kr. Udgifter 1158 Kr.; Indtægter 1172 Kr.

Selskabet „Den gode Hensigt" giver Konfirmationsudstyr til fattige Børn, hvis Forældre eller Værger er bosiddende i Danmark; Børn af Forældre, der har deres Erhverv paa Søen, er fortrinsvis berettigede. I 1903 er givet fuldstændigt Udstyr til 31 Børn og delvis Udstyr til 64 Børn. Udstyret repræsenterer en Værdi af ialt 3679 Kr., hvoraf mindst $^9/_{10}$ antages at være kommet københavnske Børn til Gode.

Aktiver 3079 Kr. Udgifter 4578 Kr.; Indtægter 4319 Kr.

Prinsesse Maries Forening virker til Fordel for Børn af Mænd indenfor Marinens faste Rammer; den uddeler Konfirmationshjælp og Penge som Bidrag til en glad Julefest for de mindre Børn. I 1903-04 er givet Udstyr til 26 Konfirmander med 1283 Kr.; i Julen er uddelt 71 Portioner à 5 Kr.

Kassebeholdning 4073 Kr. Udgifter 2026 Kr.; Indtægter 1545 Kr.

Foreningen „3" opklæder Konfirmander, hvis Fædre er ansatte i de tre Privatteatres (Folketeatrets, Casinos og Dagmarteatrets) Tjeneste. I 1903-04 er til Udstyr for 12 Konfirmander anvendt 576 Kr.

Aktiver 4170 Kr. Udgifter i 1903-04 768 Kr.; Indtægter 1275 Kr., hvoraf Kontingent af ordinære Medlemmer 357 Kr.

Selskabet „Maries Minde" yder Konfirmationshjælp til Børn af fattige Forældre i København og paa Frederiksberg og har i 1903 ydet Hjælp til 73 Børn med 1765 Kr.

Aktiver 4876 Kr. Udgifter 2014 Kr.; Indtægter 2100 Kr.

Propforeningen P af I. September 1894 er en selskabelig Forening, der for sit Overskud uddeler Konfirmationshjælp, og har i 1902-03 uddelt 16 Konfirmationsklædninger til Værdi ialt 400 Kr.

Foreningen til fattige Konfirmanders Opklædning i St. Johannes m. fl. Sogne har i 1903 ydet Konfirmationshjælp til 159 Børn med 2462 Kr.
Kassebeholdning 793 Kr. Udgifter 2546 Kr.; Indtægter 2879 Kr.

„Wessels Minde" er dels en selskabelig Forening, dels yder den Understøttelse under Form af Konfirmationshjælp til fattige Børn i Trinitatis og St. Pauls Sogne. Der er i 1903 uddelt 15 Portioner à 20 Kr.
Understøttelsesfonden udgør 1645 Kr.

Brudeudstyr, se endvidere det søsterlige Velgørenhedsselskab, pag. 97.

XII. Hjælp til syge og svage, Rekonvalescenter m. m.

Dronning Caroline Amalies kvindelige Plejeforening understøtter trængende syge, Rekonvalescenter og Barselkoner. De syge skal fremvise Lægeattest, Barselkonerne Ægteskabsbevis. Virksomheden er begrænset til Byen indenfor Søerne. Hjælpen ydes i styrkende Mad i Hjemmet eller i Foreningens Lokale, Gotersgade Nr. 141, samt i Plejepenge eller Vin, Mælk og lignende.
Foreningen ejer Ejendommen Gotersgade Nr. 141, som er vurderet i Ejendomsskyld til 80.000 Kr. Prioritetsgæld 25.000 Kr. Andre Aktiver 58.600 Kr. Udgifter 6932 Kr.; Indtægter 7303 Kr.

Marthahjemmet, der har sit Lokale i Brohusgade Nr. 7 & 9, har oprettet forskellige nedenfor nævnte velgørende Foretagender til Bedste for den ubemidlede Befolkning paa Nørrebro.

1) Arbejdsstuer for skolesøgende Børn af begge Køn i Alderen 7—14 Aar. Børnene beskæftiges i forskellige Hold 2 Timer daglig med nyttigt, efter Børnenes Alder og Køn afpasset Arbejde. Der betales, hvor Evnen dertil er tilstede, 10 Øre ugentlig. I en

særlig Sløjdafdeling undervises 3 Hold Drenge i en Alder fra 10—14 Aar. De i Arbejdsstuerne forfærdigede Genstande købes enten af Børnene eller sælges. Arbejdsstuerne beskæftiger ialt c. 200 Børn.

2) En Vuggestue, der modtager spæde Børn i et Antal fra 16—20 mod en daglig Betaling af 25 Øre.
3) Sygebespisningen (Nørrebros Bespisningsanstalt for syge), der efter Lægernes Henvisning gratis bespiser syge enten i Hjemmet eller i Foreningens Lokale. I 1902—03 er bespist 300 Patienter med 5372 Portioner For- og Eftermad, der er ydet 2231 Potter Mælk m. m.
4) Polikliniken for Børn, der i 1903 har behandlet 2578 Patienter i 6773 Konsultationer. Har det været nødvendigt, er der givet Børnene Mad gennem Sygebespisningen.
5) Sygeplejen i Forbindelse med Udlaan af Sygerekvisiter, Sengetøj m. m. Sygeplejen er udført af 2 Diakonisser. Der er plejet 126 Patienter og aflagt 6768 Besøg. Udlaant og bortgivet er i det hele 1169 Sygerekvisiter foruden Daabstøj, Barnevogne m. m.
6) Børnenes Landophold. Foreningen har ordnet Forholdene vedrørende 130 Børns Landophold og skaffet dem det dertil nødvendige Tøj. Paa en til Foreningens Raadighed stillet Villa i Gilleleje har været optaget 12 Vuggestuebørn og 6 større Drenge.

Marthaforeningen ejer Ejendommen Brohusgade Nr. 7—9, der er vurderet i Ejendomsskyld til 114.000 Kr., og hvori indestaar Prioriteter til Beløb 37.000 Kr., samt Inventarium til Værdi 2539 Kr. Andre Aktiver 17.528 Kr., hvoraf 11.459 Kr. Legater. Udgifter 9914 Kr., hvoraf særlig til Arbejdsstuerne 2022 Kr., til Polikliniken 866 Kr., til Sygepleje 1039 Kr.; Indtægter 9268 Kr., hvoraf fra det Offentlige 500 Kr., Betaling for Børn i Arbejdsstuerne 246 Kr., Betaling fra Kommunen for Sygepleje 1200 Kr. Foreningen har endvidere modtaget mange Gaver in natura, navnlig Beklædningsgenstande.

For Vuggestuerne, der har særligt Regnskab, var Udgifterne 1564 Kr. og Indtægterne 1598 Kr., hvoraf 901 Kr. Plejepenge.

Bespisningsanstalten har ligeledes særligt Regnskab. Dens Aktiver var 895 Kr. samt Legater 2500 Kr. Udgiften til Bespisning af syge var c. 2000 Kr., Indtægten ligeledes 2000 Kr. Der er desuden bespist en Del fattige syge, for hvem Foreningen eller private har betalt direkte.

Foreningen „Det røde Kors“, hvis Formaal er at uddanne Sygeplejersker til under Krigsforhold at pleje syge og saarede i Henhold Genferkonventionens Bestemmelser, stiller under Fredsforhold Foreningens Sygeplejersker til Raadighed for Publikum (pr. 31. Dec. 1903 i et Antal af 35) for en Betaling af 3 Kr. for en Dag eller en Nat og 4 Kr. for et Døgn. Ialt er der i 1903 udført 9617 Vagter i 306 Plejer, hvoraf 241 i København og Omegn. For ubemidlede syge kan Be-

talingen for Sygepleje nedsættes eller helt bortfalde; dette er i 1903 sket for et Beløb af 1494 Kr., der er kommet Beboere i København til Gode.

Aktiver 47.204 Kr. Udgifter 5893 Kr., deraf som nævnt 1494 Kr. til gratis Pleje samt 2695 Kr. Underskud ved Sygeplejen; Indtægter 10.676 Kr., deraf Statstilskud 4000 Kr.

Til Foreningen er knyttet tvende Legater paa tilsammen 115.000 Kr., bestemte til at tjene Foreningens Formaal, men hvis Renter i Øjeblikket oplægges.

Den danske Diakonissestiftelse, der er beliggende i Frederiksberg Kommune, Peter Bangsvej Nr. 1, er en Uddannelsesanstalt og et Hjem for Diakonisser, der udsendes til Sygepleje i hele Landet.

Til samme er desuden knyttet følgende velgørende Institutioner:

1) Et i Forbindelse med selve Diakonissestiftelsen staaende Hospital for hele Landet med 90 Pladser; i 1903 optoges 611 Personer, deraf 97 fra København. Af Patienterne ligger c. 10 pCt. frit, c. 5 pCt. for halv Betaling. Til Hospitalet er knyttet en gratis Poliklinik for ubemidlede.
2) Sygepensionatet „Sarepta“ (Peter Bangsvej Nr. 8) for gamle uhelbredelige Mænd og Kvinder af de bedrestillede Klasser; den 31. December 1903 var optaget 35 Personer, der med Undtagelse af 2 alle var hjemmehørende i København.
3) Marthabo (Orla Lehmannsvej Nr. 3) er dels et Rekonvalescenthjem for Tjenestepiger, dels en Tjenestepigeskole. Hjemmet, hvor Opholdet er gratis, har Plads for 22 Tjenestepiger; den 31. December 1903 var Antallet af disse 21, hvoraf 8 fra København. Tjenestepigeskolen har 2 aarlige Kursus for 16 Elever; der erlægges 10 Kr. om Maaneden; den 31. December 1903 var der 13 Elever, hvoraf 11 fra København.
4) Teba (Peter Bangsvej Nr. 10) omfatter en Vuggestue for c. 20 Børn, et Asyl for c. 70 Børn og et Fortsættelsesasyl for c. 40 Børn. Alle Børnene er hjemmehørende paa Frederiksberg.
5) Mariaro (Dronningensvej Nr. 30) er et Alderdomshjem med Plads for 20 Personer. Hjemmet er bestemt for Søstre, men saa længe Plads haves, optages der ogsaa mindre bemidlede ældre Kvinder, for Tiden 13, der betaler c. 500 Kr. aarlig.
6) Ilias Minde (Dronningensvej Nr. 26) er et Børnehjem. Den 31. December 1903 var optaget 21 Pigebørn, hvoraf 16 fra København.
7) Mara (Dronningensvej Nr. 16) er et Sygehjem med 22 Pladser for uhelbredelige, trængende hjælpeløse Mænd og Kvinder. Betaling efter enhvers Evne. Af 22 Patienter var 15 fra København.

8) Salem (Dronningensvej Nr. 34) er en Filial af Mara. Af 11 Patienter var 8 fra København.
9) Diakonissestiftelsens Menighedspleje og Plejeforeningen paa Frederiksberg (Vodrofsvej Nr. 20) yder Hjælp til syge fattige, derunder Barselkvinder i København og nærmeste Omegn, samt huser og forplejer Børn under Mødrenes Sygdom. I 1903 gaves Understøttelse til 129 Familier, 40 Enker og 68 enligstillede Personer, deraf henholdsvis 61, 40 og 12 hjemmehørende i København. I Børnehjemmet var den 31. December 1903 16 Børn, hvoraf 9 hjemmehørende i København.
10) Børnehjemmet Louisestiftelsen ved Sorø er bestemt for forældreløse Pigebørn, der, saavidt gørligt, uddannes til Tjenestepiger. Hjemmet beholder Børnene til ½ Aar efter Konfirmationen. Af 19 Børn var 8 fra København.
11) Elim i Gilleleje er et Rekreationshjem for Søstrene.
12) Helsebod i Hjallese ved Odense er et Sanatorium for brystsyge med 18 Pladser. Ingen af Patienterne var fra København.
13) Sichar i Viby ved Aarhus er et Hjem med 27 Pladser for forvildede og ulykkelige Kvinder, derunder ogsaa Alkoholister. Af 21 Kvinder var 10 fra København.
14) Moltkes Sygehjem ved Ruds-Vedby er en Opdragelsesanstalt og Sygehjem med 24 Pladser for Piger, som lider af Epilepsi. Betaling 600 Kr. aarlig. Patientantal 21, hvoraf 3 fra København.

Diakonissestiftelsens samlede Aktiver udgjorde 462.000 Kr.; her er dog ikke taget Hensyn til Diakonissestiftelsens Menighedspleje, der har en fra Stiftelsens øvrige Aktiver adskilt Formue. Menighedsplejen ejer Ejendommen Vodrofsvej Nr. 20, der er vurderet i Ejendomsskyld til 40.000 Kr., og hvori indestaar i Prioriteter 23.500 Kr., samt i andre Aktiver 49.000 Kr.

For de enkelte Institutioner kan det Beløb, som Velgørenheden i 1903 repræsenterer, ansættes saaledes:

1.	Hospitalet.....	7840 Kr.	(Legater og Fripladser).
2.	Sarepta	intet	Driftsunderskud.
3.	Marthabo	5280 Kr.	
4.	Teba	3383 -	
5.	Mariaro	1472 -	
6.	Ilias Minde	4274 -	
7.	Mara	3970 -	
8.	Salem	1634 -	
9.	Menighedsplejen .	5900 -	
10.	Louisestiftelsen ..	5980 -	
11.	Elim	613 -	kontant, foruden Naturalier, hvis Værdi ikke kan oplyses.
12.	Helsebod	2122 -	
13.	Sichar	2376 -	
14.	Moltkes Sygehjem	10.923 -	

Sygeplejeforeningen for Kristianshavn yder fattige syge paa Kristianshavn fri Pleje i deres Hjem ved lønnede Sygeplejersker, uddannede ved Diakonissestiftelsen og Fødselsstiftelsen. Fripleje er i 1903 ydet til 10 Mænd, 74 Kvinder og 13 Børn i 153 Døgn, 76 Nætter, 108 Dage, 408 halve Dage, 999 Timer og 1445 Besøg. Foreningen yder desuden Pleje for fuld eller modereret Betaling, den sidste udelukkende paa Kristianshavn.

Foreningen ejer Ejendommen Nr. 28 i Prinsessegade, vurderet i Ejendomsskyld til 40.000 Kr. og hvori indestaar i Prioriteter 46.341 Kr. Andre Aktiver 2152 Kr., hvoraf 2000 Kr. Legater. Udgifter 4223 Kr.; Indtægter 4336 Kr., deraf 1640 Kr. i Plejepenge.

Sygeplejeforeningen i Sundby Sogn har til Formaal at yde fri Pleje til syge fattige i Sognet. Foreningen har i 1903 ved Hjælp af to fast antagne Diakonisser plejet 130 Patienter, (16 Mænd, 83 Kvinder og 31 Børn) ved 2270 Sygebesøg og 16 Nattevagter. Foreningen har udlaant forskellige Sygerekvisitter til syge.

Kassebeholdning 103 Kr. Udgifter 1554 Kr.; Indtægter 1231 Kr.

Foreningen „Hygæa“ yder fri Medicin til værdige trængende i København og paa Frederiksberg, der ikke nyder offentlig Understøttelse og ikke efter deres Stilling og øvrige Forhold kan anses som henviste til saadan. Der er i 1903 uddelt Medicin for 10.141 Kr.

Aktiver 46.228 Kr. Udgifter 10.611 Kr.; Indtægter 10.983 Kr. Under Indtægter er opført $28^{2}/_{7}$ pCt. af Medicinens Bruttobeløb, som Apotekerne har tilstaaet Foreningen, Halvdelen som Rabat og Halvdelen som Gave.

Polikliniken i København for ubemidlede, der har til Formaal at yde gratis Konsultation i Lægevidenskabens forskellige Specialiteter, har Lokale Frederiksborggade Nr. 1, og Konsultation finder for de forskellige Sygdomme Sted til forskellige Tider af Dagen.

I 1903 har Polikliniken været besøgt af 12.282 Patienter, svarende til 46.705 Konsultationer. Af Patienterne boede 11.523 i København.

Poliklinikens Aktiver, derunder Legater, udgør med Fradrag af Gæld ca. 30.000 Kr. Udgifter 12.066 Kr.; Indtægter 10.210 Kr., deraf 3.300 Kr. fra det Offentlige.

Foreningen for Lægevagtstationer, der virker for København og Frederiksberg, har til Formaal at yde Hjælp i pludselige Ulykkestilfælde. For ubemidlede er Hjælpen gratis. Byen er delt i Kredse og for disse tilsammentagne er der ansat 21 Læger. Hjælp kan erholdes hos vagthavende Læger i Tiden fra Kl. 12 Nat til 6 Morgen, og Henvisning til Lægerne kan ske gennem de patrouillerende Politibetjente. Paa samtlige Politivagter findes Forbindingsmidler, og der

er oprettet en Forbindingsstation. Foreningen har desuden Ambulancevogne, der sendes gratis til Hjælp for tilskadekomne; Kørselen besørges af Københavns og Frederiksbergs Brandvæsen. Sygebesøgenes Antal udgjorde i 1903 683; paa Forbindingsstationen har 44 tilskadekomne faaet en foreløbig Forbinding og Ambulancevognene er rekvirerede 624 Gange (446 Gange i København og 178 Gange paa Frederiksberg).

Aktiver 4625 Kr. Udgifter 5695 Kr.; Indtægter 4714 Kr., deraf Betaling for ydet Hjælp 654 Kr. samt 1000 Kr. fra det Offentlige.

Foreningen »Boserups Minde« har til Formaal: 1) at understøtte haardt trængende Medlemmer, som paa Grund af Lungetuberkulose er komne tilbage i økonomisk Henseende, 2) at forskaffe Medlemmerne de ved Kuren nødvendige Næringsmidler til moderate Priser, fri Lægeundersøgelse samt Landophold. Foreningen, der som ordinære Medlemmer kun optager Personer, som gennemgaar eller har gennemgaaet Sanatoriekur paa Hospital i København eller Frederiksberg eller paa Boserup Sanatorium, er stiftet i 1903, men har først i 1904 begyndt sin egentlige Virksomhed.

Foreningen „Myrerne“ samler Affald, Flasker, Metalsager, Tøj m. m. og anvender Udbyttet af Salget til Hjælp for trængende Rekonvalescenter. Hjælpen ydes væsenlig som Maltkur. I 1903 er 500 Kr. anvendt til Maltkur; der er uddelt i rede Penge 30 Kr., og desuden en Del Klædningsstykker, Sengetøj m. m.

Det kongelige Frederiks Hospital er oprettet af Kong Frederik den 5te og af ham forsynet med Midler til dets Drift. I Tidernes Løb slog Indtægterne ikke til, hvorfor private traadte hjælpende til med Gaver og Legater. Senere maatte Staten give Tilskud til Driften, og med Aaret 1889—90 dækker Statskassen Underbalancen paa Hospitalets aarlige Driftsregnskab. Da de fleste af de Legater, som Hospitalet i Tidens Løb har modtaget, er skænkede uden særlige Vilkaar til Fremme af Institutionens velgørende Formaal i Almindelighed, anvendes deres Renter til fri Kur og Pleje af ubemidlede Patienter, medens selve Kapitalen, for en stor Del af Legaternes Vedkommende, er indgaaet i Hospitalets Formue, hvorfor det ikke lader sig fastslaa, hvormange af Fripladserne der skyldes Legatrenter. I det hele har Antallet af Sygedage for fritliggende Patienter i Aaret 1902—03*) udgjort 85.714 Kr., hvoraf 58.600 Kr. er kommet Indbyggere i Hovedstaden

*) De enkelte Aar varierede i saa Henseende ikke stærkt fra hverandre.

til Gode, hvilket svarer til et dagligt Gennemsnitstal af 160 fritliggende Patienter. En Del af Hospitalets velgørende Virksomhed ligger endvidere deri, at den fulde Betaling for Pleje paa Fællesstuer, 1 Kr. 20 Øre pr. Dag, langtfra svarer til Hospitalets Udgift pr. Sygedag. Af Legater holdes endnu 10 til et samlet Beløb af 524.833 Kr., der ved deres Stiftelse udelukkende var bestemte for Københavns Indbyggere, adskilte fra den øvrige Formue; deres Rente 20.586 Kr. i 1902—03 svarer til Betaling for 47 Sygesenge. Af det Classenske Fideikommis ydes der til Hospitalets Drift et Tilskud af 8400 Kr., hvorfor der belægges 17 Fripladser, deraf falder 14 paa indenbys Patienter.

Af Hospitalets Betjentes Fattigkasse er der i 1903 ydet 38 Understøttelser til Beløb 950 Kr. Kassens Formue, der væsenlig hidrører fra Gaver og fra i sin Tid erlagte tvungne Bidrag fra Hospitalets Betjente, udgør 23.710 Kr.

Fødselsstiftelsen, hvormed senere Plejestiftelsen forenedes, er oprettet af Enkedronning Juliane Marie, der blandt andet skænkede Stiftelsen de Ejendomme i Amaliegade, der endnu benyttes. Senere støttedes Stiftelsen af private ved Gaver og Legater, hvilke imidlertid nu er indgaaede i Stiftelsens Formue, ved Tilskud fra det Classenske Fideikommis (i 1902—03: 2000 Kr.) og fra Staden København. Underskudet ved Driften dækkes af Statskassen. Stiftelsen kommer hovedsagenlig København til Gode. Af 472 gifte Barselpatienter, indlagte i 1902—03, havde 465 fast Bolig i København, og af de ugifte Barselpatienter — i 1902—03 1839 — antages ligeledes Størstedelen at være fra København. Af de gifte var kun 19, af de ugifte 28 betalende. I Plejestiftelsen optoges i 1902—03 155 Mødre med 160 Børn.

Paa **St. Josephs Hospital** har i 1903 62 københavnske Patienter nydt gratis Pleje i 4973 Dage og 273 københavnske Patienter haft Moderation i Betalingen i 9066 Dage. Værdien heraf udgør henholdsvis 7460 Kr. og 3048 Kr.

Hospitalet ejer tvende Legater til Frisenge til samlet Beløb 20.000 Kr.

Dronning Louises Børnehospital er, som Navnet angiver, et Hospital for Børn med 70 Senge; det modtager Børn i enhver Alder, kun ikke stærkt smittende syge. Med Hospitalet er forbundet en daglig Poliklinik med fri Konsultation og tildels fri Medicin og Bandager til syge Børn; desuden er der til Hospitalet knyttet en offentlig Poliklinik i Wildersgade med gratis Konsultation for Børnesygdomme. I

1903 har paa Hospitalet været optaget 517 Børn, hvoraf 52 henlaa paa Hospitalet ved Aarets Begyndelse; af de 465 indlagte Patienter var 374 fra København. Paa Poliklinikerne er behandlet 4671 Børn. Forplejningsdagenes Antal var 21.995, deraf til fuld Betaling (2.25 Kr. pr. Dag) 19.431, til modereret Betaling (1 Kr. pr. Dag) 824 og uden Betaling paa Legatplads eller for Hospitalets Regning 1740.

Hospitalet er vurderet i Ejendomsskyld til 400.000 Kr. Inventariets Værdi er ca. 38.000 Kr. Legatkapitalen udgør ca. 316.000 Kr., dog at Renten af 58.761 Kr. i Øjeblikket anvendes udenfor Hospitalets Formaal. Gæld 93.984 Kr., dog at Hospitalet selv ikke svarer Renter af 44.236 Kr.

Udgifter (derunder ikke Byggeudgifter) 78.850 Kr., deraf 73.937 Kr. til Driften af Dronning Louises Børnehospital, 822 Kr. til Polikliniken i Wildersgade, andre Udgifter 4091 Kr.; Indtægter 90.259 Kr. deraf fra det Offentlige 3120 Kr., fra Varelotteriet 18.000 Kr., Betaling for Patienters Forplejning (og Kostpenge) 46.813 Kr., Salg af Forbindstoffer 141 Kr.

Kysthospitalet paa Refsnæs optager Børn, som lider af Skrophulose (Tuberkulose) og Ernæringslidelser, som kan antages at disponere dertil, samt Rachitis (engelsk Syge). Hospitalet har 130 Sengepladser, foruden en afsondret Afdeling for smitsomme Børnesygdomme. Det holdes aabent hele Aaret og optager Børn fra hele Landet. Betalingen er 2 Kr. pr. Dag, hvilket Beløb svarer til Gennemsnitsudgiften pr. Sygedag (Udgift for Grunden og Bygningerne ikke deri indbefattet). Ved Tilskud fra Staten, fra offentlige Institutioner og private, samt ved Hospitalets Legater er oprettet Fripladser og Pladser til nedsat Betaling (1 Kr. eller 75 Øre pr. Dag).

I 1903 har været behandlet 240 Børn, hvoraf 80 fra København; af disse har 13 været optagne mod fuld Betaling, 2 Kr. pr. Dag, medens de øvrige 67 har ligget dels for nedsat Betaling, dels frit, til et samlet Beløb af 23.637 Kr., hvoraf Statens Tilskud har udgjort 3122 Kr., Københavns Kommunes 12.138 Kr., medens der af forskellige Institutioners Tilskud er anvendt 730 Kr., af Hospitalets egne Midler 7647 Kr.

Hospitalet er uprioriteret og vurderet til 340.000 Kr. Til Opførelsen har Staten bidraget 55.000 Kr.; Resten er tilvejebragt ved Bidrag fra Kommuner og offentlige Institutioner, men hovedsagenlig dog ved private Bidrag. Legatkapital 289.000 Kr. Andre Aktiver 13.472 Kr.

Vejlefjords Sanatorium med 93 Senge, oprettet med Statstilskud af „Aktieselskabet Sanatorier for Brystsyge“, optager helbredelige brystsyge fra hele Landet. Selskabets Formaal er filantropisk. Aktiernes Udbytte er begrænset til 4 pCt., idet yderligere Overskud skal anvendes til Bedste for mindre bemidlede Patienter. Af 216 i 1903 udskrevne Patienter var 32 hjemmehørende i København.

Sanatoriet er vurderet til 850.000 Kr. Aktiekapital 250.000 Kr., andre Passiver 400.000 Kr. Af Udbyttet for 1902 4 pCt. er i 1903 skænket et Beløb af 2064 Kr. til Fripladsfonden. Legatkapitaler 78.300 Kr.; af Renterne heraf og eftergivet Udbytte er i 1903 ialt uddelt til ubemidlede Kurgæster 2784 Kr., hvoraf 500 Kr. til 3 Kurgæster fra København.

Typografernes Sanatorium i Fredensborg, bestemt for brystsyge, er oprettet af dansk Typografforbunds Begravelseskasse i København ved Hjælp af et privat Bidrag (4000 Kr.) samt Tilskud fra Begravelseskassen og optager mandlige Typografer samt Mænd af andre Befolkningslag. Sanatoriet har 12 Senge. Sanatoriets Underskud dækkes af Begravelseskassen. Af 46 Patienter, behandlede i 1902—03, var 18 hjemmehørende i København. Betalingen er 3 Kr. pr. Dag.

Ejendommen i Fredensborg med Inventarium staar Sanatoriet i 14.962 Kr. og der indestaar i Prioriteter 6000 Kr. Udgifter i 1903 12.099 Kr., derunder Moderation i Betalingen 1050 Kr., hvoraf for Personer hjemmehørende i København 622 Kr.; Indtægter 12.087 Kr., deraf Betaling fra Patienter m. m. 11.622 Kr.

Børnesanatorierne for København og Omegn har til Formaal at oprette gratis Plejehjem ved Kysten for fattige og svagelige, især kirtelsvage Børn, navnlig fra Hovedstaden og Omegn. Under Opholdet paa Sanatorierne erholder Børnene, foruden Forplejning og, om fornødent, Lægetilsyn og Medicin, tillige fri Beklædning. Sanatorierne ejer en Ejendom i Hellebæk. I 1903 optoges paa Sanatoriet i 6 Hold 197 Børn, hvoraf 171 fra København. Forplejningsdagenes Antal var 9058. I 1903 er Sanatoriet ved Hjælp af et Statstilskud paa 42.000 Kr. blevet udvidet og har herefter Plads til 70 Børn.

Sanatorierne ejer Ejendommen i Hellebæk, vurderet til 20.590 Kr. og hvori indestaar i Prioriteter 8740 Kr. Andre Aktiver 14.130 Kr. Udgifter 10.170 Kr.; Indtægter 13 871 Kr., deraf 200 Kr. fra det Offentlige.

Børnesanatoriet „Humlebæk“ med 20 Senge har til Formaal at afgive et Rekonvalescenthjem for syge, svage Smaapiger i Alderen 6—16 Aar, fortrinsvis fra dannede, men ubemidlede Hjem. Hovedsagenlig er Opholdet frit, men for nogle enkelte Piger er der dog betalt lidt. I 1903 har 39 Pigebørn, alle fra København, haft Ophold i Sanatoriet i 3—8 Maaneder.

Sanatoriet ejer ingen Aktiver udover Inventariet, hvis Værdi er c. 500 Kr. Driftsudgifterne var c. 3400 Kr., der er dækkede ved Gaver og indsamlede Bidrag med Undtagelse af 150 Kr. i Betaling fra 5 Børn.

Foreningen for trængendes Landophold har til Formaal at skaffe Landophold til saadanne Børn og voxne af de ubemidlede Klasser i

Hovedstaden, som paa Grund af mangelfuld Ernæring, Overanstrengelse eller som Rekonvalescenter maa antages i særlig Grad at trænge til et Ophold paa Landet. I 1903 er Hjælp ydet til 143 Ansøgere, hvoraf 18 erholdt fri Rejse til Bekendte paa Landet, 11 modtog Understøttelse til selvskaffet Landophold, medens Foreningen har ydet 114 Personer frit Ophold ved Anbringelse paa forskellige Steder paa Sjælland. Landopholdet varer i Regelen 6 Uger. Samtlige Udgifter herved har udgjort 4975 Kr. Af de udsendte var 5 Mænd, 112 Kvinder og 26 Børn.

Aktiver med Fradrag af Gæld 14.615 Kr. Udgifter 5139 Kr.; Indtægter 5009 Kr.

Rekonvalescenthjemmet „Salem" i Gentofte er oprettet og underholdes af en Privatmand, der har tillagt de samvirkende Menighedsplejer i København, Frederiksberg og Hellerup Ret til at belægge Pladserne, hvis Antal udgør 15 for Mænd og 4 for Kvinder, foruden et Par private Pladser. Opholdet er fuldstændig frit og varer som Regel 4 Uger. Hjemmet modtager ikke smittebærende Patienter, derunder tuberkuløse. I 1903 har Antallet af Rekonvalescenter været 145 Mænd og 45 Kvinder, deraf henholdsvis 130 og 41 fra København.

Om Hjemmets Status og dets økonomiske Forhold i 1903 har Oplysninger ikke kunnet faas.

Rekonvalescenthjemmet Frederik Vilhelm Hegels Minde er bestemt for ubemidlede Rekonvalescenter; udelukkede er dog Personer under Fattigforsørgelse. For Opholdet betales intet Vederlag. Stiftelsen ejer i Fredensborg et Rekonvalescenthjem for Kvinder med 10 Pladser. Belægningen af Pladserne sker som Regel fra de københavnske Hospitaler. Antallet af Rekonvalescenter var i 1903 57, hvoraf 39 fra København. Senere tænkes oprettet et lignende Hjem for Mænd.

Foruden Hjemmet i Fredensborg, der med Inventarium har kostet c. 44.000 Kr., haves en Kapitalformue paa 254.573 Kr. Til Hjemmets Drift er i 1903 medgaaet 9386 Kr.

Foreningen til Oprettelse af Rekonvalescenthjem for Kvinder af den tjenende og arbejdende Klasse yder Rekonvalescenter Støtte, dels som midlertidig Hjælp ved deres Optagelse paa Diakonissestiftelsens Hjem Marthabo, hvor Foreningen mod en fast aarlig Sum belægger 18 Pladser, dels ved Oprettelse af et Hjem for uhelbredelige, unge Rekonvalescenter, hvortil Foreningen har lejet Lokaler, for Tiden Lampevej Nr. 45. Foruden Ophold med fuld Forplejning, Vadsk o. s. v. giver Foreningen Rekonvalescenterne Klæder og Medicin og sørger for Indløsning af pantsat Tøj, Oplæring til Virksomhed m. m. I 1903 har der været optaget 92 Rekonvalescenter, hvoraf omtrent Halvdelen var hjemmehørende i København.

Kassebeholdning den 31. December 1903 811 Kr.; Legater 11.000 Kr., dog at Renterne af 6000 Kr. i Øjeblikket er baandlagte til Fordel for Foreningen uvedkommende Personer. Udgifter 11.655 Kr.; Indtægter 12.465 Kr.

Ejendommen **Aggershvile** ved Skodsborg, der er i privat Eje, afgiver i to Sommermaaneder, fra 15. Juni til 15. August, et Rekreationshjem for Kvinder af den arbejdende Klasse. Der er i Hjemmet Plads til 14 Personer, der hver faar en Maaneds Ophold. Af de i 1903 optagne 28 Personer var de 27 fra København.

Ejerinderne af Ejendommen yder Opholdet helt frit; en Dags Ophold anslaas til en Værdi af c. 1½ Kr.

Hvile- og Rekreationshjemmet for Kvinder har til Formaal i Maanederne Maj til September at tilbyde mindre bemidlede Kvinder, der ved deres Livsgerning er blevne svækkede eller overanstrengte, samt kvindelige Rekonvalescenter et billigt eller vederlagsfrit Sommerophold. Hjemmet har lejet Ejendommen Søvang ved Sletten med Plads til c. 50 Personer og har i Sommeren 1903 optaget 332 Kvinder, hvoraf 100 havde Fripladser; heraf falder paa København henholdsvis 322 og 94.

Aktiver, derunder Legater, 44.995 Kr. Udgifter 9898 Kr.; Indtægter 10.130 Kr., deraf Betaling fra Pensionærerne 7023 Kr.

Rekreationshjemmet Magna Knutzens Gave „Riva“ har til Formaal at afgive gratis Hjem i Sommermaanederne til Enker efter Toldkontrolører og, naar Forholdene tillader det, at uddele Understøttelser til saadanne Enker, der ikke kan opnaa Plads i Hjemmet. Dette ejer Ejendommen Riva i Humlebæk, der har Plads til 6 à 8 Enker; i 1903 optoges i Sommerens Løb 9 Enker, hvoraf 7 fra København. Foruden fuldstændig Forplejning, Vadsk, Lægetilsyn og Medicin modtager hver af Hjemmets Beboere 30 Kr. til Dækning af Rejseomkostninger og til Ekviperingshjælp. Understøttelse udenfor Hjemmet er ikke uddelt i 1903.

Ejendommen Riva har en Værdi af c. 8500 Kr. Til Hjemmet er knyttet Magna Knutzens Legat, hvis Renter skal anvendes til Hjemmets Drift og Understøttelser udenfor samme. Af dette Legat er der nu tilfaldet Hjemmet 63.756 Kr. Beløbet vil, naar forskellige til Rentenydelse indsatte Personer afgaar ved Døden, voxe til 150.000 Kr. Udgifterne til Hjemmets Drift og til Rejse- og Ekviperingshjælp var i 1903: 2596 Kr.

Samfundet til Ædruelighedens Fremme har til Opnaaelse af sit Formaal blandt andet oprettet et Redningshjem for Alkoholister, „Godthaab“, ved Holstebro. Betaling for Ophold, Forplejning og Vadsk er 20 Kr. maanedlig. I 1903 er der behandlet 25 Patienter, svarende til

3900 Opholdsdage. Af Patienterne var 13 fra København. Antallet af Fripladser var 8, af halve Fripladser 6, deraf er henholdsvis 4 og 2 tilfaldet Personer, bosiddende i København.

Hjemmet, der har lejet Bolig til sin Virksomhed, har ingen Aktiver, idet Underskudet dækkes af Samfundet. Udgifter ved Driften 4058 Kr.; Indtægter 3697 Kr., deraf Betaling for Patienter 1582 og Tilskud fra Stat og Kommune 2115 Kr.

Concordiahjemmet ved Faxe Ladeplads har til Formaal at afvænne Alkoholister og Morfinister. Opholdet i Hjemmet, der ikke selv ejer Bygningen, men bor til Leje, er bestemt til at vare 1 Aar. I 1903 har der været optaget 14 Patienter, hvoraf 5 til modereret Betaling; disse 5 Pladser tilfaldt alle Personer fra København, og deres Værdi anslaas til 1720 Kr.

Redningshjemmet „Enkrateia“, Ole Nielsensvej, Charlottenlund, er bestemt for mandlige Alkoholister. Patienterne beskæftiges med legemligt Arbejde i Have eller Hus. Hjemmet har i 1903 behandlet 40 Patienter, hvoraf 22 optoges i Aarets Løb; af disse indkom 18 for første Gang, deraf 11 fra København. Af de optagne behandledes 11 frit og 2 for nedsat Betaling i 2460 Sygedage, hvilket à 3 Kroner pr. Sygedag svarer til c. 7300 Kr.; af de 13 Patienter var 10 hjemmehørende i København.

Hjemmet har ingen Aktiver udover sin Kassebeholdning (den 31. December 1903 613 Kr.). Udgifter 16.655 Kr.; Indtægter 16.360 Kr., deraf Betaling for Patienter m. m. 5115 Kr., Indtægt af Arbejdsvirksomhed 1421 Kr., Statstilskud 4000 Kr.

Se endvidere: Den gensidige Hjælpeforening for kvindelige Haandarbejdere, pag. 11, Odd Fellow Ordenen, pag. 13, og Selskabet „De danske Vaabenbrødre“, pag. 14.

XIII. Retshjælp for ubemidlede.

Studentersamfundets Retshjælp for ubemidlede yder Hjælp gratis ved Raadgivning i Retsspørgsmaal, Udfærdigelse af Dokumenter og Bistand i Retssager. Den daglige Virksomhed varetages af vederlagsfrit medvirkende med Bistand af lønnet Medhjælp. Antallet af Henvendelser har i 1902—03 udgjort 24.828, af journalførte Sager 6454, af behandlede Retssager 468.

Aktiver 1104 Kr. Udgifter 6737 Kr.; Indtægter 6387 Kr., deraf 2620 Kr. fra det Offentlige.

XIV. Understøttelse af Personer af fremmed Nationalitet.

Foreningen af Svenske og Nordmænd i København har blandt sine Formaal at understøtte Svenske og Nordmænd, som er bosatte eller midlertidig opholder sig i Danmark, ved at skaffe dem Arbejde, yde dem Pengeunderstøttelse, Læge- og Sygehjælp, ved at anbringe fattige Børn paa Landet eller skaffe dem anden Pleje. I 1903 uddeltes der i kontant Understøttelse 2033 Kr., Spisebilletter for 170 Kr. og i Brændsel 574 Kr., tilsammen 2777 Kr.

Kassebeholdning 732 Kr. Udgifter 2936 Kr.; Indtægter 1767 Kr.

Schweizer Understøttelsesforeningen har til Formaal at hjælpe trængende, her i Landet bosiddende Schweizere, som mindst ½ Aar har været Medlemmer af Foreningen, samt at yde fattige Schweizere Opholdshjælp og Rejseunderstøttelse. I Understøttelse til hér bosiddende Schweizere er ydet 312 Kr., der helt falder paa København, og til Tilrejsende 89 Kr.

Aktiver 8941 Kr. Udgifter 476 Kr.; Indtægter 729 Kr., deraf Medlemsbidrag 244 Kr.

XV. Understøttelse af Personer, der hører til særlige Trossamfund.

Velgørende Selskaber under det mosaiske Trossamfund.

Brøduddelingsstiftelsen uddeler Brød til trængende Medlemmer af det herværende mosaiske Trossamfund. I 1903 er uddelt Brød for 1507 Kr.

Aktiver 45.600 Kr.

Fadderselskabet yder Hjælp til trængende Barselkoner af det herværende mosaiske Trossamfund. I 1903 er der uddelt 15 Portioner til en samlet Sum af 1137 Kr.

Aktiver 24.314 Kr., deraf Legater 15.643 Kr. Udgifter 1259 Kr.; Indtægter 1182 Kr.

Selskabet „Kærlighed til Næsten“ yder Huslejehjælp til trængende Medlemmer af det herværende mosaiske Trossamfund. Kun Med-

lemmer af Selskabet faar Del i Uddelingen, som sker ved Lodtrækning mellem de Medlemmer, der er trængende. Kontingentet er 4 Kr. aarlig; trængende Medlemmer betaler kun Kontingent, naar de opnaar Understøttelse. I 1903 er udbetalt 7 Portioner à 180 Kr.

Legatkapital 19.000 Kr. Udgifter 1300 Kr.; Indtægter 1080 Kr.

Køduddelingskollekten uddeler Kød til Medlemmer af det herværende mosaiske Trossamfund paa de tre jødiske Festdage, Paaskefesten, Ugefesten og Løvsalsfesten. I 1903 er uddelt mellem 120 og 130 Portioner paa fra 4½ til 16 Kr. pr. Portion, hvortil er medgaaet 1135 Kr.

Aktiver 30.600 Kr., deraf 20.000 Kr. Legater. Udgifter 1155 Kr.; Indtægter 1198 Kr.

Ligfølgeselskabet har til Formaal at støtte Efterladte efter en afdød af det herværende mosaiske Trossamfund dels ved at afholde Udgifter ved Begravelsen, dels ved Pengeunderstøttelse. Til velgørende Øjemed er i 1903 anvendt 77 Kr.

Lærredsuddelingsselskabet uddeler Lærred til fattige trængende af det herværende mosaiske Trossamfund. I 1903 er uddelt mellem 40 og 50 Portioner til samlet Beløb 190 Kr.

Aktiver 2240 Kr., deraf 2200 Kr. Legater. Udgifter 200 Kr.; Indtægter 217 Kr.

Smøruddelingsselskabet yder trængende af det herværende mosaiske Trossamfund Hjælp i Vintermaanederne til Indkøb af Smør. I 1903 er der til 51 Familier uddelt 1962 Portioner paa ¼ Pd. til 1½ Pd. (25 Øre til 1 Kr. 50 Øre).

Aktiver 14.473 Kr., deraf 11.600 Kr. Legater. Udgifter 513 Kr.; Indtægter 825 Kr.

Sygeplejeselskabet for det mosaiske Trossamfund understøtter Medlemmer af det mosaiske Trossamfund i København og nærmeste Omegn (undtagelsesvis ogsaa fremmede), der er syge og trængende til Hjælp. Understøttelsen ydes i Form af Mad og Forfriskninger, Sygerekvisiter, rede Penge eller i Pleje ved dertil antagne Vaagere og Oppassere. Indtil en Tredjedel af Selskabets Indtægter kan anvendes til Fordel for Personer, hvis økonomiske Velfærd trues ved egen eller Families Sygdom. I 1903 er i Understøttelse af forskellig Art uddelt ialt 11.495 Kr., deraf 9121 Kr. i Pengehjælp og Pleje til 167 syge Personer.

Aktiver 230.258 Kr. Legater til Beløb 47.545 Kr. vil senere, under forskellige Eventualiteter, tilfalde Sygeplejeselskabet. Udgifter 13.804 Kr.; Indtægter 13.383 Kr.

Tørveuddelingsstiftelsen uddeler Tørv til trængende Medlemmer af det herværende mosaiske Trossamfund. I 1903 er uddelt 85 Portioner fra 5—10 Tdr. Tørv til Værdi 870 Kr.

Aktiver 25.000 Kr., deraf 23.000 Kr. Legater. Udgifter 890 Kr.; Indtægter 1241 Kr.

Velgørende Foreninger og Virksomheder under den romersk-katolske Menighed i København.

Vincentsforeningen, hvis Medlemmer er Mænd, yder Understøttelse i Penge, Naturalier og Kul. I 1903 har Foreningen uddelt Penge og Varer til et Beløb af 1276 Kr.

Aktiver 465 Kr.

Elisabeth Vincentsforeningen, hvis Medlemmer er Kvinder, uddeler Understøttelser i Penge, Naturalier og Kul og forfærdiger tillige Klæder til de fattige. I 1903 er uddelt Penge og Varer til et Beløb af 2506 Kr. samt bortgivet 680 Klædningsstykker.

Elisabethsforeningen tager sig af forældreløse og forsømte Børn og har i 1903 hertil anvendt 1544 Kr.

Aktiver 2804 Kr.

Mariaforeningen udstyrer Konfirmander. Antallet af disse har i 1903 været 35, og der anvendtes 570 Kr.

Aktiver 1000 Kr. foruden en Andel, stor 4000 Kr., i et Familielegat.

St. Josephsgildet understøtter trængende Haandværksmestre og deres Enker. Hertil er i 1903 anvendt 585 Kr.

Aktiver 6072 Kr. samt en Legatkapital paa 2000 Kr.

Den katolske Institution „**Mariahjemmet**“, Vestervoldgade Nr. 115, med tilhørende Pensionat Vesterhus optager ubemidlede katolske Piger mellem 15—18 Aar til Uddannelse gennem en 2-aarig Læretid i al Slags Husgerning. Ved Udtrædelsen gives Udstyr passende for en Tjenestepige. Hjemmet har Plads til 20 Piger; i 1903 var optaget 18, hvoraf 14 hjemmehørende i København. Efter Fundatsen skal 6 Piger altid have Friplads, men Friplads er givet alle med en enkelt Undtagelse for en ikke i Danmark hjemmehørende Pige. Eleverne medbringer et mindre personligt Udstyr, men det daglige Arbejdstøj skænkes dem af Hjemmet.

Ejendommen Vestervoldgade Nr. 115 er uprioriteret og vurderet i Ejendomsskyld til 300.000 Kr.; Inventariet er assureret for 100.000 Kr. Andre Aktiver 100.000 Kr. Udgifter 19.500 Kr.; Indtægter 19.700 Kr., hvoraf 16.200 Kr. fra Pensionatet.

Udenfor Foreningerne har den romersk-katolske Menighed udøvet følgende velgørende Virksomhed:

Gratis Bespisning er regelmæssigt ydet 53 Personer og der er endvidere uddelt 4411 Portioner Mad. I Vintermaanederne bespistes 65 Skolebørn. I Forbindelse med Bespisningen er uddelt Brød, Kød og Klædningsstykker samt c. 300 Kr. kontant.

Sygepleje er af de katolske Nonner i København ydet 84 Personer uden Vederlag i 5179 Dage og 288 Personer mod nedsat Betaling i 9645 Dage; den Pleje, for hvilken der ikke er ydet Vederlag, svarer til en Værdi af c. 11.100 Kr.

Af den **katolsk-apostoliske Menighed** i København er der i 1903 ved Hjælp af indkomne Ofre uddelt Understøttelser indenfor Menigheden til Beløb 2628 Kr.

Af **Metodistmenigheden** i København er der i 1903 uddelt c. 1000 Kr. til Kirkens trængende Medlemmer og til trængende Familier udenfor Kirken.

XVI. Skoleundervisning og Hjælp til Skolebørn.

Skoleforeningen af 28. Januar 1866 (Valdemar Schiøtts Minde) har til Formaal at forskaffe trængende Familiers Børn (Drenge og Piger) fra skolepligtig Alder til det fyldte 15de Aar fri Skoleundervisning samt Laan af Skolebøger og Undervisningsgenstande. Foreningen antager kun sunde Børn, som kommer fra Hjem, der giver tilbørlig moralsk Garanti for, at Foreningens Bestræbelser for Barnets Fremgang derfra vil blive støttede.

Foreningen har i 1903 støttet 171 Børn, hvoraf 169 har haft fri Skolegang i Københavns og Frederiksbergs bedste Latin- og Realskoler; i det hele er der udbetalt 11.020 Kr., af hvilket Beløb 10.852 Kr. er kommet Elever i københavnske og frederiksbergske Skoler til Gode. Værdien af Fripladserne er dog større end forangivne Sum, da Skolerne ved Besættelsen af Pladserne indrømmer en betydelig Moderation.

Foreningens samlede Formue (indbefattet Reservefond og Grundfond) udgjorde 111.286 Kr. Udgifter 11.458 Kr.; Indtægter 14.558 Kr.

Selskabet for uformuende Embedsmænds Døtres fri Undervisning virker til Fordel for uformuende kongelige Embedsmænds Døtre. Understøttelse ydes dels til Undervisning i Børneskolen, dels til videregaaende Undervisning (saasom til Privatlærerinde- og Almuelærerindekursus, almindelig Forberedelsesexamen m. m.). Lidt over Halvdelen af Fripladserne ydes i den senere Tid til videregaaende Undervisning. Der er i 1903 anvendt 5560 Kr. til Fripladser; men disses Værdi er større, da Frøken Zahles Skole, hvori Eleverne indsættes, indrømmer en betydelig Moderation.

Af Indtægten i 1903, 5875 Kr., hidrørte 2056 Kr. fra den Selskabet tillagte Andel i Afgiften af Auktionskataloger. Selskabets Aktiver udgjorde den 31. December 1903 86.233 Kr.

De til **Døtreskolen til Frederik den 6tes Minde** knyttede Legater er ved Skolens Ophør samlede i en Fond, hvis Renter, i Forbindelse med aarlige Bidrag fra en Kreds af Velgørere, anvendes til fri eller delvis fri Undervisning for Døtre af Embedsstanden og Handelsklassen i K. Thejlls højere Pigeskole.

Der er i 1903 bortgivet 10 hele og 9 halve Fripladser til en samlet Værdi af 1740 Kr.

Legatmassen udgjorde 11.750 Kr. Udgifter 1815 Kr.; Indtægter 1813 Kr.

Skoleforeningen af 25. Marts 1900 udreder af Medlemmernes Kontingent Betaling for to halve Fripladser i Kjær og Lyngbys Realskole til Værdi 90 Kr.

Den Classenske Legatskole, der forbereder Eleverne til almindelig Forberedelsesexamen, optager Børn (Drenge og Piger), hvis Fader hører eller har hørt til Artilleriets Underklasser samt endvidere, saavidt Plads findes, Børn, hvis Fader hører eller har hørt til de andre Vaabens Underklasser, baade af Land- og Søetaten. Skolen sørger desuden for, at de Artilleriunderofficersbørn, der opholder sig i andre Garnisonsbyer, kan nyde en Undervisning, der svarer til den, der gives i den Classenske Legatskole. Skoleundervisningen er fri, men som Bidrag til Brændsel, Inventar, Skolerekvisitter betaler Børnene 1 Kr. maanedlig. Antallet af Børn ved Slutningen af Skoleaaret 1903—04 var 501, hvoraf 273 Drenge og 228 Piger.

Skolen ejer sin egen Skolebygning, Wildersgade Nr. 5, der er vurderet i Ejendomsskyld til 200.000 Kr., og hvori indestaar i Prioriteter 100.000 Kr. Skolen ejer et Legat, hvis Renter forlods benyttes til Vedligeholdelse af et Gravsted, medens Resten af Renterne oplægges; i 1960 bliver Legatet Skolens fulde Ejendom; det udgjorde

ved Slutningen af 1903—04 6200 Kr. Endvidere er der tillagt Skolen Renterne af det til Bedste for Borgerdydskolen stiftede Niels Brocks Legat, stort 4632 Kr. Skolens Udgifter 31.024 Kr., hvoraf 849 Kr. til Undervisning af Artilleriunderofficersbørn udenfor København; Indtægter 30.749 Kr., deraf Tilskud fra det Offentlige 13.900 Kr. (13.500 Kr. fra Staten), Elevernes Bidrag 4978 Kr. og 8364 Kr. fra det Classenske Fideikommis.

De forenede Kirkeskoler for Drenge og Piger giver i et fireaarigt Kursus gratis Undervisning til Børn i en Alder fra 10—11 Aar og til Konfirmationsalderen; der optages væsenlig Børn fra Kommuneskolerne. Undervisningen svarer omtrent til den, der gives i Kommuneskolerne, dog med enkelte Udvidelser. Skolen havde ved Udgangen af 1903 245 Elever, nemlig 124 Drenge og 121 Piger. Af de særlige Legater er der udredet i Konfirmationshjælp 2668 Kr. og i anden Understøttelse til Eleverne 2240 Kr., hvoraf 564 Kr. til Fodtøj i Portioner à 8 Kr., 200 Kr. til Spisebilletter og 1460 Kr. til Klæder i 60 Portioner, medens 16 Kr. er anvendt paa anden Maade.

Skolen ejer sin egen Bygning, Nørregade Nr. 37, der i Regnskabet er opført til 88.000 Kr., og i andre Aktiver 692.201 Kr. foruden de særlige Legater til Beløb 153.633 Kr. Skolen oppebærer endvidere til Fyldestgørelse af sine Formaal Renter af Legater under fremmed Bestyrelse med en Kapital af ca. 6600 Kr. Udgifterne ved Skolens Drift i 1903—04 var 26.986 Kr., hvoraf 3200 Kr. i Pension til fhv. Lærere.

Det forenede Velgørenhedsselskab har til Formaal at understøtte værdige og trængende Personer, fortrinsvis af Borger- og Embedsstanden. Der fordres, at den trængende bor i København og ikke nyder Understøttelse af Fattigvæsenet. Selskabet yder fri Undervisning i sin Drengeskole, hvori Eleverne optages i en Alder af 8—10 Aar og forberedes gennem 6 étaarige Klasser til den almindelige Forberedelsesexamen; Elevantallet i 1903 udgjorde 95. Selskabet besætter 4 Fripladser i en Pigeskole. Endvidere yder Selskabet Understøttelse i Penge, Brød eller Brændsel. Der er i 1003 ydet kontant 1696 Kr., Brød til Værdi 108 Kr. og Brændsel for 98 Kr. Endelig giver Selskabet mod Kaution rentefri Laan paa fra 100 til 400 Kr. I 1903 er ydet 60 Laan til Beløb 8050 Kr.

Selskabet ejer gældfrit sin egen Skolebygning, Aabenraa Nr. 29, der er vurderet i Ejendomsskyld til 43.000 Kr., og i anden Formue 125.084 Kr. Udgifter 7206 Kr., deraf til Skolens Drift 4742 Kr., Fripladser i Pigeskoler 208 Kr., Understøttelse 1902 Kr., andre Udgifter 354 Kr.; Indtægter 7312 Kr.

Den kongelige Belønningsskole, H. C. Andersensgade Nr. 10, der staar under den kongelige Civilliste, giver fri Undervisning til 40 Piger fra 7 Aars Alderen og til Konfirmationen. Skolen er bestemt for

Børn af mindre bemidlede Forældre og søges navnlig af Lakajer, Staldbetjente og ligestillede Funktionærers Børn.

Skolen ejer en Kapital paa 3400 Kr., hvoraf 3200 Kr. Legater. Udgifterne ved Skolens Drift var 1888 Kr., der er dækkede ved Renter af Legaterne og Tilskud fra Civillisten.

Det søsterlige Velgørenhedsselskab har oprettet en Skole, hvori der gives fri Undervisning til Pigebørn af Middelstanden, Embeds- eller Borgerstanden, hvis Forældres Formuesomstændigheder ikke er saaledes, at de kan betale for Børnenes Undervisning. Børnene optages i Skolen mellem det 10. og 11. Aar og forbliver der til Konfirmationen. Der ydes Eleverne, saavidt Midlerne tillader det, fri Lærebøger, Skrivebøger o. l. og aarlig et Sæt daglige Klæder, samt ved Udgangen af Skolen, en Konfirmationsdragt. Antallet af Elever er efter Selskabets Love 50, og de deles i 3 Klasser efter deres Evner og Kundskaber. Af 5 særlige Legater, som Selskabet ejer, er der i 1903 i Brudeudstyr til en tidligere Elev i Skolen udbetalt en Portion paa 400 Kr. og i Understøttelser til trængende tidligere Elever 7 Portioner fra 25 til 200 Kr. med tilsammen 475 Kr.

Skolen ejer gældfrit sin egen Ejendom, store Kannikestræde Nr. 13, der er vurderet i Ejendomsskyld til 50.000 Kr. Andre Aktiver, derunder Legater, udgør 84.562 Kr. foruden 27.000 Kr., henhørende til 5 særlige Legater, hvoraf 3 til Beløb 14.000 Kr. anvendes til Brudeudstyr og 2 til Beløb 13.000 Kr. til Understøttelse af tidligere Elever. Udgifter 8062 Kr., deraf til Skolens Drift 7020 Kr. og til Beklædning og Konfirmationsudstyr 1042 Kr.; Indtægter 7734 Kr.

Friskolen i Dronningensgade paa Kristianshavn giver fri Skoleundervisning indtil Konfirmationsalderen til Døtre af mindre bemidlede Forældre paa Kristianshavn. Antallet af Elever er ca. 60.

Skolen ejer gældfrit sin egen Skolebygning Dronningensgade Nr. 67, der er vurderet i Ejendomsskyld til 18.000 Kr. Andre Aktiver 7728 Kr. samt en Legatkapital (Niels Brocks) 6845 Kr. og Inventar ca. 1000 Kr. Udgifter 3165 Kr.; Indtægter 2863 Kr., derunder Bidrag fra Børnenes Forældre 703 Kr.

Friskolen for Drengebørn af den mosaiske Tro, Skindergade Nr. 14, giver Børnene fri Undervisning foruden gratis Bøger, Skrivematerialier samt en Konfirmationsdragt. I 1903 var Elevantallet 53.

Skolen ejer Skolebygningen Skindergade Nr. 14, der er vurderet i Ejendomsskyld til 68.000 Kr., og hvori indestaar i Prioriteter 3000 Kr., samt Aktiver til Beløb 261.438 Kr., deraf 259.371 Kr. Legater. Udgifter 12.940 Kr.; Indtægter 13.891 Kr., deraf Bidrag fra Menigheden 2000 Kr.

Carolineskolen for Pigebørn af den mosaiske Tro, Pilestræde Nr. 48, giver Børnene fri Undervisning foruden Bøger, Fodtøj, Mate-

riale til Haandarbejde, hvert Aar et Stykke Linned og et Par Strømper samt ved Konfirmationen Udstyr. Elevantallet var i 1903 57.

Skolen ejer Skolebygningen Pilestræde Nr. 48, der er vurderet i Ejendomsskyld til 80.000 Kr., og hvori indestaar i Prioriteter 15.875 Kr., samt en Legatkapital paa 189.084 Kr. Samtlige Udgifter ved Skolen 10.932 Kr., deraf til Tøj, Fodtøj 739 Kr.; Indtægter 11.382 Kr., deraf Bidrag fra Menigheden 1100 Kr.

Skoler under St. Petri Menighed.

I St. Petri Realskole for Drenge, Larslejstræde Nr. 5, har i Aaret 1903 4 Elever haft Friplads og 14 Elever faaet Undervisning til modereret Betaling. Det samlede Beløb herfor repræsenterer en Sum af 742 Kr.

I St. Petri Drenge-Kirkeskole, Larslejstræde Nr. 5, har i Aaret 1903 10 Elever haft Friplads og 18 Elever faaet Undervisning til modereret Betaling. Det samlede Beløb herfor repræsenterer en en Sum af 774 Kr.

I St. Petri Pigeskole, St. Pederstræde Nr. 4, har i Aaret 1903 6 Elever haft Friplads og 29 Elever faaet Undervisning til modereret Betaling. Det samlede Beløb herfor repræsenterer en Sum af 1026 Kr.

Under St. Petri Menighed hører tvende Legater paa tilsammen 22.392 Kr., hvis Renter anvendes til Friplads for Elever i St. Petri Skoler.

Tysk-reformert Skole, Gothersgade Nr. 109, giver billig Undervisning til Børn af den reformerte Tro (Betaling 2 Kr. maanedlig). Ogsaa lutheranske Børn kan besøge Skolen, hvis der er Plads (Betaling 5 Kr. maanedlig). I 1903 var Antallet af Børn 85, deraf 60 reformerte, og af disse havde 11 Drenge og 12 Piger Friplads og 1 Dreng Moderation i Skolebetalingen.

Skolen ejer Legater til Beløb 14.000 Kr. og ifølge testamentarisk Bestemmelse er der tillagt den Lejeindtægten af Ejendommen Vimmelskaftet Nr. 37, som tilhører tysk-reformert Menighed, er uprioriteret og vurderet i Ejendomsskyld til 205.000 Kr. Udgifterne til Skolens Drift var i 1903 10.653 Kr.; Indtægter 10.653 Kr., hvoraf Skolepenge 1458 Kr. og Lejeindtægt af ovennævnte Ejendom 8705 Kr.

Skoler under den romersk-katolske Menighed.

St. Ansgar Kirkeskole, Bredgade Nr. 67—69, havde i 1903 164 Elever (39 Drenge og 125 Piger), hvoraf 76 (14 Drenge og 62 Piger) fik fri Undervisning, medens Resten betalte Skolepenge med Beløb fra 10—50 Øre maanedlig. Udgifterne ved Skolens Drift var 7975 Kr.; Skolepenge udgjorde 272 Kr.

St. Annæ Skole, Hans Bogbinders Allé Nr. 4 i Sundbyerne, havde i 1903 45 Elever, nemlig 23 Drenge og 22 Piger. Kun 10 Elever

betalte Skolepenge med ialt 38 Kr. De direkte Udgifter ved Skolens Drift var ca. 2500 Kr.

St. Knuds katolske Drengeskole, Stenosgade Nr. 4, havde i 1903 69 Elever, hvoraf 13 havde Friplads, medens 24 fik Undervisning for modereret Betaling. Skolens Driftsudgifter var 12,600 Kr.; Skolepengene udgjorde 815 Kr.

École française havde i 1903 29 Elever, hvoraf 16 fik Undervisning for modereret Betaling. Moderationen i Skolepenge repræsenterede en Sum af 1326 Kr.

Skolehjælp se endvidere: Odd Fellow Ordenen, pag. 13, De danske Forsvarsbrødre, pag. 15, Kolonialvarehandlerforeningens Laane- og Hjælpekasse, pag. 39, Dronning Caroline Amalies Asylskole, pag. 49, Opfostringshusets Skole, pag. 57, Det kvindelige velgørende Selskab, pag. 61.

STIFTELSER

I. Stiftelser for trængende Personer i Almindelighed.

Vartov Hospital stammer oprindelig fra et i 1296 oprettet Helligaandshus, blev senere Kloster, men gik ved Reformationen over til at blive en Stiftelse for syge, senere for gamle og svage. I 1641 gaves Retten til at stifte private Senge i Hospitalet mod Indbetaling af en Kapital. Vartov hørte under Fattigvæsenet, men blev i 1857 en selvstændig Plejestiftelse. Stiftelsens Formaal er at afgive Opholdssted for ubemidlede gamle Kvinder og Mænd, der mindst skal være 50 Aar gamle og forsørgelsesberettigede i København. Belæggelsesretten tilkommer dels Magistraten, dels private, der har købt sig denne Ret én Gang for alle (Købesummen er for Tiden 3600 Kr.); Pladserne kan desuden for enkelte Personers Levetid købes for en Betaling, svarende til Værdien af en Livrente paa 80 Kr. Den 31. December 1903 fandtes i Hospitalet ialt 450 Senge, nemlig:

Frisenge, der bortgives af Magistraten,	21	Mandssenge,	72	Kvindesenge
Legatsenge, „ „ „	14	—	77	—
„ „ „ private	21	—	158	—
Senge, der ved hver Vakance afhændes af Magistraten.....	4	—	83	—
Ialt....	60	Mandssenge,	390	Kvindesenge

Vartov ejer Ejendommen ved Farvergade, Vestervoldgade og Løngangsstræde. Beboerne har fri Bolig, Varme, Lægehjælp, Medicin og en Pengeunderstøttelse paa 90 Øre om Ugen (af Vartovs Formue) og 40 Øre om Ugen af det Topske Legat (af dette Legat udbetaltes i 1903: 7.587 Kr.). Desuden er der af Renterne af Legater til Stiftelsens Beboere udbetalt 372 Portioner paa tilsammen 8.265 Kr.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 610.000 Kr., desuden ejes Aktiver til Beløb 735.577 Kr. og Legatkapital 505.219 Kr.; af dennes Renter er 750 Kr. udbetalt til Stiftelsen uvedkommende Personer.

Stiftelsen Københavns Sygehjem har til Formaal i sin dertil indrettede Ejendom, Rolighedsvej Nr. 21-23, at yde Forsorg og Pleje til værdige og trængende Personer, navnlig af Borger og Embedsstanden i København, som lider af uhelbredelige og langvarige Sygdomme. Stiftelsen har tvende Afdelinger for Mænd og Kvinder; af de sidste kommer især i Betragtning Enker og ældre Piger, som har mistet deres Forsørgere. Stiftelsen har Betalingspladser og Fripladser. Den, der skænker Stiftelsen en Kapital paa mindst 5000 Rdl., kan sikre sig og Descendenter i lige nedstigende Linie indtil 3. Grad inklusive eller en navngiven Person og dennes Descendenter indtil samme Grad Ret til at belægge en Plads med en trængende efter de for Stiftelsen gældende Regler. Stiftelsen kan kun optage Personer, som skønnes nærmest at have deres Hjem i København. Der gives Beboerne Husrum, Varme, fuld Kost, Vadsk, Sygepleje m. m. Af nogle enkelte Legater er der til Beboerne udbetalt 218 Kr., og i Beklædningshjælp er uddelt 120 Kr. Hjemmet havde i $^{1903}/_{04}$ 99 Pladser. Beboernes Antal udgjorde ved Regnskabsaarets Slutning ($^{31}/_{3}$ 1904) 99 (18 Mænd og 81 Kvinder), hvoraf 16 mod fuld Betaling, 45 mod modereret Betaling og 38 paa Fripladser.

Stiftelsen ejer gældfrit Sygehjemmet med en paa sammes Grund liggende Villa; Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 460.000 Kr. Inventariets Værdi er 52,464 Kr.; i Kontanter og Værdipapirer ejer Hjemmet 1.341.457 Kr. samt 144.124 Kr., der i Øjeblikket er baandlagt i Overformynderiet til Rentenydelse for andre.

Udgifter 103.297 Kr.; Indtægter 119.565 Kr., deraf Indtægt ved Betalingspladser 34.284 Kr. og fra Varelotteriet 37.600 Kr.

J. W. Heyman og Hustrus Sølvbryllupsstiftelse har til Formaal at yde Fribolig til værdige og trængende aldrende, ugifte og enlige Personer af begge Køn. Stiftelsen ejer Ejendommen Peder Hvidtfeldtsstræde Nr. 8, der indeholder 16 Friboliger med 2 og 1 med 1 Værelse. Af et Legat er udbetalt 8 Kr.

Ejendommen er gældfri og vurderet i Ejendomsskyld til 40.000 Kr. Andre Aktiver 4.184 Kr. og et Legat 400 Kr., hvis Renter delvis anvendes til Vedligeholdelsen af et Gravsted.

Schioldanns Stiftelse, der ejer Ejendommen Hørsholmsgade Nr. 22, har til Formaal at yde saa mange Friboliger til trængende, som Stiftelsens økonomiske Forhold tillader. En Betingelse for at opnaa Fribolig er det, at vedkommende har en aarlig Indtægt, der er tilstrækkelig til Livets Ophold, og Fribolig gives særlig til Familier eller Personer, for hvem det er gaaet tilbage og som ved at faa fri Bolig og Varme kan holdes borte fra at nyde offentlig Støtte. For

Tiden findes 12 Friboliger, deraf 9 med 2 og 3 med 3 Værelser, desuden er 81 Lejligheder udlejede til fuld Leje.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 450.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 450.400 Kr. I Legatkapitaler ejer Stiftelsen 77.750 Kr., dog at Legatstifterne for 38.000 Kr.s Vedkommende har forbeholdt sig en Rentenydelse paa 5 p. Ct.

Ole Thorups Stiftelse har til Formaal at skaffe aldrende, saavel ugifte Personer som Ægtefolk, Enker og Enkemænd Fribolig eller Bolig for billig Leje. Stiftelsen ejer Ejendommen Thorupsgade Nr. 6—8, som indeholder 31 Friboliger, deraf 26 à 2 Værelser og 5 à 3 Værelser, (for 7 af Boligerne er der erlagt en Sum éngang for alle), samt 9 Boliger til modereret Leje, hvoraf 6 paa 2 og 3 paa 3 Værelser. I Brændselshjælp ydes aarligt ialt 200 Kr.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 100.000 Kr. Andre Aktiver c. 73.000 Kr. Gæld 10.000 Kr.

Christen Vestbergs og Jørgen Tvedes Stiftelse har til Formaal ved Fribolig eller Penge at understøtte dertil værdige Mænd eller Kvinder, som er ligefrem trængende eller for hvem en saadan Understøttelse vil være en velkommen og væsenlig Hjælp. Stiftelsen ejer Ejendommen Vesterbrogade Nr. 144 med 8 Boliger paa 3 Værelser, deraf 2 Friboliger og 1 Bolig til modereret Leje. Til Personer udenfor Stiftelsen er der i 1903 udbetalt ca. 30 Understøttelser til samlet Beløb 3210 Kr.

Ejendommen, der er gældfri, er vurderet i Ejendomsskyld til 50.000 Kr. Andre Aktiver 48.000 Kr., dog at Renten af 5000 Kr. tilfalder en bestemt af Legatstifterne indsat Person.

Abel Cathrines Stiftelse har til Formaal at være et Hjem for gamle, svage og fattige Kvinder. Stiftelsen ejer Ejendommen Abel Cathrinesgade Nr. 13, der indeholder 38 Etværelseslejligheder med Alkove, hvoraf 32 er Friboliger og 6 for Tiden udlejede for modereret Leje til Sygeplejersker af det røde Kors. Til Friboligerne hører Varme, Lægehjælp, Medicin og en Ugepenge paa 2 Kr. I 1903 udbetaltes i Ugepenge 3242 Kr. og til Medicin og Læge 373 Kr., til Brændsel 2162 Kr. Desuden er der af Renterne af Legatmidlerne udbetalt 34 Portioner med ialt 687 Kr.

Stiftelsen ejer gældfrit sin Ejendom, vurderet i Ejendomsskyld til 150.000 Kr. Andre Aktiver 98.400 Kr. samt en Legatkapital paa 18.200 Kr.

Budolphi Kloster afgiver Fribolig til uformuende Enker eller ugifte Kvinder, fornemmelig saadanne, som er svage og gamle samt

hører til Københavns Borgerstand eller er fødte i København. Stiftelsen ejer Ejendommen St. Pederstræde 12, der indeholder 10 Toværelseslejligheder med Kammer samt en Toværelseslejlighed uden Køkken; af de førstnævnte er 8 Friboliger, for Resten betales modereret Leje.

Ejendommen, der er gældfri, er vurderet i Ejendomsskyld til 85.000 Kr. Andre Aktiver 8800 Kr., løs Gæld 2429 Kr.

Jeppe Hendriksens og Hustrus Legat og Stiftelse ejer Ejendommen Baldersgade Nr. 10. Den ene af de paa Ejendommen værende Bygninger anvendes til Skole for uformuende Forældres Børn, idet den vederlagsfrit overlades til en Lærer; den anden benyttes til Fribolig for 6 værdige og trængende Kvinder, der hver har en Lejlighed bestaaende af 2 Værelser og Køkken. I 1903 er uddelt 250 Kr. til Stiftelsens Beboere.

Ejendommen, der er gældfri, er vurderet i Ejendomsskyld til 23.000 Kr. Andre Aktiver 36.000 Kr., deraf 30.000 Kr. Legater.

Mundts Stiftelse, der ejes af Mundts Legat (se pag. 144), yder Fribolig til ugifte Kvinder, fortrinsvis saadanne, der efter tidligere Vedtægter kunde vente Pension af det Offentlige, men nu er berøvede dette Haab. Stiftelsen ejer Ejendommen Viktoriagade 20, med 16 Friboliger à 2 Værelser.

Ejendommen, der er uprioriteret, er vurderet i Ejendomsskyld til 55.000 Kr. Udgifterne til Skatter, Vedligeholdelse m. m. udredes af Legatet.

Krigsraad Mørks Minde har til Formaal at skaffe Enker og ugifte Kvinder af den bedre Klasse, hvis Kaar i Forhold til deres Stilling er ringe, frit Husly. Stiftelsen ejer Ejendommen lille Kannikestræde Nr. 4, der indeholder 25 Friboliger, nemlig 1 paa 3 Værelser, 23 paa 2 Værelser (hvoraf 7 uden Køkken) samt 1 paa 1 Værelse uden Køkken. For nogle Lejligheder betales et Indskud paa 800 Kr., der forrentes med 4 pCt. indtil vedkommendes Død eller Udtrædelse af Stiftelsen. I Brændselshjælp og Understøttelser er i 1903 udbetalt 785 Kr.

Ejendommen, der er uprioriteret, er vurderet i Ejendomsskyld til 105.000 Kr. Andre Aktiver, derunder Legater, 103.943 Kr., heri indbefattet en Indskudskapital 13.800 Kr., hvoraf der betales Rente til 17 Beboerinder.

Treschows Stiftelser giver Fribolig til værdige og trængende Kvinder. Der fordres, at Beboerne selv har saa stor en Indtægt, som er tilstrækkelig til deres øvrige Fornødenheder. Stiftelsernes Ejendomme Klærkegade Nr. 27 og Overgaden oven Vandet Nr. 76-82 indeholder tilsammen 114 Friboliger, hvoraf 14 paa 2 Værelser, 40 paa 1 Værelse med

Køkken, 52 paa 1 Værelse og Køkken fælles med en anden Lejlighed og 8 paa 1 Værelse uden Køkken.

Ejendommen i Klærkegade er vurderet i Ejendomsskyld til 35.000 Kr. og Ejendommene i Overgaden oven Vandet til 160.000 Kr.; Ejendommene er uprioriterede. Legatkapital 25.000 Kr. Stiftelserne hører under det Treschowske Pengefideikommis, der dækker Stiftelsernes Driftsunderskud.

Admiral Winterfeldts Stiftelse, Trøstens Bolig, ejer Ejendommene Hindegade Nr. 9 og Klerkegade Nr. 25-29, der i 1894 havde 120 Boliger, væsenlig 2 Værelsers Lejligheder, til billig Leje for trængende Familier og enkelte Personer af Haandværker- og Arbejderklassen, hvorhos 40 Enker og ældre Piger af Haandværkerklassen nød Pension. Om Stiftelsens Virksomhed i 1903 og dens økonomiske Forhold har Oplysninger ikke kunnet tilvejebringes.

II. Stiftelser for Personer, der hører til Foreninger eller lignende, som ikke omfatter bestemte Samfundsklasser.

Eureka Logens (I. O. O. F.) Enke- og Alderdomshjem giver Fribolig til Logens Medlemmer og deres Enker. Hjemmet ejer Ejendommen Godsbanegade Nr. 9, 11, 13 & 15, der indeholder 1 Fribolig paa 2 Værelser og 39 Lejligheder til fuld Leje.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 160.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 129.500 Kr.

Stiftelsen „Odd Fellow Hvile“, oprettet af en Forening af samme Navn indenfor Odd Fellow Ordenen, giver Fribolig til gamle trængende Medlemmer af Ordenen og Medlemmers Enker. Stiftelsen ejer Ejendommen Hobrogade Nr. 5-15, der har 4 Friboliger à 2 Værelser, 2 Boliger til modereret Leje paa 2 og 3 Værelser samt 53 Lejligheder til fuld Leje.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 265.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 263.000 Kr.

Opfostringshusforeningens Stiftelse for gamle trængende Medlemmer af Foreningen eller deres Enker ejer Ejendommen Dronning

Olgasvej Nr. 72 & 74 og Østre Fasanvej Nr. 30. Denne Ejendom indeholder 24 Treværelserslejligheder, hvoraf 2 Friboliger, desuden yder Stiftelsen i Huslejehjælp til 2 Medlemmer tilsammen 300 Kr.

Stiftelsen er vurderet i Ejendomsskyld til 110.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 60.000 Kr. Andre Aktiver, inklusive Legatkapital, 13.717 Kr.

Progres-Logens (I. O. O. F.) Enke- og Alderdomshjem giver Fribolig til Logens Medlemmer og deres Enker. Hjemmet ejer Ejendommen Ægirsgade Nr. 66-68, der indeholder 4 Friboliger (1 à 3 og 3 à 2 Værelser), 8 Boliger til modereret Leje (5 à 3 og 3 à 2 Værelser) samt 8 Lejligheder til fuld Leje.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 80.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 77.000 Kr.

Stiftelsen „Sabbathshvile“ har til Formaal at give Fribolig til værdige, fattige gamle eller svage Medlemmer af „Kristelig Forening for Mænd og Kvinder i København“. Stiftelsen ejer Ejendommen Griffenfeldtsgade Nr. 9-11, der indeholder 39 Friboliger (33 paa 1 Værelse og 6 paa 2 Værelser), 2 Lejligheder (1 paa 1 og 1 paa 2 Værelser) til modereret Leje og 49 Lejligheder til fuld Leje. I Understøttelse er der desuden i 1903 til Beboere i Stiftelsen udbetalt 48 Portioner med 158 Kr. og til Personer udenfor 108 Portioner med 592 Kr.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 285.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 195.206 Kr. Kassebeholdning 2554 Kr.

Scandinavia Logens (I. O. O. F.) Enke- og Alderdomshjem „Samaria“, Hobrogade Nr. 4, har til Formaal at give Fribolig eller Bolig for billig Leje, eventuelt Huslejehjælp, til Logens Medlemmer og deres Enker. I 1903 er der ikke ydet nogen Hjælp. Ejendommen har 11 Lejligheder à 3 Værelser, der alle er udlejede til fuld Leje; efterhaanden som Status tillader det, vil Lejlighederne overgaa til Friboliger.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 48.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 46.600 Kr.

Vaisenhusianernes Forening „Det gode Minde“s Stiftelse er oprettet til Fordel for ældre trængende Medlemmer af Foreningen samt andre trængende Vaisenhusianere. Stiftelsen ejer Ejendommene Ahornsgade Nr. 7-9, der indeholder 22 Toværelserslejligheder, hvoraf 9 Friboliger, desuden er i Huslejehjælp til en Person ydet 100 Kr. Til Fribeboere er der endvidere af et Legat ydet 2 Portioner paa tilsammen 120 Kr.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 75.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 33.500 Kr. Andre Aktiver udgør 40.406 Kr., deraf Legater 23.316 Kr.

Wilians Stiftelse er grundlagt af en Del Medlemmer af Selskabet „Den bestandig borgerlige Forening“ og har til Formaal at yde Fribolig og mulig anden Understøttelse til Personer, som er eller har været Medlemmer af den nævnte Forening, samt til disses Enker og ugifte Døtre. Der kræves Værdighed og Trang. Stiftelsen ejer Ejendommene Griffenfeldtsgade Nr. 10, 12 og 14, der indeholder 21 Friboliger à 2 Værelser. Der uddeltes til Beboerne af Stiftelsen 8 lige Portioner med tilsammen 350 Kr.

Ejendommen er gældfri og vurderet i Ejendomsskyld til 64.000 Kr. Selskabets andre Aktiver, derunder Legater, udgjorde 46.547 Kr.

Se endvidere: Dansk Arbejderloge, pag. 12, Selskabet Enigheden af 1. Februar 1891, pag. 13, og Foreningen Elevskolens Minde, pag. 17.

III. Stiftelser for Personer, herende til bestemte Samfundsklasser.

a. Stiftelser for Embedsmænd, Lærere, Læger, Studerende, Kunstnere og andre Personer, hørende til de immaterielle Erhverv, eller for de fornævnte Personers Efterladte.

Det Harboeske Enkefruekloster, Stormgade Nr. 14, er stiftet til Fordel for trængende Enker efter Mænd i de 5 første Rangklasser. Klosteret indeholder 13 Friboliger, 6 à 2, 6 à 3 og 1 à 4 Værelser, og yder i aarlig Understøttelse til Priorinden 660 Kr. og til hver af de 12 Beboere 200 Kr. I Juleunderstøttelse er uddelt til Beboerne 175 Kr.

Stiftelsen ejer gældfrit Ejendommen Stormgade Nr. 14, der er vurderet i Ejendomsskyld til 300.000 Kr., og desuden Aktiver til Beløb 178.200 Kr. samt en Legatkapital paa 5000 Kr.

Præsteenkehjemmet har til Formaal at skaffe billige og, saavidt muligt, gratis Boliger for Enker efter Præster i den danske Folkekirke, navnlig for Enker med mindre Børn. Hjemmet ejer Ejendommen Mariendalsvej Nr. 39 & 41, som indeholder 1 Fribolig paa 2 Værelser og 14 Boliger til modereret Leje, nemlig 2 paa 2 Værelser, 11 paa 3 Værelser og 1 paa 4 Værelser. Af et Legat er til en af Beboerne udbetalt 91 Kr.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 100.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 65.000 Kr. Andre Aktiver 5938 Kr. samt en Legatkapital paa 2800 Kr.

Foreningen for Post- og Telegrafvæsenets Embeds- og Bestillingsmænd af 22. Februar 1872 har en Stiftelse for Medlemmer af Foreningen og disses Efterladte. Foreningen ejer Ejendommen Mariendalsvej Nr. 38-40, der indeholder 4 Friboliger à 2 Værelser samt 16 Treværelserslejligheder til fuld Leje.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 95.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 48.000 Kr. Stiftelsens Overskud, i 1903 1192 Kr., indgaar i Foreningens Kasse (se pag. 19).

Telegrafist F. W. Jensens Stiftelse, Abildgaardsgade Nr. 11, er bestemt til Friboliger for Enker efter Medlemmer af Telegrafvæsenets Enke- og Understøttelsesforening af 2den Februar 1886. Ejendommen har 3 Lejligheder à 2 Værelser, hvoraf for Tiden 1 Fribolig.

Ejendommen er uprioriteret og vurderet i Ejendomsskyld til 10.500 Kr. Andre Aktiver 813 Kr.

Stiftelsen „Overkammerherre Oxholms Minde“, oprettet af Hoffunktionærernes Laane- samt Husleje- og Byggeforening, har til Formaal at yde Friboliger eller Boliger til modereret Leje til Medlemmer af den nævnte Forening. Stiftelsen ejer Ejendommen Upsalagade Nr. 3-5, der indeholder 20 Lejligheder paa 2 Værelser, alle til modereret Leje (fra 16 Kr. 33 Øre à 18 Kr. 33 Øre maanedlig Leje).

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 65.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 45.000 Kr.

Byggeforeningen af Lærere og Lærerinder ved Københavns Kommuneskoler, der er grundlagt af Kommunelærerforeningen af 1873, har til Formaal at tilvejebringe Fribolig for de af Byggeforeningens trængende Medlemmer, der er afskedigede fra Skolens Tjeneste paa Grund af Alder eller Svagelighed, samt for Medlemmernes trængende Efterladte. Foreningen ejer Ejendommen Blegdamsvej Nr. 106, der indeholder 6 Friboliger, nemlig 2 med 2, 2 med 3 og 2 med 4 Værelser, samt 17 Lejligheder til fuld Leje.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 85.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 56.683 Kr. Andre Aktiver, derunder Legater, 22.024 Kr., dog at Renten af 10.000 Kr. i Øjeblikket anvendes udenfor Foreningens Formaal.

Hvilehjem for Lærerinder, der oprindelig er stiftet som selvstændigt Foretagende, udgør nu et Led i den Virksomhed, der udøves af „Forsørgelsesforeningen og Hvilehjem for Lærerinder“. Hvilehjemmet ejer Ejendommen Virginiavej Nr. 12, som indeholder 6 Friboliger og 10 Boliger til modereret Leje, alle paa 2 Værelser. Om Hvilehjemmets Forhold se iøvrigt den nævnte Forening, pag. 22.

Fonden for **Friboliger for Lægeenker** har til Formaal at tilvejebringe Fribolig for Lægeenker i eller udenfor København. Fonden ejer Ejendommene Abildgaardsgade Nr. 7 og 9 samt Wiedeweltsgade Nr. 54, der indeholder 6 Friboliger à 3 Værelser. I Huslejehjælp er desuden i 1903 udbetalt en Portion med 150 Kr.

Ejendommene er vurderede i Ejendomsskyld til 31.300 Kr. og i Prioriteter indestaar 14.500 Kr. Andre Aktiver 6275 Kr. Udgifterne til Skatter og Reparationer er dækkede ved frivillige Bidrag.

Borchs Kollegium (Collegium Mediceum) har til Formaal at afgive Fribolig til 16 Studerende, heraf 10 Theologer, 3 Filologer og 3 af andre Studiefag. Fortrinsvis Adgang har Kandidater og viderekomne. Kollegiet ejer Ejendommen store Kannikestræde Nr. 12, der indeholder 13 Friboliger paa 2 Værelser og 3 paa 1 Værelse. Alumnerne nyder hver en Aarspenge paa 32 Kr., Inspektor desuden 28 Kr. Af et Legat er udbetalt 4 Portioner paa tilsammen 124 Kr.

Kollegiet, der er gældfrit, er vurderet i Ejendomsskyld til 108.000 Kr. Aktiver, inklusive Legater, 95.491 Kr.

Elers' Kollegium har til Formaal at afgive Fribolig til Studerende. Der er for Tiden 23 Pladser, hvoraf de 15 fordeles mellem Studiefagene efter bestemte Regler, medens de 8 bortgives uden Hensyn til Studiefag. Kollegiet ejer Ejendommen store Kannikestræde Nr. 9, der indeholder 19 Lejligheder paa 1 og 4 paa 2 Værelser; de sidste besættes fortrinsvis med Kandidater. Af 2 Legater er i 1903 uddelt 3 Portioner paa tilsammen 93 Kr.

Ejendommen, der er gældfri, er vurderet i Ejendomsskyld til 134.400 Kr. Andre Aktiver, derunder Legater, 61.941 Kr., heri dog ikke medtaget et Rejselegat paa 6000 Kr.

Hassagers Kollegium afgiver Fribolig for Studerende. Fortrinsvis berettigede er Sønner af Gaardmænd, Boelsmænd og bosiddende Husmænd fra visse jydske Sogne. Kollegiet ejer Ejendommen Frederiksberg Bredegade Nr. 13, der, foruden en Professorbolig, indeholder 10 Lejligheder for Studenter, 6 paa 1 Værelse og 4 paa 2 Værelser. Alumnerne modtage foruden Fribolig hver 50 Kr. aarlig i Brændselshjælp samt en Aarpenge, der udgør 80 Kr. for 5 Studerende og 60 Kr. for 5 andre.

Ejendommen, der er gældfri, er vurderet i Ejendomsskyld til 140.000 Kr. Andre Aktiver 100.000 Kr. Til Hjælp ved Kollegiets Byggeforetagender har Staten tilskudt 30.000 Kr.

Til **Regensen**, der er grundlagt af Kong Christian den 4de, og som nu afgiver Fribolig til 100 Studerende, er der, foruden det ligeledes ved offentlige Midler stiftede Kommunitet, knyttet en Række private Legater

til Beløb af 23,018 Kr., hvoraf 1/3 af Renten af 3269 Kr. dog tilfalder Universitetsbibliotheket. Af disse Legater er til Regensalumner i 1903 udbetalt 35 Portioner til Beløb 850 Kr.

Valkendorfs Kollegium har til Formaal at afgive Friboliger til Studerende af alle Studiefag. Kollegiet ejer Ejendommen St. Pederstræde Nr. 14, der indeholder 19 Friboliger paa 1 Værelse og 1 paa 2 Værelser. Af Legater er der til Stiftelsens Beboere i 1903 udbetalt 8 Portioner paa tilsammen 218 Kr.

Ejendommen, der er gældfri, er vurderet i Ejendomsskyld til 275.000 Kr. Andre Aktiver, inklusive Legater, 59.666 Kr., herunder ikke medregnet et Boglegat 2077 Kr.

Kunstnerhjemmet har til Formaal at tilvejebringe Friboliger eller billige Boliger med Atelierer for ældre, ubemidlede Kunstnere, Boliger for disses Enker samt Atelierer og Boliger for yngre talentfulde, ubemidlede Kunstnere. Hjemmet ejer Ejendommen Gotersgade Nr. 143, der indeholder 2 Friboliger paa henholdsvis 1 og 5 Værelser, 10 Boliger til modereret Leje, hvoraf 1 paa 1, 3 paa 2, 3 paa 3 og 3 paa 4 Værelser, samt 10 Boliger til fuld Leje. Af Legater er der i 1903 uddelt 2 Portioner paa tilsammen 400 Kr.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 180.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 19.062 Kr. Andre Aktiver, derunder Legater, ca. 13.000 Kr.

Journalisternes Hus, Dronning Olgasvej Nr. 57, ejes af Journalistforeningen og giver Fribolig til trængende Journalister, som ved Alder eller Invaliditet helt eller delvis er berøvede Arbejdsevnen, eller til trængende Enker efter Journalister. Ejendommen indeholder 3 Friboliger à 3 Værelser og 5 Lejligheder til fuld Leje.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 75.000 Kr., og i Prioriteter indestaar 46.000 Kr. Reservefond 1000 Kr. Ejendommens Driftsunderskud dækkes af Journalistforeningen.

Sygeplejerskernes Hus, der er stiftet af Sygeplejerskeforeningen, har til Formaal at afgive et Alderdomshjem for Sygeplejersker, der er Medlemmer af Foreningen og over 50 Aar gamle. Hjemmet ejer Ejendommen Andreas Bjørnsgade Nr. 12 & 14, der indeholder 5 Friboliger paa 2 Værelser samt 14 Lejligheder til fuld Leje.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 70.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 50.000 Kr. En Bygningsfond ejer 1300 Kr.

Se endvidere: Sjællandske Statsbaners Embedsmænds og Betjentes Laane- og Spareforening af 1883, pag. 19, og Foreningen til Understøttelse af Musiklærere og Musiklærerinder i Danmark, pag. 28.

Stiftelser for Personer af Borger- og Middelstanden.

Hjorths og Ulrichsens Stiftelse afgiver Fribolig eller Bolig for modereret Leje til Døtre af Embedsmænd eller af Borgere. Stiftelsen ejer Ejendommen Vesselsgade Nr. 12, der indeholder 13 Friboliger, nemlig 10 à 2 Værelser og 3 à 1 Værelse med Alkove, samt 27 Boliger til modereret Leje, nemlig 1 Lejlighed med 1 Værelse og Resten med 2 Værelser. Der uddeles aarlig til Beboerne 2 Portioner à 16 Kr. og 20 Portioner à 20 Kr. Af de Spannjerske Legater er der til 30 Beboere udbetalt 10 Kr. til hver.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 124.000 Kr., i Prioriteter indestaar 67.217 Kr, Stiftelsen ejer desuden en Kapital paa 90.400 Kr., paa hvilken der er laant 61.000 Kr., samt et Legat paa 800 Kr.

Familien Andersens Friboliger for Enker og ugifte Piger af Borger- og Embedsstanden giver Fribolig til værdige og trængende Kvinder af de nævnte Klasser. Stiftelsen ejer Ejendommen Ny Vestergade Nr. 3 med 4 Friboliger à 3 Værelser.

Ejendommen, der er uprioriteret, er vurderet i Ejendomsskyld til 20.000 Kr. Andre Aktiver 23.702 Kr.

Grosserer M. E. Grøn og Hustrus Fribolig Nr. 1 og 2 giver Fribolig til værdige og trængende samt over 50 Aar gamle Ægtefolk, Enker eller ugifte Fruentimmer, henhørende til de bedre Klasser af Middelstanden. Stiftelsen ejer Ejendommene Solitudevej Nr. 13 & 15 samt Slotsgade Nr. 32, som indeholder 25 Friboliger à 2 Værelser og 8 à 1 Værelse samt til modereret Leje 3 Lejligheder à 2 og 2 à 1 Værelse.

Ejendommene, der er gældfri, er vurderede i Ejendomsskyld til 100.000 Kr. og til samme er knyttet en Kapital paa 15.600 Kr.

Kronprins Frederik og Kronprinsesse Louises Stiftelse, der er oprettet af danske Frimurere med Støtte af den danske Frimurerorden, yder fri Bolig til trængende og værdige Mænd og Kvinder af de Samfundsklasser, hvortil de bidragende Medlemmer af Frimurerordenen ordentligvis henhører, altsaa til saadanne Personer, der tidligere har kendt bedre Kaar og som uforskyldt er komne i Trang. Fortrinsvis Adgang har trængende Frimurere og deres Enker. Stiftelsen ejer Ejendommen Sortedams Dossering Nr. 59, der indeholder 38 Friboliger, hvoraf 20 paa 3 Værelser, 17 paa 2 Værelser og 1 paa 1 Værelse, samt 60 Lejligheder til fuld Leje.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 510.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 377.350 Kr. Andre Aktiver 62.200 Kr., hvoraf 29.400 Kr. Legater.

H. P. Lorentzens Stiftelse giver enlige Kvinder af Middelstanden (ugifte eller Enker) Bolig til modereret Leje, der efter Omstændighederne ogsaa kan helt bortfalde, mod et Indskud, som Stiftelsen forrenter med 4 pCt. Stiftelsen ejer Ejendommen Rigensgade Nr. 30, hvori findes 8 Friboliger og 34 Boliger til modereret Leje, alle bestaaende af 1 Værelse, Kammer og Køkken. De tre ældste af Friboeboerne modtager en Brændselshjælp paa tilsammen 60 Kr.

Ejendommen, der er uprioriteret, er vurderet i Ejendomsskyld til 123.000 Kr. Andre Aktiver 59.200 Kr., hvoraf der dog svares Rente af 33.500 Kr., der er indskudt af Beboerne. Legater 2.500 Kr., dog at Renten af 1000 Kr. i Øjeblikket udbetales en Person udenfor Stiftelsen.

Salomon Soldin og Hustru Hanne Soldins Stiftelse giver Bolig til værdige aldrende, mindst 50 Aar gamle Enker eller ugifte Fruentimmer af Middel- eller Borgerstanden, hvis Kaar er mindre blide, mod en forholdsvis ringe Leje eller ganske uden Betaling. Der tages intet Hensyn til Trosbekendelse. Stiftelsen ejer Ejendommen Skindergade Nr. 34, der har 29 Friboliger, nemlig 26 paa 2 Værelser og 3 paa 1 Værelse, samt 11 Boliger til modereret Leje, nemlig 7 paa 2 Værelser og 4 paa 1 Værelse. Disse Lejligheder skal overgaa til Friboliger, naar Status tillader dette.

Ejendommen er uprioriteret og vurderet i Ejendomsskyld til 160.000 Kr. Andre Aktiver 46.793 Kr.

Niels Aarestrup og Hustru Petrine Aarestrups Stiftelse har til Formaal at afgive Fribolig til Enker efter eller ugifte Døtre af Mænd af Handels-, Sømands- og Embedsstanden. Stiftelsen ejer Ejendommen Baggesensgade Nr. 35 med 25 Friboliger, deraf 22 med 2 Værelser og 3 med 1 Værelse. Af de førstnævnte har 4 og af de sidstnævnte 1 tillige et Kammer. Til enhver Fribolig er knyttet en aarlig Pengeunderstøttelse paa 100 Kr.; heraf har Stiftelsen selv udredet 1900 Kr., medens 600 Kr. er betalt af det Aarestrupske Legat.

Stiftelsen er vurderet i Ejendomsskyld til 59.000 Kr. (en Prioritet i Ejendommen tilhører det Aarestrupske Legat). Andre Aktiver 142.400 Kr., hvoraf Renten af 32.000 Kr. i Øjeblikket anvendes udenfor Stiftelsens Formaal.

c. Stiftelser for Søfolk eller deres Efterladte.

Skipperstiftelsen har til Formaal at afgive Fribolig til Medlemmer af Københavns Skipperforening eller deres Enker.

Stiftelsen ejer Ejendommen Hjørnet af Istedgade og Viktoriagade samt Gasværksvej, der indeholder 38 Friboliger à 2 Værelser, 2 Lej-

ligheder til modereret Leje paa henholdsvis 2 og 3 Værelser samt 27 Lejligheder til fuld Leje. De Beboere, der er trængende, faar hvert Aar 5 Tønder Cokes; i Vinteren $^{1903}/_{04}$ uddeltes 208 Tønder. Desuden er i Understøttelser til 34 Beboere i 1903 udbetalt ialt 1050 Kr., hvorhos Stiftelsen har ydet Huslejegodtgørelser til Beløb 2450 Kr.

Ejendommen ved Istedgade er vurderet i Ejendomsskyld til 230.000 Kr., og i Prioriteter indestaar 74.000 Kr. Andre Aktiver 113.000 Kr. samt 5000 Kr. Legater.

Stiftelsen „Bombebøssen" har til Formaal at skaffe gamle værdige Sømænd, som henhører til Koffardifarten og er hjemmehørende i København eller har sejlet derfra i flere Aar, frit Husly og Varme og, saavidt muligt, tillige Lys, Beklædning og Forplejning. Stiftelsens Ejendom, Overgaden oven Vandet Nr. 48 C, har 57 Beboere, nemlig 9 Ægtepar, der hver har 2 Værelser, 2 Enker, der i Forening bebor 2 Værelser, og 37 mandlige Beboere paa Fællesstuer. Samtlige Beboere har fri Belysning og Brændsel samt Lægehjælp; desuden har 20 Beboere fuld og 8 Beboere delvis fri Forplejning og i 4 Vintermaaneder (Januar-April) har alle fuld Forplejning. En Del af Beboerne har fri Vadsk, og der gives Beklædningshjælp til de dertil trængende samt af Legater enkelte kontante Gaver, i 1903 til Beløb 889 Kr. I Huslejehjælp til Enker, der tidligere som gifte havde Fribolig i Stiftelsen, udbetaltes 235 Kr.

Stiftelsesbygningen er uprioriteret og vurderet i Ejendomsskyld til 137.000 Kr. Inventariets Værdi er 8000 Kr. og andre Aktiver (derunder Legater) udgør 347.769 Kr.

Stiftelsens Udgifter var i 1903 20.081 Kr., hvoraf 10.080 Kr. medgik til Bespisning og 3.961 Kr. til andre Emolumenter til Beboerne, samt, som nævnt, 889 Kr. i Understøttelse til Beboerne og 235 Kr. til andre. Indtægter: 20.633 Kr., hvoraf Gaver og Mulkter efter Søloven 5610 Kr.

Under Stiftelsens Direktion er henlagt forskellige af selve Stiftelsen uafhængige Legater til Fordel for Søfolk og lignende.

d. Stiftelser for Haandværksmestre eller deres Efterladte.

Haandværkerforeningens Stiftelse „Alderstrøst" har til Formaal at give frit Husly og, saavidt muligt, tillige anden Understøttelse til gamle, værdige og trængende Haandværkere, som er eller har været Borgere i København, samt under særegne Omstændigheder tillige til deres ugifte Døtre. Stiftelsen ejer Ejendommene Nørrebrogade Nr. 17 og Møllegade Nr. 28-30, af hvilke førstnævnte indeholder 101 Lejligheder paa 1 Værelse, 91 paa 2 Værelser og 2 paa 3 Værelser, ialt 194 Lejligheder, der alle er Friboliger, medens sidstnævnte har 23 Friboliger, nemlig 12 paa 1 Værelse og 11 paa 2 Værelser, og 238

Lejligheder til modereret Leje, nemlig 126 paa 1 Værelse og 112 paa 2 Værelser. Foruden Fribolig har Fribeboerne fri Læge og Medicin samt en aarlig Understøttelse for Ægtepar paa 84 Kr., for enkelte Personer paa 56 Kr.; enkelte Fribeboere faar herudover særlige Understøttelser af visse Legater. Til Lægehjælp og Medicin er i 1903 anvendt 1340 Kr. og i Understøttelser til Fribeboerne er udbetalt ialt 13.212 Kr., hvoraf 2000 Kr. hidrører fra de Spannjerske Legater.

Ejendommen Nørrebrogade Nr. 17 er vurderet i Ejendomsskyld til 550.000 Kr. og Ejendommen Møllegade Nr. 28-30 til 750.000 Kr.; førstnævnte Ejendom er uprioriteret, medens der i sidstnævnte indestaar 275.900 Kr. Andre Aktiver (kontant og i Sparekasse) 27.630 Kr., Legatkapitaler 618.515 Kr., heraf 320.914 Kr. Legater, hvis Renter anvendes til Bedste for Stiftelsens Beboere, dog at Renten af 19.400 Kr. tilfalder visse bestemte Beboere og at der paa enkelte af Legaterne hviler Forpligtelse til Vedligeholdelse af Gravsteder m. m., medens Renterne af Legater til Beløb 297.595 Kr. i Øjeblikket er baandlagte til Bedste for Legatstifterne selv, hvoraf en Del er Stiftelsens Beboere, eller bestemte navngivne Personer.

Stiftelsen for gamle Haandværksmestre og deres Enker i trange Kaar („Haandværkerstiftelsen") har til Formaal at give Fribolig og saavidt muligt anden Understøttelse til gamle, værdige og trængende Haandværksmestre, som er eller har været Borgere i København, samt Enker efter saadanne. Stiftelsen ejer Ejendommen Blegdamsvej Nr. 74, der indeholder 64 Friboliger, deraf 50 paa 1 og 14 paa 2 Værelser, samt 34 Lejligheder til fuld Leje. Stiftelsens Midler, der er tilvejebragte ved Indskud i sin Tid fra Laugene, ved Gaver og Legater, er i Hovedsagen anbragte i dens nuværende Ejendom, hvis Friboliger for Størstedelen besættes af Laugene, der enten har betalt en Kapital engang for alle eller, i Kraft af i sin Tid truffen Aftale, betaler en aarlig Ydelse til Stiftelsen. Af skænkede Legater, til samlet Beløb 409.294 Kr., er 188.726 Kr. skænkede uden særlige Betingelser, medens der for 220.568 Kr. er givet særlige Bestemmelser med Hensyn til deres Anvendelse.

Hver Beboer faar ugentlig 3 Kr. foruden nogle mindre Beløb paa bestemte Festdage, hvorhos hvert Ægtepar faar 1 Kr. ugentlig extra; i øvrigt modtager en Del af Beboerne Understøttelse af til Stiftelsen knyttede Legater i Henhold til de for disse trufne Bestemmelser. Ialt er til Beboerne i 1903 uddelt 15.810 Kr. Ejendommen er centralopvarmet, og Fribeboerne modtager gratis Lægehjælp og Medicin, hvortil i 1903 medgik 472 Kr.

Ejendommen, der er gældfri, er vurderet i Ejendomsskyld til 300.000 Kr.; desuden ejer Stiftelsen Effekter til Værdi 99.970 Kr. samt Stenhuggermester I. F. Schellers Legat, stort 200.284 Kr., af hvis Renter, ca. 8800 Kr., der udbetales 3240 Kr. paa Livstid til Stiftelsen uvedkommende Personer; desuden udbetales paa samme Maade Renterne af Legater til Beløb 6000 Kr. Gæld 40.000 Kr.

Barber- og Frisørforeningens Stiftelse er stiftet af den nævnte Forening og har til Formaal at afgive Fribolig til dennes gamle trængende Medlemmer eller deres Enker. Stiftelsen ejer Ejendommen Schacksgade Nr. 8—10, der indeholder 4 Friboliger à 2 Værelser, en Toværelserslejlighed til modereret Leje og 23 Toværelserslejligheder til fuld Leje. I Huslejehjælp er der uddelt 3 Portioner med tilsammen 250 Kr.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 86.000 Kr., og i Prioriteter indestaar 57.000 Kr.

Brændevinsbrænderlaugets Stiftelse har til Formaal at give Laugets trængende Interessenter, disses Enker og Børn Fribolig eller Bolig for billig Leje. Stiftelsen ejer Ejendommen Nørrefarimagsgade Nr. 29 og Schacksgade Nr. 2, der indeholder 6 Friboliger à 2 Værelser og 16 Lejligheder til fuld Leje. Af Legatrenter er i 1903 udbetalt 130 Kr.

Ejendommen er i Ejendomsskyld vurderet til 130.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 90.400 Kr. Legatkapital 4600 Kr.

Stiftelsen for trængende Garvermestre og deres Enker samt ugifte Døtre, der ejes af Københavns Garverlaug, har til Formaal at skaffe Fribolig til de forannævnte Personer. Stiftelsen ejer Ejendommen Løngangsstræde Nr. 31, der indeholder 2 Friboliger paa henholdsvis 2 og 3 Værelser, en Treværelserslejlighed til modereret Leje og en Lejlighed til fuld Leje. I Brændselshjælp til Fribeboere er uddelt 85 Kr. og i Legatrenter til de 3 Beboere 210 Kr.

Ejendommen er gældfri og vurderet i Ejendomsskyld til 12.000 Kr. Andre Aktiver 12.015 Kr., foruden Legater 6000 Kr.

Handskemagerforeningens Stiftelse er oprettet af den nævnte Forening med det Formaal at give Fribolig til trængende Handskemagermestre og deres Enker. Stiftelsen ejer Ejendommen H. C. Ørstedsvej Nr. 60-62, der indeholder 32 Lejligheder à 2 Værelser, hvoraf 2 Friboliger. I Lejegodtgørelse er desuden ydet 2 Portioner à 100 og 200 Kr.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 88.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 44.000 Kr. Stiftelsen ejer en Kapital paa 11.550 Kr.

Boldts Stiftelse har til Formaal Bevarelsen af Stifterens (Martin Adolph Boldts) Ejendom, Teglgaardsstræde Nr. 16, som Stiftelse for trængende Konditore og deres Enker. Stiftelsen indeholder 18 Lejligheder, for Størstedelen 2 Værelserslejligheder, hvoraf 1 Fribolig og 1 Bolig til modereret Leje.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 50.000 Kr., i Prioriteter indestaar

38.000 Kr. Andre Aktiver 29.000 Kr. Saavel Renten af nævnte 29.000 Kr. som af et i Ejendommen indestaaende Beløb paa c. 6000 Kr. er for Tiden baandlagt til Fordel for forskellige Rentenydere.

Sadelmager- og Tapetsererlaugets Stiftelse har til Formaal at yde Fribolig og om mulig Penge- og anden Hjælp til gamle, værdige trængende Sadelmager- og Tapetserermestre og disses Enker. Stiftelsen ejer Ejendommen Østre Fasanvej Nr. 101 & 103, der indeholder 7 2-Værelserslejligheder, deraf 5 Friboliger, og 8 3-Værelserslejligheder, deraf 3 Friboliger. I 1903 er udbetalt, dels til Stiftelsens Beboere, dels til trængende Laugsmedlemmer og disses Enker, ialt 594 Kr., hvoraf c. $^2/_3$ til førstnævnte.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 85.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 46.000 Kr.; desuden ejes et Legat paa 10.000 Kr., der indestaar hos Testator, der imidlertid aarlig yder Stiftelsen en Rente paa 400 Kr.

Skomagerlaugets Stiftelse har til Formaal at afgive Fribolig til trængende Medlemmer af Skomagerlauget og disses Enker. Stiftelsen ejer Ejendommen Nansensgade Nr. 40, der indeholder 24 Friboliger paa 2 Værelser, hvoraf de 5 er delte til 2 Enker hver, samt 26 Lejligheder til fuld Leje. Til Stiftelsens Fribeboere er der i 1903 i Understøttelser af forskellig Art uddelt 2882 Kr., deraf 696 Kr. af de Spannjerske Legater.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 150.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 99.354 Kr. Andre Aktiver 37.800 Kr., derunder Legater, hvoraf dog Renten af 1500 Kr. anvendes udenfor Stiftelsens Formaal.

Skrædermestrenes Stiftelse har til Formaal at yde værdige, trængende Skrædermestre og deres Enker Fribolig. Stiftelsen ejer Ejendommen Viktoriagade Nr. 18, der indeholder 24 Friboliger paa 1 Værelse, 23 Boliger til modereret Leje, nemlig 19 paa 2 Værelser og 4 paa 1 Værelse, samt 9 Lejligheder for fuld Leje. I aarlig Understøttelse ydes til gifte Par 55 Kr. og til Enkemænd eller Enker 45 Kr. I 1903 er til Stiftelsens Beboere uddelt i 41 Portioner tilsammen 1895 Kr., desuden i Brændselshjælp 236 Kr. Til Personer udenfor Stiftelsen er ydet i Understøttelse til Husleje m. m. 8 Portioner paa tilsammen 445 Kr.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 122.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 11.267 Kr. Andre Aktiver, derunder Legater, 95.826 Kr.

Slagterlaugets Stiftelse har til Formaal at yde Fribolig til ældre Medlemmer af Københavns Slagterlaug eller Enker efter saadanne.

Stiftelsen ejer Ejendommen Godthaabsvej Nr. 70, der indeholder 5 Friboliger à 2 Værelser og 1 Fribolig à 1 Værelse samt 17 Lejligheder til fuld Leje.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 90.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 41.734 Kr. Andre Aktiver 9922 Kr.

Smedemesterforeningens Stiftelse har til Formaal at skaffe Fribolig til gamle Smedemestre og deres Enker. Stiftelsen ejer Ejendommen Meinungsgade Nr. 17, der indeholder ialt 20 2-Værelseslejligheder. Naar Gælden er afdraget, skal alle Lejligheder være Friboliger. Af saadanne findes i Øjeblikket 4. I Understøttelser er til Beboere af Stiftelsen i 1903 udbetalt 320 Kr.

Stiftelsen er vurderet i Ejendomsskyld til 58.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 24.000 Kr. Andre Aktiver 9065 Kr. og Legater 32.439 Kr., dog at Renterne af 4559 Kr. i Øjeblikket anvendes udenfor Foreningens Formaal.

Snedkerlaugets Friboliger har til Formaal at yde Fribolig og anden Understøttelse til gamle, værdige og trængende Snedkermestre og deres Enker i København samt til deres trængende ugifte Døtre. Friboligerne, der findes i en særlig Bygning paa Snedkerlaugets Ejendom Grønnegade Nr. 41, bestaar af 3 Lejligheder paa 2 Værelser og 5 paa 1 Værelse. Til Fribeboerne er uddelt ialt 918 Kr. i 8 lige store Portioner.

Værdien af Bygningen, der er en Del af Snedkerlaugets samlede Ejendom, udgør efter et Skøn c. 20.000 Kr. Andre Aktiver, derunder Legater, 25.505 Kr.

Københavns Tømrerlaugs Stiftelse har til Formaal at yde Fribolig til trængende Medlemmer af Lauget og deres Efterladte. Stiftelsen ejer Ejendommen Valdemarsgade Nr. 11-13, der indeholder 2 Friboliger, 1 paa 2 og 1 paa 3 Værelser, samt 14 Lejligheder, der for Tiden udlejes, men efterhaanden, naar de økonomiske Forhold tillader det, skal gaa over til Friboliger. I Understøttelse til Fribeboerne er der uddelt 85 Kr. i to lige Halvdele.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 70.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 18.069 Kr. Andre Aktiver 5115 Kr. samt et Legat stort 17.985 Kr., af hvis Renter $^1/_{16}$ tilfalder hver Fribolig; det ikke benyttede Beløb oplægges.

Se endvidere: Københavns Bagerlaug, pag. 31, Dansk fotografisk Forening, pag. 33, og Københavns Murer- og Stenhuggerlaug, pag. 34.

e. Stiftelser for Mestre og Svende i Forening eller for deres Efterladte.

Bogbinder-Hjælpeforeningens Stiftelse har til Formaal at yde gamle trængende Bogbindere (Mestre og Svende) og deres Enker Fribolig. Stiftelsen ejer Ejendommen Elmegade Nr. 24-26, der indeholder 5 Friboliger à 2 Værelser samt 23 Lejligheder til fuld Leje.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 87.000 Kr., og i Prioriteter indestaar 62.443 Kr.

Guldsmedelaugets Byggeforening har til Formaal at give Fribolig og anden Understøttelse til gamle værdige, trængende Interessenter i Guldsmedelauget og deres Enker, dog at indtil en Fjerdedel af de til enhver Tid til Raadighed værende Fripladser kan tilstaas Guldsmedesvende og deres Enker. Byggeforeningen ejer Ejendommen Læssøesgade Nr. 13, der indeholder 11 Friboliger à 2 Værelser samt 8 Lejligheder til fuld Leje. Hver af Fribeboerne er der tillagt en Aarspenge paa 40 Kr. som Brændselstilskud.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 60.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 4500 Kr. Andre Aktiver 1239 Kr. samt en Legatkapital, stor 47.000 Kr.

Malernes Understøttelsesfond har til Formaal at understøtte gamle trængende Medlemmer, saavel Mestre som Svende, eller Enker efter saadanne. Fonden ejer Ejendommen Slotsgade Nr. 36, der indeholder 20 Friboliger à 2 Værelser samt 10 Boliger til fuld Leje. Hver af Fribeboerne har i 1903 modtaget en Understøttelse paa 28 Kr. 50 Øre, hertil er ialt medgaaet 570 Kr. I Huslejehjælp er desuden udbetalt 32 Portioner med tilsammen 695 Kr.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 75.000 Kr., og i Prioriteter indestaar 11.377 Kr. Legater 21.960 Kr., hvoraf 3000 Kr. er baandlagt til en særlig Byggefond, medens Renten af 1000 Kr. anvendes udenfor Stiftelsens Formaal.

„Typografernes Stiftelse" ejes af en Forening af samme Navn, hvoraf enhver Principal i Bogtrykkerfaget eller Typograf kan blive Medlem mod Erlæggelse af et Aarskontingent paa mindst 4 Kr. Foreningens Formaal er at give trængende Medlemmer eller deres Enker Bolig, Huslejehjælp og om muligt Pengeunderstøttelser. Stiftelsen ejer Ejendommene lille Istedgade Nr. 4, Viktoriagade Nr. 23 og Boyesgade Nr. 3-11, hvoraf dog den sidstnævnte først er taget i Brug Oktober 1903. Ejendommene indeholder 24 Friboliger à 2 Værelser

samt 107 Lejligheder til fuld Leje. I Understøttelser er der i 1903 udbetalt til Fribeboere i Stiftelsen 1828 Kr. samt i Huslejehjælp 515 Kr.

Ejendommene er vurderede i Ejendomsskyld til 545.500 Kr. og i Prioriteter indestaar 421.000 Kr. Andre Aktiver, derunder Legater, 50.435 Kr., dog at Renten af 4800 Kr. anvendes udenfor Stiftelsens Formaal

f. Stiftelser for selvstændige Næringsdrivende af Handelsstanden eller for deres Efterladte.

Etatsraad O. B. Suhr og Hustrus Friboliger er oprettet for trængende Grosserere og disses Enker. Stiftelsen ejer Ejendommen Valdemarsgade Nr. 5-7-9, med 14 Friboliger, deraf 12 paa 3 Værelser og 2 paa 2 Værelser.

Ejendommen, der er gældfri, er vurderet i Ejendomsskyld til 120,000 Kr. Udgifterne til Ejendommens Vedligeholdelse (i 1903 2563 Kr.) udredes af Grosserersocietetet, dog at selve Lejlighederne vedligeholdes af Beboerne.

Høkerforeningens Stiftelser har til Formaal at yde Foreningens gamle og trængende Medlemmer og disses Hustruer eller Enker Fribolig og Brændsel samt Understøttelse i Penge. Stiftelsen ejer Ejendommen Aldershaab, Peder Skramsgade Nr. 16, samt Ejendommen Classensgade Nr. 44 (Lipkesgade Nr. 6-16), der tilsammen indeholder 55 Friboliger, hvoraf 36 med 1 Værelse og 19 med 2 Værelser, samt 108 Lejligheder til fuld Leje. Der er i 1903 ydet Beboerne i Brændselshjælp (4 Tdr. Kul til hver) 506 Kr., i ugentlige Understøttelser (2 à 3 Kr.) 4382 Kr., til Lægehjælp, Medicin og Sygepleje 581 Kr. og i Julepenge 502 Kr., desuden i Særunderstøttelser fra Legaterne 663 Kr. Til Personer udenfor Stiftelserne er uddelt i Huslejehjælp 2474 Kr. og i Understøttelse af Legater 470 Kr.

Ejendommene er vurderede i Ejendomsskyld til 558.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 277.869 Kr. Andre Aktiver 59.632 Kr., deraf 14.000 Kr. Legater. Af den i Ejendommene indestaaende, Foreningen tilhørende Kapital hidrører 63.600 Kr. fra Legater, dog at der i Øjeblikket udbetales Renter af 7000 Kr. til Stiftelsen uvedkommende Personer.

Manufakturhandlerforeningens Fribolig er stiftet til Bedste for gamle Manufakturhandlere og Enker efter saadanne. Stiftelsen ejer Ejendommen Ryesgade Nr. 119 med 19 Toværelserslejligheder, alle Friboliger. I Understøttelser er i 1903 til Stiftelsens Beboere udbetalt 462 Kr. (se Manufakturhandlerforeningen, pag. 39).

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 70.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 20.000 Kr. Manufakturhandlerforeningens Understøttelsesfond udreder Udgifterne til Forrentning af Prioritetsgæld, Skatter, Reparationer m. m.

Marskandiserforeningen i København og Forstæder har, foruden at være en Syge- og Begravelseskasse, til Formaal at støtte gamle trængende Medlemmer af Foreningen. Denne har købt Ejendommen Ryesgade Nr. 73, der er bestemt til med Tiden at afgive Friboliger for Medlemmerne. Samtlige 23 Toværelserslejligheder er i Øjeblikket bortlejede til fuld Leje. Der er i 903 uddelt 3 Understøttelser med tilsammen 90 Kr.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 80.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 45.850 Kr. Kassebeholdning 7245 Kr.

Møbelhandlerforeningens Stiftelse har til Formaal at yde Fribolig til gamle, værdige og trængende Medlemmer af Foreningen og disses Enker. Stiftelsen ejer Ejendommen Nørre Farimagsgade Nr. 51 og Vendersgade Nr. 19, der indeholder 10 Friboliger, hvoraf 9 à 2 Værelser og 1 à 3 Værelser, samt 14 Toværelserslejligheder til fuld Leje. I Understøttelse til 8 Beboere er i 1903 ydet 405 Kr. og i Huslejehjælp og Understøttelse til Ikke-Beboere er uddelt 1085 Kr.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 120.000 Kr. Andre Aktiver, derunder Legater, 27.773 Kr., dog at Renten af 1700 Kr. i Øjeblikket tilfalder Legatstifterne. Foreningen har en Gæld paa 32.229 Kr.

Foreningen til Stiftelsen for trængende Restauratører og Værtshusholdere samt disses Enker ejer Stiftelsen Aldershvile, der har til Formaal at yde Fribolig og anden Understøttelse til Medlemmer af den nævnte Forening. Medlemmerne erlægger et Kontingent (i 1903 indkom i Kontingenter 1092 Kr.). Stiftelsen ejer Ejendommene Østervoldgade Nr. 18, 20 og 22 samt Ryesgade Nr. 58, der indeholder 26 Friboliger, deraf 20 paa 1 Værelse og Alkove og 6 paa 2 Værelser, samt 59 Lejligheder til fuld Leje. Af en Legatfond er til 23 Fribeboere udbetalt 774 Kr. og af en Understøttelsesfond til 2 Fribeboere 170 Kr. samt til 9 Personer udenfor Stiftelsen 200 Kr.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 198.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 148.257 Kr. Andre Aktiver (Legatfond og Understøttelsesfond) 35.529 Kr.

Urtekræmmerforeningens Stiftelse har til Formaal at yde Fribolig eller Bolig til modereret Leje til Medlemmer af Foreningen og disses Enker. Stiftelsen ejer Ejendommen Ægirsgade Nr. 55-65, Nannasgade Nr. 18 og Baldersplads Nr. 1, der indeholder 40 Friboliger à 2 Værelser og 40 Lejligheder til fuld Leje, hvoraf 6 med Butiker. Ejendommen er centralopvarmet.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 370.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 288.618 Kr. Andre Aktiver, indbefattet Legater, 63.541 Kr. Urtekræmmerforeningen betaler i Skatter og Reparationer af Stiftelsen ca. 2000 Kr. om Aaret.

Vognmandsforeningens Stiftelse har til Formaal at yde Fribolig til trængende Vognmænd og disses Enker. Stiftelsen ejer Ejendommen Fredericiagade Nr. 49, der indeholder 20 Toværelseslejligheder, hvoraf 17 Friboliger og 2 Boliger til modereret Leje. I 1903 er i Understøttelser til Beboerne samt i Huslejehjælp uddelt 670 Kr.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 126.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 51.234 Kr. Legater 15.000 Kr., dog at Renten af 1000 Kr. anvendes udenfor Stiftelsens Formaal.

Ølhandlernes Stiftelse er oprettet af Københavns Ølhandlerforening af 1875 for at yde Fribolig til Medlemmer af Foreningen eller disses Enker. Stiftelsen ejer Ejendommen Elmegade Nr. 6, der indeholder 3 Friboliger à 2 Værelser, 1 Lejlighed paa 2 Værelser til modereret Leje og 16 Lejligheder til fuld Leje. I Huslejehjælp er udbetalt 9 Portioner fra 70—180 Kr. med tilsammen 1335 Kr., og af en Legatfond er udbetalt 10 Understøttelser à 10 Kr., hvoraf 6 Portioner til Personer udenfor Stiftelsen.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 75.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 35.195 Kr. Andre Aktiver 42.913 Kr. samt en Legatfond 4035 Kr.

Handelsrejsendeforeningen af 1886 har blandt sine Formaal at skaffe Fribolig for værdige og trængende Medlemmer og disses Enker. Foreningen har erhvervet Ejendommen Mariendalsvej Nr. 36 A & B, der indeholder 3 Friboliger à 2 Værelser samt 13 Lejligheder til fuld Leje. Ejendommen er centralopvarmet.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 80.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 50.000 Kr. Foreningen har desuden en Byggefond, stor 6314 Kr.

Se endvidere: Hørkræmmerforeningen af 1881, pag. 38, og Foreningen af danske Handelsrejsende, pag. 40.

g. Stiftelser for fast ansatte Personer i underordnede Stillinger eller deres Efterladte.

Københavns Garnisons Underofficersforening, der omfatter Underofficerer baade af Hær og Flaade, har blandt sine Formaal at tilvejebringe en Fond til Opførelse af en Bygning, der skal indeholde Forsamlingslokaler, eventuelt et mindre Antal Boliger for ældre trængende afskedigede Underofficerer og deres Enker.

Byggefonden ejede den 31. December 1903 18.828 Kr.

Marinens Underofficersforenings Stiftelse er grundlagt og ejes af den nævnte Forening, hvis Formaal er at give sine ældre Med-

lemmer Bolig til nedsat Leje i Foreningsbygningen eller, naar Midlerne tillader det, Fribolig for Medlemmerne og deres Enker eller Huslejehjælp, indtil Bolig kan erholdes. Stiftelsen ejer Ejendommen Baggesensgade Nr. 6, der indeholder 2 Friboliger à 2 Værelser, 6 Lejligheder à 2 Værelser til nedsat Leje og 24 Lejligheder til fuld Leje. Huslejehjælp er givet til 23 pensionerede Medlemmer med ialt 1046 Kr.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 125.000 Kr., og i Prioriteter indestaar 63.751 Kr. Andre Aktiver 18.877 Kr.

Foreningen af 8. April 1873 for Tilvejebringelse af en Alderdomsbolig for Søværnets Underklasser har til Formaal, ved Hjælp af Medlemsbidrag i Forbindelse med anden Indtægt, at skaffe sine Medlemmer, naar de er over 60 Aar gamle og afskedigede af deres Tjeneste i Søværnets Underklasser, en Fribolig eller i Mangel heraf en Livrente. Foreningen ejer Ejendommene Rosenvængets Allé Nr. 21 og Faxe Tværgade Nr. 2, 4 og 6. Disse Ejendomme indeholder 11 Etværelses- og 61 Toværelseslejligheder, hvoraf henholdsvis 8 og 48 Lejligheder er Friboliger. I Livrente er til 6 Medlemmer, der ikke har Fribolig, udbetalt Portioner à 25 Kr.

Ejendommene er tilsammen vurderede i Ejendomsskyld til 160.000 Kr., og i Prioriteter indestaar 110,411 Kr. Desuden ejer Foreningen en Kapital paa 21.600 Kr. Foreningens Indtægter udgør, foruden Renterne af dets Aktiver, Medlemsbidrag paa tilsammen 1840 Kr. Desuden betaler Fribeboerne et maanedligt Bidrag til Dækning af Udgifterne ved Rengøring, Belysning, Renovation m. m.; derved indkom 3394 Kr.

„Søetatens Enkebolig“ er stiftet af Foreningen for Tilvejebringelse af en Fribolig for Enker efter Mænd i Søetatens faste Tjeneste; Fribolig skaffes enten i Foreningens Ejendom, Baadsmandsstræde Nr. 21—31, eller ved Huslejehjælp. Ejendommen indeholder 20 Friboliger à 2 Værelser samt 37 Lejligheder til fuld Leje. Huslejehjælp er ydet 37 Enker, hvoraf 8 har faaet hver 120 Kr. og 29 hver 84 Kr.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 150.000 Kr., og i Prioriteter indestaar 50.000 Kr. Andre Aktiver 56.000 Kr.

Postbudenes Byggeforening har til Formaal at yde Fribolig eller Huslejehjælp til Medlemmer, som er afskedigede paa Grund af Alderdom eller Svaghed, samt til Medlemmernes Enker. Foreningen ejer Ejendommene Vendersgade Nr. 21, Brorsonsgade Nr. 10 og Peter Fabersgade Nr. 16—22. Alle Lejlighederne i disse Ejendomme er imidlertid udlejede og Foreningen virker ved Uddeling af Huslejehjælp, der som Regel udgør 200 Kr. om Aaret. I 1903 er til 8 Pensionister og 24 Enker udbetalt ialt 5883 Kr.

Ejendommene er vurderede i Ejendomsskyld til 284.000 Kr., og i Prioriteter indestaar 149.953 Kr. Andre Aktiver 24.628 Kr. I Kontingent er i 1903 udredet 3081 Kr.

Københavns Postbudes Alderdomshjem har til Formaal at yde Fribolig til gamle Postbude og disses Enker. Stiftelsen ejer Ejendommen Østre Fasanvej Nr. 34 & 36 og Mariendalsvej Nr. 61. For at kunne nedbringe Prioritetsgælden ydes der i Øjeblikket ingen Friboliger. I Huslejehjælp til 4 Enker og et pensioneret Postbud er i 1903 af de Spannjerske Legater uddelt 5 Portioner à 40 Kr.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 210.000 Kr., og i Prioriteter indestaar 193.038 Kr.

Toldrorsbetjentforeningen for Alderdoms- og Enkeboliger har til Formaal at give Huslejehjælp eller, naar Foreningens Stilling tillader det, Fribolig til Medlemmer, der er afskedigede paa Grund af Alderdom og Svagelighed, samt til Medlemmernes Enker og at yde Begravelseshjælp (100—175 Kr.) til Medlemmer og Hustruer, samt til Medlemmer at give mindre Laan (60 Kr. og derunder) til 6 pCt., hvoraf 2 pCt. anvendes til Dækning af resterende Gæld ved en Laantagers Død. Foreningen har i Huslejehjælp til Enker ydet 10 Portioner fra 50 til 160 Kr., ialt 1100 Kr., og i Begravelseshjælp 3 Portioner for tilsammen 380 Kr. Foreningen ejer Ejendommen Aalborggade Nr. 29 (Randersgade Nr. 11), der indeholder 12 Toværelsers- og 12 Treværelserslejligheder, hvoraf de første, naar Midlerne tillader det, skal anvendes til Friboliger.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 85.000 Kr., og i Prioriteter indestaar 70.793 Kr. Andre Aktiver 13.051 Kr. foruden Legatkapital 27.300 Kr.

Bræstrups Stiftelse har til Formaal at afgive Fribolig for gamle Politibetjente og deres Enker. Enhver Over-, Inspektions- eller Politibetjent under 42 Aar kan mod et Indskud af 4 Kr. og et maanedligt Kontingent af 35 Øre aabne Adgang for sig og Hustru til Fribolig, efterat Manden er fyldt 55 og Hustruen 50 Aar. Stiftelsen ejer Ejendommen Nørre Allé Nr. 17, der indeholder 15 Friboliger, deraf 8 paa 1 og 7 paa 2 Værelser, 3 Toværelseslejligheder til modereret Leje og 15 Lejligheder til fuld Leje. Til Fribeboerne er der ved Juletid i Brændselshjælp udbetalt 236 Kr. og i Julepenge 150 Kr., og i Huslejehjælp til 31 Personer udenfor Stiftelsen er udbetalt 2190 Kr.

Ejendommen, der er gældfri, er vurderet i Ejendomsskyld til 70.000 Kr. Andre Aktiver 600 Kr. Af det Spannjerske Legat modtager Stiftelsen aarlig 1000 Kr.

Brandfolkenes Stiftelse, der ejes af Brandfolkenes Understøttelsesforening (se pag. 43), yder Fribolig til gamle Medlemmer af Foreningen

og disses Enker enten ved Optagelse i selve Stiftelsen eller ved Huslejegodtgørelse. Stiftelsen ejer Ejendommen Eriksgade Nr. 12-14 med 24 Lejligheder à 2 Værelser, hvoraf 9 Friboliger; desuden er ydet 1 Portion Huslejehjælp med 144 Kr.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 68.000 Kr., og i Prioriteter indestaar 37.116 Kr.

Københavns Kontorbudeforenings Stiftelse er oprettet af Kontorbudeforeningen af 1875. Stiftelsen har til Formaal at yde Fribolig til gamle, værdige udtjente Medlemmer af Foreningen og disses Enker. Stiftelsen ejer Ejendommen Korsgade Nr. 17, der indeholder 24 2-Værelseslejligheder, hvoraf 2 Friboliger. Til Medlemmer, der ønsker at bo udenfor Stiftelsen, ydes Huslejehjælp. Som saadan er i 1903 ydet 18 Portioner til et samlet Beløb af 2425 Kr.

Ejendommen, der er gældfri, er vurderet i Ejendomsskyld til 65.000 Kr. Andre Aktiver 11.714 Kr.

Se endvidere: Sporvejsfunktionærernes Forening af 1890, pag. 43.

h. Stiftelser for Arbejderklassen og for Tyende.

Arbejderhjemmet „Fredenshus“ er oprettet af Foreningen til Lærlinges Uddannelse og har til Formaal at tilvejebringe et Alderdomshjem for værdige trængende af Arbejderklassen. Stiftelsen ejer Ejendommen Fredenshus, Sortedams Dossering Nr. 49, der indeholder 63 Friboliger, nemlig 40 paa 1 Værelse, hvoraf 10 med hvert sit Køkken og 30 med parvis fælles Køkken, 19 paa 1 Værelse og Alkove, 4 paa 2 Værelser og endvidere 2 Toværelserslejligheder til modereret Leje. Ejendommen indeholder tillige 29 Lejligheder til fuld Leje. Til Fribeboere er uddelt 117 Kr. samt Udbyttet af en Juleindsamling 329 Kr.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 245.000 Kr., og i Prioriteter indestaar 145.589 Kr. Andre Aktiver 62.541 Kr. samt Legater 36.591 Kr., dog at der herpaa hviler Rentenydelser til en Legatar paa 60 Kr. Af Varelotteriets Overskud har Stiftelsen oppebaaret 18.000 Kr.

Kong Frederik den 7des Stiftelse for fattige Fruentimmer af Arbejderklassen, oprettet af Louise Christine, Lensgrevinde af Danner, giver Enker og ugifte Kvinder af Arbejderklassen, der er forsørgelsesberettigede i København og paa Frederiksberg, frit Husly. Stiftelsen ejer Ejendommen Nansensgade Nr. 1, der indeholder 52 Friboliger, deraf 6 paa 2 Værelser uden Køkken, 40 paa 1 Værelse med Køkken og 6 paa 1 Værelse uden Køkken. Til 2 Beboerinder er af et Legat udbetalt tilsammen 35 Kr.

Ejendommen, der er gældfri, er vurderet i Ejendomsskyld til 322.000 Kr. Andre

Aktiver, derunder Legater, 124.180 Kr., hvoraf 87.313 Kr. er Borthigs Legat, hvorpaa der hviler en aarlig Renteydelse, stor 3746 Kr., til to Legatarer paa Livstid.

Bagermestrenes Svendestiftelse, der er oprettet af Bagerlauget, har til Formaal at skaffe Fribolig til gamle, værdige, trængende Bagersvende, som er mindst 50 Aar og som har arbejdet mindst 20 Aar ved Bagerfaget heri Landet, deraf mindst 10 Aar i København, samt til saadanne Svendes Enker. Stiftelsen ejer Ejendommen Stengade Nr. 24, der indeholder 18 Friboliger, deraf 14 paa 2 og 4 paa 1 Værelse, desuden 29 Lejligheder til fuld Leje. Til Fribeboere er der i 1903 udbetalt Understøttelser paa tilsammen 2774 Kr.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 110.000 Kr., og i Prioriteter indestaar 37.683 Kr. Andre Aktiver, derunder Legater, 77.763 Kr.

Grosserer og Farver Benny Goldschmidts Stiftelse yder Fribolig til værdige og trængende Svende eller andre Arbejdere ved Haandværksdrift, der er eller har været gifte, samt til værdige og trængende Enker efter saadanne Mænd. Der kræves 45 Aars Alder og Bopæl i eller ved København, eller, for Enkernes Vedkommende, at deres Mænd ved Døden opfyldte de nævnte Betingelser med Hensyn til Bopæl. Særlig kommer Farversvende og Farveriarbejdere og deres Enker i Betragtning med yderligere Fortrinsret for Legatstifterens Arbejdere og deres Enker. Stiftelsen ejer Ejendommen Ryesgade Nr. 31, der indeholder 21 Friboliger paa 2 og 9 paa 1 Værelse, desuden en Lejlighed paa 2 Værelser. Foruden Fribolig erholder 10 Familier aarlig hver 40 Kr.

Ejendommen, der er gældfri, er vurderet i Ejendomsskyld til 78.000 Kr., og Stiftelsen ejer yderligere en Kapital paa 56.000 Kr.

Garversvendeforeningens Stiftelse, der er grundlagt af Københavns Garverlaugs Svendelade og nu bestyres af Københavns Garverlaug, yder Fribolig og Bolig til nedsat Leje til værdige, trængende Garversvende, der har været Medlemmer af den københavnske Garversvendeforenings Sygekasse, og til Enker efter disse. Stiftelsen ejer Ejendommen Prinsesse Charlottesgade Nr. 53, 55 & 57, der indeholder 7 Friboliger, deraf 4 paa 1 Værelse og 3 paa 2 Værelser, 12 Toværelserslejligheder til modereret Leje og 8 Boliger til fuld Leje. Til Beboere i Stiftelsen er der af Legatrenter uddelt 2 Understøttelser paa tilsammen 175 Kr. Ved Extrabidrag fra Sygekassens Medlemmer dannes der en Fond, hvoraf uddeles Brændselshjælp til Svendestiftelsens Beboere; i 1903 er uddelt 6 Portioner med tilsammen 90 Kr.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 60.000 Kr., og i Prioriteter indestaar 42.000 Kr. Andre Aktiver 6.476 Kr., deraf et Legat 5000 Kr.

Alderdomshjemmet for Grovsmedeforeningen af 1873, hvilken Forening omfatter Arbejdere i Grovsmedehaandværket, afgiver Fribolig for trængende, gamle arbejdsudygtige Medlemmer af Foreningen og disses Enker. Stiftelsen ejer Ejendommen Ryesgade Nr. 70, der indeholder 5 Treværelserslejligheder og 40 Toværelserslejligheder, hvoraf 2 Friboliger. I Huslejehjælp er desuden til 2 Medlemmer og 3 Enker ydet ialt 588 Kr. og i Gaver ved Julen til 7 Medlemmer 140 Kr., derunder 40 Kr. fra en til Stiftelsen knyttet Understøttelseskasse.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 134 000 Kr., og i Prioriteter indestaar 58.367 Kr. Andre Aktiver 12.000 Kr.

Murersvendeforeningens Stiftelse har til Formaal at yde Fribolig til værdige, trængende, gamle Murersvende, der har været Medlemmer af Foreningen, og til deres Enker. Stiftelsen ejer Ejendommen Smedegade Nr. 10, der indeholder 38 Friboliger, hvoraf 30 paa 1 Værelse med Alkove og 8 paa 2 Værelser, samt 45 Lejligheder til fuld Leje. Til Fribeboere er der i 1903 udbetalt 37 Portioner à 21 Kr. med ialt 777 Kr.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 200.000 Kr.. og i Prioriteter indestaar 110.000 Kr. Andre Aktiver, derunder Legater, 27.650 Kr., dog at Renterne af 5000 Kr. i Øjeblikket anvendes udenfor Stiftelsens Formaal.

Opvarter- og Tjenerforeningens Stiftelse har til Formaal at yde Fribolig eller Huslejehjælp til trængende Medlemmer. Stiftelsen ejer Ejendommen Nordvestvej Nr. 6, der indeholder 17 2-Værelserslejligheder, og 6 3-Værelserslejligheder; af de førstnævnte er 7 Friboliger.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 73.000 Kr., og i Prioriteter indestaar 34.300 Kr. Andre Aktiver 32.593 Kr.

Sadelmager- og Tapetserersvendeforeningens Stiftelse har til Formaal at yde Fribolig til gamle Svende og deres Enker. Stiftelsen ejer Ejendommen Meinungsgade Nr. 16, der indeholder 5 Etværelsers- og 14 Toværelserslejligheder; deraf er 3 af hver Slags Friboliger. I Julegaver til 3 gamle Svende og 3 Enker er ydet 140 Kr.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 42.000 Kr., og i Prioriteter indestaar 25.161 Kr. Stiftelsen ejer et Legat paa 5000 Kr. og i Kontanter 1100 Kr.

Skomagersvende-Broderskabets Stiftelse, der er grundlagt ved Hjælp af ugentlige Bidrag af Københavns Broderskabs Interessenter samt ved velvillige Bidrag, har til Formaal at yde sine Interessenter Fribolig i Stiftelsens egen Ejendom, Gasværksvej Nr. 25-27, eller Huslejehjælp. I Ejendommen findes 4 Friboliger paa 1 Værelse samt 30

Boliger til fuld Leje. Huslejehjælp er i 1903 ydet til 38 Personer med ialt 3468 Kr. Stiftelsen har desuden til hver af de nævnte 38 Personer samt til de 4 Fribeboere for de nævnte Personer ydet 4 Kr. ved Juletid samt udredet Kontingentet til Sygekassen med 242 Kr. I Understøttelse til Medlemmer udenfor Stiftelsen er ydet 73 Kr. samt af det Spannjerske Legat til 6 Interessenter, der stod nærmest for Tur til at erholde Fribolig, 300 Kr.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 81.000 Kr., og i Prioriteter indestaar 16.000 Kr. Legater 2600 Kr.

Skorstensfejersvendenes Stiftelse, oprettet af Skorstensfejersvendeforeningens Understøttelseskasse af 1872, har til Formaal at give Fribolig eller Bolig til modereret Leje til værdige, trængende Skorstensfejersvende, der er eller har været Medlemmer af nævnte Kasse, eller til Enker efter saadanne. I Ejendommen Horsensgade 7-9, der erhvervedes i 1903, har i nævnte Aar ikke været nogen Fribolig.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 83.000 Kr., og i Prioriteter indestaar 72.000 Kr. Andre Aktiver ca. 2300 Kr.

Skrædersvendenes Stiftelse, der er grundlagt af det tidligere Skrædersvendelaug (nu Skrædersvendeforeningen), har til Formaal at yde Fribolig til gamle og trængende Skrædersvende, der er Medlemmer af Skrædersvendenes Begravelseskasse, eller til Enker efter disse. Stiftelsen ejer Ejendommen St. Hansgade Nr. 7, der indeholder 38 Friboliger paa 1 Værelse. I Understøttelse til Stiftelsens Beboere er der i 1903 udbetalt af Legater 930 Kr.

Ejendommen, der er gældfri, er vurderet i Ejendomsskyld til 80.000 Kr.; Legater 33.800 Kr., Gæld 2000 Kr. Skrædersvendenes Begravelseskasse udreder aarlig 800 Kr. til Ejendommens Drift.

Snedkersvendenes Stiftelse, der er grundlagt af det gamle Snedkersvendelaug (senere de forenede Snedkere af 1862), har til Formaal at give Fribolig til gamle Snedkersvende eller deres Enker. Stiftelsen ejer Ejendommen Gamle Kongevej Nr. 35 & 37, der indeholder 46 Friboliger, deraf 32 paa 1 Værelse og 14 paa 2 Værelser, samt 64 Lejligheder til fuld Leje. I Understøttelser er der i 1903 til Fribeboere udbetalt 653 Kr., hvorhos Stiftelsen har betalt Kontingent for Fribeboerne til Syge- og Begravelseskassen med 445 Kr.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 352.700 Kr. og i Prioriteter indestaar 199.440 Kr. Andre Aktiver, derunder Legater, 14.349 Kr.

Jomfru Christiane Lassens Stiftelse har til Formaal at yde livsvarige Boliger til ugifte, sædelige trængende Kvinder, der enten er svagelige eller over 30 Aar gamle. Stifterindens Slægt har, for saa vidt

de stillede Betingelser opfyldes, absolut Fortrinsret, og blandt de andre Ansøgere foretrækkes de, der har ernæret sig ved Syning, navnlig Handskesyning eller lignende Haandarbejde, og som er fødte i København eller har boet sammesteds i 1 Aar. Stiftelsen ejer Ejendommen Landemærket Nr. 14, der indeholder 6 Friboliger, 4 à 1 Værelse og 2 à 2 Værelser, medens 2 Boliger er udlejede.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 15.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 2400 Kr. Stiftelsen ejer ingen Kapital.

Telefonarbejdernes Alderdomskasse, der som Medlemmer optager faste Arbejdere ved Københavns Telefonselskab, har til Formaal at oprette et Alderdomshjem, hvor gamle og invalide Telefonarbejdere kan opnaa Fribolig eller Bolig til modereret Leje. Kassen har til dette Formaal indsamlet en lille Formue ved Overskud fra Fester, Maskerader og lignende, og naar de nødvendige Midler er samlede, vil man skride til Oprettelsen af Hjemmet. Kassen yder endvidere Laan til Medlemmerne mod billig Rente; i 1903 er ydet Laan til Beløb 10.188 Kr. Der betales et Indskud, men intet Kontingent.

Aktiver 9310 Kr., hvoraf udestaaende Laan 4873 Kr.

Stiftelsen for gamle Tømrersvende og deres Enker er oprettet af Københavns Tømrersvendelaug (senere Foreningen for Hustømrere i København) og har til Formaal at yde Fribolig til gamle Tømrersvende og deres Enker. Stiftelsen ejer Ejendommene Adelgade Nr. 27 og Faxegade Nr. 8, der indeholder 39 Friboliger à 1 Værelse, deraf 19 med Alkove, samt 18 Boliger til fuld Leje. I Understøttelse ved Juletid er til 35 Fribeboere ydet 25 Kr. til hver samt af Legatrenter 24 Portioner for tilsammen 315 Kr.

De nævnte Ejendomme er vurderede i Ejendomsskyld til 109.800 Kr. og i Prioriteter indestaar 22.250 Kr. Andre Aktiver 8256 Kr. samt Legater 10.325 Kr., dog at Renten af 1325 Kr. anvendes udenfor Stiftelsens Formaal. Blandt Indtægter er et Medlemskontingent paa 3508 Kr.

Brødrene Soldenfeldts Stiftelse har to Afdelinger A og B. Den første optager værdige og trængende, aldrende Lærerinder, Husjomfruer, Syjomfruer og Kvinder i lignende Stillinger; Afdeling B værdige og trængende, aldrende Tjenestepiger. Til Optagelse kræves for begge Afdelinger Ophold i København og en Alder af mindst 50 Aar. Ingen optages i nogen af Stiftelserne uden at have mindst 200 Kr. i fast aarlig Indtægt. Stiftelsen, der ejer Ejendommen Sortedams Dossering Nr. 85 og Ryesgade 104, har til Formaal at yde Beboerne Fribolig med Varme og en aarlig Understøttelse. Afdeling A indeholder 71

Lejligheder, nemlig 54 med 2 Værelser og 17 med 1 Værelse og Alkove, Afdeling B 54 Etværelseslejligheder med Alkove. Til samtlige Lejligheder hører Køkken; Bygningen er centralopvarmet. Beboerne oppebærer en aarlig Understøttelse i A paa 100 Kr., i B paa 78 Kr.

Ejendommen, der er gældfri, er vurderet i Ejendomsskyld til 500.000 Kr. Stiftelsen ejer en Kapital paa 940.200 Kr.

Poul Fechtels Hospital, ogsaa kaldet „Hamborger Sjæleboder", Møntergade Nr. 28, er stiftet 1570 til Fribolig for 14 fattige Tjenestefolk. Om Stiftelsens Virksomhed i 1903 og dens økonomiske Forhold har Oplysning ikke kunnet tilvejebringes.

IV. Stiftelser for abnorme.

Alderdomshjemmet for døvstumme til Fordel for ældre, svagelige og trængende Medlemmer af Døvstummeforeningen af 18. November 1866 ejer Ejendommen Brohusgade Nr. 17, der indeholder 3 Friboliger à 2 Værelser samt 17 Lejligheder til fuld Leje. Desuden er ydet en Huslejehjælp paa 100 Kr.

Alderdomshjemmet er vurderet i Ejendomsskyld til 90.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 53.617 Kr. Andre Aktiver 3902 Kr. Hjemmet har en Indtægt af Varelotteriet paa 3000 Kr.

Se endvidere: De blindes Syge- og Begravelseskasse, pag. 67.

V. Billige Boliger for Arbejdere og ligestillede.

Aktieselskabet Arbejderboligerne paa Jagtvejen ved Arbejderforeningen af 1860 har i Aarene 1867—77 opført ialt 17 Bygninger med 46 Etværelses- og 96 Toværelserslejligheder. Til Lejlighederne hører Køkken, men uden Vand og Vadsk. Den maanedlige Leje er fra 6 til 10 Kr. I Tantième til de ældste Beboere er der udbetalt 386 Kr.

Ejendomskomplexet er vurderet i Ejendomsskyld til 99.000 Kr., hvorhos der er en Aktiekapital, stor 70.000 Kr., der forrentes med 6 pCt., og i Prioriteter indestaar 86.168 Kr. Andre Aktiver c. 40.000 Kr.

Aktieselskabet til Opførelse af Boliger for Arbejderklassen er stiftet i 1850 med en Aktiekapital af 115.200 Kr. med det Formaal at oprette billige Boliger for Arbejderklassen. Selskabet ejer Ejendommene Overgaden oven Vandet Nr. 66-74 og 84-88, der indeholder 5 Etværelseslejligheder (maanedlig Leje fra 5-14 Kr.) og 57 Toværelseslejligheder (maanedlig Leje fra 8-15½ Kr.).

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 135.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 40.935 Kr. Aktiekapitalen, der udgør 115.200 Kr., forrentes med 3 pCt.

Foreningen af 1865 til Opførelse af billige Arbejderboliger er stiftet af 25 Mænd i København samt af Sparekassen for København og Omegn. Formaalet er at skaffe Personer, der hører til de ubemidlede Samfundsklasser, gode Boliger til en rimelig og lempelig Lejeafgift. Foreningen ejer et Ejendomskomplex mellem Suensonsgade og Gernersgade (Suensonsgade Nr. 55-63 = Gernersgade Nr. 50-56), der indeholder 84 Etværelseslejligheder og 59 Toværelserslejligheder. Lejeafgiften udgør for Etværelseslejlighederne c. 9 Kr., for Toværelserslejlighederne c. 11 à 12 Kr. maanedlig.

Ejendommene er vurderede i Ejendomsskyld til 250.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 108.000 Kr. Foreningen ejer desuden en Kapital paa 50.168 Kr.

Foreningen for Alderdomsfriboliger har til Formaal at hjælpe ubemidlede til i Alderdommen at opnaa Fribolig. Foreningen har i dette Øjemed opført Boliger, der udlejes for en Leje, som efterhaanden aftager, saa at Lejeren og hans Enke efter en vis Aarrække bor frit. Foreningen ejer 3 Ejendomme i Provinsbyer og 5 i København og Frederiksberg, nemlig Vester Fælledvej Nr. 56 (med 16 Boliger, deraf 10 Friboliger), Amagergade Nr. 16 (med 31 Boliger, deraf 12 Friboliger), Virginiavej Nr. 14 (med 16 Boliger, deraf 11 Friboliger), Prinsesse Charlottegade Nr. 40 (med 27 Boliger, deraf 14 Friboliger), Jagtvej Nr. 19 (med 16 Boliger, deraf 7 Friboliger). Ialt er der i de københavn-frederiksbergske Ejendomme 106 Boliger, deraf 71 med 2 Værelser og 35 med 1 Værelse. Af Boligerne var 54 Friboliger.

De 5 Ejendomme i København og Frederiksberg er vurderede i Ejendomsskyld til 291.000 Kr., men da Kapitalværdien af Foreningens Forpligtelser overfor nuværende og tidligere Beboere af de københavnske Ejendomme ved Udgangen af 1903 kan anslaas til c. 110.000 Kr. og da den Selskabet paahvilende Gæld, 126.000 Kr., væsenlig maa betragtes som Prioriteter i de københavnske Ejendomme, skønnes Forskellen mellem disses Værdi og de paa samme hvilende Forpligtelser at kunne sættes til c. 65.000 Kr.

„Kristianshavns Understøttelsesforenings Arbejderboliger“ er stiftet i 1868 af Kristianshavns Understøttelsesforening. Formaalet er

at skaffe billige og sunde Arbejderboliger paa Kristianshavn. Foretagendet er grundet som Aktieselskab. Den oprindelige Aktiekapital udgjorde 131.200 Kr., men er ved Amortisation den 31. Decbr. 1903 nedbragt til 24,000 Kr. Naar hele Aktiekapitalen er indløst, vedbliver Kristianshavns Understøttelsesforening at administrere Ejendommene, saaledes at Overskudet anvendes i velgørende, endnu ikke nærmere bestemt Øjemed. Selskabet ejer Ejendommene Nr. 46-48 i Prinsessegade, Nr. 59 i St. Annægade, Nr. 16 i Dronningensgade og Nr. 3 i Prinsessegade, der tilsammen indeholder 143 1-Værelseslejligheder (maanedlig Leje 8-10½ Kr.) og 57 2-Værelserslejligheder (maanedlig Leje 12-15 Kr.). I 1903 var der 2 Friboliger og 8 Boliger til nedsat Leje.

Ejendommene er i Ejendomsskyld vurderede til 480.000 Kr., og i samme indestaar 37.772 Kr.

Lægeforeningens Boliger, der er stiftede af Lægeforeningen og Centralkomitén i Aaret 1857, har til Formaal at udleje sunde og billige Boliger for de ubemidlede Klasser. Foreningen ejer to Bygningskomplexer ved Østerbrogade (Nr. 57) og ved Strandvejen, der tilsammen indeholder 50 3-Værelsers Lejligheder (aarlig Leje 168-198 Kr.), 322 2-Værelsers Lejligheder (aarlig Leje 117-150 Kr.) og 343 1-Værelses Lejligheder (aarlig Leje 75-123 Kr.). Paa Ejendommen Østerbrogade findes en Forsamlingssal og en Badstue. I nær Forbindelse med Boligerne staar ogsaa Kronprinsesse Louises Asyl, der søges af de i Boligerne hjemmehørende Børn (se herom nærmere Asylet). Lægeforeningens Boliger ejer Asylbygningen, hvoraf ingen Leje betales, hvorhos der ydes Asylet et aarligt Bidrag paa 1500 Kr. Til forskellige af Beboerne er i 1903 udbetalt i Gaver 605 Kr.

Lægeforeningens Boliger er vurderede i Ejendomsskyld til 1.068.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 497.000 Kr.

Sømandshjemmet, Wildersgade Nr. 68, er oprettet af Sømandsforeningen med det Formaal at skaffe Søfolk og deres Enker billige og sunde Boliger. Ejendommen rummer, foruden et Hotel m. m., 70 Lejligheder, hvoraf 9 paa 1 Værelse (maanedlig Leje 7½-10 Kr.), 49 paa 2 Værelser (maanedlig Leje 12-18 Kr.) og 12 paa 3 Værelser (maanedlig Leje 22-30 Kr.). For Tiden bebos Bygningen ogsaa af andre end Søfolk.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 248.000 Kr. og i Prioriteter indestaar 221.040 Kr. Inventarium har en Værdi af 1200 Kr.

VI. Stiftelser for Personer, der hører til særlige Trossamfund.

Nathan Joseph Frænckels Stiftelse, Dyrkøb Nr. 3, er et Alderdomshjem for værdige og trængende Jøder, Mænd og Kvinder. Hjemmet, der yder fuld Forplejning efter jødisk Ritus, Lys, Brændsel, Vadsk, Bade, Sygepleje, afgiver Bolig for 8 Alumner i 8 Værelser med 1 Kammer til hvert Værelse og med tilhørende Fælleslokaler. Resten af Ejendommen er bortlejet (for 7962 Kr. aarlig). Udgiften til Stiftelsens Drift i 1903 var 6025 Kr., heri ikke medregnet Lejeværdien af den af Stiftelsen benyttede Del af Ejendommen, der kan ansættes til 2256 Kr.

Ejendommen er vurderet i Ejendomsskyld til 150.000 Kr., og i Prioriteter indestaar 60.468 Kr. Andre Aktiver 100.640 Kr.

Mosaisk Trossamfunds Stiftelser, Ny Kongensgade Nr. 8—12, for jødiske Familier eller enlige Personer bestaar af:

1) Melchiors Stiftelse, indeholdende 4 Lejligheder med 2 Værelser og 4 med 3 Værelser.
2) Eibeschütz's Stiftelse, indeholdende 10 Lejligheder med 2 Værelser og 3 med 1 Værelse og Tekøkken.
3) Menighedens egen Stiftelse, indeholdende 6 Lejligheder med 2 Værelser og 16 med 1 Værelse og Tekøkken.

Beboerne af Melchiors Stiftelse betaler en ringe Leje (20 à 40 Kr. om Aaret), de andre Stiftelser er Friboliger. Hver af Beboerne i Eibeschütz's Stiftelse er der extra af Legatstifteren tillagt 100 Kr. om Aaret.

Ejendommen Ny Kongensgade Nr. 8—12 er sammen med Ejendommen Ny Kongensgade Nr. 6, som dels indeholder Børnehjem og Menighedens Administrationslokaler, dels er udlejet (samtlige disse Lokaler er ansat til en Lejeværdi af 8500 Kr. aarlig), vurderet i Ejendomsskyld til 400.000 Kr. Paa Ejendommene tilsammentagne hviler, foruden Bankhæftelserne, en Pantegæld paa 76.500 Kr. samt rentefri Gæld til Eibeschütz's Stiftelse 42.040 Kr. og til Melchiors Stiftelse 28.000 Kr.

Lene Frænkels Stiftelse giver Fribolig til jødiske Familier og enlige Personer. Stiftelsen ejer Ejendommen Rosengaarden Nr. 3, som indeholder 12 Friboliger à 2 Værelser.

Ejendommen, der er uprioriteret, er vurderet i Ejendomsskyld til 65.000 Kr. Andre Aktiver 9200 Kr.

Stiftelsen Meyers Minde giver Fribolig til jødiske Familier eller enlige Personer. Stiftelsen ejer Ejendommen Krystalgade Nr. 12, der

indeholder 30 Friboliger, hvoraf 5 er 3 Værelsers Lejligheder, medens Resten er omtrent ligelig delt mellem 1 og 2 Værelsers Lejligheder, alle med Køkken.

Ejendommen, der er uprioriteret, er vurderet i Ejendomsskyld til 95.000 Kr.

St. Petri Kirkes, W. Thymes og A. Pelts Plejestiftelser, Larslejstræde Nr. 7, er bestemte til Optagelse af 8 Mænd og 27 Kvinder. Nærmere Oplysninger om Stiftelsernes Virksomhed savnes.

LEGATER OG FONDS

I. Legater eller Fonds, der helt eller delvis anvender deres Midler til at støtte velgørende Foreninger, Stiftelser eller Institutioner.

Oline Emilie Andersens Legat har til Formaal at understøtte forskellige Foreninger, eventuelt en ugift Kvinde over 50 Aar. Der er i 1903 udbetalt 280 Kr. til 3 velgørende Foreninger*) samt 80 Kr. til Invalideforsørgelsen, ialt 360 Kr.

Legatkapital 11.400 Kr.

Baadebygger J. O. Bensens og Søsters Legat har i 1903 til forskellige Asyler og Arbejdsstuer for Børn uddelt 2400 Kr.

Legatkapital 68.243 Kr.

O. G. Blechingbergs Legat understøtter forskellige velgørende Foreninger. Til disse er i 1903 udbetalt tilsammen 4320 Kr., medens 900 Kr. er udbetalt til forskellige i Fundatsen nævnte Personer.

Legatkapital 135.000 Kr.

Grosserer Henrik Anker Cappelens Legat understøtter forskellige velgørende Selskaber og Foreninger. Der er i 1903 til disse Institutioner udbetalt ialt 5187 Kr. og til 2 i Fundatsen indsatte Personer 5000 Kr., ialt 10.187 Kr.

Legatkapital 303.600 Kr.

Det Classenske Fideikommis' Midler anvendes til at danne nyttige Samfundsborgere, til at understøtte og befordre Vindskibelighed og

---

*) Naar ikke andet udtrykkeligt anføres, betegner velgørende Foreninger og andre velgørende Institutioner i denne Gruppe saadanne, der falder ind under vor Undersøgelse. Da de til disse Institutioner udbetalte Summer udgør en Del af sammes Indtægter og derigennem af den af Institutionerne øvede Velgørenhed, har Anførelsen af disse Beløb paa dette Sted efter vor Undersøgelses Karakter kun Betydning til Forklaring af Legatrenternes Fordeling.

Arbejdsomhed samt til at hjælpe og lindre Fattigdom og Elendighed. Fideikommiset udstrækker sin Virksomhed over hele Landet og understøtter bl. a. ogsaa en Række af videnskabelige Institutioner og Videnskabsmænd, videnskabelige Tidsskrifter, landøkonomiske Institutioner og har opført og vedligeholder de Classenske Boliger for Arbejdere paa Frederiksberg m. v.

I Regnskabsaaret 1903—04 er til Institutioner med Hovedsæde i København uddelt følgende Beløb:

1) Til Undervisnings- og Opdragelsesanstalter samt Fripladser i saadanne ialt 12.724 Kr., hvoraf 10.124 Kr. til Institutioner, der falder ind under vor Undersøgelse.
2) Til velgørende Foreninger 13.050 Kr. Alle de paagældende Foreninger falder ind under vor Undersøgelse.
3) Til Hospitaler og Sygeplejeforeninger 11.750 Kr., deraf til Institutioner, der falder ind under vor Undersøgelse, 11.000 Kr. (og endvidere 150 Kr. til offentlig Behandling af Skolebørns Tænder).

Foruden de Summer, der saaledes uddeles til Institutioner og Foreninger, har Fideikommiset i 1903—04 uddelt følgende Beløb direkte til Enkeltpersoner, nemlig til:

Studering og anden Uddannelse	8975	Kr.
Opdragelseshjælp til Børn	12.026	-
Understøttelse til ugifte Kvinder over 50 Aar, som enten er Døtre af afdøde Embedsmænd eller har ernæret sig som Lærerinder	6240	-
Understøttelse til ugifte Kvinder over 50 Aar, som har været i Tyendeforhold	5700	-
— - andre enlige Personer	11.665	-
— - trængende i Anledning af Sygdom	10.452	-
— - trængende i ét eller andet bestemt Øjemed	3275	-
— - at afhjælpe Nød og Trang i Almindelighed	3126	-
	61.459	Kr.

Af det ovennævnte Beløb 61,459 Kr. kan ca. 50.000 Kr. antages at være kommet Personer i København og Frederiksberg til Gode.

Rekonvalescenthjemmet Karleby Plejehjem er bestemt for Børn og unge konfirmerede Piger, der efter en Sygdom eller paa Grund af Svagelighed trænger til et sundere Opholdssted og bedre Ernæring og Pleje, end de kan erholde i deres Hjem; Underskudet ved Driften i 1903—04 er 8623 Kr., og da, som Regel, Halvdelen af Børnene er fra København, er paa denne Konto godt 4000 Kr. kommet København til Gode.

Rekonvalescenthjemmet Arresødal ved Frederiksværk er bestemt for gifte eller ugifte Kvinder, der ernærer sig ved Haandgerning eller Undervisning, og for andre, der i social Stilling kan sættes i Klasse

med disse, samt for Børn over 14 Aar, hvis Forældre tilhører de nævnte Samfundsklasser. Mødre kan medtage spæde Børn. Hjemmet er indrettet til 25 Pladser, af hvilke Kommunehospitalet og Frederiks Hospital hver belægger 9 Pladser, medens det Classenske Fideikommis besætter 7 Pladser foruden de i Sommerhalvaaret extraordinært indrettede 6 Pladser. Kommunehospitalets Pladser tilfalder alle og Frederiks Hospitals Pladser saa godt som alle Personer i København, og af Fideikommisets egne 13 Pladser antages gennemsnitlig c. $^9/_{10}$ at komme København til Gode. Udgifterne i 1903 var for de 18 Hospitalspladser med Fradrag af refunderede Rejse- og Plejepenge 4711 Kr. og for Fideikommisets 13 Pladser 5163 Kr.

Det Classenske Fideikommis' Kapitalformue beløb sig den 31. Marts 1904 til 4.194.932 Kr. foruden en Reservefond af 169.926 Kr., medens Fideikommisets Gæld til samme Tidspunkt udgjorde 769.085 Kr.

Silke- og Klædehandler Edvard Falcks Legat har til Formaal:

1) at understøtte forskellige velgørende Foreninger og Institutioner; 2) at yde Hjælp til Personer, hørende til Haandværker-, Detailhandler- eller Borgerstanden (der nævnes særlig Guldsmedemestre, Klæde- og Silkehandlere og Manufakturhandlere); 3) at yde et Beløb til Forsørgelsesvæsenet til Uddeling mellem fattige; 4) at yde Understøttelse til velgørende Formaal, særlig saadanne, som er nævnte i Fundatsen, t. Ex. Beklædningshjælp til Friskolebørn.

Der er i 1903 udbetalt 18.770 Kr., hvoraf under 1) 8750 Kr., under 2) 5200 Kr. (25 Portioner à 40 Kr. og 42 Portioner à 100 Kr.), under 3) 400 Kr. og til bestemte i Fundatsen indsatte Personer 4420 Kr.

Legatkapital 687.513 Kr.

Ida Falcks og Wilhelmine Falcks Legat har til Formaal at yde Støtte til forskellige nærmere bestemte, for Størstedelen velgørende Institutioner, at give Understøttelse til mindst 50 Aar gamle Døtre af Haandværkere, der har været Borgere her i Staden, samt Beklædningshjælp til Friskolebørn. En Række af Legatstifteren indsatte Personer nyder for Tiden Understøttelse. I 1903 er anvendt i det hele 2510 Kr., deraf 160 Kr. til en Stiftelse. Restbeløbet falder udenfor vor Undersøgelse.

Legatkapital 90.468 Kr.

Guldsmedemester Lauritz Falcks Legat har til Formaal at støtte forskellige velgørende Institutioner samt endvidere at under-

støtte Guldsmedemestre eller Guldsmede her i Staden og Enker og Døtre efter saadanne og Døtre af Haandværkere her i Staden samt at uddele Brændselshjælp til fattige og hæderlige Borgere i København. Der er i 1903 udbetalt til 2 i vor Undersøgelse medtagne Institutioner 720 Kr. samt 12 Understøttelser fra 20—100 Kr. med ialt 880 Kr., hvorhos 2 i Fundatsen indsatte Personer har oppebaaret tilsammen 500 Kr., ialt 2100 Kr.

Legatkapital 77.527 Kr.

Garvermester C. W. Gerickes Legat har til Formaal: 1) at støtte forskellige nærmere bestemte velgørende Stiftelser og Institutioner; 2) at yde unge Haandværkere i København rentefri Laan, der tilbagebetales med 2 pCt. maanedlig; 3) at uddele Understøttelse i Portioner fra 200—600 Kr. aarlig til Studerende og Seminarister til Opnaaelse af Examen, samt 4) at give Rejseunderstøttelse til unge Haandværkere. Der er i 1903 udbetalt under 1) 4900 Kr., under 2) 8000 Kr., under 3) 19.822 Kr., hovedsagenlig til Personer i København, samt i Rejseunderstøttelse og til forskellige i Fundatsen nævnte Personer 12.300 Kr.

Legatkapital 1.500.773 Kr.

Konditor I. Fr. Gerickes Legat har til Formaal at understøtte bestemte Foreninger og Institutioner samt at yde Konfirmationshjælp. Paa Legatet hviler der dog en Række Ydelser til bestemte af Legatstifteren indsatte Personer. Der er i 1903 til sidstnævnte udbetalt 1400 Kr. samt til 5 velgørende Institutioner uddelt 300 Kr. og i Konfirmationshjælp 60 Kr.

Legatkapital 54.856 Kr.

Konditor Johan Ludvig Grandjeans Legat yder Understøttelse til Samaritanerne. Der er i 1903 uddelt 1060 Kr., hvoraf en Del er et opsparet Rentebeløb.

Legatkapital 5000 Kr.

Adelaide C. A. Halses Legat understøtter trængende Personer og yder endvidere Bidrag til to velgørende københavnske Institutioner. I 1903 er til sidstnævnte udbetalt ialt 150 Kr., til 2 Enker tilsammen 300 Kr. og til 4 ugifte Kvinder tilsammen 700 Kr., ialt 1150 Kr.

Legatkapital 30,900 Kr.

Frøken Elisa Henrichsens og Enkefru Caroline Meyers Mindelegat er stiftet til Fordel for velgørende Selskaber og Foreninger i København eller i Frederiksberg Kommune, særlig saadanne,

hvis Formaal er at hjælpe Børn og svagelige. I særlige Tilfælde kan der dog ogsaa tillægges enkelte værdige, trængende Personer Understøttelse af Legatet. I 1903 er anvendt ialt 2500 Kr., deraf 500 Kr. til velgørende Foreninger. Restbeløbet falder udenfor vor Undersøgelse.

Legatkapital 73.268 Kr.

Urmagermester Knud Johansens Legat er bestemt til at yde Understøttelse til: 1) trængende og værdige gamle Urmagere her i Staden; 2) forskellige velgørende Institutioner og 3) andre Øjemed efter Bestyrelsens Skøn. I 1903 er der til Urmagere og deres Enker udbetalt 400 Kr., Resten af Indtægten (1825 Kr.) er udbetalt til bestemte i Testamentet indsatte Personer.

Legatkapital 68.124 Kr.

Hattemager Anders Jørgensens Legat til Fordel for forskellige milde Stiftelser understøtter Institutioner, der alle falder ind under vor Undersøgelse. Der er i 1903 anvendt i det hele 1739 Kr., deraf til velgørende Institutioner 756 Kr.; Restbeløbet er tilfaldet 3 Legatarer.

Legatkapital 41.150 Kr.

Baronesse Krüdener, født Hallings Legat yder Understøttelse til tvende velgørende Institutioner, desuden til Enker og ugifte Kvinder, der tidligere har levet i bedre Kaar. Der ydes aarlig til en af Legatstifteren indsat Person 150 Kr., og der henlægges mindst 100 Kr. aarlig. Der er i 1903 til de to velgørende Institutioner uddelt 200 Kr., til 2 ugifte Kvinder tilsammen 400 Kr. og til 3 Enker tilsammen 300 Kr.

Legatkapital 37.415 Kr.

Theodor Lorentzens og Hustru Emma, født Brusch's Legat er bestemt til: 1) at understøtte Efterladte efter Toldassistenter, Skibskaptajner eller Toldfuldmægtige, Birke- eller Amtsfuldmægtige samt 2) at yde Hjælp til forskellige velgørende Foreninger. Til det første Formaal er bestemt en aarlig Sum af 1460 Kr., Resten skal anvendes til nævnte Deling mellem de bestemte i Testamentet særlig nævnte Foreninger. I Øjeblikket udbetales dog hele Renten til Testatrix.

Legatkapital 92.591 Kr.

I. H. Mannheimers og Ida Mannheimers, født Fischels Legat er bestemt til at støtte almindelige filantropiske Øjemed eller

til Afhjælpning af Trang og Nød. I 1903 er 3450 Kr. udbetalt til forskellige velgørende Foreninger og Institutioner.

Legatkapital 151.784 Kr.

Konferensraad, Borgmester Mundts Legat har dels en Stiftelse (se pag. 106), for hvilken Legatet udreder Udgifterne til Skatter, Vedligeholdelse m. m. (i 1903 1776 Kr.), dels udreder det Understøttelse til Enker eller ugifte Kvinder, fortrinsvis til saadanne, som efter tidligere Vedtægter kunde vente Pension af det Offentlige. I 1903 er der i det hele udbetalt 5920 Kr., deraf i Portioner à 80 Kr. til 48 ugifte (hvoraf 4 udenfor København) 3840 Kr., til 19 Enker (alle i København) 1520 Kr., Resten (560 Kr.) til Slægt.

Legatkapital (exklusive Stiftelsen) 205.860 Kr.

Ellen Marie Møller og Ane Christine Nielsens Legat har til Formaal at understøtte forskellige velgørende Intitutioner samt at yde Bidrag til Kommunens Folkebiblioteker. Der er i 1903 uddelt 1700 Kr., hvoraf 136 Kr. til Folkebibliotekerne.

Legatkapital 50.000 Kr.

Nissens Stiftelse har til Formaal at vedligeholde Glostrup og Vallensbæk Kirke samt det Nissenske Kapel og ved Siden heraf at yde Hjælp til Enker (Huslejehjælp) og til Børns Underholdning og Opdragelse.

Der er i 1903 ydet Understøttelse til 1 Enke med 200 Kr. og til 20 Børn i Portioner à 100 Kr. samt udbetalt Opfostringshuset 1650 Kr.; ialt 3850 Kr.

Legatkapital 107.185 Kr.

Overkammerherre Waldemar Tully v. Oxholm og Hustrus Fond har bl. a. til Formaal at støtte forskellige velgørende Institutioner i København og at give Understøttelse til trængende Enker eller faderløse Døtre af Embedsmænd og til Lærerinder samt til gamle, værdige Tjenestefolk. Endvidere er oprettet en Friplads i Herlufsholms lærde Skole. I 1903 er der udbetalt 2600 Kr. til københavnske velgørende Institutioner, 1200 Kr. i 4 Portioner til Lærerinder og 150 Kr. i 2 Portioner til Tjenestefolk; begge de sidstnævnte Beløb er tilfaldne Personer, bosatte i København.

Den Raben-Levetzauske Fond yder efter sine Statutter Understøttelse under Afdeling A til Fremme af sociale Formaal, navnlig som Tilskud til Foreninger, Selskaber og Stiftelser, der virker i

nævnte Retning; under Afdeling B til velgørende Foreninger, Selskaber og Stiftelser; under Afdeling C til Kunst og Videnskab. Af de Summer, som aarlig kommer til Udbetaling, tilfalder Halvdelen Formaalene under A, 1/4 Formaalene under B og 1/4 Formaalene under C. I 1903 er ialt udbetalt 44.000 Kr. efter det foran angivne Forhold. Renten af en særlig Reservefond skal efter Statuterne anvendes til Forøgelse af Formuen. Under Afdeling A er der til velgørende Foreninger, der falder ind under vor Undersøgelse, udbetalt 6500 Kr., under Afdeling B paa samme Maade 8700 Kr.

Fondens Kapitalformue udgjorde ved Udgangen af 1903 1.590.472 Kr., deraf Virksomhedskapital 1.187.784 Kr. og Reserve- og Forøgelsesfond 402.688 Kr.

Kammerjunker, Herredsfoged Otto Aage Johan Theodor v. Ries og Hustru Marie Mathilde v. Ries, født Jensens Børnehjemslegat uddeler Renterne af sin Legatkapital til to Børnehjem. Der er i 1903 udbetalt 445 Kr.

Legatkapital 13.300 Kr.

Urtekræmmer Jens Ristings og Hustru Henriette Christine, født Abes Huslejelegat anvender af sine aarlige Renter et Beløb af 1000 Kr. til Sygehjælp for fattige i St. Johannes søndre Sogn samt til Arbejdsstuer og Vuggestuer i sammes nordre Sogn og giver af Restbeløbet Huslejehjælp til værdige, trængende københavnske Borgere eller deres Enker. Der er i 1903 udbetalt 750 Kr. til velgørende Institutioner i St. Johannes Sogn og 250 Kr. til andre Institutioner dersteds, som ikke er medtagne i vor Undersøgelse, og i Huslejehjælp er bortgivet 8 Portioner à 100 Kr., medens 1000 Kr. er udbetalt til en af Legatstifteren til livsvarig Rentenydelse indsat Person; ialt er saaledes udbetalt 2800 Kr.

Legatkapital 95.047 Kr.

Fru Ida Rubens Legat er bestemt til at understøtte forskellige Skoler, Asyler og velgørende Foreninger. Hertil er i 1903 medgaaet 720 Kr., medens 300 Kr. er uddelt direkte af Legatstifterinden.

Legatkapital 30.000 Kr.

Grosserer Wilhelm Sass' Legat understøtter 13 nærmere bestemte veldædige Institutioner og yder desuden Hjælp til Næringsdrivende og deres Enker og Døtre i København. Der er i 1903 udbetalt til 12 Institutioner, der falder ind under vor Undersøgelse, 1700 Kr., til en Vuggestue 100 Kr. samt 2 Portioner à 200 Kr. til

1 Enke og 1 ugift Kvinde, medens der til Legatstifterens Slægt og andre af ham indsatte Personer er udbetalt 9400 Kr., ialt 11.600 Kr.

Legatkapital 323.600 Kr.

Kammerherre A. T. Schüttes Legat understøtter forskellige i Fundatsen nærmere angivne Institutioner med velgørende, videnskabelige eller nationale Formaal. Udbetaling sker kun hvert 5te Aar og fandt Sted i 1903. Kun enkelte af de Institutioner, der nyder godt af Legatet, er indbefattet i vor Undersøgelse; Udbetalingen i 1903 vedrørte ikke denne.

Legatkapital 73.600 Kr.

Julius Skrikes Stiftelse giver, efter af sin Indtægt at have henlagt 1/4 til Reserve- og Fornyelsesfonden og udredet forskellige Understøttelser til private Legatarer, Understøttelse til Fremme af forskellige Næringsveje, derunder saadanne, der er knyttede til Byerne, samt til unge Mennesker, der ved Universitetet, Højskoler eller Folkeskoler uddanner sig til selvstændig Virksomhed. I 1903 er der til københavnske Institutioner af forskellig Art uddelt 8690 Kr., herunder til Foreninger, der falder indenfor vor Undersøgelse, 2500 Kr., til Studerende ved Københavns Universitet 3 Portioner à 400 Kr. samt til 3 Elever ved Københavns Navigationsskole tilsammen 190 Kr.

De Spannjerske Legater, der i alt væsenligt er knyttede til København og Frederiksberg, anvender sine aarlige Renter, efterat der er henlagt 2000 Kr. til en Reservefond, paa følgende Maade:

A) et nærmere fastsat Beløb udbetales til forskellige af Legatstifteren selv indsatte Stiftelser og Institutioner.

En Komité, bestaaende af Københavns Overpræsident og Formanden for Københavns Borgerrepræsentanter i Forening med Legatets Bestyrelse (en københavnsk Sagfører og en københavnsk Vexelmægler eller Vexellerer, begge valgte af Kongen eller af Justitsministeren), tager Bestemmelse om Anvendelsen af det resterende Beløb, saaledes at

B) der for et Tidsrum af 5 Aar ad Gangen tillægges Stiftelser, Foreninger eller Selskaber bestemte aarlige Beløb, medens

C) Restbeløbet skiftevis aarlig anvendes til:

1) Udstyrshjælp i Portioner à 500 Kr. til Døtre af Haandværkere i København og paa Frederiksberg, der inden en bestemt Frist indgaar Ægteskab med Haandværkere.

2) Hjælp til Haandværkere, der har etableret sig i de næstforegaaende 3 Aar og som ikke har kunnet komme frem af Mangel paa tilstrækkelig Kapital. Hjælpen ydes i Portioner à 400 Kr.

Under A er der i 1903—04 udbetalt 22.880 Kr., derunder faldende ind under vor Undersøgelse til Foreninger, Stiftelser og lign. 13.400 Kr., samt til Kommunehospitalet 4000 Kr. (heraf i Understøttelse til 81 udskrevne Patienter 483 Kr., til Landophold for Rekonvalescenter m. m. 2542 Kr., Resten til Sygepleje) og i direkte Understøttelse 1) til afgaaede, tilskadekomne eller gamle og svagelige, trængende københavnske Brandfolk eller saadannes Enker 20 Portioner à 50 Kr. og 2) til Enker efter københavnske Skomagersvende 10 Portioner à 30 Kr.

Under B er der i 1903—04 udbetalt 57.190 Kr., deraf til Institutioner, der falder ind under vor Undersøgelse 41.590 Kr., desuden til forskellige, udenfor København beliggende Opdragelsesanstalter og Børnehjem til Fordel for københavnske Børn 2350 Kr., til Fripladser i private Skoler 1000 Kr., til fri eller modereret Sygepleje 300 Kr. Endvidere er der gennem Borgerrepræsentationen udbetalt: 1) til Enker (derunder forladte, fraseparerede og fraskilte Hustruer) og ugifte Piger af Borgerstanden i København og Frederiksberg 3800 Kr., nemlig 10 Portioner à 200 Kr. og 18 Portioner à 100 Kr. og 2) i Understøttelse til trængende af begge Køn i København og Frederiksberg 3800 Kr., deraf 32 Portioner à 80 Kr. i Huslejehjælp (5 Mænd, 27 Enker og ugifte Kvinder) og 31 Portioner à 40 Kr. til Brændselshjælp (2 Mænd og 29 Enker og ugifte Kvinder).

Under C er i Brudeudstyr udbetalt 6 Portioner à 500 Kr., i Understøttelse til Enker efter Embedsmænd ved Legaterne 1000 Kr.

Legaternes Formue udgjorde 31. Marts 1904 2.507.196 Kr., deraf et Reservefond paa 86.486 Kr.

Etatsraad Johannes Theodorus Suhrs og Hustru Caroline Falcks Legat har til Formaal at støtte 10 nærmere bestemte Institutioner i København, hvoraf de 9 falder ind under vor Undersøgelse. Der er 1903 til de nævnte Institutioner uddelt 10 lige store Lodder à 760 Kr.

Legatets Kapital: Grundfond 204.000 Kr. Reservefond 36.400 Kr.

Adolph Trier og Hustrus Legat har til Formaal at understøtte Lærerinder ved Borger- og Almueskoler i København samt at yde Bidrag til Københavns Understøttelsesforening. I 1903 er til sidstnævnte

udbetalt 50 Kr., til Lærerinder 4 Portioner à 100 Kr. samt til en af Legatstifteren indsat Person 400 Kr., ialt 850 Kr.

Legatkapitalen 25.000 Kr.

Legatstiftelsen »Cand. phil. Sophus Conradin Raphael Wulffs Legater« yder efter Fundatsen Understøttelse til forskellige, væsenlig af Legatstifteren bestemte velgørende Foreninger. Af de aarlige Indtægter henlægges forlods 15 pCt. til Reservefonden, medens Resten, med Fradrag af Administrationsudgifter (10 pCt.), efter nærmere bestemte Delingsregler, tilfalder forskellige velgørende Foreninger og Institutioner, der falder ind under vor Undersøgelse, samt uddeles til trængende i Gentofte Sogn og bortgives til Selskaber med ren filantropisk Øjemed i København eller gamle Københavns Amt. En Del af forannævnte Institutioner oppebærer dog først de for dem bestemte Indtægter efter de af Legatstifteren indsatte Legatarers Død. Af Indtægten i 1903 er der til Rentenyderne udbetalt 16.264 Kr., til Foreninger, der falder ind under vor Undersøgelse, 18.292 Kr., til andre Formaal 1812 Kr., til Administration m. m. 4298 Kr.

Legatstiftelsens Kapital udgjorde den 31. December 1903 1.054.090 Kr.

II. Legater for trængende i Almindelighed.

Under Legater, henhørende til denne Gruppe, har man under B og C udsondret henholdsvis Menighedslegater og Legater til Extrafornødenheder for Lemmer i Fattigstiftelser.

A

Af Legater, henførte under Gruppe A, er der i 1903 udbetalt 131.220 Kr., hvoraf til bestemte af Legatstifterne indsatte Personer 24.000 Kr., til udenbysboende Personer 3.556 Kr., medens 103.664 Kr. er uddelt til trængende Personer, bosatte i København. Af disse 103.664 Kr. er 6,932 Kr. uddelt til Mænd, 22.011 Kr. til Enker, 500 Kr. til fraskilte, 1200 Kr. til gifte Kvinder, 39.650 Kr. til ugifte Kvinder, 2.224 Kr. til Familier, 2.222 Kr. til Børn, medens der for 28.925 Kr. savnes nærmere Oplysning om Fordelingen.

Af den stedfundne Udbetaling 131.220 Kr. vedrører 129.083 Kr. Legater med en tilsvarende Legatkapital paa tilsammen 3.793.057 Kr.,*) medens et Beløb af 2.137 Kr. er udredet af Legater, for hvilke Kapitalen ikke er bevaret som selvstændig, eller for hvilke den til Renterne svarende Kapital ikke er oplyst.**) Der findes desuden i Legater, hvis Renter

senere vil faa Anvendelse til Formaal, henhørende under denne Gruppe, men som i Øjeblikket enten oplægges eller tilfalder bestemte i vedkommende Fundats indsatte Personer, en samlet Kapital paa 631.187 Kr.***)

*) **Disse Legater er:** Hofbager Albeck og Hustrus 10.000 Kr., Baadebygger Isaak O. Bensen og Søsters 108.528 Kr., Kaptejn og Murermester Johan Diderich Backhausen og Hustrus 111.911 Kr., R. Bartholins 5782 Kr., Brændevinsbrænder Søren Andersen Bjerres 4000 Kr.. Boppenhausens 7233 Kr., Oluf Borchs for Husarme 1000 Kr., Grosserer Niels Brocks 17.748 Kr. + 7113 Kr., Margarethe Byssings I og II 7840 Kr. + 3600 Kr., Toldklarerer Vilh. Christensens 75.000 Kr., Pastor Carl Ludvig Ehrenreich og Hustru, f. Stolpes 90.138 Kr., Detailhandler C. J. Eigaards 24.200 Kr., Tertin Henriette Fabricius' 11.058 Kr., Højesteretsassessor Faiths 272.040 Kr., N. P. L. Feilbergs 5600 Kr., Wilhelmine Friestedts 14.502 Kr., Klokker Haabers 5526 Kr., Anna Dorothea Haacks 213.391 Kr., Beate E. Hallanders 20.800 Kr. Jens Hansen Lunds 130.500 Kr., Stadsmægler Heyman Gersons 10.010 Kr., Jomfru Kirstine Hoffmanns I 5640 Kr., Stiftsdame Karen v. Hviids 8426 Kr., L. N. Hvidts og Therese Lorchs 49.681 Kr., Jubellegatet 8000 Kr., Frederik Ferdinand v. Juel og Hustrus 91.077 Kr., Armgardt Kildal-Lunds 31.800 Kr., Etatsraadinde Marie Koefoeds 27.613 Kr. + 282.258 Kr., Kong Christian IX's Jubilæumslegat 130.000 Kr., Kronprins Frederik og Kronprinsesse Louises Sølvbryllupslegat 120.000 Kr., Kongelig Mundkok Hans Kruses 30.909 Kr., Garvermester Niels Kønsbergs 19.694 Kr., Kirsten Larsdatters 541 Kr., Hosekræmmer T. C. Lassens 1555 Kr., Grosserer C. Madsen og Hustru Louise, f. Basses 2000 Kr., Guldtrækker Meyer Levin v. Halles 4692 Kr., Amsel J. Meyer og Hustrus 58 600 Kr., Harald Meyer og Hustru Alexandra, f. Wolffs 140.000 Kr., Mich. Meyer og Hustru Hanne, f. Levins 71.990 Kr., Frk. Joh. C. E. Müllers 6400 Kr., Martin Møllers 38.500 Kr., Jens Nielsen Løgstør og Hustrus 4000 Kr., Kommerceraadinde Olsens 9000 Kr., Johanne Emilie Elisabeth Olsens 7000 Kr., Etatsraad v. Osten og Hustrus 2500 Kr., Grosserer Petresch og Hustrus 343.000 Kr., Læge Jacob Pinquez' 25.667 Kr., Marcus Ploens 26.352 Kr., Grosserer C. P. Quistgaards 38.600 Kr., Enkefru Olivia Andrea Christine Rabens 10.624 Kr., V. Ratzeburgs 79.900 Kr., Grosserer Baldur H. Ravens 22.000 Kr. + 22.000 Kr., David Philip Rothenborg og Hustru Amalie, født Meyers 10.832 Kr., Peter Philip Rothenborgs 15.857 Kr., Fru H. Ryans 620 000 Kr., Det Rydendalske 21.527 Kr., Madam Ane Marie Sabels 2000 Kr., Enkefru Schiernoff og Mands 5000 Kr., De Skeelske Legater for Husarme 21.300 Kr., Stiftelsen for Enke- og Børneforsørgelse 25.200 Kr. + 17.600 Kr., Frk. Sophie Sweders 22.200 Kr., Brygger Hans Taagerups 8000 Kr., Kancelliraad Ole Thorups 28.900 Kr, Oberst Tschernings 72.000 Kr., Skibsværftsejer Lars Wilders 5041 Kr., Det Wilsterske Legat 200 Kr., Gjertrud Marie Voss' 6.661 Kr., Grosserer Joseph M. Wulff I og II 20.500 Kr. + 2100 Kr., Søstrene Zimmers 10.600 Kr.

) **Disse Legater er: C. Bartholins, Raadmand Ditmer Bøfkes, Hopners, Gehejmeraadinde Stockens, Etatsraadinde Hansen, f. Bøfkes, samt Vestbergs Legat for Dannekvinder.

***) **Disse Legater er:** Andrea Bastians 4000 Kr., Sognepræst Nikolai Gottlieb Blædels 5000 Kr., Grosserer Olaf Borchsenius' 256.589 Kr., Fru Bruun, f. Trellunds 4000 Kr., Etatsraad M. Christensens 73.600 Kr., Isaac Davidsens 25.378 Kr., Marie Falchs 15.112 Kr., Johan Gudmann og Hustru Catharina Gudmann f. Hytts 15.428 Kr., Rasmus Holmblads 5000 Kr., Pastor Hvalsøes 24.741 Kr., Edvard Julius Hvidt og Hustru Elise Johanne Charlotte Hvidt f. Schifferts 20.033 Kr., Anne Margrethe Jacobsens 37.368 Kr., Degnen Anders Jensens 66 Kr., Axel Kummerlehns 10.000 Kr., Etatsraadinde Lugges I og II 4615 Kr. + 4714 Kr, Jens Obel Præm og Hustrus 20.000 Kr., Stampes 105,543 Kr.

B

Af Menighedslegater er der i 1903 udbetalt 13.813 Kr., hvoraf 147 Kr. til udenbys boende Personer. Af Restbeløbet 13.666 Kr. er 634 Kr. anvendt til Konfirmationshjælp og 414 Kr. til Bespisning af Skolebørn, medens 12.618 Kr. er uddelt til trængende Personer.

Efter Sogne fordeler Hjælpen sig paa følgende Maade: Christians Kirkes 76 Kr., Christiansborgs Slotskirkes 1146 Kr., Garnisons Kirkes 860 Kr., Helligaands Kirkes 1339 Kr., Holmens Kirkes 2060 Kr., St. Jakobs Kirkes 100 Kr., St. Johannes Kirkes 770 Kr., St. Pauls Kirkes 399 Kr., Trinitatis Kirkes 544 Kr., Vor Frelsers Kirkes 5851 Kr. og Vor Frue Kirkes 521 Kr.

Af den stedfundne Udbetaling 13.813 Kr. vedrører 12.724 Kr. Legater med en tilsvarende Legatkapital paa tilsammen 360.106 Kr.*), medens et Beløb af 1089 Kr. er udredet af Legater, for hvilke Kapitalen ikke er bevaret som selvstændig eller for hvilke den til Renterne svarende Kapital ikke har kunnet oplyses.**) Der findes desuden i Legater, hvis Renter senere vil faa Anvendelse til Formaal, henhørende under denne Gruppe, men som i Øjeblikket tilfalder bestemte i vedkommende Fundats indsatte Personer, en samlet Kapital paa 30.889 Kr.***)

*) **Disse Legater er:** Lautrup Buchwalds 1200 Kr. og Løvenhoffs 700 Kr. (*Christians Kirke*). Hof- og Slotsmenighedens Fattigkasse 13.300 Kr. (*Christiansborg Slotskirke*). Fru Brinckmanns 5000 Kr., Caroline Anthonie født v. Grüner og Anna Marie Olrogs 8400 Kr., Grosserer Jens Holsts 12.500 Kr., Enkefru Marie Cathrine Johansens 800 Kr., det Nybroske 4600 Kr. og det Schiøttske 1400 Kr. (*Garnisons Kirke*). Bloch Suhr og Hustrus 15.495 Kr., det Buckske 5000 Kr., Hendrik Jacobsens 2000 Kr., Morescos 1000 Kr., det Schricheske 8000 Kr., Enken Schiødts 1760 Kr. og det Sponneckske 6000 Kr. (*Helligaands Kirke*). Det grevelige Haxthausenske 2362 Kr., Holmens Sogns fattiges Midler (derunder det Soetmannske, det Lövenörnske, Klaumanske, Numsenske og Leegaardske Legat) 29.201 Kr., Kommanderinde Julie Holsts 1009 Kr., Jomfru Qvists Legater 18.237 Kr., Etatsraadinde Laura Wains 2000 Kr., Provst L. A. Warburgs 1015 Kr. og Abel Cathrine Wulffsdatter von der Wischs 800 Kr. (*Holmens Kirke*). Kommanderinde Julie Holsts 500 Kr. og Karen Margrethe Middelboes 2000 Kr. (*St. Jakobs Kirke*). Det Brinkmannske 5000 Kr., det Høygaardske 2000 Kr., det Kaspersenske Julelegat 1000 Kr., Skibsfører Diderik Anton Lunds 10.200 Kr. og Sognepræst A. F. L. Rindoms Jubilæumslegat 2500 Kr. (*St. Johannes Kirke*). Cecilie Rosteds 18.006 Kr. (*St. Pauls Kirke*). Det Bircherodske 1800 Kr., Ludvig Ferdinand Kollings 4000 Kr., Silke- og Klædehandler J. H. Lunds 5548 Kr., A. M. Sabel, f. Giermandsens 2000 Kr. og Trinitatis Kirkes Fattigkapital 6001 Kr. (*Trinitatis Kirke*). Bonsachs 13.400 Kr., Niels Brock og Hustrus 86.685 Kr., Bucks 16.400 Kr., Murermester Jakob H. Ette og Hustrus 10.000 Kr., Hegelunds 400 Kr., Grosserer Jens Holsts 12.500 Kr., Petersens 100 Kr., det Sünchenbergske 1000 Kr., Walters 1000 Kr., Welanders 1000 Kr. og Skibskaptajn Yttrichs 8400 Kr. (*Vor Frelsers Kirke*) Paul Birchs 2687 Kr.. Komtesse Moltkes 1000 Kr., Pastor D. C. Prior og Hustrus 1200 Kr. og Rosborgs 2000 Kr. (*Vor Frue Kirke*).

) **Disse Legater er: Det Tommerupske (*Garnisons Kirke*). Jacob Andersens, Klarups, Løvenhoffs, Schows og Vejgaards (*Helligaands Kirke*). Niels Brock og Hustrus (*Vor Frelsers Kirke*, bl. a. til dens Funktionærer). Bornemanns, Brochmanns, Nikolaj Legat, Klarups og Ølstykkes (*Vor Frue Kirke*).

***) **Disse Legater er:** Kommandør Johan Rasmus Petersen og Hustrus 20.000 Kr. (*St. Jakobs Kirke*). Det Strandgaardske 3000 Kr. (*St. Johannes Kirke*). Karen K. Sørensen f. Rugaards 7889 Kr. (*Vor Frue Kirke*).

C

Af Legater til Extrafornødenheder for Lemmer i Fattigstiftelser er der under denne Gruppe i 1903 udbetalt 2.881 Kr., heraf 74 Kr. til Lemmer i St. Johannes Stiftelse og 2807 Kr. til Lemmer i Almindelig Hospital.

Til den stedfundne Udbetaling 2.881 Kr. svarer Legatkapitaler paa tilsammen 68.073 Kr.*)

*) **Disse Legater er:** Kammertjener Christian Jensen Baassums 4033 Kr., Kaptajn Christian Christensens 3890 Kr., Glarmester Hauschilds 2193 Kr., Petronelle Kellys 65 Kr., Skibskaptajn Jacob David Køhlsens 2099 Kr., Frederikke Christiane Kölles 11.836 Kr., Legatum anonymi 831 Kr., Niels Madsens 200 Kr., Rebslagermester Hans Jørgen Morthorsts 10.000 Kr., Hans Peter Neumanns 448 Kr , Frk. Oline Rosalie Nathalie Rawerts 2103 Kr., Majorinde Charlotte Cathrine Rodenbergs 2289 Kr., Grosserer Georg Ryans 12.961 Kr., Pensionist Christian Wilhelmsens 767 Kr., Cathrine Wulffs 14.358 Kr.

III. Legater, hvis Opnaaelse er afhængig af visse personlige Betingelser.

Herunder hører Centralkomiteen i København, der udøver følgende Virksomhed i velgørende Retning:

A. Uddeling af Understøttelse til Invalider samt til saadannes og faldnes Efterladte fra Krigen 1864. I 1903 er udbetalt Understøttelser til Beløb 28.278 Kr., deraf falder paa København 11.760 Kr. i 316 Portioner fra 15 til 200 Kr. Kapital 352.033 Kr.

B. Ydelse af Pensioner til faldne Officerers Efterladte ved Hjælp af aarlige Ydelser fra tre Stamhuse. I 1903 er udbetalt 1200 Kr., deraf falder paa København 1100 Kr. i 3 Pensioner.

C. Uddeling af Understøttelser til Personer, der ved Stormfloden 1872 er komne i Trang. I 1903 er uddelt 996 Kr., deraf intet i København. Kapital 8035 Kr.

D. Uddeling af Understøttelse til Invalider samt saadannes og faldnes Efterladte fra Krigen 1848—50. I 1903 er uddelt 10.202 Kr., deraf falder paa København 3060 Kr. i 80 Portioner fra 15—144 Kr. Kapital 67.141 Kr.

E. Uddeling af Understøttelse af Høstfestkomiteens Midler til faldnes Efterladte fra Krigen 1848—50. I 1903 er uddelt 644 Kr., deraf falder paa København 200 Kr. i 6 Portioner paa fra 25—48 Kr. Kapital 43.211 Kr.

Under Komiteen hører det Leiderdorffske Reservefond, som er bestemt til at supplere Indtægterne hos de enkelte Fonds, hvis disse ikke kan bestride de til dem stillede Krav. Kapitalen, der ingensinde har været angreben, er 16.480 Kr.

Af andre Legater, der er henførte under denne Gruppe, er der i 1903 udbetalt 8.613 Kr., hvoraf til udenbys boende Personer 3.705 Kr., medens Resten 4,908 Kr. er uddelt til trængende Personer, bosatte i København. Af disse 4.908 Kr. er 1.778 Kr. uddelt til Invalider og til faldnes Efterladte og 3.130 Kr. til Personer af Københavns Borgervæbnings Officerskorps og disses Enker.

Til den stedfundne Udbetaling 8.613 Kr. svarer Legatkapitaler paa tilsammen 244.201 Kr.*)

*) **Disse Legater er:** Oline Emilie Andersens 2000 Kr., Stadthauptmann Oberst Conradt og Hustrus 67.260 Kr., Justitsraad S. A. Eibeschütz 10.000 Kr., Den overordentlige Invalidefond 128.901 Kr., Justitsraad Herredsfoged Nicolai Klöchers 4400 Kr., Kong Christian IX og Dronning Louises Jubilæumslegat 10.240 Kr., Brygger Johannes Poulsen Raarup og Hustrus 10.000 Kr., 20de Januar Legatet 200 Kr., Københavns Borgervæbnings Officerers Understøttelsesfond 11.200 Kr.

IV. Legater for Personer, herende til bestemte Samfundsklasser.

a. Legater for Embedsmænd, Lærere, Læger, Kunstnere og andre Personer, hørende til de immaterielle Erhverv, eller for de fornævnte Personers Efterladte.

Af Legater, henførte under denne Gruppe, er der i 1903 udbetalt 80.401 Kr., hvoraf til bestemte af Legatstifteren indsatte Personer 6,314 Kr. og til udenbys boende Personer 9.924 Kr., medens 64.163

Kr. er uddelt til trængende Personer, bosatte i København. Disse 64.163 Kr. fordeler sig saaledes paa de forskellige nedennævnte Grupper af Personer og deres Efterladte: Personer, hørende til Embedsstanden uden nærmere Angivelse 27.563 Kr., Personer under Toldvæsenet 202 Kr., Personer under Forstvæsenet 400 Kr., Personer, hørende til den kommunale Embedsstand 200 Kr., Personale ved Universitetskvæsturen 80 Kr., Præster (og Seminarister) 5350 Kr., Officersstanden 10.360 Kr., Lærere og Lærerinder 4.031 Kr., Læger 3,144 Kr., Kunstnere 9.803 Kr., Apotekere og Pharmaceuter 330 Kr., Sygeplejersker 2600 Kr. og Funktionærer ved Børneasyler 100 Kr.

Af den stedfundne Udbetaling 80.401 Kr. vedrører 72.689 Kr. Legater med en tilsvarende Legatkapital paa 2.136.232 Kr.*), medens et Beløb af 7539 Kr. er udredet af Legater med en samlet Kapital af 519.951 Kr.**), af hvilke Understøttelse ogsaa er udbetalt udenbys boende Personer (samlede Oplysninger i denne Henseende savnes), og et Beløb af 173 Kr. er udredet af Legater, for hvilke den til Renterne svarende Kapital ikke har kunnet oplyses***). Der findes desuden i Legater, hvis Renter senere vil faa Anvendelse til Formaal, henhørende under denne Gruppe, men som i Øjeblikket tilfalder bestemte i vedkommende Fundats indsatte Personer, en samlet Kapital paa 750.402 Kr.****)

*) **Disse Legater er:** Kancelliraad Niels Arboes 5233 Kr. (Enker og Døtre efter Embedsmænd og Funktionærer i Magistratens 3. Afdeling), Arveprinsesse Carolines 61.150 Kr. (Sygeplejersker), Gehejmekonferensraad O. Bangs 3000 Kr. (Læger), Enkefru Caroline Bloch f. Torps 11.971 Kr. (Sygeplejersker), Biskop Brochmands Enkes Legat 2084 Kr. (Professorenker), Frøken Sarah Bybergs 15.423 Kr. (Lærerinder), Johannes Ludvig Bülows 5094 Kr. (Toldassistenters Enker), Etatsraad M. Christensens 23.100 Kr. (Læger). Det kongelige Theaters dramatiske Skoles Understøttelseslegat 15.000 Kr., Det kongelige Theaters Understøttelses- og Laanefond 91.000 Kr., Dronning Louises Mindelegat 18.845 Kr. (Funktionærer ved Børneasyler), Enkens Legat 8394 Kr. (Embedsmænds Døtre), Søkadetaspirant Edward Fabricius' 10.000 Kr. (Sekondløjtnanter i Flaaden), Læge Chr. J. Fischers 14.600 Kr. (Læger), Distriktslæge M. P. Friis' 4500 Kr. (Læger), Sofie Gaméls 14.300 Kr. (Læger), Bogholder, Kammerraad Gedes 11,600 Kr. (Efterladte efter Universitetskvæsturens Personale), Cand. phil. Klokker Gørtz' 4000 Kr. (Lærere), Etatsraad Heinrich Hansen og Hustrus Sølvbryllupslegat 5000 Kr. (Kunstnerenker), Biskop Herslebs 8990 Kr. (Præsteenker), Naalemager P. C. Hjorths 4.000 Kr. (Kunstnere), Rasmus Holmblad's Mindelegat 16.500 Kr. (kgl. Theaters Kunstnere), Enkefru Sofie Holmers 52.200 Kr. (Enker og ugifte Børn efter Embedsmænd), Professor, Dr. med. Waldemar Holmers 17.515 Kr. (Sygeplejersker), Apotheker Jahnsen og Hustrus 12.500 Kr. (Børn af Apotekere eller Pharmaceuter), Apotheker F. M. Jahnsens 14.200 Kr. (Pharmaceuter), Jubilæumslegatet af 15. November 1888 4000 Kr. (Officerer o. l.), Konferensraad, Generaldecisor Carl Ludvig Kirsteins 40.500 Kr. (kgl. Theaters Kapel), Litograf Ad. Kittendorffs 56.420 Kr. (Kunstnere), Toldkontrolør Charles Kleins 6400 Kr. (Skolebestyrerinder), Kolera-Legatet 4500 Kr. (Læger), Amalie Kraghs 2000 Kr. (civile Embedsmænd), Frkn. Margrethe Lange og Louise Franks 45.000 Kr. (Lærerinder), Kommerceraad S. Langkjers 23.300

Kr. (Lærere), Magnus Marcus Levys 2624 Kr. (Lærerenker), Gehejmekonferensraad Liebes 10.000 Kr. (Sygeplejersker), Enkefru A. R. Linckes 1400 Kr. (Embedsmænds Døtre), Etatsraad Linds 400 Kr. (Læger), Jomfruerne Lindes 10.000 Kr. (Institutbestyrerinder), Caroline Lunds 3400 Kr. (Læger), Frk. Caroline Sofie Lunds 19.720 Kr. (Embedsmænds Døtre), Hans Lunds 2000 Kr. (Musiklærere), Kammerherre Meldahl og Etatsraadinde Rubens 2100 Kr. (Kunstnerenker), Hofraad Meyers c. 111.000 Kr. (Officerer o. l.), Mary Renald Mitchells 11.970 Kr. (Lærerinder), Løjtnant Chr. Carl Greve Moltkes 50.000 Kr. (Løjtnanter i Søetaten), Greve J. G. Moltkes 101.500 Kr., (Kgl. Embedsmænds ugifte Døtre) Stiftsprovst Paullis Jubilæumslegat legat 7000 Kr. (Præstedøtre), Pflugs 4000 Kr. (Officersenker og -døtre), Justitsraad C. L. Priemes 22.400 Kr. (Læger), Enken Quists 2400 Kr. (Religionslærere og -Lærerinder i Friskoler), Rehling's 1000 Kr. (Præsteenker og -døtre), det Rolfske 19.484 Kr. (Kapellaners Enker), Mine Rosenkildes 6000 Kr. (Lærere og Lærerinder), Frk. Estrid Rovsings 1000 Kr. (Skuespillerinder ved det kgl. Theater), Dr. med M. Salomonsens 2500 Kr. (Læger), Sognepræst Peter Scharlings 76.800 Kr. (Præstedøtre) + 2650 Kr. (Professordøtre), A. W. Scheels 6063 Kr. (Juridiske Embedsmænds Enker og Døtre), Frk. Barbara Schmidts 6000 Kr. (Ugifte Kvinder), Kammersanger Peter Schram og Hustrus 4000 Kr. (Kunstnere), Schütz-Grønlunds 88.857 Kr. (Enker og Børn efter Embedsmænd), Konferensraad Schønning og Hustrus 24.200 Kr. (Enker og Børn efter Embedsmænd), Geheimeraad Sehesteds 20.300 Kr. (subalterne Officerer og ligestillede i Søetaten), Læge C. F. Simonsens 5000 Kr. (Læger), Brdr. Soldenfeldts 52.000 Kr. (Embedsmænds og Bestillingsmænds Døtre), Etatsraad Steenbergs 2000 Kr. (Læger), Viceadmiral H. Stephansens 2537 Kr. (Søofficerers Døtre), Professor O. Storchs 3500 Kr. (Læger), Etatsraad Johs. Theodorus Suhr og Hustrus 437.800 Kr. (Kgl. Embedsmænds Døtre), det Sødringske 56.600 Kr. (Kunstnere og deres Enker), Stiftsamtmand Peder Jacobsen Tetens og Hustrus 80.629 Kr., (Kgl. Embedsmænds Døtre), Justitsraad Tofts 8000 Kr. (Læger), Etatsraad Tschernings 2000 Kr. (Læger), Understøttelseslegatet af 7. November 11.317 Kr. (Lærerinder), Fr. Wallmodenske Legat 188.790 Kr. (Embedsmænds Enker og Børn), Stabslæge Winklers 20.900 Kr. (Læger), det Wolffske 2.300 Kr. (Kunstnere), Natalie Zahles 2000 Kr. (Lærerinder), Actonia Zeuthens 772 Kr. (Institutbestyrerinder), det Zimmerske 7000 Kr. (Kunstnere og deres Enker).

) **Disse Legater er: Bjørns 10.183 Kr. (Præsteenker og -døtre), Baronesserne v. Eggers' 5852 Kr. (Officersenker), Fletschers 36.618 Kr. (3 Præsteenker og 1 teologisk Student), Flindts 15.354 Kr. (Officersdøtre), J. W. Heymann og Hustrus 54.088 Kr. (Officersenker), det Hirschnachske 3269 Kr. (syge, afsk. Officerer og deres Enker), Oberst v. Hvebergs 60.278 Kr. (Officersdøtre). Biskop Mynsters Jubilæumslegat 27.885 Kr. (9 Præstedøtre og 3 Seminarister), From Møllers 44 900 Kr. (Officersdøtre), Nascous 75.175 Kr. (Præster og Skolelærere), Generalmajor v. Ohmes 89.786 Kr. (Officersdøtre), Forstraad Johannes Schade og Hustrus 41.600 (Forstembedsmænds Enker og Døtre), Generalauditør A. W. Scheels Gave 4000 Kr. (Officersenker og -døtre), Generalløjtnant v. Sundts 26 898 Kr. (Officerer og disses Døtre m. fl.), Generalmajor J. B. Vahl og Hustrus 21.000 Kr. (Officersdøtre), Justitsraad W. J. Zingelmanns 3065 (Officersenker og -døtre).

***) **Disse Legater er:** Frk. Louise Caroline Ferys (fortrinsvis Skolebestyrerinder), Moritz Unna og Hustru Beate Salomonsens (Officerers Enker og Børn).

****) **Disse Legater er:** Kulmaaler Andresen og Hustrus 25.121 Kr. (Toldassistenter), Konferensraad Georg Bentzens 20.600 Kr. (Børn af kgl. Embedsmænd), Majorinde Borthigs 8875 Kr. (Officersdøtre), Sekretær C. L. Braaes 10.050 Kr. (Embedsmænds Døtre), Marie Sophie Bülows 5094 Kr. (Toldassistenters Enker), C. F. Christensen og Hustrus 40.396 Kr. (Toldkontrolører og Toldassistenter), December-

udstillingsfonden 25.000 Kr. (Kunstnere), det Hansenske Legat 10.000 Kr. (Elever og Kunstnere ved det kgl. Teater), Præsten Hebers 24.000 Kr. (Enker efter Præster og Officerer), Charlotte Hoskiærs 21.610 Kr. (Kgl. Embedsmænds Døtre), Chr. og Harald Hoskiærs 21,610 Kr. (Lærere), Sekretær I. C. Kall og Frk. I. E. C. Kalls 16.858 Kr. (Kgl. Embedsmænds Døtre), Frk. Johanne E. C. Kalls 59.272 Kr., (Kgl. Embedsmænds Døtre), Biskop Lautrups 2066 Kr. (Kgl. Embedsmænds Enker og Døtre), det Nissenske Kapelgods 94.182 Kr. (Præste- og Degneenker), det Næglerske Legat 50.710 Kr. (Embedsmænds Efterladte), Kaptajn, Hofvinhandler Lorentz Christian Petersens 73.730 Kr. (Officerers Enker og Døtre), Oberst Sandholt og Hustrus 22.987 Kr. (Officianters Enker og ugifte Døtre), Professor, Dr. theol. C. E. Scharlings 6000 Kr. (Professorers Døtre), Gehejmekonferensraad Schlegel og Hustrus 148.143 Kr. (civile og gejstlige Embedsmænds Døtre), Justitsraad Schønbergs 5240 Kr. (Embedsmænds Døtre), Overlærer Sibberns 6097 Kr. (Lærerinder), Grosserer S. L. Trier og Hustrus 10.700 Kr. (Sygeplejersker), Frk. Pouline Wildenradts 4598 Kr. (Kgl. Embedsmænds Døtre), Generalmajor Carl Anton Vogts Understøttelseslegat 10.074 Kr. (Officerers Enker og Døtre), Fru Laura Wroblewskis 27.389 Kr. (Lærerinder).

b. Legater for Personer af Embeds- og Borgerstanden.

Af Legater, der er henførte under denne Gruppe, er der i 1903 udbetalt 38.669 Kr., hvoraf til bestemte af Legatstifteren indsatte Personer 9.120 Kr. og til udenbys boende 1.600 Kr., medens Resten 27.949 Kr. er udbetalt til trængende Personer, bosatte i København. Af disse 27.949 Kr. er 7.770 Kr. udbetalt til Enker, 4.887 Kr. til Døtre, medens der for 15.292 Kr. savnes nærmere Oplysning om Beløbets Fordeling mellem Enker og Døtre.

Til den stedfundne Udbetaling 38.669 Kr. svarer Legatkapitaler paa tilsammen 1.156.456 Kr.*) Der findes desuden i Legater, hvis Renter senere vil faa Anvendelse til Formaal, henhørende under denne Gruppe, men som i Øjeblikket tilfalder bestemte i vedkommende Fundats indsatte Personer, en samlet Kapital paa 362.441 Kr.**)

*) **Disse Legater er:** Apotheker Achens 72.800 Kr., Kancelliraad Jacob Deichmann og Hustrus 650.994 Kr. (fortrinsvis Boghandlere), C. S. Harboe og Hustrus 24.433 Kr., Etatsraadinde Marie Kofoeds 180.033 Kr. (fortrinsvis Kirkebetjente ved Vor Frelsers Kirke), C. F. Lindes Hjælp 50 649 Kr., P. B. Lunds 2112 Kr., Mine Michelsens 16.400 Kr., Kaptajn, kgl. Hof Vinhandler Lorenz Christian Petersens 80 223 Kr., Understøttelsesfonden 21.612 Kr., Frøken M. S. M. Valentins 53.000 Kr., Frøken M. S. Østergaards 4200 Kr.

) **Disse Legater er: Det Høedtske 50.222 Kr., Mægler Jacob Julius Linds 60.500 Kr., Elisa Liisbergs 48.400 Kr., I. E. Modeweg og Hustrus 203.319 Kr.

c. Legater for Personer af Borgerstanden.

Af Legater, der er henførte under denne Gruppe, er der i 1903 udbetalt: 56.137 Kr., hvoraf til bestemte af Legatstifteren indsatte

Personer 5.460 Kr. og til udenbys boende 1.040 Kr., medens 49.637 Kr. er uddelt til trængende Personer, bosatte i København. Af disse 49.637 Kr. er 2.960 Kr. uddelt til Mænd, 17.837 Kr. til Enker, 200 Kr. til fraskilte, 22.706 Kr. til Døtre, medens der for 5.934 Kr. savnes nærmere Oplysning om Fordelingen.

Af den stedfundne Udbetaling 56.137 Kr. vedrører 53.537 Kr. Legater med en tilsvarende Legatkapital paa tilsammen 1.588.459 Kr.*), medens et Beløb af 2600 Kr. er udredet af Legater, for hvilke den til Renterne svarende Kapital ikke har kunnet oplyses.**) Der findes desuden i Legater, hvis Renter senere vil faa Anvendelse til Formaal, henhørende under denne Gruppe, men som i Øjeblikket tilfalder bestemte i vedkommende Fundats indsatte Personer, en samlet Kapital paa 123.200 Kr.***)

*) **Disse Legater er:** G. L. Beckers 22.800 Kr., Lotterevisor, Justitsraad Bruuns 2563 Kr., Frøken Johanne Caroline Graaes 82.061 Kr., Frideriche A. Graumanns 8400 Kr., Oberst Hirschnacks 7100 Kr., Jomfru Kirstine Hoffmanns 32.200 Kr., Brændevinsbrænder F. N. Holm og Hustrus 73.631 Kr. (fortrinsvis Brændevinsbrændere), Rasmus Horns 7275 Kr., L. N. Hvidts 5470 Kr., Brygger Peter Cornelius Høyer og Hustrus 235,235 Kr. + 57.674 Kr. (det sidste fortrinsvis for Bagere og Bryggere), Madame Cathrine Elisabeth Jacobsens 5497 Kr., Madame Ane Marie Jacobsens 2060 Kr., Frøken Emilie Jeantys 4800 Kr., Anne Cathr. M. Jürgensens 3659 Kr., Tømmerhandler I. G. V. Kellermanns 211.340 Kr., Johanne Klestrups 42.000 Kr., Julie Linds 9872 Kr. (fortrinsvis Isenkræmmere), Kammerraadinde M. S. Lunds 2000 Kr., Urtekræmmer L. C. Müllers 10.201 Kr., Neves 20.055 Kr., Bella Salmonsens 1000 Kr., Jens Steffensen Kaas's Overskudslegat 345.609 Kr., Johannes Theodorus Suhr og Hustrus 61.146 Kr. (fortrinsvis Bryggere eller Brændevinsbrd.), Kancelliraadinde Louise Thorups 164.000 Kr., Juliane Caroline Wecks 2234 Kr., Etatsraad Niels Henrik Weinwichs 80.005 Kr., Frøken E. M. J. Wengs 2100 Kr., Kancellist Ludvig v. Zingelmanns 4472 Kr., en Del af det til Minde om 1. August 1829 stiftede Legat 82.000 Kr.

) **Legat: Ida Vilhelmine Rottbølls.

***) **Disse Legater er:** I. A. Carstensens 12.237 Kr., en Del af det til Minde om 1. August 1829 stiftede Legat 12.000 Kr., Enkefru Laura Jaacobsens 77.820 Kr., Volqvarts 21.143 Kr.

d. Legater for Søfolk eller deres Efterladte.

Af Legater, der er henførte under denne Gruppe, er der i 1903 udbetalt 13.181 Kr., hvoraf til bestemte af Legatstifteren indsatte Personer 600 Kr. og til udenbys boende Personer 990 Kr., medens 11.591 Kr. er uddelt til trængende Personer, bosatte i København. Af disse 11.591 Kr. er 717 Kr. uddelt til Mænd, 1996 Kr. til Enker, 368 Kr. til Døtre, medens der for 8.510 Kr. savnes nærmere Oplysning om Fordelingen.

Til den stedfundne Udbetaling 13.181 Kr. svarer Legatkapitaler paa

tilsammen 358.000 Kr.*) Der findes desuden i Legater, hvis Renter senere vil faa Anvendelse til Formaal, henhørende under denne Gruppe, men som i Øjeblikket tilfalder bestemte i vedkommende Fundats indsatte Personer, en samlet Kapital paa 5.400 Kr.**)

*) **Disse Legater er:** Grosserer I. S. Breslau og Hustrus 2500 Kr., Admiral v. Dockums 3000 Kr., I. N. Halds 1600 Kr. + 5300 Kr., fhv. Skibsfører Johs. Jürgensen og Hustrus 2000 Kr., Etatsraadinde Kofoeds 210.000 Kr., Admiral I. W. C. Krieger og Hustrus Mindelegat 6000 Kr., Anna Bothilde Kruses 2000 Kr., D. C. Kønnemanns 28.600 Kr., Generalkonsul C. M. Malms 2000 Kr., Grosserer B. W. Sass' 40,000 Kr., August Schades 28.000 Kr., Pastor Walther og Hustrus 1000 Kr., Etatsraad Benjamin Wolff og Hustrus 26.000 Kr.

) **Legat: Rorsbetjent A. C. S. Schiemanns 5400 Kr.

e. Legater for Hovedpersoner i Haandværk og Industri eller for deres Efterladte.

Af Legater, der er henførte under denne Gruppe, er der i 1903 udbetalt 20.152 Kr., hvoraf til bestemte af Legatstifteren indsatte Personer 2.699 Kr., medens Restbeløbet 17.453 Kr. er uddelt til trængende Personer, bosatte i København. Af disse 17.453 Kr. er 4.179 Kr. uddelt til Mænd, 9.523 Kr. til Enker, 2.011 Kr. til Døtre, 200 Kr. til Børn, medens der for 1.540 Kr. savnes nærmere Oplysning om Fordelingen. Nævnte 17.453 Kr. fordeler sig fagvis saaledes: Bagere 1.120 Kr., Blikkenslagere 40 Kr., Bogbindere 1.400 Kr., Bogtrykkere 880 Kr., Bryggere 40 Kr., Garvere og Skomagere 312 Kr., Hattemagere 100 Kr., Malere 880 Kr., Sejl-, Flag- og Kompasmagere 35 Kr., Slagtere 320 Kr., Snedkere 69 Kr., Tobakspindere 360 Kr., Urmagere 40 Kr., Væver 70 Kr. og Haandværkere uden nærmere Angivelse 11.787 Kr.

Af den stedfundne Udbetaling 20.152 Kr. vedrører 20.083 Kr. Legater med en tilsvarende Legatkapital paa 555.582 Kr.*), medens et Beløb af 69 Kr. er udredet af Legater, for hvilke Kapitalen ikke er bevaret som selvstændig.**) Der findes desuden i Legater, hvis Renter senere vil faa Anvendelse til Formaal, henhørende under denne Gruppe, men som i Øjeblikket tilfalder bestemte i vedkommende Fundats indsatte Personer, en samlet Kapital paa 63.068 Kr.***)

*) **Disse Legater er:** Bogtrykker H. G. Brill og Hustrus 25.147 Kr. (Bogtrykkere), Madame Anna Elisabeth Børners 1587 Kr. (Blikkenslagere), I. N. Halds 1200 Kr. (Bryggere), Linnedvævermester Jørgen Hansen og Hustrus 2000 Kr. (Vævermestre), Urmager J. E. Hintze og Hustrus 1200 Kr., Jomfru Kirstine Hoffmanns 10 000 Kr. (Garvere og Skomagere), Malermester E. F. Höckendorffs 2200 Kr. (Malermestre), Louise Henriette Jensens 4600 Kr., Hattemagermester Anders Jørgensen og Hustrus 5000 Kr. (Hattemagermestre), Københavns Tobakspinderlaugs 11.198 Kr. (Tobakspindermestre), W. B. E. Matthiessen og Hustrus 8233 Kr. (Slagtermestre), Bene-

dicte Margrethe Mehls 200.240 Kr., fhv. Bogbindermester Niels Lauri Meyers 52.348 Kr. (Bogbindermestre), Fabrikant N. Chr. Olsen og Hustrus 162.115 Kr., Glashandler J. J. Ronge og Hustrus 5200 Kr., Frøken H. A. Schackes 10.000 Kr., Sejl-, Flag- og Kompasmagerlaugets 1000 Kr., Bagermester Johan Jochum Tesch og Hustrus 30.914 Kr. (Laugsbagere), Søstrene Zimmers 21 400 Kr. (Malermestre).

) **Legat: Snedkersvend Erich Wienbergs.

***) **Disse Legater er:** J. H. Bing og Hustru født Simonsens 7975 Kr., Blytækkerlaugets 1728 Kr. (Blytækkere), Kapt. Malermester J. Bruus' 5014 Kr., Konditor Fr. Moyels 16.341 Kr. (Konditore), Murmester Thorsøe og Hustrus 32.010 Kr.

f. Legater for Haandværkere, saavel Mestre som Svende, samt disse Personers Efterladte.

Af Legater, der er henførte under denne Gruppe, er der i 1903 udbetalt 7.796 Kr., hvoraf til Mænd 7.356 Kr., nemlig 2.768 Kr. til Mestre og 2,768 Kr. til Svende, medens der for 1820 Kr. savnes Oplysning om Fordelingen, samt til Kvinder 440 Kr., nemlig 32 Kr. til Enker og 408 Kr. til ugifte Kvinder. Det udbetalte Beløb fordeler sig fagvis saaledes: Drejere 1800 Kr., Metaldrejere 68 Kr., Sadelmagere 1800 Kr., Snedkere 1800 Kr., Stolemagere 1800 Kr., Skrædere 20 Kr., Tøffelmagere 12 Kr., medens der for 496 Kr. savnes nærmere Oplysning om Fordelingen.

Til den stedfundne Udbetaling 7.796 Kr. svarer Legatkapitaler paa tilsammen 204.765 Kr.*)

*) **Disse Legater er:** A. J. Andersens 14.000 Kr., Tobaksfabrikant Alex. Becker og Hustrus 2400 Kr. (Tobaksspindere), det ophævede Felberederlaugs 565 Kr. (Felberedere og beslægtede Fag), S. Pedersen Dons' 600 Kr. (Skrædere), Tøffelmagerforeningens 300 Kr. (Tøffelmagere), Snedkermester C. D. H. Willrodts 186.900 Kr. (Snedkere, Stolemagere, Sadelmagere og Drejere).

g. Legater for Personer af Handelsstanden, Principaler saa vel som Medhjælpere, eller disse Personers Efterladte.

Af Legater, der er henførte under denne Gruppe, er der i 1903 udbetalt 52.766 Kr., hvoraf til bestemte af Legatstifteren indsatte Personer 5.759 Kr. og til udenbys boende Personer 1.515 Kr., medens 45.492 Kr. er uddelt til trængende Personer, bosatte i København. Af disse 45.492 Kr. er 3.170 Kr. uddelt til Mænd, 31,654 Kr. til Enker, 7.985 Kr. til Døtre, 400 Kr. til gifte Kvinder, medens der for 2.283 Kr. savnes nærmere Oplysning om Fordelingen. Af nævnte 45.492 Kr. falder 34.699 Kr. paa Hovedpersonernes og 2.226 Kr. paa Medhjælpernes Klasse, medens Oplysning om Fordelingen savnes for 8.567 Kr.

Af den stedfundne Udbetaling 52,766 Kr. vedrører 52.366 Kr. Legater med en tilsvarende Legatkapital paa 1.418.952 Kr,*), medens et Beløb af 400 Kr. er udredet af Legater, for hvilke den til Renterne svarende Kapitel ikke er oplyst.**) Der findes desuden i Legater, hvis Renter senere vil faa Anvendelse til Formaal, henhørende under denne Gruppe, men som i Øjeblikket tilfalder bestemte i vedkommende Fundats indsatte Personer, en samlet Kapital paa 72,798 Kr.***)

*) **Disse Legater er:** Grosserer D. B. Adlers 25.000 Kr., Boertmanns 27.600 Kr., Grosserer Frederik Carl Ferdinand Bybergs 60.000 Kr., det Cappelske Pensionslegat 43.566 Kr. (Apotekere — Principaler og Medhjælpere), Peter W. Gjelstrups 53.000 Kr., Frederik Gotschalks 20 000 Kr., Grosserer O. A. Grandjeans 10.000 Kr., J. N. Halds 1200 Kr., Joseph Hambros 358.082 Kr., Capitain og Vexelmægler Michael Henriques og Hustrus 10.000 Kr., Skibsmægler Hochbrandts 4000 Kr. (Skibsmæglere), Legat til Minde om Annette Dorothea Charlotte Holm 29.800 Kr., Jacob Holm & Sønners 100-Aars Jubilæumslegat 20.500 Kr., Hendrik Jacobsen og Hustrus 26.400 Kr., Kræmmersvendenes Understøttelsesfond 1895 Kr. (Kræmmersvende), Mette Cath. Larsen eller Forrers 14.000 Kr. (Høkere og Værtshusholdere), A. C. Lemvigh-Müllers 10.000 Kr., Th. Lose & Co.'s 11 000 Kr., Marie Charlottes 2500 Kr., Moritz G. Melchior og Hustrus 30.000 Kr., Søstrene Müllers 5200 Kr. (Hørkræmmere), Johanne Sophie Owes 32.200 Kr. (Vinhandlere), det Pauli-Brunske 80.000 Kr., Søstrene E. M. og A. Petersens 8000 Kr., det Rehlingskes 1000 Kr., Grosserer B. W. Sass' 40.000 Kr., Major, Grosserer M. W. Sass' 10.000 Kr., Grosserer Jochum Schous Enkes 16.791 Kr., Christian Peter Schøtts 132.500 Kr., Jens Steffensen Kaas og Hustrus 211.118 Kr., Gregers Sorensen og Hustrus 11.200 Kr. (Høkere), D. J. Thaarup og Hustrus 4200 Kr. (Vinhandlere), Wilhelm og Wilhelmines 100.000 Kr., Grosserer Joseph M. Wulffs 8200 Kr.

) **Legat: Sukkerraffinadør Diderik Vilhelm Dons og Hustrus.

***) **Disse Legater er:** Handelsrejsende Wilhelm Berthelsens 17.798 Kr. (Handelsrejsende). Grosserer W. M. Bloch & Hustrus 2000 Kr., Hans A. Clausen og Hustrus 23.000 Kr., Grosserer H. J. Drucker og Hustrus 5000 Kr., Eleonore Hages 12.105 Kr., Marie Sophie Hages 6895 Kr., Carl F. Meyers Jubilæumslegat 1000 Kr. (Læderhandlere), Troels Georg Pedersens 5000 Kr.

Se endvidere Understøttelsesfonden under Grosserersocietetet, Foderstofudvalget, Kornudvalget og Smørbedømmelsesudvalget, pag. 36—37.

h. Legater for fast ansatte Personer i underordnede Stillinger eller deres Efterladte.

Af Legater, der er henførte under denne Gruppe, er der i 1903 udbetalt 8.454 Kr. til trængende Personer, bosatte i København. Disse 8.454 Kr. fordeler sig saaledes paa de forskellige nedennævnte Grupper af Personer og deres Efterladte: Underofficerer og dermed ligestillede militære Personer 4.961 Kr., Telegrafbudes Enker 18 Kr.,

Kunstakademiets Betjente 100 Kr., Landstingets Bude 200 Kr., Politibetjente 1775 Kr., Medlemmer af Brandkorpset 1120 Kr., Kommunehospitalets faste Stueopsyn 280 Kr.

Af den stedfundne Udbetaling 8.454 Kr. vedrører 6.530 Kr. Legater med en tilsvarende Legatkapital paa 176.006 Kr.*), medens et Beløb af 1924 Kr. er udredet af Legater med en samlet Kapital af 85.770 Kr.**), af hvilke Understøttelse ogsaa er udbetalt udenbys boende Personer (samlede Oplysninger i denne Henseende savnes). Der findes desuden i Legater, hvis Renter senere vil faa Anvendelse til Formaal, henhørende under denne Gruppe, men som i Øjeblikket tilfalder bestemte i vedkommende Fundats indsatte Personer, en Kapital paa 88.609 Kr.***)

*) **Disse Legater er:** Kriminalretsassessor Anton Peter Henr. Birchs 45.000 Kr. (Politibetjente), Sadelmager Hennings Dichmann og Hustrus 3000 Kr., et i velgørende Øjemed skænket Legat 4060 Kr., Kaptajn Peter v. Friderichsens 2000 Kr., Kaptajn Albrecht Carl Adolph From Møllers 34.838 Kr. (Medlemmer af Brandkorpset), Reservelæge Rudolf Hansens 8076 Kr. (Kommunehospitalets faste Stueopsyn), Oberstltnt. Greve v. Haxthausens 600 Kr., Etatsraad Johan Christian Hedegaards 1600 Kr., Provst A. K. Holms 1.000 Kr., Oberst V. Hoskiærs 10.000 Kr., Kong Christian den Niendes Jubilæumslegat 2600 Kr., Kong Georg I's 13.000 Kr., Admiral Johan Wilhelm Cornelius Krieger og Hustrus 5800 Kr., Legatet til Minde om den nordiske Industriudstilling i København 1888 3692 Kr., Advokat Liebes 5000 Kr. (for Landstingsbude), Livgardens Liniebat. 3. Kompagnis 5000 Kr., Meldahls Legat for Kunstakademiets Betjente 4664 Kr., Bredo Munthe af Morgenstjernes 3045 Kr., Majorinde Pultz' 3000 Kr.. Qvandts 1000 Kr., Ada Sophie Raedel, f. Brinkmanns 4000 Kr., Sankelmarksfonden 853 Kr., Admiral A. C. Schultz's 2058 Kr., Admiral Edouard Suensons 10.000 Kr., Telegrafbud B. F. Warburgs 520 Kr. (Telegrafbudes Enker), Oberst Wedell-Wedellsborgs 1100 Kr., Bøssemager Wiborg og Hustrus 500 Kr.

) **Disse Legater er: Oberst v. Bernstorffs 2107 Kr., Marskandiser Carl Christian Dahls 3800 Kr., Jensen og Kongsdahls 12.532 Kr., Krigerfonden 4600 Kr. + 11.731 Kr., Ada Sophie Raedel, f. Brinkmanns 10.700 Kr., Kommanderinde Rothe og Kommandør Andreas Bjørn Rothes 20.000 Kr., Generalkommissær Ole Tønder Langes 16.300 Kr., Oberstløjtnant v. Vetts 4000 Kr.

***) **Disse Legater er:** Ritmester Theodor Koefoed Marchers 77.671 Kr., Sprøjtemester Schirmers 841 Kr. (Brandmænd), Generalmajor Carl Anton Vogts Understøttelseslegat 10.097 Kr.

Hvor intet særlig er bemærket, er Legaterne bestemte for militære Personer af Underklasserne og saadannes Efterladte.

i. Legater for Arbejderklassen og for Tyende.

Af Legater, der er henførte under denne Gruppe, er der i 1903 udbetalt 21.634 Kr., hvoraf til bestemte af Legatstifteren indsatte Personer 2.280 Kr., medens Resten 19.354 Kr. er udbetalt til trængendende Personer, bosatte i København. Af disse 19.354 Kr. er

3.027 Kr. uddelt til Mænd, 3,480 Kr. til Enker, 9.290 Kr. til ugifte Kvinder, medens der for 3.557 Kr. savnes nærmere Oplysning om Fordelingen. Nævnte 19.354 Kr. fordeler sig fagvis saaledes: Maskinmestre 100 Kr., Bagere 1.417 Kr., Bogtrykkere 264 Kr., Bryggerkarle 390 Kr., Dugmagere 440 Kr., Garvere 956 Kr., Handskemagere 100 Kr., Hattemagere 100 Kr., Kandestøbere 28 Kr., Konditore 52 Kr., Skrædere 212 Kr., Typografer 956 Kr., Tømrere 350 Kr., Haandværkere uden nærmere Angivelse 760 Kr., Syersker 900 Kr., Arbejdsmænd, Daglejere m. fl. 3.016 Kr. og Tyende 9.313 Kr.

Til den stedfundne Udbetaling 21.634 Kr. svarer Legatkapitaler paa tilsammen 616.369 Kr.*) Der findes desuden i Legater, hvis Renter senere vil faa Anvendelse til Formaal, henhørende under denne Gruppe, men som i Øjeblikket tilfalder bestemte i vedkommende Fundats indsatte Personer, en samlet Kapital paa 252.072 Kr.**)

*) **Disse Legater er:** Enkefru Marie Andersens 1000 Kr. (Skrædere), Jomfru C. L. Askegreens 8600 Kr. (Haandværkere), Bagernes Syge- og Begravelseskasses Legatfond af 9. Marts 1875, inkl. Tottenbergs Legat 35.704 Kr. (Bagere), Garvermester Erich Johnsen Bergs 4400 Kr. (unge Haandværkere), Anders Brandt og Hustrus 20.500 Kr. (Arbejderklassen), Justitsraad Søren Bruuns 3416 Kr. (Tyende), Danielsens 3000 Kr. (Handskemagere), Augusta Elisbeth Christiane Dubosc og Køkkenmester Auguste Duboscs 160.342 Kr. (Tyende), Foreningen af 10. November 1869's 1552 Kr. (Konditore), Garvermestrenes Legat Serie A 1000 Kr. + Serie B 1000 Kr. (Garvere), Garvermester D. P. Grams 1000 Kr. (Garvere), Garvermester Aug. Frederik Hammerich og Hustrus 4000 Kr. (Garvere), Etatsraad A. N. Hansens Pensionsfond 41.000 Kr. (Arbejdere ved Pakhus, Skibsværft o. l.), Enkefru Sophie Hansens 2000 Kr. (Hospitalsstuekoner m. fl.), Bogtrykkerne Frederik og Ferdinand Henrichsens 25.000 Kr., (Typografer), Garvermester Abraham Hertz's 2500 Kr. (Garvere), M. Hertz's 1500 Kr. (Garvere), Hørkræmmer Søren Holms 11.800 Kr. (Arbejderklassen), Skrædermester Johansen & Møllers 1000 Kr. (Skrædere), Hattemagermester Anders Jørgensen og Hustrus 5000 Kr. (Hattemagere), Dorthea Jørgensens 1762 Kr. (Tyende), Kandestøbersvendenes 800 Kr. (Kandestøbere), Kaysers I 2000 Kr. + II 4000 Kr. + III 4000 Kr. (Tømrere), Skrædermester W. F. Kiilerichs 1000 Kr. (Skrædere), Otto Baron Kragh-Juell-Wind Arenfeldts 4600 Kr. (Typografer), Frederikke Kreftings 23.200 Kr. (Syersker), Københavns Garverlaugs Understøttelsesfond 1046 Kr. (Garvere), Hedevig Susanne Ledertugs 3600 Kr. (Tyende), Garvermester P. Lundsteds 2500 Kr. (Garvere), Munck og Kugelbergs 11.000 Kr. (Tøjmagersvende og Dugmagere), Professor Gundelach Møllers 10.220 Kr. (Opvaskningskoner paa Hospital), Grosserer Petersen og Hustrus 62.000 (Arbejdsmænd) + 58.800 Kr. (Tyende), Emil Ferdinand Poulsens 40.000 Kr. (Tyende), Skrædersvend J. P. Schrøders 1000 Kr. (Skrædere), Grosserer C. L. Seiferts 1000 Kr. (Skrædere), Generalinde v. Stockens 582 Kr. (Tyende), J. E. G. Suhrs 1900 Kr. (Garvere), Andreas Thornbergs 7202 Kr. (Bogtrykkere), Tømrermester og Borgerrepræsentant Fr. Thymanns 2489 Kr. (Bygningshaandværkere), Skræderfagets forhenværende Tilskærerforenings 300 Kr. (Skrædere), Etatsraad William Wains 5000 Kr. (Maskinmestre), Brygger J. Vestberg og Hustrus 10.000 Kr. (Bryggerkarle), Widalins Legat: Den fattiges Skærv 572 Kr. (Arbejdere i Søetaten), Ferdinand Wolff og Hustrus 15.282 Kr., (Haandværkere), Garvermester H. C. Wørmers 5200 Kr. (Garvere).

) **Disse Legater er: N. F. Bonnesens 75.000 Kr. (Arbejdere i Haandværk eller

ved Fabrikdrift), Hofkarethfabriker Henry Fifes 8285 Kr. (Karetmagere), Theger Froms 100 Aars Jubilæumslegat 6200 Kr. (Pakhuskarle, Kontorbude eller Arbejdersker), Haandværkernes Pensions- og Laanekasses 20.208 Kr. (Haandværkere), Jørgen Jensen og Hustrus 31.196 Kr. (Tjeneste- og Arbejdsfolk), Bogbindermester K. M. Knudsens 12.000 Kr. (Haandværkere), Brd. F. W. og H. J. Nielsens 21.148 Kr. (Tyende), Etatsraad B. Rubens Arbejderlegat 50.700 Kr. (Fabrikarbejdere, f. T. udelukkende Arbejdere ved Rubens Fabriker), kgl. Hof-Skræder W. Therkelsens 4000 Kr. (Skrædere), Ferdinand Wolff og Hustrus 23.335 Kr. (Syersker og Husjomfruer).

V. Legater for abnorme.

Af Legater under denne Gruppe er der i 1903 udbetalt 7.274 Kr. hvoraf til Formaal, der falder udenfor vor Undersøgelse, 288 Kr., og til udenbys boende Personer 3.377 Kr., medens 3.609 Kr. er udbetalt til Personer, bosatte i København. Af nævnte 3.609 Kr. er 2.328 Kr. uddelt til blinde og 1.281 Kr. til døvstumme.

Til den stedfundne Udbetaling 7.274 Kr. svarer Legatkapitaler paa tilsammen 121.787 Kr.*), hvorved dog bemærkes, at der for tre Legaters Vedkommende fra andre Midler er ydet Tilskud til Udbetalingen paa ialt 1992 Kr.

*) **Disse Legater er:** Partikulier Søren Christensens 10.000 Kr. (døvstumme), det separate Understøttelsesfond ved det kgl. Blindeinstitut 23.900 Kr., Elisabeth Getreuers 10.000 Kr. (blinde), Grosserer H. J. Goldschmidts 1200 Kr. (døvstumme), Anna v. Graeffe, f. Komtesse Knuths 5000 Kr. (blinde), Geheimeraad Liebes 20.000 Kr. (døvstumme), Enkefru Michelsens 1000 Kr. (døvstumme), Olgas Legat 10.600 Kr. (døvstumme), Enkefru A. Petreschs 10.000 Kr. (døvstumme), Mette Cathrine Raarups Gave 2000 Kr (blinde) + 2000 Kr. (døvstumme), Cathrine Reiersen og Hanne Zeuthens 3087 Kr. (døvstumme), Murmester Schioldann og Hustrus 10.000 Kr. (døvstumme), Jomfru Dorothea Amalie Toftgaards 8000 Kr. (blinde), Kammerherre Fr. Wolfhagen og Hustrus 5000 Kr. (blinde).

VI. Legater til Brudeudstyr og Konfirmationshjælp.

Af Legater, der er henførte under denne Gruppe, er der i 1903 udbetalt 13.607 Kr. til Personer, bosatte i København. Af disse 13.607 Kr. er 621 Kr. uddelt i Konfirmationshjælp og 12.986 Kr. til Brudeudstyr, (heraf 12.386 Kr. til Døtre af Borgere og Handelsfolk og 600 Kr. til Underofficersdøtre).

Til den stedfundne Udbetaling 13.607 Kr. svarer Legatkapitaler paa tilsammen 416.560 Kr.*)

*) **Disse Legater er:** Kaptajn og Murmester Johan Diderik Backhausen og Hustrus 110.097 Kr., Admiral Bille og Hustrus Guldbryllupslegat 4364 Kr., Kaptejn H. R. Blocks 5000 Kr., Justitsraad Friis og Hustrus 400 Kr., Baronesse Caroline Marie Hambros 134.259 Kr., F. Larchers 5800 Kr., Amsel J. Meyer og Hustrus 61.600 Kr., Karen M. Middelboes 2000 Kr., V. Ratzeburgs 81.840 Kr., Voldmester Reeh og Hustrus 8000 Kr., Hans kgl. Højh. Prins Valdemars 2700 Kr., Bøssemager Wiborg og Hustrus 500 Kr.

VII. Legater for syge og Rekonvalescenter.

Af Legater, der er henførte under denne Gruppe, er der i 1903 udbetalt 9.968 Kr., hvoraf til bestemte af Legatstifteren indsatte Personer 380 Kr. og til udenbys boende Personer 144 Kr., medens 9.444 Kr. er kommet trængende Personer, bosatte i København, til Gode, heraf 5.656 Kr. til syge og 3.788 Kr. til Rekonvalescenter.

Til den stedfundne Udbetaling 9.968 Kr. svarer Legatkapitaler paa tilsammen 262.726 Kr.*) Der findes desuden i Legater, hvis Renter senere vil faa Anvendelse til Formaal, henhørende under denne Gruppe, men som i Øjeblikket tilfalder bestemte i vedkommende Fundats indsatte Personer, en samlet Kapital paa 211.658 Kr.**)

*) **Disse Legater er:** Hospitalslegater til Behandling af syge: Fru Fanny Beutners 14.207 Kr., Enkefru Caroline Kirstine Bloch, f. Torps 10.750 Kr., Partikulier Simon Eibeschütz og Hustrus 23.353 Kr., Kong Christian IX og Dronning Louises Sølvbryllupslegat 69.232 Kr., Justitsraad, Inspektør Henry Meyer og Hustrus 4165 Kr., Pastor Emil Wesenberg og Hustrus 10.372 Kr. Se endvidere: Diakonissestiftelsens Hospital pag. 81, det kgl. Frederiks Hospital pag. 84, Fødselsstiftelsen pag. 85, St. Josephs Hospital pag. 85, Dronning Louises Børnehospital pag. 85, Kysthospitalet paa Refsnæs pag. 86.

Hospitalslegater for Rekonvalescenter: Kammertjener Christen Jensen Baassoms 4002 Kr., Kommanderinde Julie Holsts 1000 Kr., Frk. Julia Joshua Levins 2022 Kr.

Hospitalslegater saavel for syge som for Rekonvalescenter: Justitsraad, Raadmand F. T. Rée og Hustrus 8416 Kr.

Andre Legater: Generalkonsul Julius Holmblads 104.000 Kr., Kommanderinde Julie Holsts 516 Kr., Adolph Hedemark Poulsens 10.691 Kr.

) **Disse Legater er: Partikulier, fhv. Konditor Johan Ludvig Grandjean og Hustrus 8000 Kr., Ferdinand Wolff og Hustrus 23.335 Kr., Islandsk Købmand J. A. Wulff og Hustrus 180.323 Kr.

VIII. Legater for ved Ulykkestilfælde tilskadekomne eller for deres Efterladte.

Af Legater, der er henførte under denne Gruppe, er der i 1903 udbetalt 1.419 Kr. til trængende Personer, bosatte i København.

Legaterne har en samlet Kapital paa 211.885 Kr.*); af Renterne er dog en Del, hvorom Oplysning savnes, udbetalt til udenbys boende Personer.

*) **Disse Legater er:** Etatsraad Niels Andersens Arbejderlegat 174.885 Kr., Michael Meyer og Hustrus 35.000 Kr., Poul Egede Rovsings 2000 Kr. (for Jærnbanefunktionærer).

IX. Legater, som ikke har kunnet indordnes under nogen af de foregaaende Grupper.

Under denne Gruppe er opført saadanne Legater, der efter deres Statuter er oprettede enten til Bedste for Personer, hørende til forskellige Samfundsklasser, eller til Bedste for Formaal, der ikke helt falder ind under nogen af de foregaaende Legatgrupper. Af disse Legater er der i 1903 udbetalt 117.188 Kr., hvoraf til bestemte af Legatstifterne indsatte Personer 20.400 Kr. og til udenbys boende Personer 2.240 Kr., medens 94.548 Kr. er uddelt til trængende Personer, bosatte i København.

Af disse 94.548 Kr. er 4.955 Kr. uddelt til Brudeudstyr (deraf 200 Kr. til Grosserere og 4.755 Kr. til Personer af Borgerstanden) 1668 Kr. til Børns Undervisning og Opdragelse, 3078 Kr. til Studerende og 84.847 Kr. til Understøttelse af Personer, tilhørende forskellige Samfundsklasser, deraf: 3.548 Kr. til Mænd, 25.594 Kr. til Enker, 38.482 Kr. til ugifte Kvinder, 800 Kr. til Familier, medens der for 16.423 Kr. savnes nærmere Oplysning om Fordelingen. De 84.847 Kr. fordeler sig endvidere under Hensyn til de understøttede Personers Samfundsstilling saaledes:

Almindelig trængende 1029 Kr., Lemmer i Almindelig Hospital 163 Kr., Enker efter faldne 950 Kr., Embedsmænd (særlig Søofficerer) 6.800 Kr., Embedsmænds Enker og Døtre 1.356 Kr., Embedsmænd

og Læger 1.100 Kr., Embeds- og Handelsstand (samt Kunstnere) 7.760 Kr., Embeds- og Bestillingsmænd 1.030 Kr., Officerer og Underofficerer 1.307 Kr., Kunstnere 3.000 Kr., Embedsmænd, Handlende og Haandværkere 24.400 Kr., Haandværkere (særlig Skrædere) 700 Kr., Grosserere og Vinhandlere 600 Kr., andre Personer af Handelsstanden 3.527 Kr., Søfarende m. m. 920 Kr., Næringsdrivende og Søfarende 1.254 Kr., Næringsdrivende 9.460 Kr., Haandværkere og underordnede civile Bestillingsmænd 4.200 Kr., Borger- og Arbejderklassen 1.600 Kr., Arbejderstanden 1.015 Kr., Tyende 8.196 Kr., Lærerinder, Husjomfruer, Syjomfruer, Sygeplejersker samt Vaagekoner 4.480 Kr.

Af den stedfundne Udbetaling 117.188 Kr. vedrører 110.377 Kr. Legater med en tilsvarende Legatkapital paa 3.162.395 Kr.*), medens et Beløb af 3.454 Kr. er udredet af Legater med en samlet Kapital af 275.472 Kr.**), af hvilke Understøttelse ogsaa er udbetalt udenbys boende Personer (samlede Oplysninger i denne Henseende savnes), og et Beløb af 3.357 Kr. af Legater, for hvilke den til Renterne svarende Kapital ikke har kunnet oplyses***). Der findes desuden i Legater, hvis Renter senere vil faa Anvendelse til Formaal, henhørende under denne Gruppe, men som i Øjeblikket tilfalder bestemte i vedkommende Fundats indsatte Personer, en samlet Kapital paa 930,458 Kr.****)

*) **Disse Legater er:** Niels Aarestrup og Hustrus 357.683 Kr. (Studerende, Handelsstand, Tjenestepiger), de Bjelkeske 387.000 Kr. (Embedsmænd, Tjenestepiger, Kunstnere), Grosserer Niels Brock og Hustru Lene Bredals 163.413 Kr. (Brudeudstyr, Skoleundervisning, til Handelsstand, til Tyende), Brygger Cappelens 56.000 Kr. (Næringsdrivende), det Casselske 500 Kr. (Militærenker), M. K. Christensens 99.000 Kr. (Grosserere, Urtekræmmere, Haandværksmestre), Overlæge Lauritz Clementsen og Hustrus 53.527 Kr. (Embedsmænd og Læger), Legat til Minde om Ane Cathrine Dengsøe 10.069 Kr. (Høkere og til Lemmer i Almindelig Hospital), Admiral v. Dockum og Hustrus 21.000 Kr. (Officerer og Underofficerer), Ane Finckes 667 Kr. (Professorenker og til Husarme), Enkefru Frieses 58.000 Kr. (Studerende og Haandværkere, særlig Skrædere), M. E. Grøn og Hustrus 54.262 Kr. (Embedsmænd og Kunstnere), Marineløjtnant W. B. Jespersens 51.380 Kr. (Søfarende og almindelig trængende), Konferensraad Kiellerup og Hustrus 31.200 Kr. (Enker efter faldne og til faderløse Pigebørn), Michael Andreas Kjerkegaards 21.857 Kr. (Handelsstand og til Enker efter faldne), Moritz Kloss og Hustrus 35.069 Kr. (Juvelerere, Søfarende og Haandværkere), Grosserer S. L. Langhoffs 25.000 Kr. (Grosserere og Vinhandlere og til Brudeudstyr), J. C. Lunde og A. M. Lundes 125.866 Kr. (Haandværkere og underordnede civile Bestillingsmænd), Magistratens Understøttelseskasse 19.282 Kr. (Kommunale Embeds- og Bestillingsmænd), Grosserer E. le Maire og Hustrus 343.509 Kr. (Handels- og Embedsstand), R. og W. Mitchells 680.420 Kr. (Handels-, Haandværks- og Embedsstand), Oberstløjtnant Caspar Müller og Enke f. Rafns 95.717 Kr. (Handelsstand), Enkefru A. Rosenberg og Søns 79.800 Kr. (Borger- og Arbejderklassen), Mathias Wilhelm Sass, Carl Adolph Rothe Sass og Caroline Johanne Sass' 76.000 Kr. (Næringsdrivende og til Børns Undervisning), Smidt-Heibergs 17.400 Kr. (Bryggere og Kræmmere), Brødrene Soldenfeldts 263.000 Kr. (Lærerinder, Husjomfruer, Syjomfruer o. l.), Under-

støttelsesfonden af 2. April 1801 25.774 Kr. (Marinens faste Mandskab m. fl.), Raadmand Worsaaes 10.000 Kr. (Kommunale Embedsmænd og Funktionærer).

) **Disse Legater er: Kammerherre, Hofjægermester, Overførster Carl Eide og Hustrus 78.631 Kr. (Skovridere og Skovbetjente), Enkefru de Hemmerdt og Frk. Caroline Ebbesens 56.841 Kr. (Embeds- og Handelsstand), Fru Pauline Lund, f. Friis' 26.617 Kr. (Vaagekoner og Sygeplejersker), den Meleyske Hjælpekasse 10.460 Kr. (Officerer og Underofficerer), Etatsraad J. C. v. Osten og Hustrus 81.177 Kr. (Embeds- og Borgerstand), Overauditør Skrikes 10.315 Kr. (Officerer og Underofficerer), Generalløjtnanterne v. Steinmanns 11.431 Kr. (Officerer og Underofficerer).

***) **Disse Legater er:** Brochmand-Mule-Fuirens Legater (Studerende og Professorenker), Bings Legat (Studerende, Professorenker, almindelig trængende), A. W. Scheels Stiftelse (Studerende, Embedsmænds Enker og Døtre), J. H. Schou og Hustrus Stiftelse (Studerende, trængende i Sygdomstilfælde, Børns Undervisning).

****) **Disse Legater er:** Grosserer J. P. H. Bechs 1213 Kr. (veldædigt offentligt Øjemed), Sukkerraffinadør Brodersens 59.455 Kr. (Arbejdere ved Sukkerraffinaderier og deres Enker, Forsorg for Børn og for abnorme m. m.), Jens Bechmanns 5.819 Kr. (Kræmmer-, Købmands- og Bryggerenker), Enkefru Laura Jacobsen f. Holsts 102.500 Kr. (Husjomfruer, Syjomfruer, Tjenestepiger, Sygeplejersker), Georg Diedrich Asmus Petersen og Hustrus 117.800 Kr. (Mænd og Enker af Handels-, Skipper- eller Mæglerstand), Major Hoffmanns Mindes 407 Kr. (Datter af en i Krig falden Militær eller af en Jærnbaneingenior eller Jærnbanebetjent), Etatsraad Stoltenberg og Hustrus 557.318 Kr. (Døtre og Enker af Embedsmænd og Borgere; værdige trængende Borgere), F. W. F. Wieses 61.546 Kr. (til Bedste for et menneskekærligt Formaal), General Wilsters 24.400 Kr. (Officerer og Underofficerer).

Under denne Gruppe opføres endvidere følgende:

Dronning Anna Sophies Enkestiftelse har til Formaal at understøtte værdige og trængende Enker under følgende 4 Klasser:

1) Adelige Enker, 2) Borgerlige Enker, 3) Enker af Bondestanden og 4) Enker efter faldne i Krigene 1848–50 og 1864. Den Andel, der tilfalder adelige Enker, maa ingensinde udgøre over Halvdelen af det hele Beløb, der kommer til Uddeling; ellers er Direktionen frit stillet med Hensyn til Fordelingen. Enker af den Reventlowske Familie har, naar de iøvrigt opfylder de krævede Betingelser, Fortrinsret.

I 1903 er der ialt uddelt 180 Portioner fra 20 til 960 Kr. med ialt 16.412 Kr., deraf falder 88 Portioner med 10.000 Kr. paa Københavns.

Stiftelsens Kapital udgjorde 434.423 Kr.

De Getreuerske Stiftelser har 4 Afdelinger, hvoraf Afdelingerne 2—4 omfatter Udbetalinger til Testatorernes Slægt, medens Afdeling 1 har til Formaal at give Understøttelse til: a) fattige af Københavns Sogne; til disse udbetaltes 754 Kr. i 25 Portioner; (q fattige og trængende Mestre af Malerlauget eller Enker efter saa-

danne; der udbetaltes 312 Kr. i 24 Portioner; c) gamle og sengeliggende Lemmer i St. Hans Hospital og Almindelig Hospital; der uddeltes 512 Kr. i 48 Portioner.

Til de tre Underafdelinger a, b og c svarer Kapitaler paa henholdsvis 16.596, 10.552 og 13.000 Kr.

Den grevelige Hjelmstjerne-Rosencroneske Stiftelse, som staar under den danske Regerings Overtilsyn, understøtter Personer i Danmark og i Norge. Understøttelsen i Danmark ydes i forskellige Legatklasser.

De 3 første Klasser omfatter egentlig velgørende Formaal. Under Klasse I ydes Understøttelse til gamle Tjenestefolk af begge Køn, der er uskikkede til at tjene. I 1903 udbetaltes af denne Klasse ialt 5572 Kr., deraf til Personer i København: 45 Portioner à 80 Kr. og 1 Portion à 52 Kr., ialt 3652 Kr.

Klasse II omfatter Udstyrshjælp til uformuende Piger, som indgaar Ægteskab med Haandværkere. I 1903 udbetaltes ialt 7800 Kr., deraf til Personer i København 15 Portioner à 300 Kr., ialt 4500 Kr.

Klasse III giver Understøttelse til Enker til Opdragelse af uforsørgede Børn. I 1903 udbetaltes ialt 6680 Kr., deraf til Personer i København 2 Portioner à 120 Kr. og 49 Portioner à 80 Kr., ialt 4160 Kr.

Den 4de og 5te Legatklasse samt en Fællesklasse for Danmark og Norge yder Understøttelse til Formaal, der falder udenfor vor Undersøgelse, til Videnskabsmænd, Kunstnere m. m.

Stiftelsens samlede Indtægt i 1903 var 93.461 Kr. Den samlede Udgift udgjorde 60.968 Kr., hvoraf Understøttelser i Danmark udgjorde 35.041 Kr., i Norge 13.783 Kr., Administrationsudgifter og forskellige Udgifter tilsammen 6544 Kr. og Livrenter 5600 Kr. til forskellige Legatarer.

Stiftelsens Formue udgjorde 2.387.757 Kr.

Prinsesse Charlotte Amalies Stiftelse giver Understøttelse til

1) Fattige Frøkener af den danske Adel. I 1903 er uddelt 3.380 Kr., hvoraf 2.940 i 10 Portioner faldt paa København.

2) Rangspersoners Døtre, hvis Forældre staar eller har staaet her i Landet virkelig Tjeneste. I 1903 er uddelt 1951 Kr., hvoraf 1501 Kr. i 9 Portioner falder paa København.

3) Gejstlige og verdslige Folks Døtre af den borgerlige Stand. I 1903 er uddelt 1775 Kr., hvoraf 1.225 Kr. i 13 Portioner i København.

4) Fattige Pigebørn, som indsættes i Opfostringshuse. I 1903 er uddelt 2.400 Kr., hvoraf 1.850 Kr. i 37 Portioner i København.

5) Fattige Pigebørn til Skolepenge. I 1903 er uddelt 1.200 Kr., hvoraf 1.025 Kr. i 41 Portioner i København.

Stiftelsens Kapital udgjorde 369.387 Kr.

Den Suhrske Stiftelse har to Afdelinger, hvoraf den første uddeler Understøttelse til Medlemmer af den Suhrske Familie, den anden Afdeling understøtter Slægtninge af Mænd, der er eller har været Medlemmer af Københavns Magistrat og Borgerrepræsentation, af de i København værende Retter samt af den danske Rigsdag. I 1903 er der i denne Afdeling uddelt 64 Legatportioner paa fra 100 til 600 Kr. med tilsammen 15.500 Kr. Det antages skønsmæssigt, at mindst $^2/_3$ af disse Beløb tilfalder Personer i København.

Den 2den Afdelings Formue udgjorde pr. 31. Marts 1904 492.106 Kr.

Under det Treschowske Pengefideikommis findes der følgende Legater, der falder ind under vor Undersøgelse:

1) Et Legat stort 100.000 Kr. til Fordel for 10 trængende Døtre efter fortjente Fædre af den højere Embedsstand. Der uddeles aarlig 10 Portioner à 400 Kr.

2) Et Legat stort 250.000 Kr. til Fordel for værdige og trængende ugifte Døtre af afdøde Embedsmænd samt Enker efter saadanne. Der uddeles aarlig 50 Portioner à 200 Kr., deraf 30 til Døtre og 20 til Enker.

3) Et Legat stort 200.000 Kr. til Fordel for værdige og trængende Enker og ugifte Kvinder uden Hensyn til deres Stand. Der uddeles aarlig 50 Portioner à 160 Kr.

Af disse Legater er i 1903 kommet til Udbetaling 21.200 Kr., og af denne Sum skønnes mindst Halvdelen at være kommet Personer i København til gode.

4) Et Legat stort 100.000 Kr. til Udredelse af Skolepenge for ukonfirmerede Drenge og Piger. I 1903 er der udbetalt 3850 Kr., deraf til Elever i Skoler i København og Frederiksberg 1900 Kr.

Wilhelmine-Stiftelsen uddeler hvert Aars 1. November Udstyrsportioner à 1000 Kr. til Døtre af uformuende kongelige Embedsmænd og Portioner à 400 Kr. til Haandværkssvende til Hjælp ved deres Nedsættelse som Mestre. Svendene skal have arbejdet 7 Aar som saadanne, deraf mindst 3 Aar her i Landet, samt af deres Arbejds-

fortjeneste efterhaanden have indsat mindst 160 Kr. i en Sparekasse. Af Udstyrsportioner uddeltes i 1903 4, hvoraf 3 tilfaldt Personer i København, og af Understøttelse til Svende 4 à 400 Kr., hvoraf 2 tilfaldt Personer i København.

Stiftelsens Kapitalformue udgjorde 165.140 Kr.

X. Legater for Personer, der hører til særlige Trossamfund.

Under det **mosaiske Trossamfunds** Bestyrelse er henlagt en Række Legater, dels saadanne, der administreres af Repræsentantskabet, men tilhører særlige velgørende Selskaber, der selv uddeler Renterne (disse Legatkapitaler er nævnte andensteds i Bogen p. 91 – 93), dels Legater, hvis Renter uddeles direkte af Samfundets Repræsentantskab. Om de i sidstnævnte Henseende udbetalte Beløb i Aaret 1903 og om de til Udbetalingen svarende samlede Legatkapitaler kan der gives følgende Oplysninger:

Legater, hvis Renter uddeles:	Udbetaling i 1903. Kr.	Legatkapital. Kr.
til Mænd eller Kvinder	19.957	516.400
- Piger eller Enker	31.741	818.100
- Familier	6.376	159.670
- Husleje	14.422	367.430
- Brudeudstyr	5.213	135 825
- Sygepleje	2.224	57.500
- Børns Uddannelse m.m. (herunder ikke Skolernes særlige Legatkapitaler)	1.020	25.938
- Studerende	1.910	50.000
	82.863	2.130.863

Af Brændselslegater er desuden uddelt 119 Favne Bøgebrænde, 547 Tdr. Koks og 150 Tdr. Kul.

Om de under **St. Petri Menighed** hørende Legater oplyses følgende:

Af Legater for trængende i Almindelighed er ialt udbetalt 4.986 Kr. i Portioner af forskellig Størrelse (fra 4—40 Kr. halvaarlig), af

samme Legater er desuden udbetalt 412 Kr. til bestemte i vedkommende Fundats indsatte Personer. Til den samlede Udbetaling 5.398 Kr. svarer Legatkapitaler paa tilsammen 170.919 Kr.

Et Legat til Beløb paa 2000 Kr. udbetaler den aarlige Rente til Enken efter en Lærer ved St. Petri Skoler.

Af tvende Konfirmationslegater med en Kapital paa tilsammen 17.467 Kr. er der udbetalt ca. 690 Kr. som Hjælp til Konfirmanders Udstyr.

Legater til Skoleundervisning se pag. 98.

Under den københavnske **romersk-katolske Menighed** er henlagt Legater til samlet Beløb 60.000 Kr., af hvis Renter der er uddelt Understøttelser med ialt 2.448 Kr. Efter de forskellige Formaal fordeler Udbetalingen og den dertil svarende Legatkapital sig saaledes:

	Udbetaling i 1903 Kr.	Legatkapital Kr.
til trængende i Almindelighed	336	8.400
Understøttelse af Kvinder (ugifte, gifte eller Enker)	1.240	30.000
Huslejehjælp	200	5.000
forældreløse eller forsømte Drenges Opdragelse	120	3.000
Skolebørns Bespisning	70	2.000
— Fornødenheder	16	400
Udstyrshjælp	216	6.200
Studerende	250	5.000

Legater til Sygepleje se St. Josephs Hospital p. 85.

Under denne Gruppe opføres endvidere følgende Legater under Magistratens Bestyrelse:

Skibsværftsejer Lars Wilders Legat for fattige i Zebaoths tyske Menighed. I 1903 uddeltes 4 Portioner á 60 Kr. Legatkapital 6.108 Kr.

Etatsraad S. van Hurchs Legat, der yder Pengehjælp til katolske fattige. I 1903 udbetaltes 480 Kr. i 12 lige store Portioner. Legatkapital 11.888 Kr.

Kammertjener Christoph Stenzels Legat, hvis Renter 1 Gang aarlig (27. Januar) anvendes til Uddeling af Kul eller Koks til trængende Katoliker. Der uddeltes i 1903 11 Portioner à 6 Centner Kul tll Værdi ialt 54 Kr. Legatkapital 1.595 Kr.

XI. Legater til Skoleundervisning eller anden Hjælp til Skolebørn.

Af Legater, henførte under denne Gruppe, er der i 1903 udbetalt 24.135 Kr., nemlig a) af Legater til Undervisning for Drenge 8.843 Kr., hvoraf dog c. 180 Kr. er tilfaldet udenbys boende Børn, b) af Legater til Undervisning for Piger 3.880 Kr., af hvilket Beløb c. 280 Kr. ikke vedrører vor Undersøgelse, og c) af Legater til Undervisning for Børn af begge Køn 11.412 Kr., hvoraf imidlertid 100 Kr. er udbetalt en i vedkommende Legatfundats indsat Person og 1.520 Kr. anvendt til Undervisning af udenbys boende Børn, medens et Beløb af ialt 300 Kr. er tilfaldet Opfostringshuset og Skoleforeningen af 28. Januar 1866.

Af Udbetalingen under a) vedrører 424 Kr. Legater, for hvilke den til Renten svarende Kapital ikke har kunnet oplyses, medens der til Restbeløbet 8.419 Kr. svarer Legatkapitaler paa tilsammen 211.109 Kr.*) Til Udbetalingen under b) svarer Legatkapitaler paa tilsammen 108.849 Kr.**). Til Udbetalingen under c) svarer Legatkapitaler paa tilsammen 326.306 Kr.***)

*) **Disse Legater er:** Hofraad Meyers 4000 Kr. og Etatsraadinde Koefoeds 3000 Kr. (knyttede til Borgerdydskolen i Helgolandsgade), Hofraad Meyers 8000 Kr. (Borgerdydskolen i København), Grosserer Niels Brocks og Hustrus 15.600 Kr., de 32 Mænds Skolelegat 39.565 Kr., Grosserer E. le Maires 8000 Kr., Hofraad, Grosserer David Amsel Meyers 6000 Kr., Gehejmekonferensraad C. W. Langes 3000 Kr., Grosserer Johan Jacob Petzholdts 4800 Kr. og Garvermester Henrik Christian Wörmers 12.600 Kr. (knyttede til Efterslægtselskabets Skole), W. A. Krieger og Hustrus 20.000 Kr. (Frederiksberg Latin- og Realskole), Skolebestyrer J. Krohns 4000 Kr. (Krebs' Skole), Skolebestyrer H. E. Melchiors Mindelegat 4652 Kr. (Melchiors Skole), Overlærer Carl Foghs 2400 Kr., Arnold Gaméls 1500 Kr. og Metropolitanskolens Stipendiefond 64.792 Kr. (Metropolitanskolen), Hans Schneekloths 3000 Kr. (Schneekloths Skole), M. E. Grøns Skolelegat 6200 Kr.

Det Beløb af 424 Kr., for hvilket den tilsvarende Legatkapital ikke kan oplyses, er udredet af det Bornemann-Lassonske og det Klarupske Legat samt en Borgerdydskolen i Helgolandsgade tilhørende Kapital.

) **Disse Legater er: Asylselskabets Skolefond 37.080 Kr. (knyttet til den Bressendorff-Femmerske Pigeskole), Grosserer Niels Brocks 7025 Kr., Døtreskolens 50 Aars Legat 3400 Kr., Pastor P. A. Fengers Jubilæumslegat 3000 Kr., Jakob Holms Friplads 3000 Kr., Frøken Julie Holms 3000 Kr., Fru Elvira og Grosserer Vald. Holms 2000 Kr., Frk. Nikoline de Sewes 3000 Kr., Ellen Mary Wains Mindelegat 3000 Kr. (knyttede til Døtreskolen paa Kristianshavn), Etatsraadinde Marie Kofoeds 42.061 Kr., fhv. Købmand C. N. Linaaes 2283 Kr.

***) **Disse Legater er:** Grosserer Niels Brocks Skolelegat 89.500 Kr.. Garnisons Sogns Skolelegat 11.700 Kr., det Jürgenske Skolelegat 2000 Kr , det Krampske 33.406 Kr., Magistratens Blegdamsskoles 21.900 Kr., Greve J. G. Moltkes 100.800 Kr., det Petersenske 1400 Kr., det Ryanske 4600 Kr., C. N. Rudolphi og Hustrus 61.000 Kr.

Under denne Gruppe opføres endvidere følgende:

De til Vaisenhuset knyttede Legater, hvis Renter anvendes til Bedste for Børn i Vaisenhusets Skole. Der er i 1903 (ved Juni og December Terminer) udbetalt 80 Portioner à 25 Kr., 24 à 50 Kr. og 4 à 100 Kr. eller ialt 3.600 Kr. foruden 105 Kr. som Konfirmationshjælp i 3 Portioner.

Legatkapital 97.644 Kr.. deraf 2644 Kr. Konfirmationslegater. Der findes desuden et Legat, stort 1000 Kr., hvis Renter i Øjeblikket tilfalder en af Testator indsat Person, men senere vil komme en Elev i Vaisenhuset til Gode.

Det Rohdeske Legat har til Formaal at yde Drenge i Valby Skole Hjælp til Klæder. I 1903 anvendtes hertil 32 Kr.

Legatkapital 800 Kr.

Kancelliraad O. Thorups Legat er bestemt til at anvendes til Bedste for fattige Børns Opdragelse, efter Legatstifterens Ønske om muligt ved Oprettelse af en Opdragelsesanstalt i Lighed med Opfostringshuset. I 1899 er der i dette Øjemed købt en ved Grenaagade beliggende, til det kgl. Opfostringshus stødende Grund. I Henhold til en af Magistraten i 1900 truffet Bestemmelse oplægges Renterne af Kapitalen, fraset et aarligt Bidrag til Opfostringshuset af 800 Kr., indtil videre.

Legatkapital 418.051 Kr.

Handelsagent Carl L. Walsøes Legat til Juleglæde for fattige Børn har i 1903 i dette Øjemed udbetalt 144 Kr. til 4 Kommuneskoler.

Legatkapital 4200 Kr.

XII. Legater for Studerende eller til videre Uddannelse.

Af Legater for Studenter, henførte under denne Gruppe, er der i 1903 udbetalt 37.192 Kr.

Af den stedfundne Udbetaling vedrører 22.916 Kr. Legater med en tilsvarende Legatkapital paa 714.170 Kr.*), medens et Beløb af 14.276 Kr. er udredet af Legater, for hvilke den til Renterne svarende Kapital ikke har kunnet oplyses.**) Der findes desuden flere Legater, hvis Renter senere vil blive uddelte til Studenter, men som i Øjeblikket tilfalder bestemte i vedkommende Fundats indsatte Personer.***)

*) **Disse Legater er:** Adjunkt John Aschlunds 2200 Kr., O. Bangs Jubilæumslegat 3400 Kr., Garvermester Erich Johnsen Bergs 5400 Kr., S. Blochs Jubilæumslegat 2722 Kr., Oluf Borchs 1000 Kr., Hans Brøchners 17.125 Kr., Foss' 67.200 Kr., Friis' 14.504 Kr., Henrik Fuirens 1049 Kr., Griis' 5571 Kr., Professor Svend Grundtvigs 8000 Kr., Grønbechs 4539 Kr., Gyldendal Deichmanns 10.977 Kr., Hammerichs 10.900 Kr., Jens v. Havens 1817 Kr., Biskop Herslebs 1380 Kr., Hobolts 3039 Kr., Hurtigkarls 64.189 Kr., Kantor Kabells 2000 Kr., Pastor Andreas Løvenhertz Kabells 2000 Kr., Emmy Lange, f. Kramps 2550 Kr., Lassons 930 Kr., Legatum Cosmianum 386 Kr., Legatet til Minde om Ludvig David 6000 Kr., Legatum Mallingianum 4254 Kr., Legatum Stampianum 9768 Kr., Frk. Levins 12.300 Kr., Lichtingers 2050 Kr., Konferensraad Linnemanns 15.270 Kr., Pastor P. Lundholms 2026 Kr., Medeanum Legatum 865 Kr., Meyers Stipendium 14.000 Kr., Mindelegat for Professor E. Tauber 4000 Kr., Grev Moltkes Legat til Herlufsholm 10.200 Kr., Grev Joachim Godske Moltkes 20.000 Kr., Grev J. G. Moltkes for kgl. Embedsmænds Sønner 100.000 Kr., H. F. Müllers 4080 Kr., det Müller-Nielsenske 7419 Kr., Professor Gundelach Møllers 11.400 Kr., Biskop Rasmus Møllers 3000 Kr., Nis Nissens 131.531 Kr., Frk. Cathrine Sophie Cecilie Petersens 4152 Kr., Student Gemma Petersen-Studnitz' Mindelegat 2500 Kr., Professor Jean Pios 2803 Kr, det Pontoppidanske 2000 Kr., Rahlffs 15.000 Kr., Landoverretsprokurator Johan Josephs Wenceslaus Ronges 5161 Kr., Rosborgs 9900 Kr., Gehejmekonferensraad Chr. Michael Rottbølls 21.200 Kr., Frk. Estrid Rovsings 1000 Kr. (Kvinder), Maria Rovsing, f. Schacks 6000 Kr. (Kvinder), Tagea Rovsings 20.000 Kr. (Kvinder), Rømer-Bartholins 3111 Kr., Pastor Lavritz H. Schmidts 2538 Kr., Pastor Schoubyes 2000 Kr., Overlærer Arent Sibberns 1600 Kr., Otte Skeels og Birgitte Lindenovs 530 Kr., Skrikes 3100 Kr., Skulesens 600 Kr., Stampes 3480 Kr., Stipendium Bendtsenianum 2000 Kr., Stipendium Longomontanum 1118 Kr., Rektor Suhrs 2766 Kr., de Thottske Katalogers Stipendium 1750 Kr., Tonboes Enkes 727 Kr., Treschows 3000 Kr., O. S. Wads 5093 Kr.

) **Disse Legater er: Bircherods, det Bornemann-Lassonske, Buchwalds, Lensgreve Chr. Conrad Sophus Danneskjold-Samsøes, Dr. Eichels, Thomas Finckes, Herlufsholms Stiftelses Universitetsstipendium, Kolliins, Lautrup-Buchwalds, Olavius Meldahl og Hustrus, Vincens Ribers Legat for Studerende af Fyens Stifts Landalmue, Skeels, det Smithske, Wissings.

***) **Disse Legater er:** Andersen Benzons 14.366 Kr., Professor, Dr. theol. Christen Hermansen og Hustrus, J. N. Madvigs 10.600 Kr., Peter Petersen Alsingers Stipendium.

Fonden til det pharmaceutiske Studiums Fremme har bl. a. til Formaal at yde flinke, uformuende Studerende Hjælp under deres Examensstudium ved den pharmaceutiske Læreanstalt. I dette Øjemed er i 1903 udbetalt 5 Portioner med tilsammen 600 Kr.

Fondens Kapital er 20.736 Kr.

Dyrlæge H. L. Emilius Olsen og Hustru Karen Sophie Olsens Legat understøtter trængende og værdige Veterinærelever. Af Udbetalingen i 1903 falder et Beløb af 640 Kr. i 4 Portioner paa København.

Legatkapital 68.643 Kr.

Legatet til unge Søkrigeres Dannelse har til Formaal at yde unge Officerer og Kadetter Hjælp ved deres Uddannelse. Til Personer, bosatte i København, er der i 1903 udbetalt 800 Kr. i 4 lige store Portioner.

Legatkapital 70.625 Kr.

Annestine Beyers Legat har til Formaal at understøtte en Kvinde, der uddanner sig til Almueskolelærerinde. Der er i 1903 udbetalt 1 Portion paa 112 Kr. til en i København bosat Person.

Legatkapital 3000 Kr.

Understøttelseslegater ved Teknisk Skole. For en større Del af de til teknisk Skole knyttede Legater anvendes Renterne enten til Skolens Drift eller til Formaal (Rejseunderstøttelser, Præmier m. m.), der falder udenfor vor Undersøgelse. Til direkte Understøttelse af Elever er der i 1903 udbetalt 9 Portioner med 838 Kr., hvortil svarer en Legatkapital af c. 22,600 Kr. Af Skolens Midler er der udredet Understøttelser til Beløb 200 Kr. og af de Spannjerske Legater 1000 Kr.

Fhv. Brændevinsbrænder Syndergaards Legat har til Formaal at støtte unge Mennesker af begge Køn ved deres Uddannelse som Haandværkere eller lign., navnlig i Teknisk Skole eller de af Kunstindustrimuseet oprettede Fagskoler. For Tiden oppebæres dog hele Renten af Legatstifterens Slægt.

Legatkapital 95.483 Kr.

Fru Marie Rovsing, f. Schacks Legat har til Formaal at hjælpe kvindelige Haandværkslærlinge, navnlig til Betaling af Lærehonorar. I 1903 er udbetalt 12 Portioner à 10 Kr., ialt 120 Kr., der for en Del er tilvejebragt ved frivillige Bidrag.

Legatkapital 400 Kr.

Thomas Møllers Legat yder Hjælp til unge Handelsmænds Uddannelse. Legatet virker udelukkende for København. Der er i 1903 udbetalt 950 Kr. i to lige store Portioner.

Legatkapital 2600 Kr.

Gehejmekonferensraadinde Andræs Mindelegat har til Formaal at yde Hjælp til danske Kvinders Uddannelse til selvstændigt Erhverv, f. Ex. ved Handel, Haandværk, Stillinger som Læge, Lærerinde, Kunstnerinde. Kun Personer, der maa henregnes til den saakaldte dannede Klasse, kan opnaa Legatet, og Hensyn tages ved Uddelingen særlig til Evne og Dygtighed. I 1903 er udbetalt 650 Kr.. hvoraf 615 Kr. i 7 Portioner falder paa København.

Legatkapital 30.000 Kr.

Understøttelse til Selverhverv ved billige Laan eller paa anden Maade.

Enkefru Marie Gudmanns velgørende Forening af 31. Juli 1875 yder mindre Laan (indtil 30 Kr.) til trængende som Hjælp til Selvhjælp. Rentefoden er 2 p Ct halvaarlig. Laanene gives hovedsagenlig til Betaling af Husleje, Indløsning af Panter, Indkøb af Brændsel, Værktøj, Klæder til Konfirmation, i Anledning af Sygdom og Arbejdsløshed m. m. I 1903 er ydet 1084 Laan til et samlet Beløb af 32.472 Kr.

Aktiver 30.058 Kr., deraf udlaant 10.838 Kr.

Foreningen „Selvhjælpsfonden af 1888", der virker for København og Frederiksberg, giver mod Kaution værdige trængende rentefri Laan til Fremme af Selverhverv og Selvhjælp. Laanene afbetales regelmæssigt ved ugentlige eller maanedlige Afdrag. I 1903 er ydet 295 Laan fra 5 til 100 Kr. til samlet Beløb 11.640 Kr. Laanene er ydet til 112 Haandværkere, 75 Arbejdsmænd, 47 Syersker og Resten til Handlende, Kontorassistenter, Bude m. fl.

Selvhjælpsfonden ejede den 31. December 1903 2323 Kr., hvoraf udestaaende i 100 Laan 2304 Kr.

K. A. Larssen og Hustru L. M. Larssen født Thodbergs Legat har blandt sine Formaal at yde Laan indtil 4000 Kr. til Polyteknikere, Mekanici, Haandværkere og Købmænd (under de to sidste Kategorier ogsaa Kvinder), saavel til Paabegyndelse som til Fortsættelse og Udvidelse af en Bedrift. Rentefoden er 2 pCt. aarlig og Gælden amortiseres i Løbet af 20 halvaarlige Terminer med $^1/_{20}$ i hver Termin. Der fordres Selvskyldnerkaution. I 1902—03 er ydet 10 Driftslaan med 21.000 Kr., hvoraf 4 med 5.500 Kr. falder paa Personer hjemmehørende i København.

Den $^{30}/_{6}$ 1903 var der ydet som Laan til Haandværkere m. fl. 127.105 Kr.

Kaptajn og Murmester Johan Diderich Backhausen og Hustru Christiane Backhausens Legat yder Mænd, der staar i Begreb med at indrette sig Værksted eller Fabrik eller med at aabne Detailhandel, Hjælp til Anskaffelse af de fornødne Inventarier, Redskaber og Materialier. Legatet virker udelukkende for København og uddeles i Portioner à 1000 Kr. I 1903 uddeltes 3000 Kr.

Legatkapital 111.145 Kr.

Etatsraad J. Th. Suhrs og Hustrus Legat til Udlaan til dertil trængende Professionister giver Laan fra 900 Kr. til 2.100 Kr. til dermed at grunde eller fortsætte en Bedrift. Laanene ydes mod Selvskyldnerkaution, forrentes med 2 pCt aarlig og afdrages efter de første $1^1/_2$ Aars Forløb med $^1/_{12}$ i hver Termin. I 1903 er der givet 55 Laan med ialt 72.900 Kr.; skønsmæssig antages, at c. $^3/_4$ af disse Beløb er udbetalte til Personer hjemmehørende i København.

Legatkapitalen udgjorde pr. 31. Marts 1904 330.300 Kr.

Præmieselskabet for den mosaiske Ungdoms Anbringelse til Kunster og Haandværker giver rentefri Laan paa 200 à 400 Kr. til Personer, der begynder en Haandværksdrift, samt Laan — i Regelen paa fra 400 til 1500 Kr. — à 4 pCt aarlig Rente til Haandværksmestre. Laan gives saavel til Personer af den mosaiske som af den kristelige Tro; der fordres betryggende Selvskyldnerkaution og Laanene tilbagebetales som Regel saaledes, at der det første Aar ikke erlægges Afdrag, men derefter $^1/_{10}$ hver Termin.

I 1903 udlaantes af Præmieselskabets egen Formue 32.000 Kr. à 4 pCt p. a. til 29 Haandværkere, hvoraf 2 Jøder og 27 Ikke-Jøder, og der uddeltes Understøttelser til Beløb 4.610 Kr. til Mænd og Kvinder til Hjælp ved deres Uddannelse. Af særlige under Selskabet hørende Legater udlaantes følgende Summer: 3 Portioner à 1000 Kr. og 1 à 4.500 Kr., ialt 7.500 Kr., à 4 pCt p. a. til Handlende, 13 Portioner med ialt 4.400 Kr. rentefrit til Haandværkssvende til Etablering af selvstændig Virksomhed og 2 Portioner med ialt 1900 Kr. rentefrit til jødiske Kvinder til Hjælp til Næringsvej, og der udbetaltes endvidere 120 Kr. til Lærlinge til Beklædning og 3000 Kr. i Rejsestipendier.

Præmieselskabets Aktiver udgjorde 217.392 Kr.; de særlige Legater ejede tilsammen 141.795 Kr.

Laanefonden for Sadelmagere og Skomagere yder Laan paa 200 til 400 Kr., i særlige Tilfælde 500 Kr., til Sadelmagere og Skomagere i København og Frederiksberg, særlig til saadanne, som driver en af disse Professioner i mindre Omfang og under trykkende

Kaar, eller som staar i Begreb med at etablere sig. Laanene, for hvilke der skal stilles betryggende Selvskyldnerkaution, forrentes med 4 p. Ct. p. a. og tilbagebetales kvartalsvis i Løbet af 5 Aar. I 1903 er der ydet 3 Laan til Sadelmagere med tilsammen 1000 Kr. og 4 Laan til Skomagere med ialt 1900 Kr. (hvoraf 1 med 400 Kr. falder paa Frederiksberg).

Fonden ejer Aktiver til Beløb 17.378 Kr.

Læge Jacob Pinquez' Legat i Industriforeningen yder Understøttelse til Haandværkssvende og Haandværksmestre til Hjælp til at komme i Vej eller til Fremme af deres Bedrift. I 1903 er udbetalt 3 Portioner à 500 Kr., alle til Personer i København.

Legatkapital 25.000 Kr.

Justitsraad Driefers Legat virker til Fordel for Haandværkere, der som Mestre ønsker at danne sig en selvstændig Virksomhed. I 1903 er uddelt 2 Portioner à 400 Kr., medens 1400 Kr. er udbetalt Personer, der af Legatstifteren er indsatte til Rentenydelse af Legatet.

Legatkapital 59.700 Kr.

Handskefabrikant W. T. Danielsens og Hustrus Etableringslegat i Industriforeningen yder Hjælp til dygtige og flittige Handskemagersvende, som agter at etablere sig. Udbetaling finder Sted hvert andet Aar; i 1903 er intet udbetalt.

Legatkapital 4000 Kr.

Hjælpefonden for arbejdsdygtige ugifte Kvinder understøtter ugifte Kvinder, dels til Uddannelse i et Fag, (derunder ogsaa Tilvejebringelse af et passende Hjem i Uddannelsestiden), dels til Grundlæggelse af en selvstændig Virksomhed ved Ydelse af Laan, enten rentefrit eller mod højst 4 pCt. aarlig Rente, og endelig naar de nævnte Kvinder ved Overanstrængelse midlertidig er forhindrede i at udføre deres Gerning. I 1903 er udbetalt 33 Understøttelser med 3.615 Kr., hvoraf 13 med 1.590 Kr. falder paa København. Af Laan er ydet 3 med 450 Kr., alle til København.

Aktiver 21.132 Kr. Udgifter 4128 Kr., Indtægter 4837 Kr.

St. Stefans Haandgerningsforening skaffer Husmødre i fattige Hjem i St. Stefans og Helligkors Sogne lønnet Hjemmearbejde, væsenlig ved Linnedsyning, Strikning og Hækling. I dette Øjemed hjælper den Husmødre til Uddannelse, indkøber Raastoffer og sørger for de færdige Varers Afsætning. Husmødrene udbetales der en Arbejds-

løn, svarende til den, der af større Handlende udbetales for saadanne Varer. De mindre øvede Syerskers Varer sendes ved Juletid til de bidragydende Medlemmer til Uddeling blandt fattige. I 1903 er gennemsnitlig uddelt Arbejde til 38 Syersker, Arbejdslønnen har udgjort 4.020 Kr.

Aktiver med Fradrag af Gæld 4605 Kr. Udgifter 10.328 Kr.; Indtægter 10.775 Kr., hvoraf ved Salg 8274 Kr., fra det Offentlige 150 Kr.

RODES
ESTD.
STOCKHOLM
3
BROLÄGGERSTRÄD